

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE PLZEŇSKÉHO KRAJE

2021

Regionální statistiky

Plzeň, 31. 10. 2022

Kód publikace: 330133-22

Č. j.: CSU-014990/2022-7401

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Plzni

Ředitel odboru: Miloslav Chlad

Kontaktní osoba: Tereza Mildorfová, e-mail: tereza.mildorfova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. město Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 054 163
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 145
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 115, 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

ISBN 978-80-250-3254-1 (brožováno)

ISBN 978-80-250-3255-8 (pdf)

© Český statistický úřad, Plzeň, 2022

Obsah

Úvod.....	5
Shrnutí hlavních poznatků	6
1. Demografický vývoj	8
Územní změny, sídelní struktura	8
Vývoj počtu obyvatel.....	10
Demografické události, naděje dožití	14
Věková struktura, index stáří	19
2. Sociální vývoj.....	22
Zaměstnanost, ekonomická aktivita	22
Nezaměstnanost.....	26
Příjmy a životní podmínky domácností.....	30
Mzdy	32
Vzdělávání	34
Kultura a sport	35
Zdravotnictví, dočasná pracovní neschopnost	36
Nemocenské pojištění	38
Státní sociální podpora.....	39
Sociální služby.....	40
Důchodci, důchody	42
Kriminalita, dopravní nehody, požáry	43
3. Ekonomický vývoj	47
Makroekonomický rámec.....	47
Místní rozpočty	51
Věda, IT	52
Ekonomické subjekty.....	55
Zemědělství	58
Lesnictví.....	62
Průmysl.....	63
Energetika.....	65
Stavebnictví, stavební povolení.....	69
Bytová výstavba	72
Doprava	74
Cestovní ruch	75
4. Životní prostředí	79
Půdní fond	79
Chráněná území	81
Vodovody a kanalizace.....	82
Odpady	85
Výdaje na ochranu životního prostředí	87
5. Mezikrajské srovnání.....	88
Demografický vývoj	88
Sociální vývoj.....	90
Ekonomický vývoj	93
Životní prostředí.....	99

Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj	104
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj	105
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj	106
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí	107
Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Plzeňského kraje v letech 2001–2021	108
Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – demografický vývoj	110
Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – sociální vývoj	111
Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – ekonomický vývoj	114
Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – životní prostředí	116
Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v letech 2011, 2016 a 2021	117
Zkratky krajů a okresů	120

Úvod

Nové zpracování tradiční analytické publikace přináší kvantifikovaný obraz vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Plzeňského kraje v roce 2021, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2016). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné.

V textu uvádíme nejen vývoj na území kraje, ale i srovnání s ostatními kraji České republiky. Mimo to jsme opět zařadili také samostatnou kapitolu s mezikrajským srovnáním. Vzhledem k systému postupného zpracování ročních dat, v době uzávěrky v některých oblastech nebyly ještě k dispozici kompletní údaje za rok 2021. Proto v některých tématech (především makroekonomika a některé sociální statistiky) uvádíme časový pohled pouze do roku 2020.

Území České republiky se podle zákona č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů člení na správní obvody krajů, které jsou složeny ze správních obvodů obcí s rozšířenou působností (s výjimkou hlavního města Prahy). Správní obvody obcí s rozšířenou působností jsou vymezeny výčtem obcí a vojenských újezdů. Těmito správními obvody jsou vymezeny rovněž okresy (v hlavním městě Praze jsou na úrovni okresů obvody). V návaznosti na tento zákon vstoupily v platnost vyhlášky Ministerstva vnitra, které správní obvody přesně vymezují. V důsledku toho došlo s účinností od 1. 1. 2021 ke změně území okresů Nymburk, Kolín, Domažlice, Plzeň-jih, Semily, Jablonec nad Nisou, Vsetín a Zlín. Změnila se také území správních obvodů obcí s rozšířenou působností Český Brod, Lysá nad Labem, Turnov, Jablonec nad Nisou, Havlíčkův Brod a Jihlava. Na úrovni krajů naopak k žádné územní změně nedošlo.

Stejně jako v předešlých letech jsme se z územního hlediska v textu neomezili na kraj jako celek, ale snažili jsme se opět postihnout i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů, správních obvodů obcí s rozšířenou působností nebo velikostních skupin obcí.

Jak už je našim zvykem, obdobné analytické materiály s jednotnou osnovou nalezte zpracované i na všech dalších krajských pracovištích ČSÚ. Tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživateli usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Zařazen je rovněž dlouhodobý pohled na vývoj vybraných ukazatelů od roku 2000, tedy od roku vzniku současné podoby krajů jako územně samosprávných celků. Tabulková příloha analýzy může obsahovat pouze omezený počet statistických ukazatelů. Více informací v podrobnějším územním členění však můžete najít ve veřejné databázi ČSÚ na adrese <https://vdb.czso.cz>, případně můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

Aktuální krajské údaje průběžně zveřejňujeme také na internetové adrese www.plzen.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji a jeho dílčích územních celcích poskytuje Statistická ročenka Plzeňského kraje, kterou pravidelně vydáváme ve druhé polovině měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o vývoji regionu v průběhu roku nabízí Statistický bulletin Plzeňského kraje, který vždy vychází 95. kalendářní den po skončení příslušného čtvrtletí.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 15. 10. 2022. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Hodnotové údaje jsou uvedeny v běžných cenách, pokud není uvedeno jinak.

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- Z celkového počtu 578 707 obyvatel v Plzeňském kraji bylo 90 713 dětí ve věku 0–14 let, tj. 15,7 % a 121 793 seniorů, tedy 21,0 % z populace celkem. Počet zemřelých v regionu převažoval nad narozenými o 1 979 osob, což se negativně promítlo do přirozené měny krajské populace.
- Do Plzeňského kraje se během roku 2021 přistěhovalo 8 907 osob, z toho 4 934 z ciziny, tj. 55,4 % z přistěhovalých celkem. Počet vystěhovalých osob v regionu činil 4 579, z toho 28,3 % do ciziny.
- Podíl cizinců na obyvatelstvu Plzeňského kraje se v roce 2021 příliš nezměnil, region se hodnotou 6,6 % řadí na čtvrté místo v ČR. Více než jednu třetinu cizinců v kraji tvořili Ukrajinci (35,2 %).
- V Plzeňském kraji bylo v roce 2021 uzavřeno 2 654 sňatků, z toho nejvíce v okrese Plzeň-město (32,6 %). Rozvedeno bylo 1 149 manželství, průměrný věk rozvádějících se mírně zvyšuje.
- Mimo manželství se narodilo 2 945 dětí, tj. 49,6 % z celkového počtu živě narozených. Došlo tak k nárůstu o 54, tj. o 1,9 %. Průměrný věk matky při narození dítěte se zvýšil od roku 2011 o 1,3 roku na 29,2 let.
- Vývoj indexu stárí potvrzuje proces stárnutí v celé časové řadě uplynulých deseti let. V kraji celkem dosáhl index stárí hodnoty 134,3 v roce 2021, nejvyšší byl v okrese Klatovy (154,4).

Sociální vývoj

- Nezaměstnanost v Plzeňském kraji se meziročně snížila o 0,58 procentního bodu, podíl nezaměstnaných osob dosáhl k 31. 12. 2021 hodnoty 2,78 %, kraj si tak vylepšil svoji pozici mezi ostatními kraji z 6. místa v roce 2020 na 4. místo v roce 2021.
- V roce 2021 dosáhla podle předběžných výsledků průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance přepočtená na plnou pracovní dobu (zpracovaná pracovištní metodou) výše 36 395 Kč.
- V roce 2011 studovalo na vysokých školách s trvalým bydlištěm v kraji 16 281 studentů, v roce 2021 se tento počet studentů snížil na 11 834, tj. pokles o 27,3 %.
- Hodnota dávek státní sociální podpory v přepočtu na 1 obyvatele kraje se meziročně nepatrně snížila na 4 154 Kč (pokles o 2,0 %). Celkový objem výdajů na dávky státní sociální podpory v roce 2021 činil 2 153 mil. Kč, což bylo o 5,4 % méně než v předchozím roce.
- V časovém rozmezí 1991–2021 bylo v kraji spácháno nejméně trestných činů v roce 2021. V počtu trestných činů na 1 000 obyvatel obsadil Plzeňský kraj v mezikrajském porovnání 5. místo. Z regionálního pohledu se téměř polovina trestných činů (46,6 %) stala v okrese Plzeň-město.

Ekonomický vývoj

- V roce 2020 dosáhl Plzeňský kraj u hrubého domácího produktu na 1 obyvatele v PPS 81,7 % průměru EU 27 a v mezikrajském porovnání se umístil na 5. místě. Regionální HDP na 1 obyvatele s hodnotou 467,7 tis. Kč meziročně klesl o 1,8 %. Produktivita práce měřená podílem HDP na 1 zaměstnaného (podle místa pracoviště vč. sebezaměstnaných) se v roce 2020 meziročně snížila o 0,4 %. Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (279,0 tis. Kč) byl v mezikrajském porovnání 3.
- Příjmy místních rozpočtů v kraji v roce 2021 dosahovaly po konsolidaci výše 41,18 mld. Kč (tzn. meziroční nárůst o 11,1 %), vzrostly ale také výdaje (o 6,5 %) na částku 38,85 mld. Kč.

- V roce 2021 bylo z krajské výměry sklizňové plochy 103,88 tis. ha sklizeno 587,28 tis. tun obilovin. Meziročně klesla sklizeň řepky, žita, ovsa a ječmene, naopak vzrostla sklizeň luskovin a brambor.
- Nahodilá těžba dřeva se na celkové těžbě dřeva v Plzeňském kraji podílela 81,5 %, což představuje objem 1 816 220 m³. Téměř 80 % nahodilé těžby činila těžba hmyzová, zbytek tvořila těžba živelní.
- V roce 2021 bylo v kraji dokončeno celkem 2 413 bytů, což je meziročně o 93 bytů méně, tj. o 3,7 %. Došlo k úbytku počtu dokončených bytů v rodinných domech (o 62, tj. 4,9 %) i v bytových domech (o 171, tj. o 16,2 %). Ve stejném období byla zahájena výstavba 2 567 bytů, meziroční pokles o 6,3 %. V Plzeňském kraji došlo v roce 2021 k razantnímu meziročnímu poklesu zahájených bytů v bytových domech, a to dokonce o 46,6 %.
- Výdaje na vědu a výzkum v Plzeňském kraji dosáhly v roce 2020 částky 4 886,6 mil Kč, což představovalo 4,3 % z celkových výdajů ČR. Výdaje na vědu a výzkum se meziročně snížily o 4,2 %. Na financování se nejvíce podílely podnikatelské zdroje. Nejvyšší podíl výdajů na vědu a výzkum směřoval do aplikovaného výzkumu.
- V registru ekonomických subjektů Plzeňského kraje bylo k 31. 12. 2021 evidováno 149 138 subjektů (5,0 % z evidovaných subjektů v ČR). V odvětví velkoobchodu a maloobchodu včetně oprav a údržby motorových vozidel podnikalo nejvíce subjektů. V období let 2013–2021 zaznamenalo toto odvětví v roce 2021 nejvyšší meziroční úbytek. Živnostníci tvořili 70,2 % z celkového počtu subjektů.
- V kraji patří k největším výrobcům elektřiny parní elektrárny, v roce 2021 vyrobily 61,1 % energie brutto. Plzeňský kraj se umístil na 5. místě v ČR ve výrobě elektrické energie z obnovitelných zdrojů. Na výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů se nejvíce podílí paliva biomasa a bioplyn, z hlediska technologií patří k významným producentům fotovoltaické elektrárny. V roce 2021 bylo nejvíce elektrické energie netto spotřebováno v odvětvích průmyslu (34,7 %) a domácností (32,2 %).
- Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy (bez DPH) dosáhly v roce 2021 v běžných cenách hodnoty 222,6 mld. Kč, v porovnání s rokem 2020 vzrostly o 10,4 %. Vyšší růst tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v roce 2021 souvisel i s rostoucí inflací.
- V Plzeňském kraji mírně vzrostla meziroční návštěvnost hostů v hromadných ubytovacích zařízeních o 3,9 %. Počet hostů představoval 4,9 % klientely v ČR. Průměrná doba pobytu hostů činila 3,8 dne. Ze zahraničních hostů měli největší zastoupení turisté z Německa, Slovenska a Polska.

Životní prostředí

- Celková výměra kraje k 31. 12. 2020 činila 7 649 km², 49,3 % tvořila zemědělská a 50,7 % nezemědělská půda. Z celkové zemědělské půdy tvořila orná půda 66,2 %. Rozloha ekologicky obhospodařované půdy celkem byla v Plzeňském kraji druhá nejvyšší po Jihočeském kraji.
- V kraji bylo v roce 2021 v průměru denně spotřebováno na osobu 88,4 litrů fakturované vody. Mezi kraji zde byl druhý nejnižší podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů (88,7 %).
- Podle REZZO 1-4 dosáhl Plzeňský kraj v roce 2020 v porovnání s ostatními kraji nejnižší hodnoty v měrných emisích oxidů dusíku, druhé nejnižší hodnoty v měrných emisích tuhých znečišťujících látek a třetí nejnižší hodnoty v měrných emisích oxidu uhelnatého.
- Celkové množství odpadu v kraji se meziročně zvýšilo. Příznivě lze hodnotit pokles nebezpečného odpadu, který byl v regionu v mezikrajském porovnání v přepočtu na 1 obyvatele druhý nejnižší v ČR.
- V roce 2021 dosahoval objem pořízených investic na ochranu životního prostředí podle místa investice v kraji 1 491,2 mil. Kč, tj. meziroční nárůst o 11,8 %. V přepočtu na jednoho obyvatele zde bylo v roce 2021 proinvestováno 2 583 Kč, tj. 6. nejvyšší podíl na 1 obyvatele.

1. Demografický vývoj

Územní změny, sídelní struktura

Základními územními samosprávnými celky jsou obce dělí se na venkovské obce a města

S účinností od 1. ledna 2000 na základě ústavního zákona č. 347 bylo na území České republiky zřízeno 14 **vyšších územních samosprávních celků**, z nichž jeden tvoří Plzeňský kraj vymezený územím okresů Domažlice, Klatovy, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov. Následně bylo v červnu 2002 zákonem č. 314 stanoveno v Plzeňském kraji 35 obcí s pověřeným obecním úřadem a 15 obcí s rozšířenou působností, které do jisté míry převzaly kompetence a pravomoci zrušených okresních úřadů. Základními územními samosprávnými celky jsou obce dělí se z hlediska osídlení na venkovské obce a města.

V důsledku integračních a desintegračních procesů měl vývoj sídelní struktury proměnlivý charakter

Vývoj **sídelní struktury** Plzeňského kraje měl v uplynulých letech značně proměnlivý charakter provázený integračními (slučování malých obcí) a desintegračními procesy (zánik a rušení některých částí obce). Po poválečné stabilizaci bylo na území kraje v roce 1961 celkem 773 obcí, po roce 1970 se jejich počet v důsledku integrace radikálně snížil, a to až na 307 obcí v roce 1980. Nejméně obcí měl Plzeňský kraj v roce 1990, a to pouhých 258. Návrat k demokratickým principům rozhodování vnesl v 90. letech změny i do samosprávy měst a obcí. V důsledku zvyšování pravomoci a odpovědnosti měst a obcí se některé menší obce znovu osamostatnily a k 1. 1. 1991 měl Plzeňský kraj již 445 obcí. Proces vzniku dalších samostatných obcí pokračoval až do roku 1994, kdy dosáhl počtu 507. Od roku 2003 se počet obcí stabilizoval na čísle 501.

V roce 2021 bylo v Plzeňském kraji 501 obcí, z toho 57 měst a 12 městysů

I v roce 2021 bylo v Plzeňském kraji 501 **obcí** (tj. 64,8 % stavu v roce 1961), 1 538 částí obcí, 57 obcí se statutem města a 12 městysů. Počet obcí se statutem města vzrostl od roku 2000 o téměř čtvrtinu. Území kraje je rozděleno do sedmi územních celků (okresů), z nichž největší plochu zaujímá okres Klatovy (25,4 %), následuje okres Tachov (18,0 %) a Plzeň-sever (16,8 %). Z hlediska **hustoty osídlení** jsou nejjednodušji osídleny okresy Tachov (jen 38,4 obyvatel na km²), Klatovy a Domažlice, tedy pohraniční okresy s velmi nízkou obydleností (Šumava, Český les). Na druhé straně poměrně hustě zalidněné jsou okresy sousedící s okresem Plzeň-město, tj. Rokycany (74,3 obyvatel na km²), Plzeň-jih a Plzeň-sever. V okrese Plzeň-město, zahrnujícím převážně město Plzeň a jeho periferie, žila trvale k 31. 12. 2021 téměř třetina (32,6 %) veškerého obyvatelstva Plzeňského kraje, přestože tento okres zaujímá nejmenší rozlohu v rámci kraje (jen 3,4 %).

Kraj má v rámci ČR třetí největší rozlohu, ale je i třetím nejjednodušji zalidněným regionem

Svou **rozlohou** 7 649 km² je Plzeňský region třetím největším krajem v České republice po Středočeském a Jihočeském kraji, avšak počtem obyvatel se řadí na osmé místo v ČR. Hustota obyvatel v kraji představuje 75,7 obyvatel na km², jsme tedy třetím nejjednodušji zalidněným regionem v rámci ČR (hustota v ČR činí 133,3 obyvatel na km²), druhou nejnižší hustotu dosahuje Kraj Vysočina (74,2) a nejnižší hustoty mají naši sousedé (63,3), Jihočeský kraj. Nejnižší hustoty v rámci našeho regionu dosahují okresy Tachov (38,4 obyvatel na km²) a Klatovy (43,5 obyvatel na km²), nejvyšší samozřejmě okres Plzeň-město.

Zrušením vojenského újezdu Brdy došlo k nárůstu katastrální výměry některých obcí z SO ORP Blovice a Rokycany

Na základě zákona č.15/2015 Sb., o hranicích vojenských újezdů ve znění pozdějších předpisů, byl k 1. 1. 2016 zrušen vojenský újezd Brdy a jeho části katastrálního území připojeny k následujícím obcím (část první, § 1, odst. 2): z ORP Blovice Borovno, Spálené Poříčí, Míšov a z ORP Rokycany Dobřív, Mirošov, Strašice, Skořice, Štítov, Trokavec a Těně. Katastrální výměra těchto obcí byla připojením území zrušeného vojenského újezdu navýšena nejvíce u obcí Strašice (o 2,7 tis. ha), Skořice (o 2,0 tis. ha), Těně (o 1,6 tis. ha) a Dobřív (o 1,5 tis. ha).

Naopak nejméně se dotklo toto připojení části území vojenského újezdu Brdy obce Trokavec, kde se výměra zvýšila jen o 16,9 ha.

Podle územních změn se od 1. 1. 2021 musí každý správní obvod nacházet na území jednoho okresu

Zákon č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů ze dne 29. ledna 2020 byl zveřejněn v částce 22/2020 Sbírky zákonů. Tento zákon nabyl účinnosti dne 1. ledna 2021. Podstatou nového zákona je sjednocení právní úpravy členění státu a **akceptování skladebnosti administrativně správních územních celků**. Současných třináct samosprávných krajů je členěno na správní obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP), kterých je 205. Okresy jsou zachovány a jejich území je vymezeno pomocí SO ORP, jež v rámci územního členění představují optimální základ pro vymezení správních jednotek pro mikroregionální uspořádání veřejné správy. V současnosti se každý správní obvod musí nacházet na území pouze jednoho okresu.

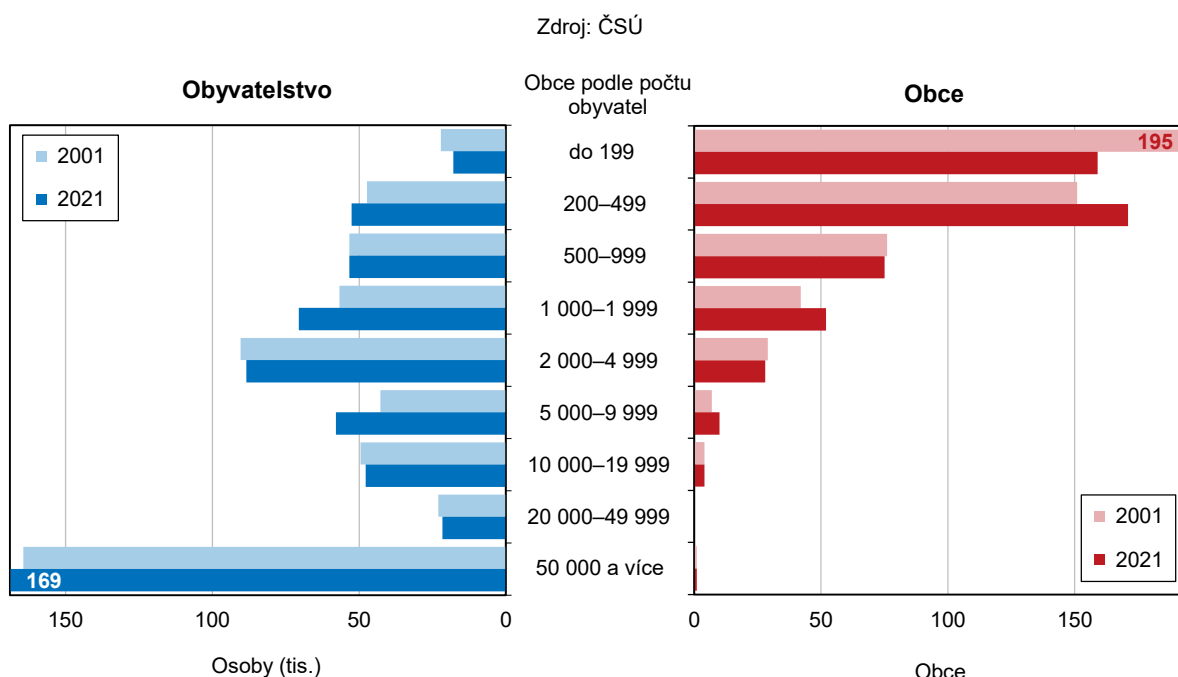
Změny v Plzeňském kraji se týkají okresů Domažlice a Plzeň-jih

V Plzeňském kraji se změna územní struktury týkala okresů **Domažlice** a **Plzeň-jih**. Z okresu Domažlice došlo k přesunu 1 města a 8 obcí do okresu Plzeň-jih, nově má tedy jen 76 obcí a menší rozlohu. Naopak Plzeň-jih se zvětšil, zvýšil se jeho počet obyvatel a tvoří jej nyní celkem 99 obcí.

Podíl městského obyvatelstva činil v roce 2021 více jak dvě třetiny obyvatelstva celkem

Z hlediska struktury osídlení měst a venkovských obcí připadá v roce 2021 na městské obyvatelstvo 66,2 % obyvatel z celkového počtu a na obyvatele venkovských sídel pouhých 33,8 %. Plzeňský kraj má celkem 57 obcí se statutem **města** (tj. 11,4 % z celkového počtu obcí v kraji), z toho 40 měst má méně obyvatel než 5 tisíc. Významnou skupinu tvoří čtyři města s počtem obyvatel od 10 do 20 tisíc (Sušice, Domažlice, Tachov a Rokycany), město Klatovy s 21 587 obyvateli je jediným městem v kraji s počtem obyvatel nad 20 tisíc. Největší krajské město Plzeň patří do skupiny měst, ve kterých bydlí více než 100 tisíc obyvatel, k 31. 12. 2021 zde žilo 168 733 obyvatel.

Graf 1.1 Sídlní struktura Plzeňského kraje v letech 2001 a 2021 (stav k 31. 12.)

Vývoj počtu obyvatel

Počet obyvatel kraje poklesl

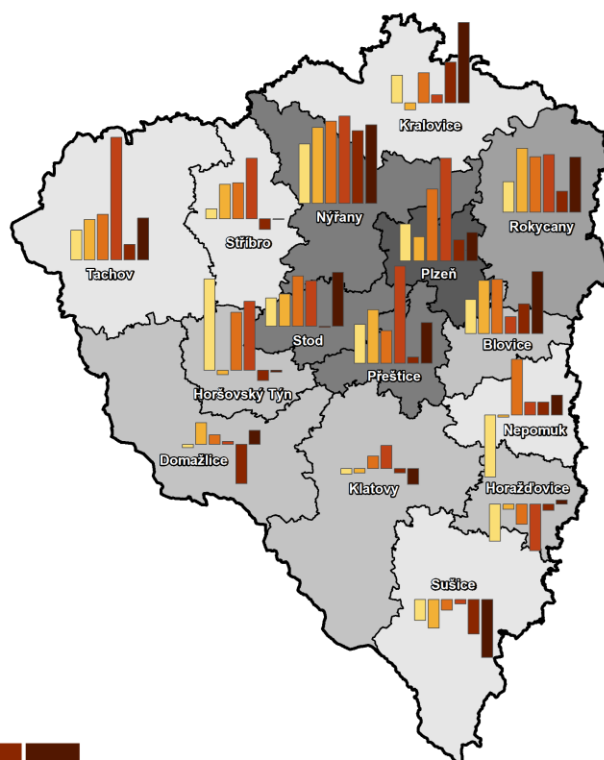
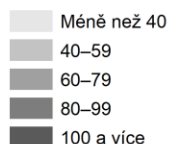
I když je Plzeňský kraj svojí rozlohou třetím největším krajem v ČR, z hlediska počtu obyvatel (578,7 tis.) se řadí na osmé místo a s hustotou 75,7 obyvatel na 1 km² je dokonce třetí nejhorší mezi kraji. K 31. 12. 2021 žilo v Plzeňském kraji 578 707 obyvatel, z toho 50,5 % tvořily ženy. Meziročně se počet obyvatel snížil, je však potřeba zohlednit fakt, že se tento rok vychází z výsledků nového Sčítání 2021. Do bilance byly tedy promítnuty výsledky posledního Sčítání lidu, domů a bytů podle místa registrovaného bydliště, meziroční porovnání tedy není zcela relevantní.

Počet obyvatel vzrostl jen na Plzni-jihu kvůli přesunutím obcí mezi okresy

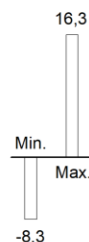
Plzeňský region stejně jako všechny ostatní kraje v ČR zaznamenal **pokles počtu obyvatel**, v porovnání s ostatními kraji byl čtvrtý nejvýraznější. Nejvyšší pokles zaznamenala Praha, Ústecký a Moravskoslezský kraj, naopak nejmenší pokles byl vykázan na Vysočině, v Libereckém a Jihočeském kraji. V rámci Plzeňského kraje došlo k nárůstu počtu obyvatel kvůli přesunu obcí jen v okrese Plzeň-jih (o 5 303), v ostatních okresech došlo ke snížení počtu osob, nejvíce na Domažlicku (opět kvůli územním změnám) a v okrese Plzeň-město (o 6 433). V kraji celkem se počet snížil o 12 334 lidí, tedy meziročně o 2,1 %.

Pohyb obyvatel ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Plzeňského kraje v letech 2016 až 2021

Hustota zalidnění (počet obyvatel na km²) k 31. 12. 2021

Přírůstek/úbytek obyvatel na 1 000 obyvatel středního stavu

Zdroj: ČSÚ

V kraji opět převažoval počet zemřelých nad živě narozenými

Přirozený přírůstek/úbytek¹ dosáhl v roce 2021 absolutně hodnoty -1 979 osob, což značí převahu zemřelých nad živě narozenými. Ve srovnání s předchozím rokem (-1 190 osob) se hodnota přirozeného přírůstku bohužel výrazně zvýšila. V přepočtu na tisíc obyvatel dosahuje přirozený přírůstek hodnoty -3,4 ‰ a řadí Plzeňský kraj až na deváté místo v ČR. Přirozený přírůstek dosáhl záporných hodnot ve všech

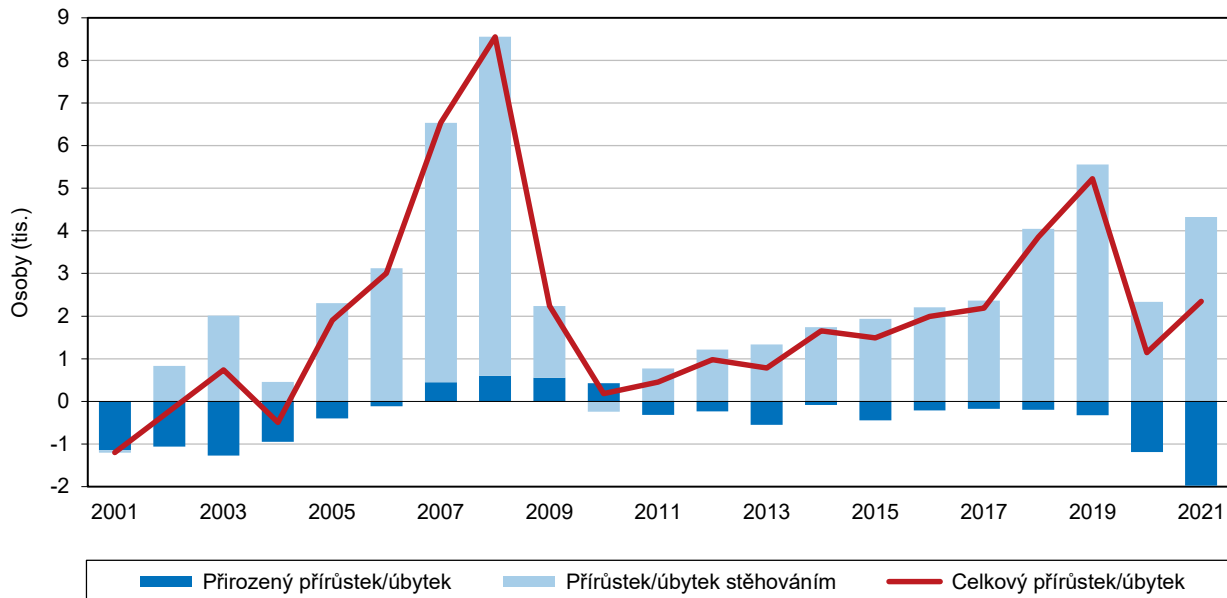
¹ Rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a celkovým počtem zemřelých osob za stejné období a území

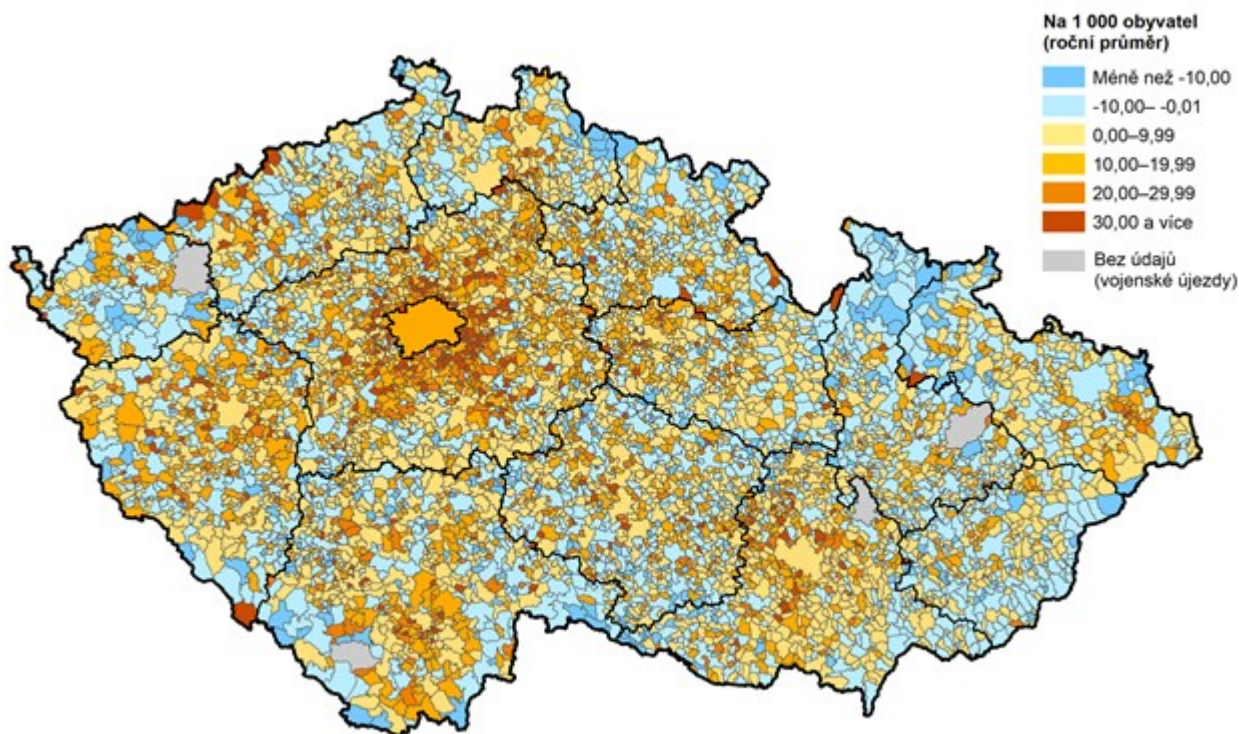
okresech kraje. Nejvýraznější přirozený úbytek byl v okrese Plzeň-město, kde zemřelo o 557 osob více, než se narodilo.

Graf 1.2 Pohyb obyvatel v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Celkový přírůstek/úbytek počtu obyvatel v obcích v letech 2016 až 2021

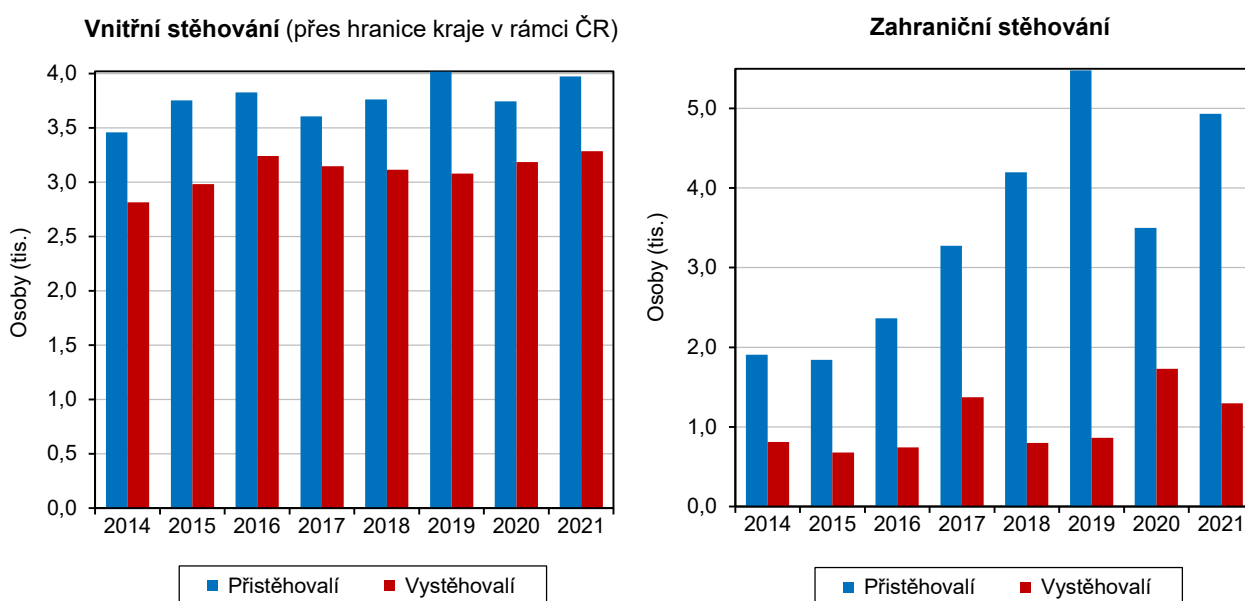
Zdroj: ČSÚ

Migrační přírůstek oproti roku 2020 zase vzrostl

V časové řadě od roku 2011 nabývá **migrační přírůstek**² kladných hodnot, proti počátku sledovaného období více než pětkrát vyšších. Při dlouhodobém porovnání hodnota migračního přírůstku poprvé od roku 2011 poklesla mezi roky 2019 a 2020, nyní ale opět meziročně vzrostla. Do Plzeňského kraje se během roku 2021 přistěhovalo 8 907 osob, z toho 4 934 z ciziny, tj. 55,4 % z přistěhovalých celkem. Z celkového počtu přistěhovalých v kraji bylo 56,9 % mužů. Z regionu se naopak vystěhovalo celkem 4 579 osob (muži tvořili 56,2 %), z toho 1 294 (tj. 28,3 %) do ciziny. Přistěhovalých i vystěhovalých v regionu bylo nejvíce ve věkové skupině 25–34 let (cca 30 %). Vnitřním stěhováním přibýlo v Plzeňském kraji 688 osob a zahraniční migrací dokonce 3 640 osob, přírůstek stěhováním tedy činil 4 328, což je poměrně velký rozdíl oproti předchozímu roku, kdy činil 2 332.

Graf 1.3 Migrace v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Více než jednu třetinu cizinců v Plzeňském kraji tvoří Ukrajinci

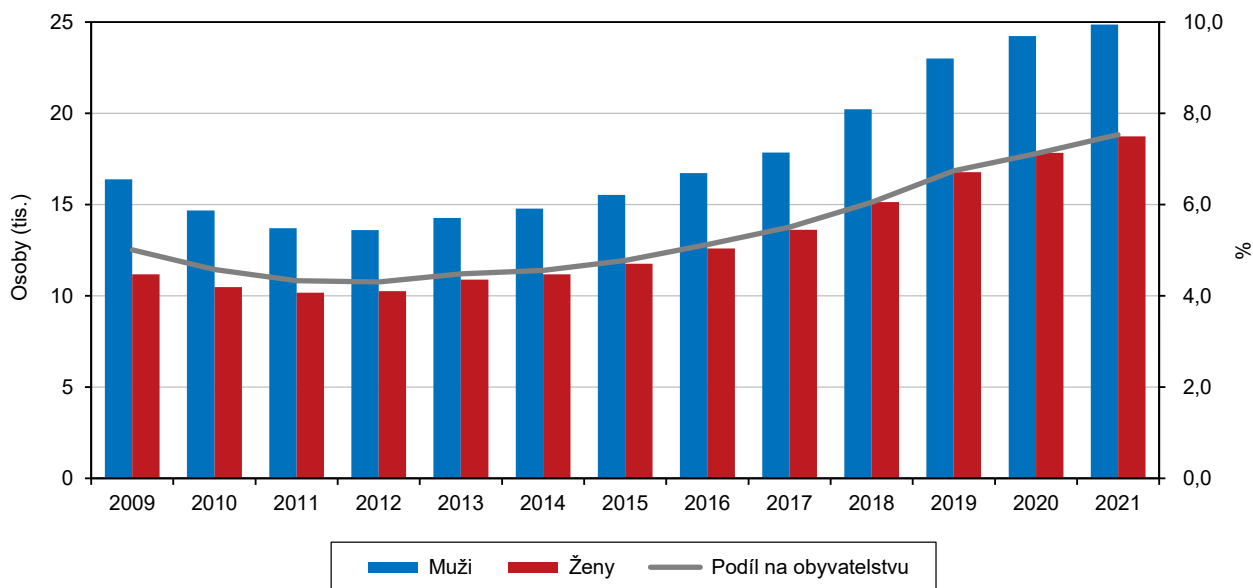
Na území Plzeňského kraje v roce 2021 žilo 43 600 **cizinců** (bez azylantů), tj. 7,5 % z celkového počtu obyvatel v regionu. Z celkového počtu cizinců na území ČR představuje skupina cizinců žijící v Plzeňském kraji 6,6 % (čtvrtý nejvyšší podíl v celorepublikovém srovnání). Z hlediska státní příslušnosti nejvyšší zastoupení mají Ukrajinci (tvořili více než jednu třetinu, tj. 35,2 %), dále státní příslušníci Slovenska (17,6 %), Vietnamu (14,2 %), Bulharska (6,9 %) a Rumunska (6,5 %). Počet občanů z Německa postupně klesá, ještě v roce 2016 tvořili 8,0 % všech cizinců v kraji, v roce 2021 je to již jen 2,6 %.

² Rozdíl počtu přistěhovalých a vystěhovalých osob za stejné období a území

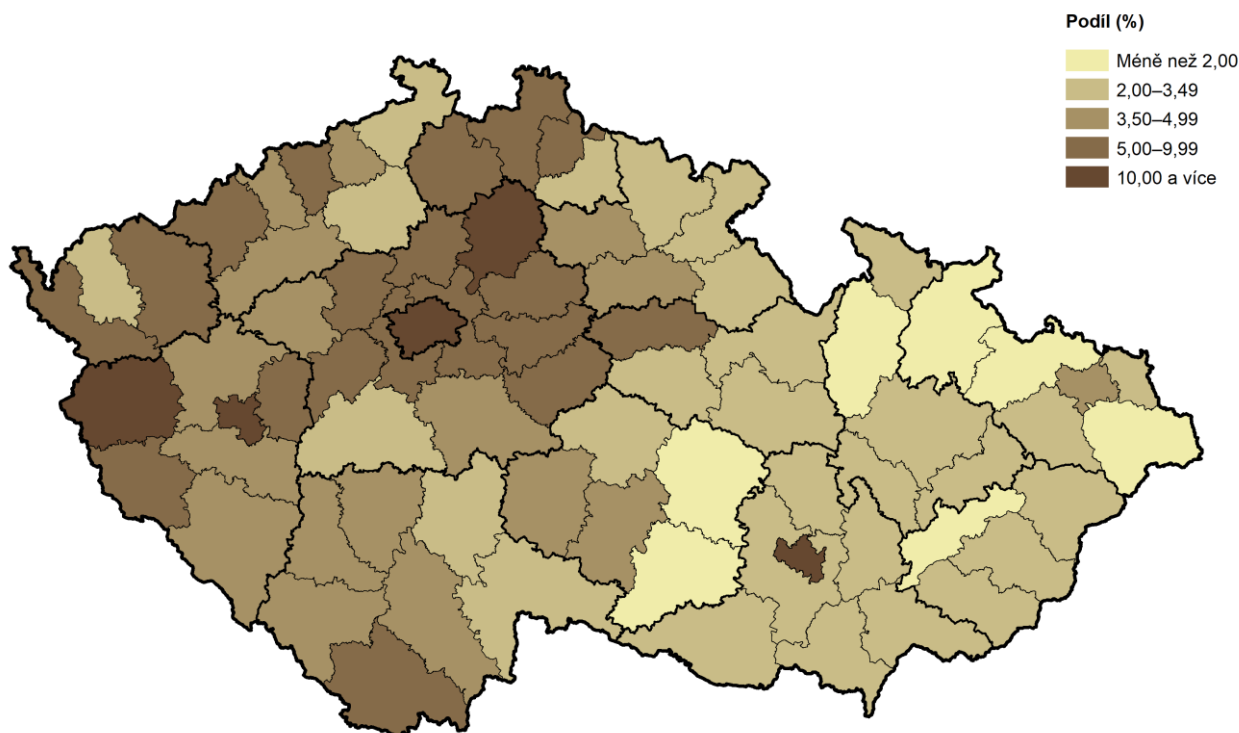

Graf 1.4 Cizinci (bez osob s platným azylem) v Plzeňském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

Cizinci podle okresů k 31. 12. 2021

Pramen: Ředitelství služby cizinecké policie

Zhruba polovina cizinců v kraji žije v Plzni-městě

Zhruba polovina cizinců z celkového počtu v kraji žije na území okresu Plzeň-město (51,9 %). V celém kraji došlo ke zvýšení počtu cizinců oproti roku 2020, nejvíce pak v okresech Plzeň-jih (o 11,4 %), Rokycany (o 7,6 %), Plzeň-sever (o 6,8 %) a Plzeň-město (o 5,1 %). V šesti okresech dominovali v roce 2021 Ukrajinci, jen na

Domažlicku převažovali cizinci vietnamské národnosti. Podíl cizinců na obyvatelstvu kraje má rostoucí trend, region se hodnotou 7,5 % řadí na druhé místo v ČR hned po Hl. městě Praze. Oproti roku 2020 se podíl cizinců na obyvatelstvu kraje zvýšil o 0,4 procentního bodu (dále jen p. b.).

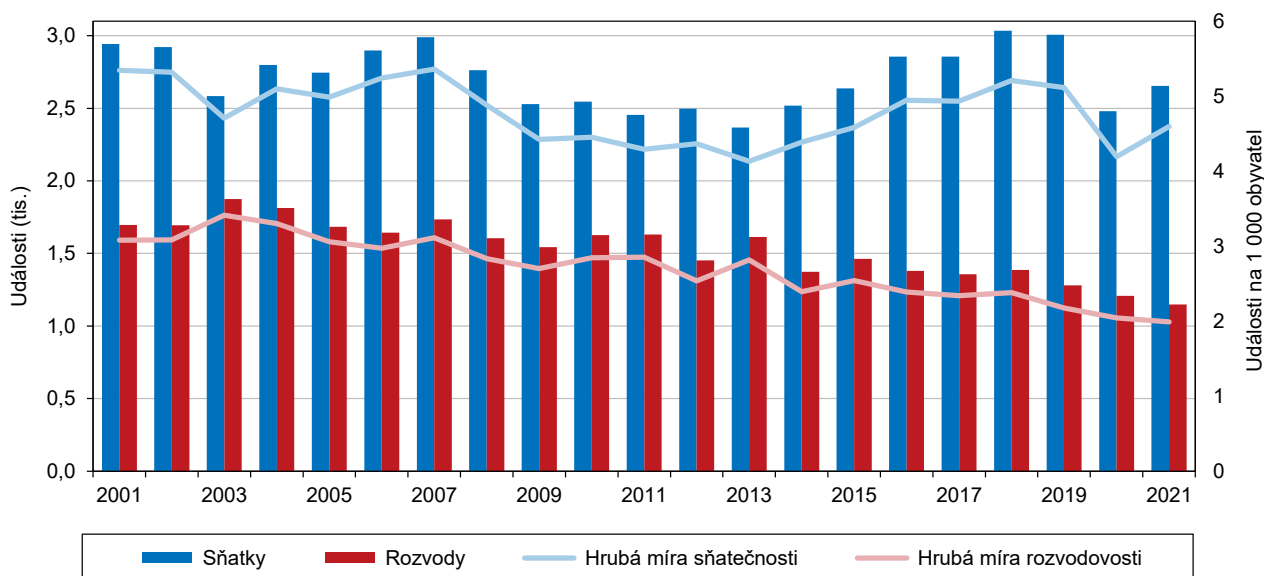
Demografické události, naděje dožití

Celkový počet sňatků v kraji mírně vzrostl

Mezi základní demografické ukazatele patří též **sňatky**. V roce 2021 bylo v Plzeňském kraji uzavřeno 2 654 sňatků, došlo tak k jejich mírnému nárůstu oproti roku 2020 (o 175). K nejvyššímu nárůstu došlo v okresech Plzeň-město (o 63), Domažlice (o 48) a Plzeň-jih (o 40). Meziročně klesl počet sňatků jen na Klatovsku (o 19). Počet sňatků je nyní srovnatelný s roky 2014 (2 519) a 2015 (2 638). Nejvíce manželství bylo v roce 2021 uzavřeno v okresech Plzeň-město (32,6 %), Plzeň-sever (13,7 %) a Klatovy (12,9 %), nejméně pak v okrese Rokycany (9,0 %). Průměrný věk ženicha při vstupu do manželství byl 38,1 let a nevěsty 35,1 let. Při prvním sňatku dosahoval věk ženicha v průměru 33,6 let a nevěsty 30,5 let. Do manželství vstupovali snoubenci převážně svobodní (v 62,4 % případů) a jednalo se o první sňatek (ženichové 73,4 % a nevěsty 71,4 %). Rozvedených byla zhruba jedna čtvrtina (25,9 % u ženichů a 26,9 % u nevěst).

Graf 1.5 Sňatky a rozvody v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Počet rozvodů poklesl v okresech Rokycany a Plzeň-sever

V Plzeňském kraji bylo v roce 2021 **rozvedeno** 1 149 manželství, tj. o 58 méně než v roce 2020. K poklesu došlo ve dvou okresech kraje, na Rokycansku (o 19) a na Plzni-severu (o 16). Rozvod bezdětných manželství představoval 38,6 %, s jedním nezletilým dítětem 30,8 % a se dvěma nezletilými dětmi 27,5 %. Ve zhruba 80 % případů se jednalo o rozvod první, a to u obou pohlaví. Průměrný věk při rozvodu v roce 2021 dosáhl 45,2 let u mužů a 42,3 let u žen. Z časové řady za posledních deset let lze zjistit, že se průměrný věk rozvádějících mírně zvyšoval v případě mužů i žen, jen v letech 2013 a 2018 došlo k lehkému poklesu. Více než 16,8 % mužů resp. 17,9 % žen se rozvádí podruhé. Z celkového počtu rozvodů v kraji bylo 32,2 % podáno na návrh ženy (oproti přechozímu roku zde došlo k nárůstu o 3,0 p. b.)

a 51,3 % na společný návrh (pokles o 0,7 p. b.). V meziokresním porovnání bylo nejvíce manželství rozvedeno v Plzni-městě (343) a nejméně na Rokycansku (100).

Index rozvodovosti
opět poklesl

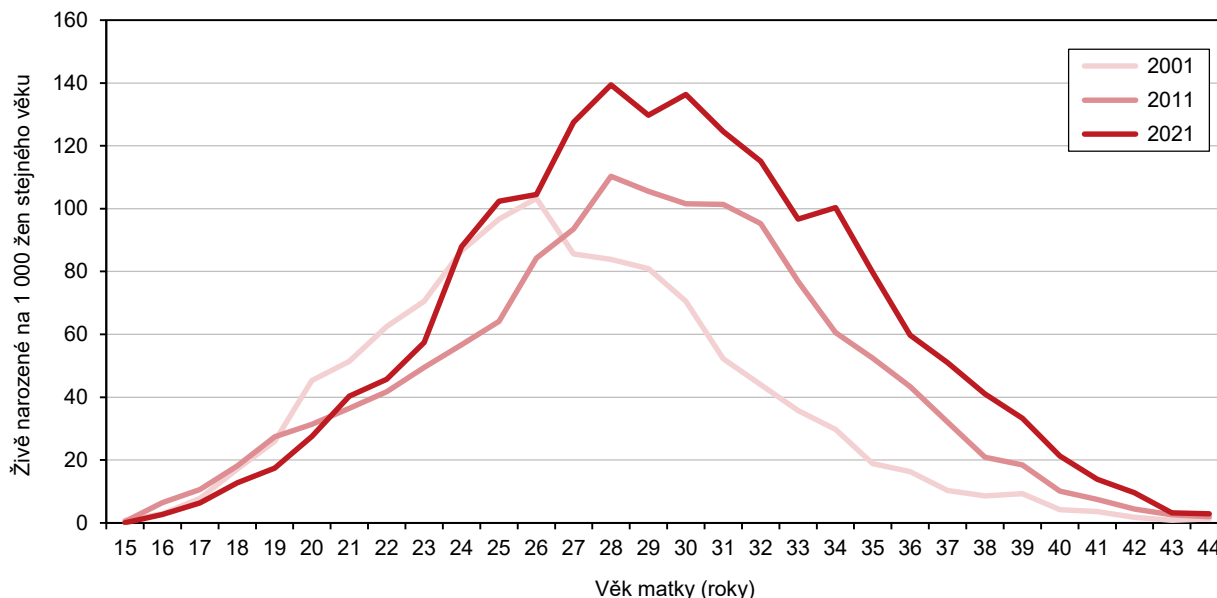
Významným demografickým ukazatelem rozvodovosti je **index rozvodovosti**³. V roce 2021 dosáhl v Plzeňském kraji hodnoty 43,3. Tato hodnota je druhá nejnižší od roku 2000, v meziročním srovnání klesl počet rozvodů na 100 sňatků o 5,4. K poklesu došlo dohromady ve třinácti krajích a i v republice celkem, pokles nastal pouze v Jihomoravském kraji. V indexu rozvodovosti dosáhl Plzeňský kraj šesté nejnižší hodnoty v České republice, nejvyšší hodnota byla zaznamenána ve Středočeském kraji (56,1). Ve srovnání s republikovým průměrem je hodnota indexu rozvodovosti v regionu nižší o 1,8. V rámci kraje byl tento index nejvyšší v okrese Plzeň-sever (48,6), kde došlo i k nejvyššímu meziročnímu nárůstu, a to o 3,9. K nejvýraznějšímu poklesu došlo naopak na Domažlicku (o 11,4).

Počet živě narozených dětí
vzrostl jen mírně

Jedním z hlavních ukazatelů ovlivňujících přirozenou měnu obyvatelstva je počet **živě narozených** dětí za dané období a ve sledované oblasti. V průběhu roku 2021 se v kraji živě narodilo 5 933 dětí, což představuje ve srovnání s předcházejícím rokem mírný nárůst (o 57 osob). Z genderového pohledu bylo téměř stejné zastoupení chlapců (51,1 %) i dívek (48,9 %) a tato tendence se projevila i po celé desetiletí. Variabilitu vývojového trendu nejlépe dokazuje relativní ukazatel **porodnosti**⁴, který dosáhl v roce 2021 hodnoty 10,3 ‰. Průměrný věk matky při narození dítěte byl v tomto roce 30,8 let. V průběhu uplynulého desetiletí docházelo k posunu ve věkových kategoriích žen-matek. Ve věkové kategorii 25–29 let se počet rodiček snižoval i zvyšoval, v roce 2021 došlo k meziročnímu navýšení o 5,8 %. Ve věkové skupině 30–34 let byl podíl rodiček nejvyšší a jejich počet kolísá. V roce 2021 v této věkové skupině porodily ženy 34,9 % dětí z celkového počtu živě narozených.

Graf 1.6 Míry plodnosti podle věku matky v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

³ Počet rozvodů připadajících na 100 sňatků

⁴ Živě narozené děti na 1 000 obyvatel středního stavu

Počet dvojčat se snížil

Z živě narozených dětí v regionu bylo 46,5 % prvorozených, 38,9 % druhorozených a 14,6 % bylo v pořadí třetí a další. Průměrný věk matky při narození prvního dítěte se zvýšil od roku 2011 o 1,3 roku na 29,2 let. Z celkového počtu živě narozených se v roce 2021 narodilo 45,6 % dětí matkám svobodným, 50,4 % dětí ženám vdaným a jen 4,0 % dětí ženám rozvedeným. Dvojčat bylo v kraji od roku 2005 nejméně v roce 2019 (jen 62), od roku 2010 jejich počet téměř stále klesal (jen lehký nárůst v roce 2015 a 2018), v roce 2020 došlo k nárůstu o více než polovinu (na 94), ale v roce 2021 už došlo opět k poklesu jejich celkového počtu, a to na 79.

Hodnota úhrnné plodnosti meziročně vzrostla

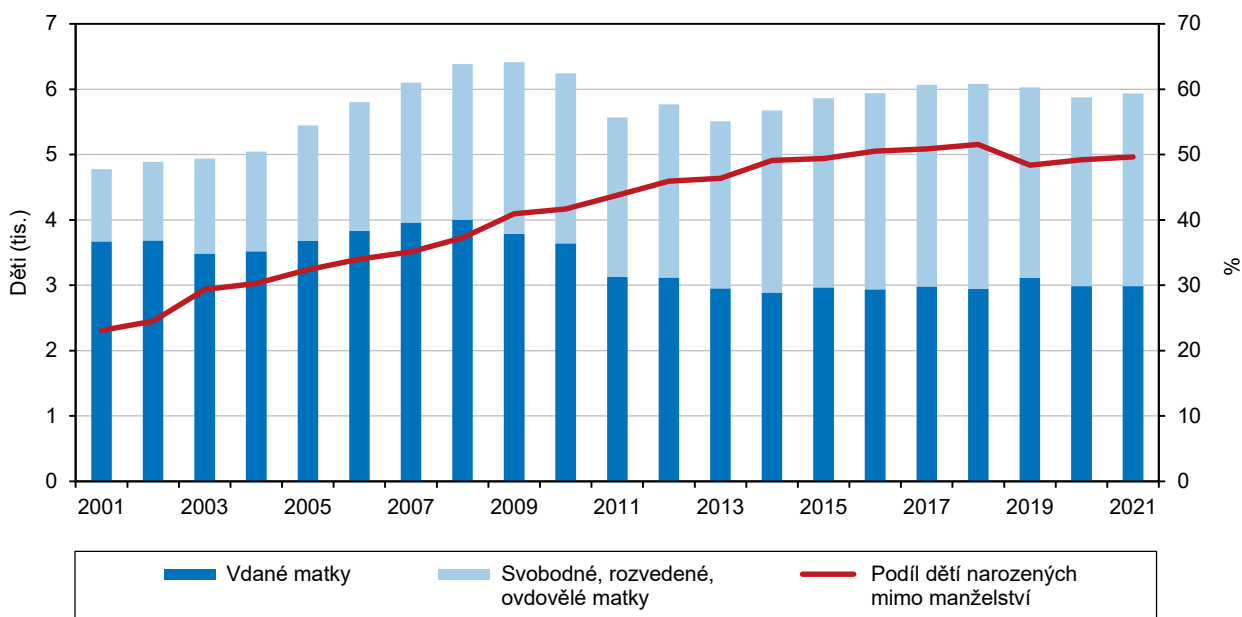
Úhrnná plodnost⁵ prošla za posledních deset let proměnlivým vývojem, ale dochází k jejímu ustálení. V roce 2021 dosáhla v Plzeňském kraji hodnoty 1,792, což znamená proti předcházejícímu roku celkem značný nárůst (o 6,2 %). V průběhu sledovaného období od roku 2011 tento ukazatel stále mírně rostl, až v roce 2020 došlo k poklesu (o 0,8 %) a nyní opět k nárůstu.

Podíl živě narozených dětí mimo manželství na celkovém počtu živě narozených mírně vzrostl

V Plzeňském kraji se narodilo v roce 2021 v manželství 2 988 dětí, tj. 50,4 % z živě narozených dětí celkem. **Mimo manželství** se narodilo 2 945 dětí, tj. 49,6 %. V meziročním srovnání počet živě narozených dětí mimo manželství vzrostl o 54 (tj. o 1,9 %). Podíl dětí narozených mimo manželství na živě narozených celkem rostl v retrospektivním pohledu až do roku 2018. V roce 2009 činila hodnota tohoto podílu pouze 40,9 %, v roce 2018 již 51,6 %, po dlouhé době v roce 2019 mírně klesl a teď již druhým rokem zase lehce stoupá (meziročně o 0,4 p. b.). V dosaženém podílu živě narozených mimo manželství se pohybuje Plzeňský kraj o 1,2 p. b. nad republikovým průměrem (48,5 %) a řadí se tak na osmé místo v mezikrajském porovnání. Nejvyšší hodnoty dosáhl Ústecký kraj (63,0 %) a nejnižší Hl. město Praha (jen 40,5 %).

Graf 1.7 Živě narozené děti podle rodinného stavu matky a podíl dětí narozených mimo manželství v Plzeňském kraji

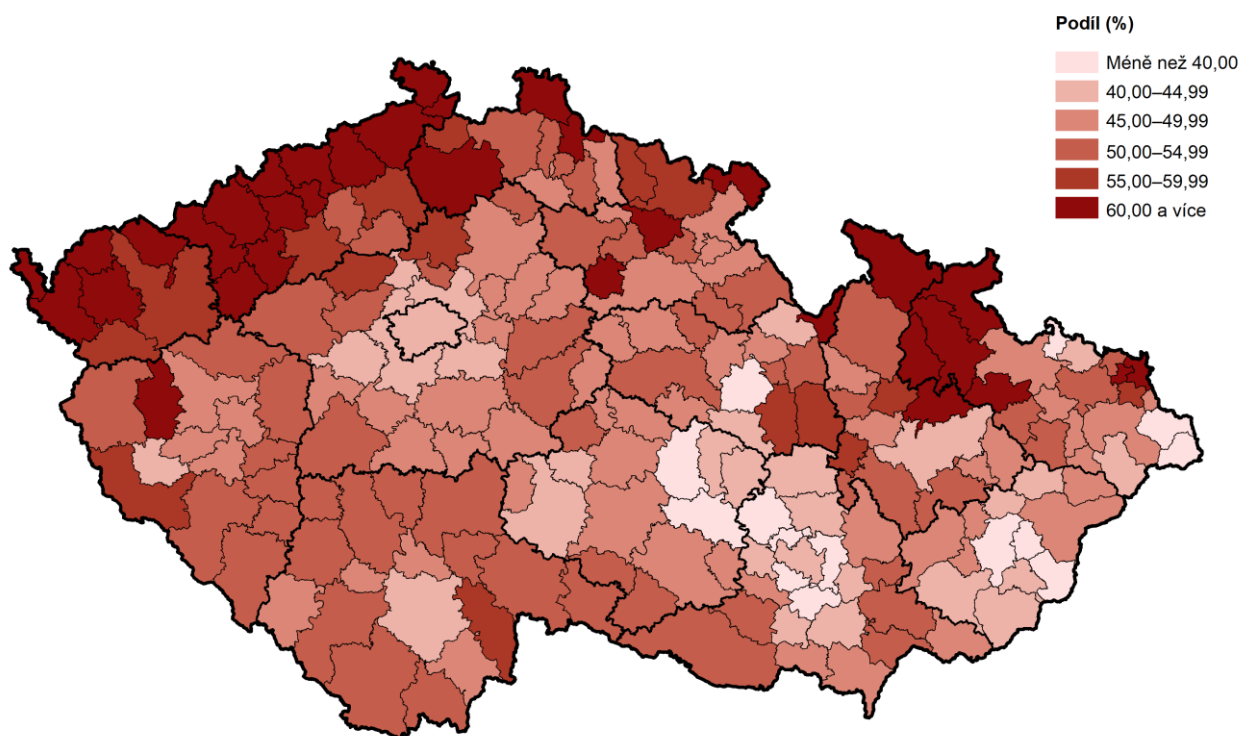
Zdroj: ČSÚ

⁵ Počet živě narozených dětí v přepočtu na jednu ženu v reprodukčním věku 15–49 let

Živě narození mimo manželství ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v roce 2021

Zdroj: ČSÚ

Potratovost v desetileté časové řadě klesá s mírnými výkyvy

V roce 2021 bylo v Plzeňském kraji provedeno 1 354 **potratů**, což v meziročním srovnání znamená pokles o 159 potratů, tj. o 10,5 %. Počet potratů v desetileté časové řadě spíše klesá s mírnými výkyvy. Počet umělých přerušeni těhotenství se za období uplynulých deseti let snížil až na 565 (proti roku 2020 o 92) a tvořil 41,7 % ze všech potratů. Nejčastěji docházelo k potratům ve věkové kategorii 25–39 let (71,9 % z celkového počtu potratů) a nejvíce u svobodných (56,3 %) a vdaných (34,7 %) žen. U pětiny žen docházelo k umělému přerušeni těhotenství ze zdravotních důvodů (20,0 %). Z celkového počtu potratů připadalo v roce 2021 na potraty samovolné 51,2 %, meziročně se jejich počet snížil o 88 potratů. Pokles s mírnými výkyvy během desetileté časové řady zaznamenal i **index potratovosti**⁶. Zatímco v roce 2011 dosahoval hodnoty 42,7 potratů na 100 narozených, v roce 2021 již jen 22,8 (tedy o 20,0 potratů na 100 narozených méně). Ve srovnání s předchozím rokem index potratovosti klesl o 2,9 potratů na 100 narozených.

Počet zemřelých bohužel opět meziročně vzrostl

Úmrtnost⁷ je vedle porodnosti další ze základních složek demografického vývoje. V Plzeňském kraji v roce 2021 zemřelo 7 912 osob. V porovnání s předchozím rokem to byl bohužel značný nárůst až o 846 osob více, tj. o 12,0 %. Z genderového pohledu tvoří úmrtní mužů i žen zhruba stejný podíl, mírně převažují muži (54,5 %). Rozdílný je však vývoj ve věkových skupinách. Ženy se v porovnání s muži dožívají vyššího věku, a proto jich umírá více ve vyšší seniorské kategorii (65 a více let), za rok 2021 to bylo 89,5 %. Mužů v této kategorii zemřelo o 9,3 p. b. méně (80,2 %). Rozdíl mezi muži a ženami lze zaznamenat i v kategorii produktivního věku (15–64 let), kde podíl zemřelých žen dosahuje 10,3 %, podíl mužů je naopak vyšší (19,4 %). Dle věkových kategorií bylo nejvíce zemřelých mužů ve věku 75–79 let

⁶ Počet potratů celkem na 100 narozených dětí

⁷ Počet zemřelých na 1 000 obyvatel středního stavu

(17,9 %) a žen ve věku 85–89 (19,5 %). Hlavním důvodem úmrtí mužů zejména mladších ročníků je poměrně rizikovější způsob života. Muži v porovnání s ženami dosahují většího počtu tragických úmrtí, vykonávají častěji fyzicky náročnější práci. Ženy v porovnání s muži mají v důsledku péče o potomstvo odolnější organismus a na rozdíl od mužů bývají pečlivější v preventivních lékařských prohlídkách.

Nejčastějšími příčinami úmrtí jsou nemoci oběhové soustavy a zhoubné novotvary

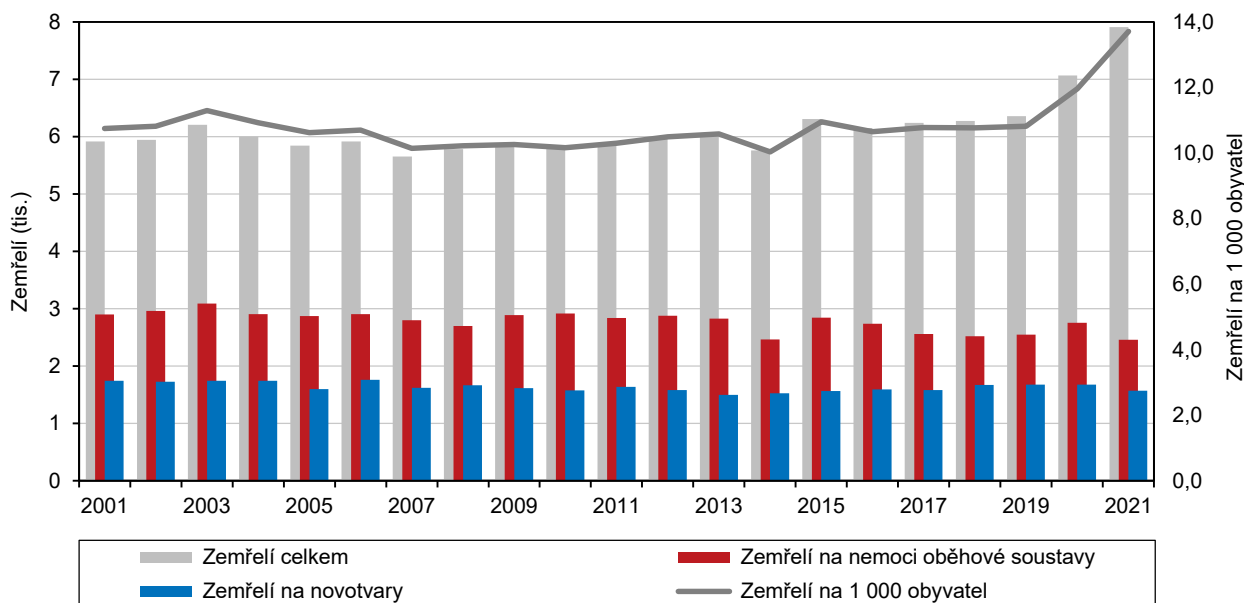
Nejčastějšími příčinami úmrtí jsou nemoci oběhové soustavy (ischemické choroby srdeční, cévní nemoci mozku, infarkt myokardu apod.) a zhoubné novotvary, toto lze pozorovat ve všech krajích ČR. Z celkového počtu zemřelých v regionu činily nemoci oběhové soustavy 31,1 % a novotvary 19,8 %. Ačkoli celkový počet zemřelých byl mírně vyšší u mužů (54,5 % ze všech zemřelých) a jejich počet mírně převažoval i u zemřelých na novotvary (o 1,4 p. b.), ženy převažovaly v počtu zemřelých na nemoci oběhové soustavy (o 4,4 p. b.). Také v meziokresním porovnání je nejčastější příčinou úmrtí nemoc oběhové soustavy a na druhém místě novotvary. Nejvíce zemřelých v kraji bylo v okresech Plzeň-město, Klatovy a Plzeň-sever, nejméně pak na Rokycansku.

Na COVID-19 zemřelo v kraji nejvíce obyvatel v okrese Plzeň-město

I v roce 2021 lze bohužel porovnat **počty zemřelých na covid-19**. V Plzeňském kraji jich bylo celkem 1 786, z toho nejvíce v okresech Plzeň-město (559, tedy 31,3 %), Klatovy (283, tj. 15,8 %) a Tachov (249, tj. 13,9 %). Nejméně osob na tuto nemoc zemřelo na Domažlicku (jen 6,5 %). V České republice zemřelo v roce 2021 na covid-19 celkem 25 455 osob, v Plzeňském kraji to bylo tedy 7,0 % z ČR celkem. Z ostatních krajů bylo nejvíce úmrtí na tuto nemoc zaznamenáno v Moravskoslezském (12,0 %), Jihomoravském (11,4 %) a Středočeském kraji (11,0 %). Naopak nejméně zemřelých dle zmíněné příčiny bylo v krajích Vysočina, Libereckém a Karlovarském. Plzeňský region se zařadil na deváté místo v mezikrajském porovnání.

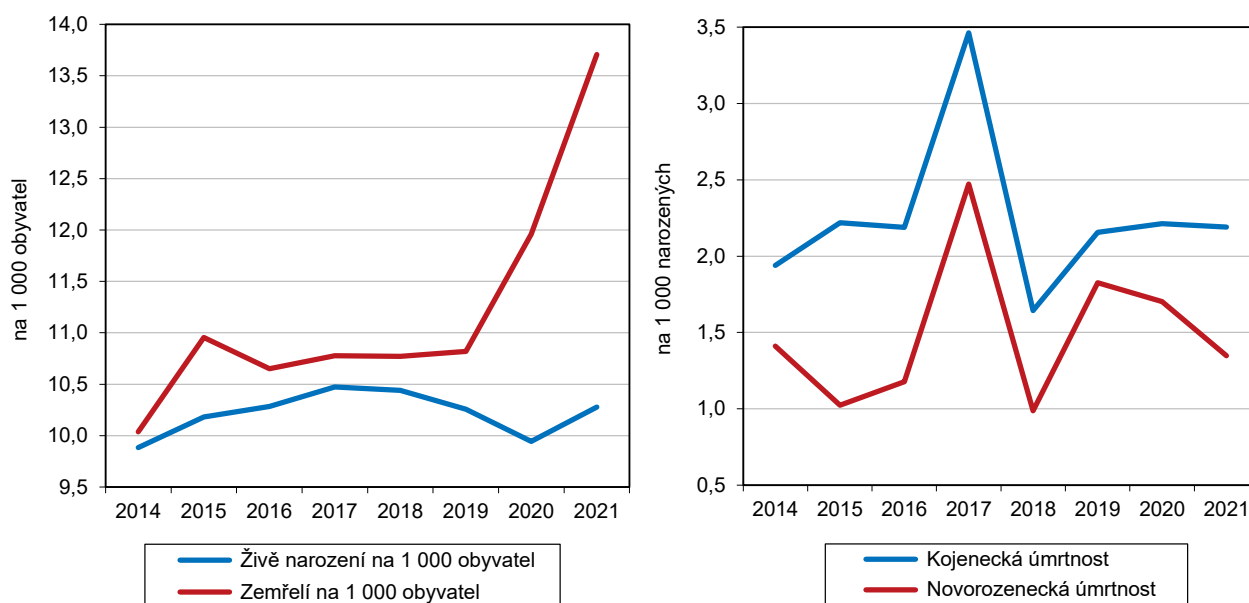
Graf 1.8 Zemřelí v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Graf 1.9 Porodnost a úmrtnost, novorozenecká a kojenecká úmrtnost v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Kojenecká i novorozenecká úmrtnost má proměnlivý vývoj

V souvislosti s dětskou složkou obyvatelstva je nutno též zmínit **kojeneckou úmrtnost** (zemřelí do 1 roku na 1 000 živě narozených) a **novorozeneckou úmrtnost** (zemřelí do 28 dnů na 1 000 živě narozených). Oba ukazatele mají v desetileté časové řadě velmi proměnlivý vývoj se značnými výkyvy. Z meziročního srovnání vyplývá, že kojenecká úmrtnost jen zcela nepatrně klesla (o 0,02 p. b.) na 2,2 ‰ a současně leží jen o 0,01 p. b. pod republikovým průměrem (2,2 ‰). Novorozenecká úmrtnost dosáhla v roce 2021 hodnoty 1,3 ‰, což představuje ve srovnání s rokem 2020 pokles o 0,4 p. b. Dosažená hodnota se pohybuje mírně pod hranicí republikového průměru (o 0,01 p. b.), který činí 1,4 ‰.

Naděje dožití poklesla u obou pohlaví

Ukazatel **naděje dožití**⁸ zaznamenal po dlouholetém rostoucím trendu v roce 2021 bohužel mírný pokles. Naděje dožití při narození činila v regionu u mužů 74,73 let a u žen 81,08 let. Oproti roku 2011 se v roce 2021 naděje dožití při narození u mužů o 0,40 roku snížila a u žen 0,56 roku zvýšila. Meziročně však u obou pohlaví klesla.

Věková struktura, index stáří

Věková struktura obyvatel v kraji je ovlivňována i charakterem migrace

Vedle přirozené měny obyvatelstva ovlivňuje populační vývoj zásadním způsobem **migrace**. V posledních letech byl přirozený úbytek obyvatelstva kompenzován migračním přírůstkem. Migrující osoby, které hledají v regionu nové pracovní příležitosti, ovlivňují především věkové složení ekonomicky produktivního obyvatelstva. V případě migrace celých rodin působí též na věkovou strukturu dětské složky obyvatelstva. Na migračním přírůstku se podílely především osoby ve věku 15–64 let, které tvořily 84,0 % z celkového migračního přírůstku. Děti ve věku 0–14 let představovaly 13,5 % a senioři ve věku 65 let a více 2,5 %. V migračním přírůstku podle pohlaví převažoval podíl mužů nad ženami. Z celkového migračního přírůstku tvořili muži 57,6 % a ženy 42,4 %.

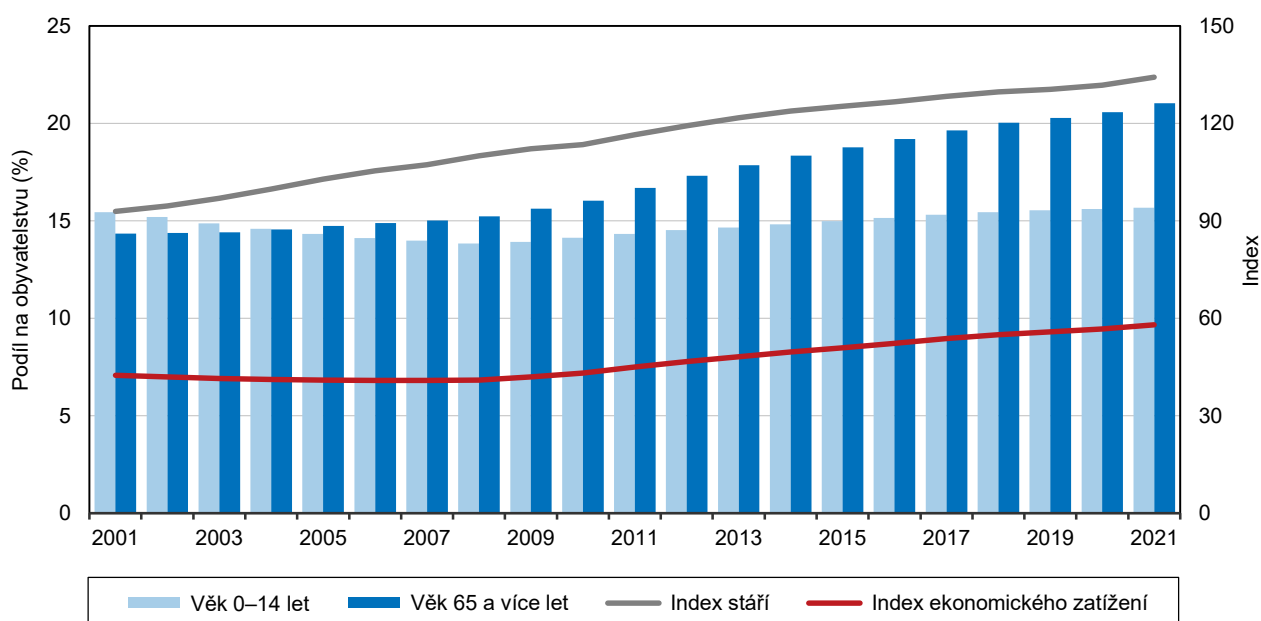
⁸ Počet let, která pravděpodobně ještě prožije osoba právě x-letá za předpokladu, že po celou dobu jejího dalšího života se nezmění řád vymírání zjištěný úmrtnostní tabulkou (střední délka života)

Pokles obyvatelstva v produktivním věku opět pokračuje

Z celkového počtu 578 707 obyvatel v Plzeňském kraji bylo 90 713 dětí ve věku 0–14 let, tj. 15,7 % z celkové populace regionu. Ve srovnání s předchozím rokem došlo v této věkové kategorii ke snížení o 1 587 dětí, tj. o 1,7 %. Během posledních deset let se v této **věkové skupině** projevoval rostoucí trend, který byl v ještě vyšší míře zaznamenán v kategorii seniorů (65 a více let). K 31. 12. 2021 žilo na území kraje 121 793 seniorů, což znamená v meziročním srovnání o 158 (tedy o 0,1 %) více. Od roku 2008 se naopak projevoval klesající trend ve skupině osob produktivního věku (15–64 let). Ačkoli v roce 2019 se stav proti předcházejícímu roku v této kategorii mírně zvýšil, a to o 1 306 osob, tj. o 0,3 %, v roce 2020 i 2021 došlo opět k poklesu. Meziročně žilo v kraji o 10 905 osob této věkové skupiny méně (tj. o 2,9 %), k poklesu došlo celkem v šesti okresech, nárůst byl zaznamenán jen v okrese Plzeň-jin, a to o 3 024 osob.

Graf 1.10 Věková struktura a věkové indexy obyvatel v Plzeňském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

Nejvyšší průměrný věk byl v okrese Klatovy

V roce 2021 dosáhl **průměrný věk** obyvatel Plzeňského regionu výše 43,1 let (u mužů 41,8 let a u žen 44,4). V retrospektivním pohledu z hlediska desetileté časové řady se jedná o dlouhodobý rostoucí trend. Dosažený průměrný věk v celé ČR je o 0,3 let nižší než v našem regionu (muži o 0,5 let a ženy 0,2 let). V rámci kraje byl nejvyšší průměrný věk zaznamenán v okresech Klatovy (44,2 let) a Plzeň-město (43,4 let). Naopak nejnižší průměrný věk byl v okrese Tachov (42,1 let).

Základním indikátorem stárnutí populace je index stáří

Základním indikátorem procesu stárnutí populace je **index stáří**⁹. Vývoj tohoto ukazatele potvrzuje proces stárnutí v celé časové řadě uplynulých deseti let. V meziokresním srovnání nejvyšších hodnot dosahovaly okresy Klatovy (154,4), Plzeň-město (139,3) a Rokycany (134,3). Naopak nejnižší hodnotu vykazuje okres Plzeň-sever (118,2), který po dlouhé době z této pozice vyřadil okres Tachov. V kraji celkem dosáhl index stáří hodnoty 134,3 výrazně přesahující republikový průměr (128,1), a to o 6,2. Oproti roku 2020 došlo k nárůstu výše indexu o 2,5.

⁹ Poměr seniorské složky (65 a více let) na 100 osob dětské složky (0–14 let)

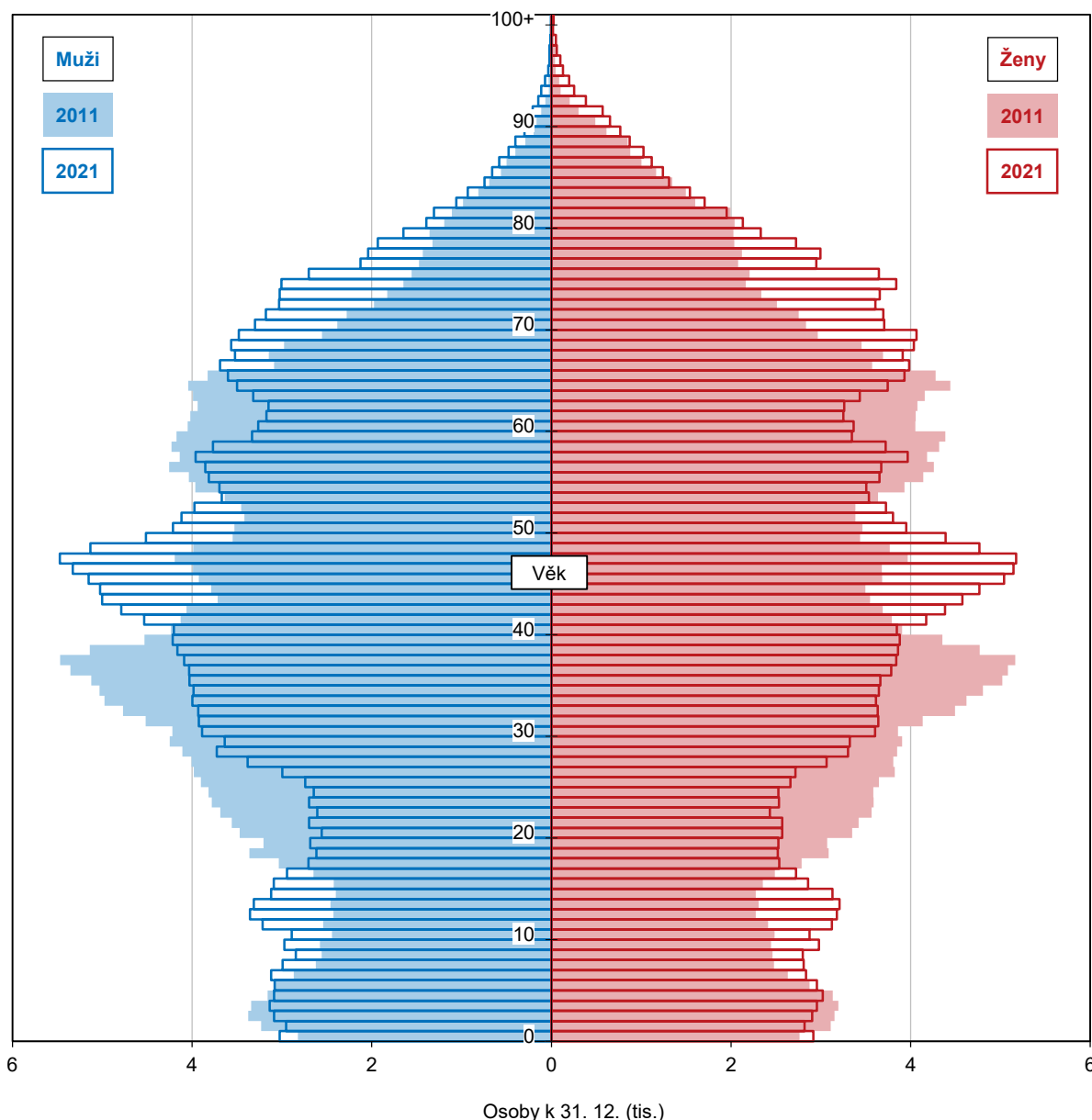

Index ekonomického zatížení meziročně vzrostl

Index ekonomického zatížení¹⁰ dosahoval v roce 2021 v Plzeňském kraji 58,0, což představuje v meziročním srovnání nárůst o 1,3. V retrospektivním pohledu má vývoj tohoto ukazatele rostoucí tendenci. V meziokresním srovnání se nejvyšší hodnota indexu ekonomického zatížení vyskytuje u okresů, které mají i vysoký index stáří. Jsou to okresy Klatovy (60,0), Plzeň-město (59,4) a Plzeň-jih spolu s okresem Rokycany (shodně 58,7). Relativně nejnižší index ekonomického zatížení má v rámci kraje okres Tachov (52,3). Plzeňský kraj celkem je s hodnotou tohoto indexu jen nepatrně pod celorepublikovým průměrem (o 0,02).

Graf 1.11 Věkové složení obyvatel Plzeňského kraje v letech 2011 a 2021

Zdroj: ČSÚ

¹⁰ Poměr seniorů a dětské složky populace k ekonomicky aktivní části populace (15–64 let)

2. Sociální vývoj

Zaměstnanost, ekonomická aktivita

V posledních 4 letech se pracovní síla v Plzeňském kraji zvyšuje

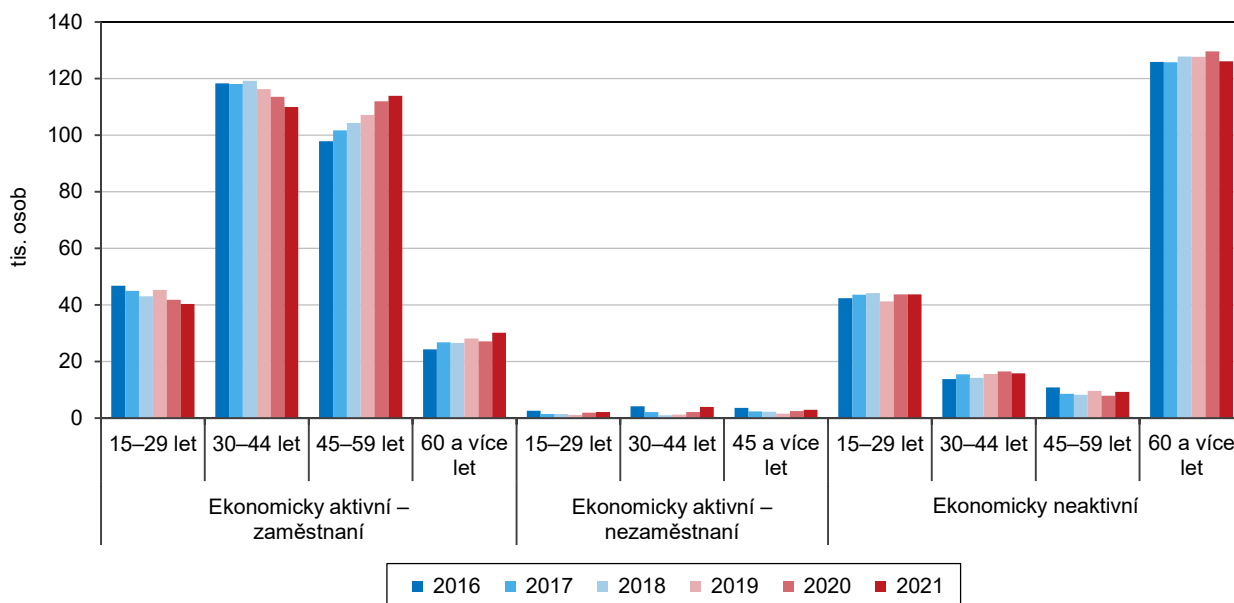
Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil (dále jen VŠPS) představovalo v roce 2021 **pracovní sílu**¹¹ v Plzeňském kraji 303,8 tis. osob, což znamená jen mírný meziroční nárůst. Ve srovnání s rokem 2016 se však jedná o vyšší hodnotu o 6,4 tis. osob, tedy o 2,2 %. Změna vzdělanostní struktury obyvatelstva ve věku 15 a více let se ve sledovaném časovém období nejvíce pozitivně projevila u vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, kde se podíl vysokoškoláků (17,0 %) zvýšil meziročně o 1,5 procentního bodu (dále jen p. b.). Naopak u osob s dosaženým středním vzděláním bez maturity i s maturitou došlo k mírnému meziročnímu poklesu (o 1,8 p. b.).

Úroveň vzdělanosti pracovní síly se mírně zvyšuje

K růstu od roku 2016 (o 1,2 p. b.) došlo v případě již zmíněné skupiny obyvatel vysokoškolsky vzdělaných. V pětileté časové řadě je trend u této skupiny kolísavý, do roku 2018 došlo k nárůstu, poté postupně do roku 2020 podíl klesá. Také podíl středoškoláku s maturitou od roku 2016 zaznamenal nárůst o 0,9 p. b. U skupiny obyvatel se základním vzděláním a bez vzdělání, kteří se na celkové pracovní síle podílí 14,4 %, došlo od roku 2016 k nárůstu podílu o 0,7 p. b. Naopak došlo od roku 2016 k poklesu podílu u skupiny obyvatel se středním vzděláním bez maturity, kteří se nyní na pracovní síle podílí 33,6 %, a to o 2,8 p. b.

Graf 2.1 Obyvatelstvo Plzeňského kraje podle ekonomické aktivity a věku

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

K nejvýraznější změně ve věkové struktuře pracovní síly došlo u osob ve věku 30–44 let

Ve **věkové struktuře pracovní síly** v období roku 2016–2021 došlo ke změně u ekonomicky aktivních ve věkové kategorii nad 60 let, kdy na začátku sledovaného období bylo v této věkové skupině 8,4 % ekonomicky aktivních, zatímco na konci sledovaného období představovali ekonomicky aktivní ve věku nad 60 let již 10,2 %. Tato změna souvisela s prodlužováním věku při odchodu do důchodu. Naopak výraznější pokles zaznamenala věková kategorie 30–44 let (37,4 %), a to o 3,8 p. b.

¹¹ Pracovní síla je tvořena osobami ekonomicky aktivními (zaměstnanými i nezaměstnanými)

V roce 2016 patřilo 136,1 tis. obyvatel celkem do věkové kategorie 30–44 let, zatímco v roce 2021 pouze 129,7 tis., což představuje celkový pokles o 4,7 %.

Mezi zaměstnanými je podíl mužů vyšší

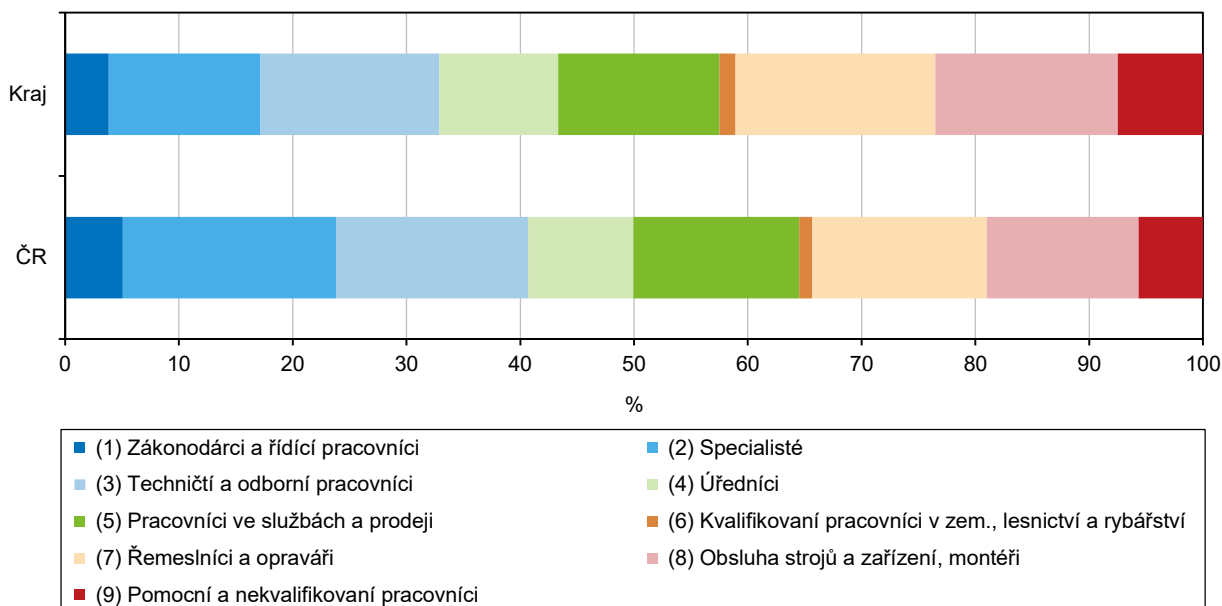
Počet **zaměstnaných** má v posledních pěti letech kolísavý charakter, v roce 2021 dosáhl hodnoty 294,5 tis. osob, což představuje od roku 2016 nárůst o 2,5 %. Nejvyšší počet zaměstnaných (296,8 tis. osob) byl ve sledovaném období v roce 2019. Z celkového počtu osob tvořících pracovní sílu představovali zaměstnaní 97,0 % pracovní síly. V meziročním srovnání byl podíl zaměstnaných nižší o 0,8 p. b. Z celkového počtu zaměstnaných tvořily 43,1 % ženy. Podíl žen se meziročně snížil o 0,6 p. b. Během sledovaného období byl podíl mužů vyšší než podíl žen, v roce 2021 zaznamenal hodnotu 56,9 %.

Zaměstnanost je nejvyšší v terciárním sektoru, kde pracuje až 55,4 % zaměstnaných v kraji

V hodnoceném období se podíl zaměstnaných od roku 2016 do roku 2020 navýšil pouze v terciárním sektoru (služby). **Sekundární sektor** (průmysl a stavebnictví) vykazuje spíše kolísavý charakter vývoje. V **primárním sektoru** (zemědělství, lesnictví a rybářství) jde do roku 2019 jen o klesající tendenci v tomto mezidobí, až v roce 2020 je zaznamenán mírný nárůst. V roce 2016 dosahoval podíl zaměstnaných v sekundárním sektoru 42,0 %, v roce 2020 poklesl na 40,7 %. I když se podíl zaměstnaných v sekundárním sektoru meziročně snížil o 0,8 p. b., přesto v mezikrajském srovnání byl sedmým podílem v ČR (přesahující republikový průměr o 4,7 p. b.). Zaměstnanost v **terciární sféře** meziročně narostla o 0,7 p. b. Sektor služeb se na celkové zaměstnanosti v kraji podílí 55,4 %. V rámci ČR se jedná o pátý podíl, který přesahuje republikový průměr o 0,9 p. b. Klesající tendenci podílu zaměstnaných v primárním sektoru (zemědělství, lesnictví a rybářství) přerušil mírný meziroční nárůst v roce 2020 o 0,1 p. b. na hodnotu 3,9 %.

Graf 2.2 Zaměstnaní podle hlavních tříd klasifikace zaměstnání CZ-ISCO v Plzeňském kraji a ČR v roce 2021

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Podíl podnikajících osob na celkové zaměstnaných dosáhl hodnoty 11,0 %

Podle postavení v zaměstnání (CZ-ISCE) představují nejvyšší podíl zaměstnaných osob v roce 2021 zaměstnanci (od roku 2012 včetně členů produkčních družstev), a to 87,2 %. V ostatní skupině podnikatelů (pracujících na vlastní účet) byl podíl zaměstnaných podstatně nižší (11,0 %). V meziročním srovnání mírně vzrostl počet

zaměstnanců včetně členů produkčních družstev o 1,4 %, a naopak klesl počet pracujících na vlastní účet o 1,0 %. Na počtu zaměstnaných celkem v ČR se podílel Plzeňský kraj v roce 2021 celkem 5,6 %, v případě zaměstnanců 5,9 % a podnikatelů 4,6 %. V mezikrajském srovnání vykazuje Plzeňský kraj osmý podíl podnikatelské sféry na zaměstnaných celkem a zároveň sedmý podíl zaměstnanců na zaměstnaných osobách celkem. V podnikatelské sféře nedosahuje republikového podílu o 2,4 p. b., u zaměstnanců naopak převyšuje republikový podíl o 3,1 p. b. I když zaměstnanost roste, podnikání se stává z hlediska pohledu stability pravidelných příjmů poměrně rizikové a pro určitou část podnikatelů je bezpečnější, pokud vedle podnikání vykonávají ještě další výdělečnou činnost formou zaměstnání.

Dlouhodobě se pokles projevuje zejména u kvalifikovaných pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybářství

V roce 2021 se meziročně zvýšily počty zaměstnaných (podle klasifikace zaměstnání CZ-ISCO) v kategorii úředníků (o 17,5 %), zákonodárců a řídicích pracovníků (o 13,9 %), také u pomocných a nekvalifikovaných pracovníků (o 12,6 %), kvalifikovaných pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybářství (o 9,8 %) a specialistů (o 5,7 %). Naopak pokles zaznamenala kategorie technických a odborných pracovníků (o 11,3 %), obsluha strojů a zařízení, montérů (o 8,5 %). Mírný meziroční pokles je vidět u pracovníků ve službách a prodeji (o 0,9 %). Z dlouhodobého pohledu (od roku 2016) se větší nárůst projevuje nejen u pomocníků a nekvalifikovaných pracovníků (o 26,8 %), ale také u úředníků, specialistů, menší nárůst u řemeslníků a opravářů, a také u pracovníků v kategorii obsluhy strojů a zařízení, montérů. Nejvýraznější snížení zaměstnaných z dlouhodobého pohledu se projevovalo ve skupině kvalifikovaných pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybářství (pokles o 23,3 %), zákonodárců a řídicích pracovníků, pracovníků ve službách a prodeji, a také technických a odborných pracovníků.

Plzeňský kraj dosáhl v roce 2021 třetí nejvyšší hodnoty míry zaměstnanosti

Míra zaměstnanosti¹² v roce 2021 dosáhla 59,1 % a představovala zvýšení o 0,5 p. b. od roku 2016. Ve srovnání s předchozím rokem je míra zaměstnanosti téměř shodná, jednalo se o minimální nárůst. V mezikrajském srovnání se jedná o třetí nejvyšší hodnotu v ČR, převyšující republikový průměr o 1,0 p. b. Míra zaměstnanosti mužů činila 67,9 % a žen 50,4 %. Zatímco míra zaměstnanosti u mužů vzrostla o 0,7 p. b., u žen došlo k poklesu o 0,7 p. b.

Míra ekonomické aktivity představuje mírně kolísající trend

Míra ekonomické aktivity¹³ v roce 2021 činila 60,9 %, což představuje v meziročním srovnání mírný nárůst o 0,5 p. b. V rámci ČR má Plzeňský kraj třetí nejvyšší míru ekonomické aktivity za Hl. městem Prahou (64,7 %) a Středočeským krajem (61,6 %). Republikový průměr přesahuje jen o 1,2 p. b. Míra ekonomické aktivity mužů meziročně vzrostla o 1,4 p. b. na 69,8 % a u žen naopak poklesla o 0,3 p. b. na 52,3 %.

U počtu osob s druhým (dalším) zaměstnáním došlo k meziročnímu poklesu o 7,7 %

V roce 2021 vykonávalo **druhé (další) zaměstnání** 8,0 tis. osob, což znamená o 0,7 tis. méně než v předchozím roce. Z celkového počtu zaměstnaných v kraji činily tyto osoby 5,8 %, tj. osmý podíl v mezikrajském srovnání. Z genderového pohledu druhé (další) zaměstnání mělo 4,4 tis. mužů a 3,6 tis. žen. Meziročně se tyto počty zaměstnaných snížily o 26,2 % u mužů a zvýšily o 32,6 % u žen. Z dlouhodobého pohledu se u obou pohlaví projevuje spíše rostoucí tendence vývoje, pouze v roce 2018 byl zaznamenán pokles zaměstnanců s druhým zaměstnáním týkající se jak mužů, tak i žen. Na celkovém počtu zaměstnaných mužů se podílejí muži s druhým (dalším) zaměstnáním 2,6 % a na celkovém počtu žen poté ženy s dalším zaměstnáním 2,8 %.

¹² Podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob 15letých a starších

¹³ Podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných (pracovní síly) na počtu osob 15letých a starších

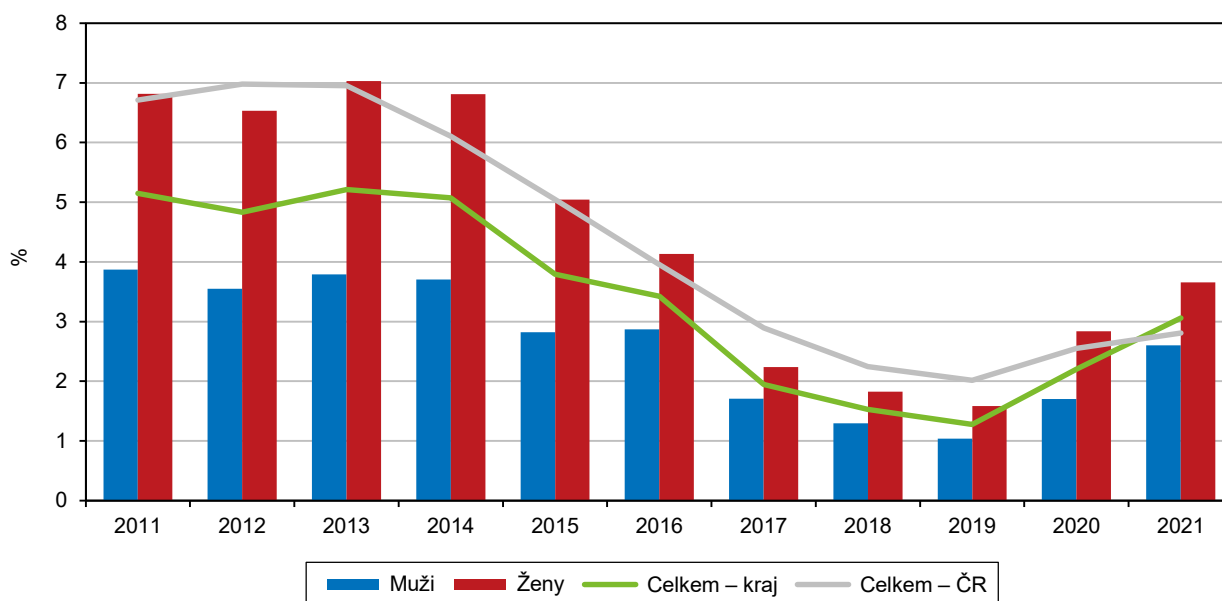

Plzeňský kraj měl čtvrtou nejvyšší hodnotu obecné míry nezaměstnanosti

Počet **nezaměstnaných** se do roku 2019 snižoval, v roce 2019 se jednalo o nejnižší hodnotu počtu nezaměstnaných od roku 2000, a to 3,8 tis. nezaměstnaných. Od roku 2019 počet nezaměstnaných narůstá. V roce 2021 bylo v kraji 9,3 tis. nezaměstnaných osob. Meziročně se počet nezaměstnaných zásadně zvýšil, a to o 40,2 %. Ženy představovaly z celkového počtu nezaměstnaných 51,8 %. **Obecná míra nezaměstnanosti**¹⁴ dosáhla v roce 2021 hodnoty 3,1 %. Meziročně vzrostla hodnota tohoto ukazatele o 0,9 p. b. V mezikrajském srovnání má Plzeňský kraj čtvrtou nejvyšší míru nezaměstnanosti. Obecná míra nezaměstnanosti dosáhla u mužů 2,6 % a u žen 3,7 %. Pokles obecné míry nezaměstnanosti v rámci časové řady byl stejný u žen i mužů. Obecná míra nezaměstnanosti u mužů se od roku 2016 snížila o 0,3 p. b., u žen o 0,4 p. b.

Graf 2.3 Roční průměrná obecná míra nezaměstnanosti v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Plzeňský kraj v podílu seniorské kategorie na celkovém počtu ekonomicky neaktivních osob zaujímá osmé místo v ČR

Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo má v dlouhodobé časové řadě velice variabilní průběh, střídavě s mírnými výkyvy. V roce 2021 dosáhl počet ekonomicky neaktivních hodnoty 194,8 tis. osob, což meziročně znamenalo pokles o 1,4 %. Z celkového počtu ekonomicky neaktivních osob bylo 64,7 % ve věkové kategorii 60 a více let (meziročně o 0,9 p. b. méně). Ekonomicky neaktivní ve věkové kategorii 15–29 let tvořily z celkového počtu ekonomicky neaktivních 22,4 % (meziroční nárůst o 0,3 p. b.). Z dlouhodobého vývoje jsou zřejmé narůstající počty ekonomicky neaktivních ve věku 60 a více let vlivem stárnutí populace do roku 2020. V porovnání s rokem 2016, kdy činil podíl ekonomicky neaktivních seniorů (60 a více let) z celkového počtu ekonomicky neaktivního obyvatelstva 65,3 %, došlo v roce 2021 k poklesu počtu ekonomicky neaktivních obyvatel v této věkové kategorii o 0,6 p. b. Z genderového pohledu v roce 2021 ženy tvořily 61,7 % z celkového počtu ekonomicky neaktivních (meziroční nárůst podílu o 1,2 p. b.), muži se podíleli 38,3 %.

¹⁴ Podíl všech dosažitelných uchazečů o zaměstnání a ekonomicky aktivních osob (pracovní síly)

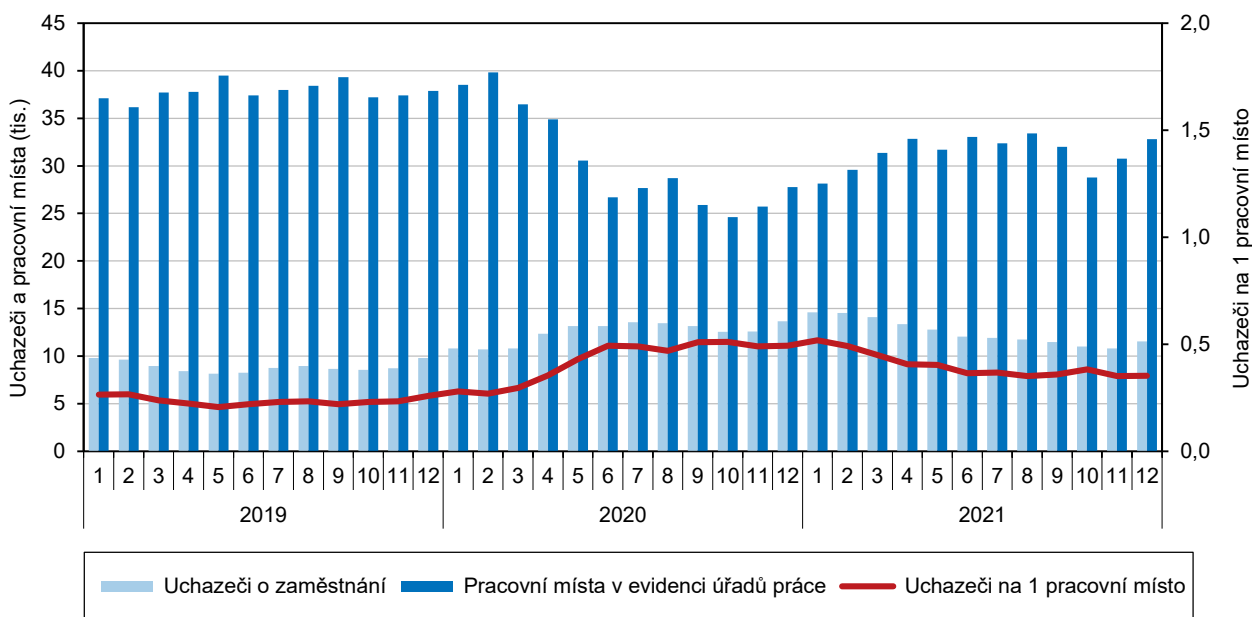
Nezaměstnanost

Počet uchazečů o zaměstnání se meziročně snížil

K 31. 12. 2021 bylo na úřadech práce Plzeňského kraje evidováno 11 558 **uchazečů o zaměstnání**, tj. o 15,5 % méně než na konci roku 2020. Počet uchazečů o zaměstnání se v evidenci úřadu práce v porovnání s předchozím rokem snížil v důsledku poklesu pandemie covid-19. V porovnání s rokem 2014 byl nižší o 49,0%. Z celkového počtu uchazečů v roce 2021 mírně převažovaly ženy s 52,8 %, zbylých 47,2 % tvořili muži. Počet dosažitelných uchazečů v roce 2021 činil 10 433 osob, což znamenalo oproti roku 2020 snížení o 17,7 %. Oproti roku 2014 se počet dosažitelných uchazečů snížil 52,4 %. Průměrný věk uchazeče se zvýšil ze 40,8 let v roce 2014 na 43,6 let v roce 2021, tj. zvýšení o 2,8 roku. K 31. 12. 2021 dosáhl počet uchazečů absolventů škol a mladistvých 550 osob, meziročně se počty uchazečů této skupiny snížily o 10,0 %. Klesající tendenci vykazovaly také počty uchazečů se zdravotním postižením. Zatímco v roce 2020 bylo evidováno 2 182 uchazečů se zdravotním postižením, v roce 2021 se počty uchazečů v této skupině snížily na 2 079 osob, tj. pokles o 4,7 %. V roce 2021 byly v porovnání s rokem 2014 nižší nejen počty uchazečů absolventů škol a mladistvých o 55,0 %, ale i počty osob se zdravotním postižením, a to o 34,8%.

Graf 2.4 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa v Plzeňském kraj (stav ke konci měsíce)

Pramen: MPSV

Mezi uchazeči se nejvíce snížily počty uchazečů ve věku 20–24 a se základním vzděláním

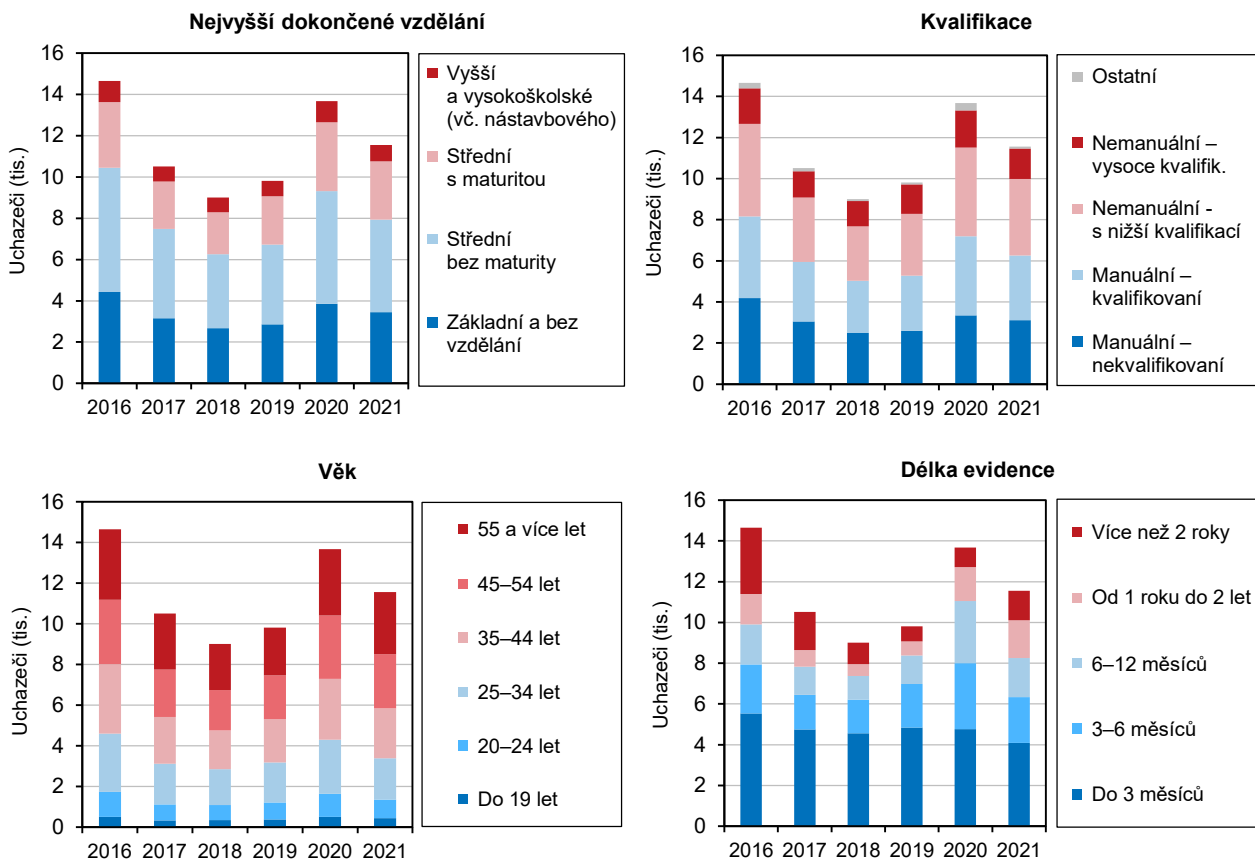
V průběhu let 2014–2021 (stav k 31. 12.) se ve **věkové struktuře** nejvíce snížil počet uchazečů o zaměstnání ve věkovém rozmezí 20–24 let (o 64,0 %), dále ve skupině 25–29 let (o 63,0 %). Naopak počty uchazečů v seniorské kategorii se s prodlužováním věku při odchodu do důchodu zvýšily, a to ve věku 60–64 let o 22,6 % a ve věku 65 let a více o 191,4 %. Z pohledu **vzdělanostní struktury** se v období let 2014–2021 (stav k 31. 12.) počty nezaměstnaných uchazečů nejvíce snížily ve skupinách se základním vzděláním (o 52,3 %), u vyučených (o 51,9 %), se středním vzděláním bez maturity (o 51,2 %). Nejnižší pokles nezaměstnaných uchazečů byl zaznamenán u vyučených s maturitou (o 39,6 %), u uchazečů s úplným středním všeobecným vzděláním (o 40,4 %) a s vysokoškolským vzděláním (o 43,1 %). Struktura vzdělání vysokoškolských uchazečů často neodpovídá potřebám trhu práce. Neumístění vysokoškolští uchazeči při výběru studia dávali často přednost humanitním oborům vzdělání

před technickými. Vzhledem k tomu, že Plzeňský kraj patří ke krajům s vysokým podílem průmyslu, uplatňují se tito absolventi na trhu práce hůře než absolventi s technickým vzděláním. Skupina uchazečů o zaměstnání s nejnižším vzděláním (bez vzdělání a neúplným vzděláním) vzrostla ze 101 uchazečů v roce 2014 na 244 uchazečů v roce 2021.

Graf 2.5 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce podle vzdělání, kvalifikace, věku a délky evidence v Plzeňském kraji (stav k 31. 12.)

Pramen: MPSV

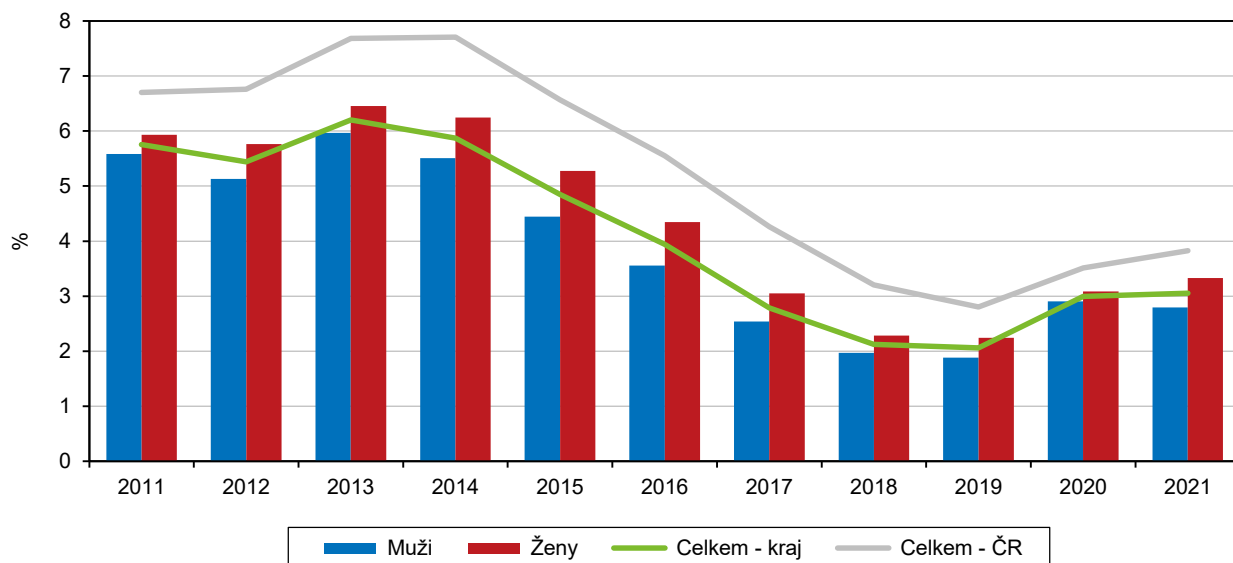

Plzeňský kraj měl šestý nejnižší podíl dlouhodobě nezaměstnaných mezi kraji ČR

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných, který je definován jako podíl nezaměstnaných v evidenci úřadu práce více než 12 měsíců na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, dosáhl k 31. 12. 2021 hodnoty 0,50 %. V podílu dlouhodobě nezaměstnaných se Plzeňský kraj v mezikrajském porovnání umístil až na devátém místě po krajích Pardubickém (0,31 %), Zlínském (0,40 %), Královéhradeckém (0,41 %), Jihočeském (0,45 %) a Vysočina (0,50 %). V porovnání s průměrem ČR byl podíl dlouhodobě nezaměstnaných v Plzeňském kraji nižší o 0,19 p. b. **Podle délky nezaměstnanosti** k 31. 12. se v roce 2021 oproti roku 2014 snížily nejvíce počty uchazečů s délkou evidence nad 2 roky (o 73,1 %). Nezaměstnaní uchazeči v evidenci úřadu práce od 1 roku do 2 let klesli z 3 222 osob v roce 2014 (stav k 31. 12.) na 1 885 osob v roce 2021 (stav k 31. 12.). V porovnání s rokem 2014 zaznamenala tato skupina uchazečů pokles o 42,4 %. Zatímco se v časové řadě 2014–2021 počty neumístěných uchazečů s délkou evidence nad 2 roky a od 1 roku do 2 let snížily, naopak v meziročním srovnání se tyto skupiny v důsledku pandemie covid-19 zvyšovaly. Počty neumístěných uchazečů s délkou nad 2 roky se meziročně zvýšily o 52,1 %. Skupina uchazečů od 1 roku do 2 let vzrostla o 10,5 %.

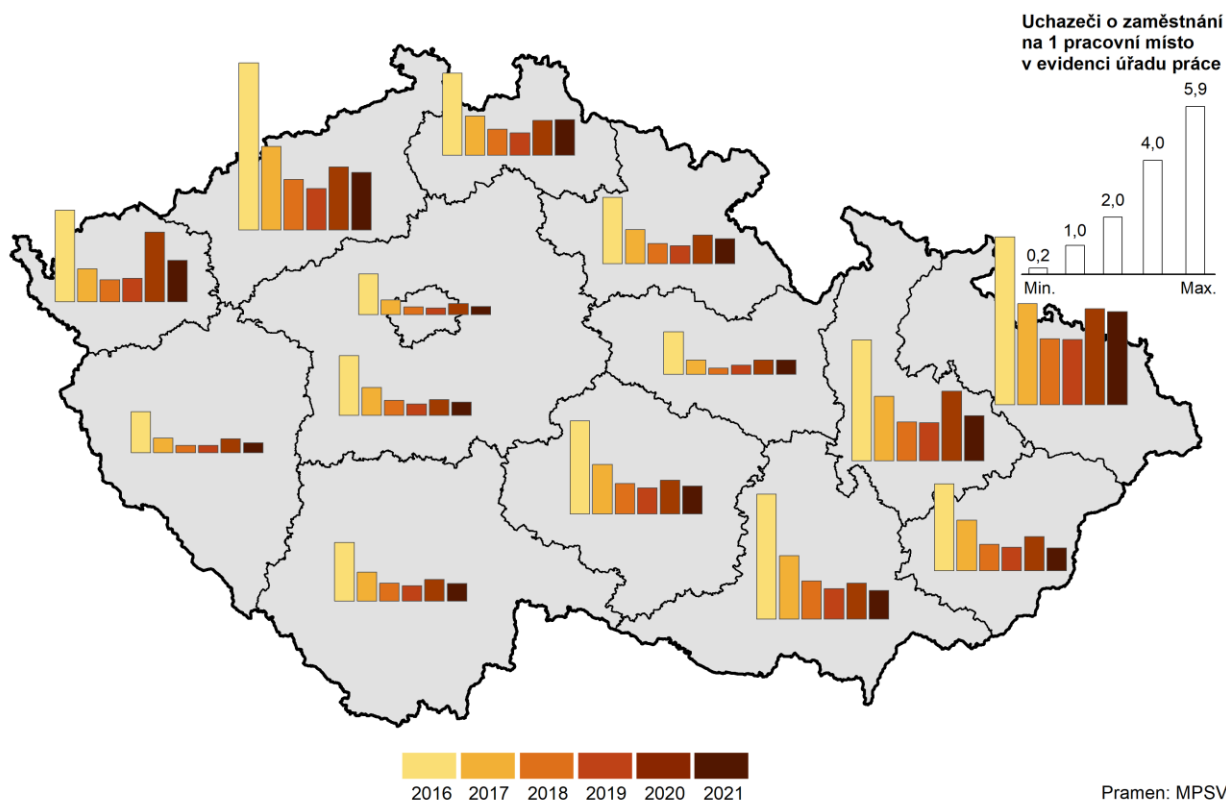
Graf 2.6 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa v Plzeňském kraji (stav ke konci měsíce)

Pramen: MPSV

*) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku

Uchazeči o zaměstnání na pracovní místo v evidenci úřadu práce v krajích v letech 2016 až 2021 (stav k 31. 12.)

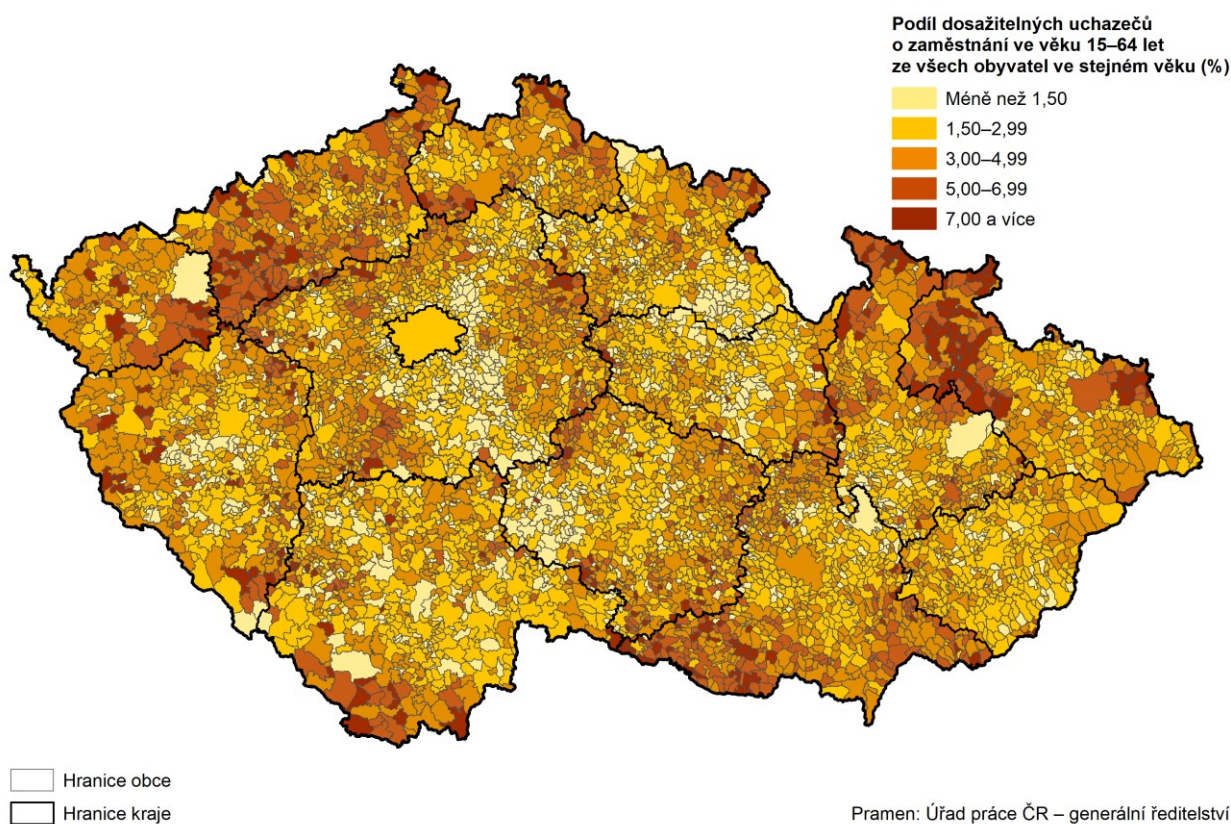
Podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji byl v mezikrajském porovnání na čtvrtém místě

Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2021 dosáhl v Plzeňském kraji hodnoty 2,78 %, což představuje meziroční pokles o 0,58 p. b. V rámci ČR řadí tato hodnota Plzeňský kraj na čtvrté místo za kraje Pardubický (2,45 %), Zlínský (2,73 %) a Hl. město Praha (2,76 %). V porovnání s republikovým průměrem byl podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji o 0,71 p. b. nižší. K 31. 12. 2021 dosáhl

podíl nezaměstnaných mužů hodnoty 2,53 % a žen 3,04 %. Meziroční snížení bylo u mužů 0,72 p. b. a u žen 0,44 p. b. Od roku 2014 se podíl nezaměstnaných osob snížil o 2,92 p. b. Mezi okresy Plzeňského kraje bylo dosaženo nejnižšího podílu nezaměstnaných osob v okrese Plzeň-jih (2,19 %). Druhé místo v podílu nezaměstnaných osob v roce obsadil okres Plzeň-město (2,57 %). Okres Klatovy se s hodnotou 2,76 % umístil na třetím místě. Nejvyšší nezaměstnanost v kraji zaznamenal okres Rokycany (3,42 %) a Tachov (3,22 %). V případě Tachovska se jedná o příhraniční oblast, která má charakter řídkého osídlení bez středních měst zabezpečujících obyvatelům více pracovních příležitostí a zároveň se potýká se zhoršenými dopravními podmínkami. V porovnání s rokem 2014 se v roce 2021 nezaměstnanost nejvíce snížila v okrese Tachov (o 4,13 p. b.), zejména vlivem rozvoje nových průmyslových zón podél dálnice D5 u Stříbra (Panattoni Park) a Boru (CTPark).

Podíl nezaměstnaných osob v obcích k 31. 12. 2021

Na 1 pracovní místo připadalo v Plzeňském kraji 0,4 uchazeče, což představuje druhou nejnižší hodnotu po Hl. městě Praze v ČR

K 31. 12. 2021 bylo v Plzeňském kraji evidováno úřady práce 32 810 pracovních míst, která se meziročně zvýšila o 18,2 %. Počet pracovních míst v časové řadě let 2014–2021 (stav k 31. 12.) rostl až do roku 2019, v roce 2020 se poprvé snížil v důsledku pandemie covid-19 a od roku 2021 se počet pracovních míst začal znovu zvyšovat. Na jedno pracovní místo připadalo 0,4 uchazeče, což byla výrazně nižší hodnota v porovnání s hodnotou zaznamenanou v roce 2014 (4,6 uchazečů na 1 pracovní místo). Plzeňský kraj se umístil v mezikrajském srovnání na druhém místě s nejnižším **počtem uchazečů na 1 pracovní místo** po Hl. městě Praze (0,3 uchazeče na 1 pracovní místo). Průměr ČR dosáhl hodnoty 0,8 uchazeče na 1 pracovní místo. V meziokresním srovnání připadl nejnižší počet uchazečů na 1 pracovní místo v okrese Tachov (0,1), Plzeň-jih a Plzeň-město (shodně 0,3). Naopak relativně nejvyšší počet uchazečů na 1 pracovní místo byl zaznamenán v okresech Plzeň-sever (0,8), Domažlice a Rokycany (shodně 0,6).

Výše průměrné měsíční podpory oproti roku 2014 vzrostla o 3 106 Kč

Nárok na podporu v nezaměstnanosti v roce 2021 mělo 4 052 uchazečů, což představovalo meziroční pokles o 19,7 %. Výše průměrné měsíční dávky v nezaměstnanosti v roce 2021 činila 9 392 Kč. Meziročně se dávka zvýšila o 500 Kč, tj. o 5,6 %. V porovnání s rokem 2014 se počet uchazečů s nárokem na podporu v roce 2021 snížil o 1 530 uchazečů, tj. o 27,4 % méně a výše průměrné měsíční dávky v nezaměstnanosti se zvýšila o 3 106 Kč, tj. o 49,4 % více.

Příjmy a životní podmínky domácností

Čistý disponibilní důchod na 1 obyvatele dosáhl v roce 2020 hodnoty 279 042 Kč

Čistý disponibilní důchod domácností¹⁵ (ČDDDD) je částka, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu a úspory. Tento ukazatel zachycuje do značné míry úroveň materiálního bohatství domácností. ČDDDD v Plzeňském kraji trvale rostl. V roce 2020 dosáhl hodnoty 164,9 mld. Kč, meziročně vzrostl o 5,5 %. V časové řadě 2015–2020 se meziročně nejméně zvýšil v roce 2016, zatímco nejvíce vzrostl v roce 2019. Plzeňský kraj se podílel na ČDDDD v ČR 5,4 %. **Relativní ukazatel ČDDDD na 1 obyvatele** činil 279 042 Kč. V časové řadě 2015–2020 vykazoval s výjimkou roku 2016 rostoucí trend. Mezi kraji zaujímal Plzeňský kraj v tomto ukazateli třetí místo. V porovnání s průměrem ČR v roce 2020 byl nižší o 4 393 Kč.

Průměrný roční čistý peněžní příjem na osobu dosáhl mírného meziročního zvýšení 0,2 %

Podle výsledků výběrového šetření **Příjmy a životní podmínky domácností 2021** dosáhl **průměrný roční hrubý příjem na osobu¹⁶** výše 245 812 Kč, což představovalo osmou hodnotu v rámci krajů. V porovnání s předcházejícím šetřením se Plzeňský kraj dostal z pátého místa na osmé. **Průměrný roční čistý peněžní příjem na osobu** činil 207 136 Kč. Oproti průměru ČR byla dosažená hodnota v kraji nižší o 12 970 Kč. V porovnání s rokem 2019 se průměrný roční čistý peněžní příjem na osobu zvýšil jen o 0,2 %. **Průměrný celkový roční čistý příjem včetně naturálního příjmu** představoval 214 782 Kč na 1 člena domácnosti, z toho naturální příjem (např. produkce z vlastního hospodářství) činil 3,7 %. Meziročně se celkový roční čistý příjem na osobu zvýšil o 0,2 %. Nejvyšší průměrný celkový roční čistý příjem na 1 osobu byl dosažen v Hl. městě Praze (300 141 Kč) a nejnižší ve Zlínském kraji (197 910 Kč). Oproti ČR byl průměrný celkový roční čistý příjem na 1 osobu v Plzeňském kraji nižší o 13 340 Kč, tj. o 5,8 % méně.

Nejvyšší podíl domácností pobíral průměrný čistý měsíční příjem na osobu v příjmové skupině 15 001–20 000 Kč

Nejvyšší podíl domácností v Plzeňském kraji (33,4 %) pobíral **v průměru čistý měsíční příjem na osobu** v příjmové skupině 15 001–20 000 Kč. Druhou nejčetněji zastoupenou skupinu (25,2 %) tvořily domácnosti s příjmem 20 001–30 000 Kč na osobu. Domácnosti s příjmem 12 001–15 000 Kč na osobu představovaly skupinu s třetím nejvyšším výskytem, tento příjem pobíralo 18,1 % domácností v Plzeňském kraji. Nejnižší podíl domácností v kraji (0,3 %) měl nejvyšší měsíční čistý příjem na osobu 50 001 a více Kč. Nejnižší měsíční peněžní příjem do 6 000 Kč na osobu pobíralo 0,6 % domácností. Meziročně vzrostl nejvíce podíl domácností v příjmové skupině 15 001–20 000 Kč, a to o 4,7 p. b. V pořadí druhou nejrychleji meziročně rostoucí skupinu tvořily domácnosti v příjmové skupině 20 001–30 000 Kč, v této příjmové skupině se podíl domácností meziročně zvýšil o 2,3 p. b. V porovnání s loňským meziročním růstem se projevil trend zpomalení růstu v příjmových skupinách 15 001–20 000 Kč a 20 001–30 000 Kč. Podíl domácností s čistým měsíčním příjmem do 6 000 Kč na osobu meziročně vzrostl o 0,2 p. b. Meziročně se zvýšil podíl domácností v příjmové skupině 8 001–10 000 Kč na osobu o 1,1 p. b. Naopak ve vyšších příjmových skupinách na osobu 30 001–50 000 Kč a 50 001 Kč

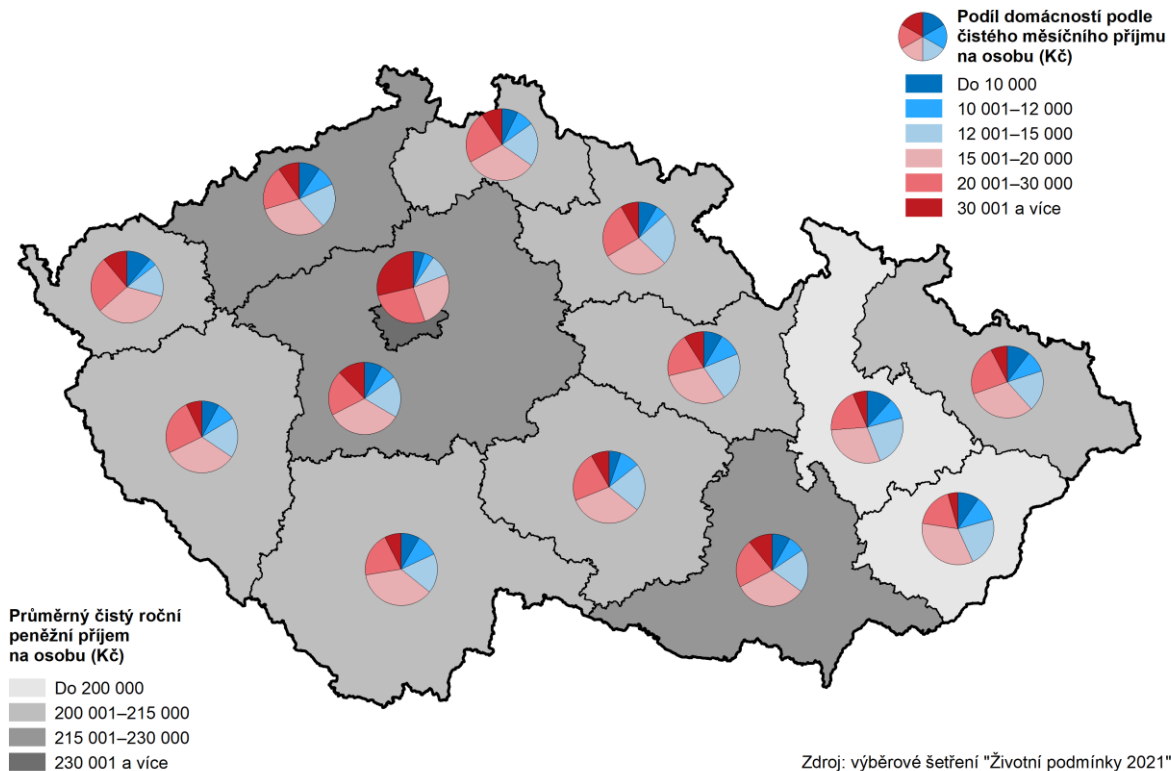
¹⁵ Čistý disponibilní důchod domácností - ČDDDD (makroekonomický agregát), který pro sektor domácností představuje běžný důchod po zdanění, který slouží k pokrytí konečné spotřeby a úspory; data za rok 2021 budou k dispozici v lednu 2023

¹⁶ Příjmy domácností byly šetřeny za rok 2020

a více můžeme zaznamenat celkový meziroční pokles. V příjmové skupině 30 001–50 000 Kč činil meziroční pokles 0,9 p. b., ve skupině 50 001 Kč a více činil meziroční pokles 0,1 p. b. Ke změně v meziročním vývoji v uvedených příjmových skupinách přispěla pandemie covid-19.

Příjmy domácností podle krajů v roce 2020

Zdroj: výběrové šetření "Životní podmínky 2021"

Téměř polovina domácností v Plzeňském kraji vycházela se svými příjmy s obtížemi

V roce 2021 bylo v Plzeňském kraji **250 347 hospodařících domácností**, které představovaly 5,6 % z celkového počtu hospodařících domácností v ČR. Na základě subjektivního názoru jednotlivých domácností **vycházelo s vlastním příjmem** velmi snadno jen 1,8 % domácností a snadno 12,4 %. Nejvyšší podíly domácností uvedly, že se svými příjmy vychází docela snadno (37,3 %) a s menšími obtížemi (33,3 %). Shrňeme-li podíl domácností, které měly vůbec nějaké obtíže, aby vyšly se svými příjmy, dostaneme celkový podíl 48,5 %.

Průměrné náklady na bydlení byly osmé mezi kraji

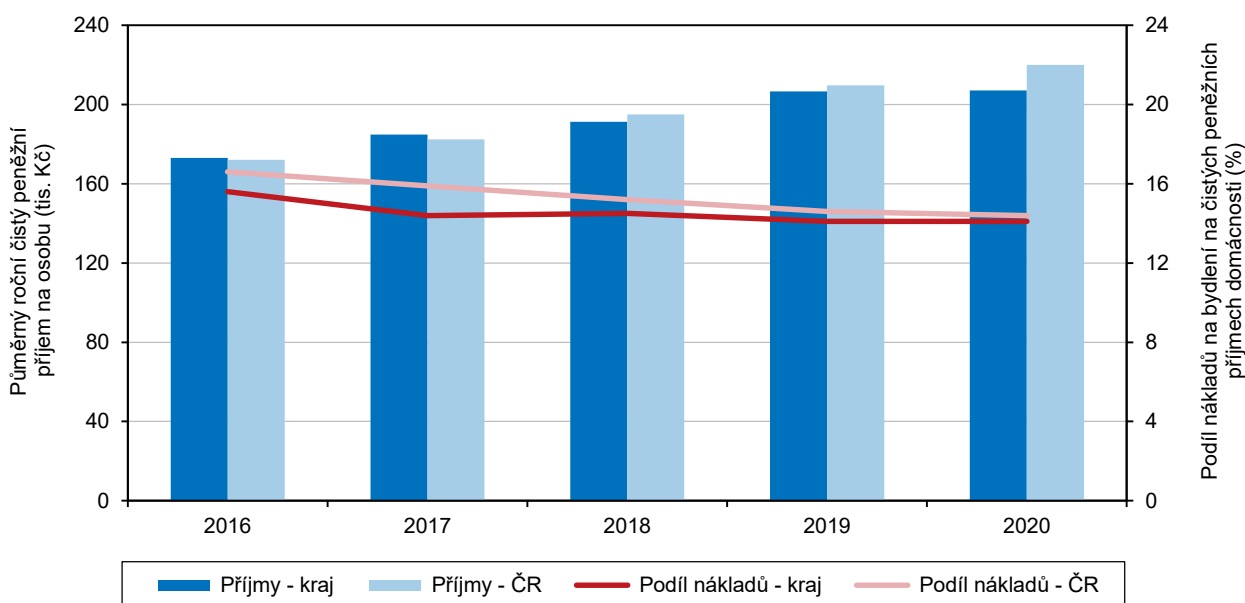
Náklady na bydlení činily 14,1 % z čistých peněžních příjmů domácností v Plzeňském kraji (šestý nejvyšší podíl nákladů na bydlení z čistých měsíčních peněžních příjmů v mezikrajském porovnání). Nejnižší podíl nákladů na bydlení k čistým peněžním měsíčním příjmům domácností byl zaznamenán v Kraji Vysočina (12,0 %), naopak nejvyšší (16,8 %) v Hl. městě Praze. Oproti průměru ČR byl podíl nákladů na bydlení v Plzeňském kraji nižší o 0,3 p. b. Měsíční náklady na bydlení v domácnostech Plzeňského kraje činily v průměru 5 634 Kč. Na těchto nákladech se nejvíce podílela elektřina (27,3 %) a nájemné, úhrada za užívání bytu (24,6 %). Náklady spojené s užíváním plynu z dálkového zdroje činily 12,9 %, teplo a teplá voda 10,5 % a vodné a stočné 10,0 %. Nejvyšší náklady na bydlení zaplatily v průměru domácnosti v Hl. městě Praze (8 643 Kč), nejnižší v Kraji Vysočina (5 049 Kč). **Podle subjektivního názoru domácností** v Plzeňském kraji nepředstavovaly náklady na bydlení vůbec žádnou zátěž pro 8,8 % domácností. Zaplatit náklady na bydlení představovalo určitou zátěž pro 78,3 % domácností. Velkou zátěží to bylo pro 12,9 % domácností.

Podíl domácností, které bydlely v bytě v osobním vlastnictví, byl v mezikrajském porovnání třetí nejvyšší

Podle právní formy užívání bytu bydlelo nejvíce domácností Plzeňského kraje ve vlastním domě (41,3 %) a v bytě v osobním vlastnictví (32,0 %). V Plzeňském kraji využívalo pronajatý byt 21,8 % domácností a u příbuzných a známých žilo 4,3 % domácností. Nejméně domácností (0,5 %) bydlelo v družstevních bytech. V porovnání s ostatními kraji byl podíl domácností v Plzeňském kraji, které bydlely v bytě v osobním vlastnictví, třetí nejvyšší. Podíl domácností, které bydlely ve vlastním domě, byl v rámci mezikrajského porovnání šestý nejnižší. Nejnižší podíl domácností v Plzeňském kraji v porovnání s ostatními kraji užíval k bydlení družstevní byty.

Graf 2.7 Příjmy domácností a náklady na bydlení v Plzeňském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky)

Mzdy¹⁷

Výše průměrné hrubé měsíční mzdy v Plzeňském kraji byla v mezikrajském srovnání čtvrtá nejvyšší

V roce 2021 dosáhla podle předběžných výsledků **průměrná hrubá měsíční mzda** zaměstnance, přepočteného na plnou pracovní dobu podle místa pracoviště výše 36 395 Kč, což znamenalo meziroční nárůst o 1 434 Kč, tj. 4,1 %. V porovnání s průměrnou mzdou v ČR (37 903 Kč) byla průměrná mzda v Plzeňském kraji o 1 508 Kč nižší a kraj se tak v mezikrajském srovnání umístil na čtvrtém místě. Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda byla dosažena v Hl. městě Praze (46 452 Kč), naopak nejnižší v Karlovarském kraji (33 180 Kč). Variační rozpětí hrubé měsíční mzdy mezi kraji v roce 2021 představovalo 13 272 Kč. Tato hrubá měsíční mzda byla zjištěna z podnikového výkaznictví, kde představuje podíl mezd bez ostatních osobních nákladů připadajících na jednoho zaměstnance evidenčního počtu za měsíc.

Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda byla dosažena v odvětví informační a komunikační činnosti

V roce 2020 byla v Plzeňském kraji dosažena nejvyšší **průměrná hrubá měsíční mzda podle CZ-NACE** v odvětví informační a komunikační činnosti (52 634 Kč) a naopak nejnižší mzda (19 427 Kč) v odvětví ubytování, stravování a pohostinství. V ČR byla také nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda v odvětví informační a komunikační činnosti (62 253 Kč) a nejnižší mzda v odvětví ubytování, stravování

¹⁷ Údaje za rok 2021 jsou předběžné

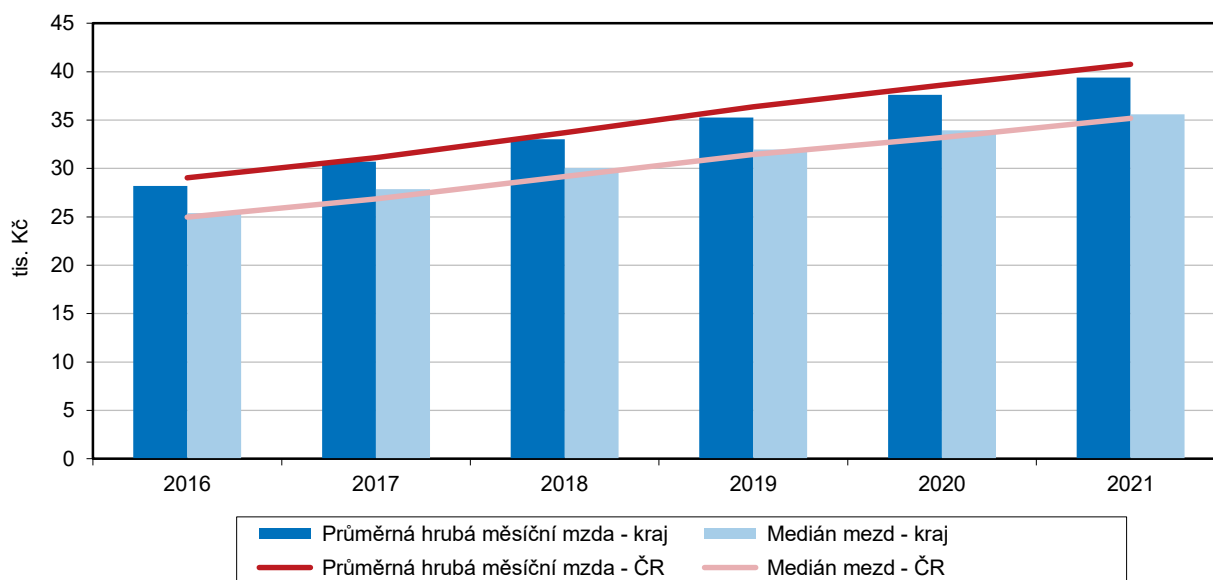
a pohostinství (20 296 Kč). V porovnání s Plzeňským krajem byla průměrná hrubá měsíční mzda za ČR v odvětví informační a komunikační činnosti vyšší o 9 619 Kč.

Mzdy získané na základě výběrového šetření MPSV a MF se odlišují od mezd získaných z podnikového výkaznictví

Mzdy získané na základě **výběrového šetření Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva financí** se odlišují od mezd získaných z podnikového výkaznictví v tom, že jsou přímo sledovány mzdy jednotlivých zaměstnanců a nikoli celkové objemy na úrovni podniků či organizací. Průměrná mzda zaměstnance v daném roce je vypočtena poměním s jeho placenou dobou, tedy počtem měsíců, za které mzdu či náhradu mzdy skutečně pobíral, a je odečtena doba nemocí a dalších neplacených nepřítomností v práci pro daný rok. Výhoda takto sledované mzdy spočívá v tom, že umožňuje porovnávat mzdovou úroveň získanou v různých pracovních místech při přesně zjištěném objemu placené doby. V časové řadě je takto získaná mzda porovnatelná od roku 2011. Od roku 2011 jsou sledováni i zaměstnanci z podniků s méně než 10 zaměstnanci a také zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů fyzických osob. Výsledky před rokem 2011 nebyly přepočtené, a proto **nejsou srovnatelné**.

Graf 2.8 Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd v Plzeňském kraji a ČR

Pramen: MPSV, MF

Ženy měly v porovnání s muži nižší mzdu o 12,5 %

V roce 2021 činila průměrná hrubá měsíční mzda (získaná z výběrového šetření ministerstev) v Plzeňském kraji 39 400 Kč a meziročně vzrostla o 4,8 %. V časové řadě 2012–2021 se v Plzeňském kraji průměrná hrubá měsíční mzda zvýšila o 62,2 %. Průměrná hrubá měsíční mzda dosáhla u mužů 41 724 Kč, u žen 36 508 Kč. Ženy měly v průměru o 5 216 Kč nižší průměrnou hrubou měsíční mzdu než muži, tj. o 12,5 %.

Variační rozpětí průměrné hrubé měsíční mzdy mezi kraji činilo 14 883 Kč

Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda dosažená v Hl. městě Praze činila dle šetření ministerstev 50 494 Kč a nejnižší v Karlovarském kraji 35 611 Kč. **Variační rozpětí hrubé měsíční mzdy** mezi kraji představovalo v tomto případě 14 883 Kč.

Medián mezd se v časové řadě 2012–2021 zvýšil o 63,6 %

Rozdíly mezi úrovní jednotlivých hrubých měsíčních mezd daleko přesněji vystihuje **medián**, který sledovaný soubor rozdělí na dvě stejně početné skupiny. Přesně 50 % osob má mzdu nižší než medián mezd a přesně 50 % osob má mzdu vyšší. V roce 2021 dosáhl medián mezd v Plzeňském kraji 35 593 Kč a meziročně se zvýšil

o 4,8 %. V časové řadě 2012–2021 se pak zvýšil o 63,6 %. Medián mezd u mužů dosáhl 37 540 Kč a u žen 33 166 Kč, u žen byl tedy o 4 374 Kč nižší, tj. o 11,7 %.

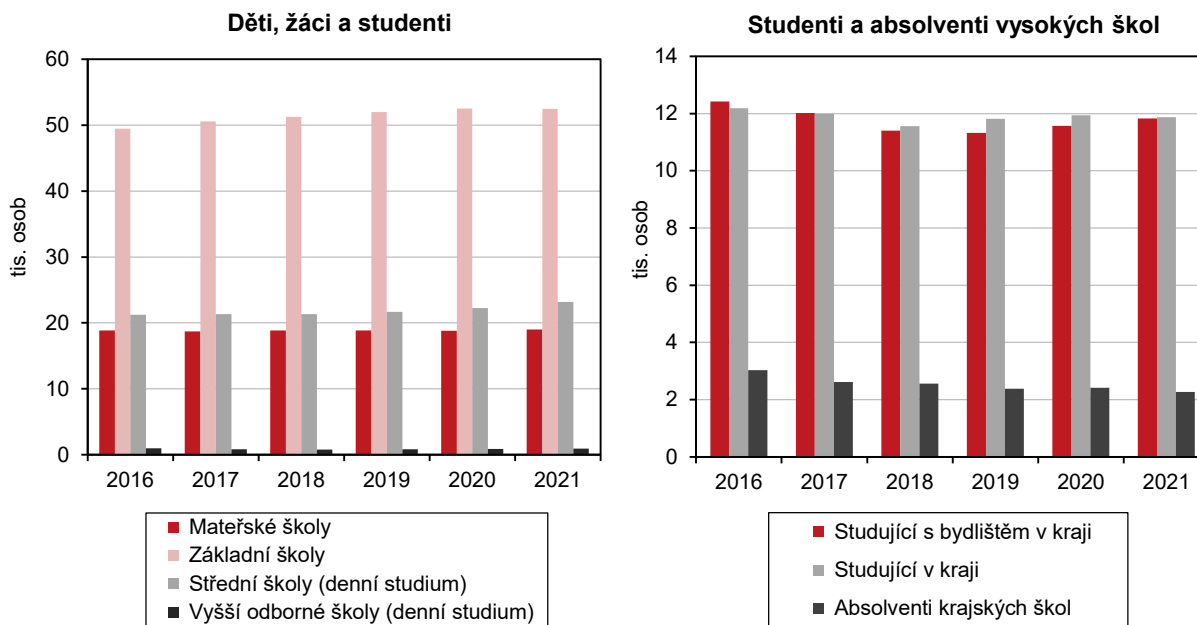
Vzdělávání

Ve školním roce 2021/22 navštěvovalo mateřské školy 19 023 dětí

Ve školním roce 2021/22 navštěvovalo **mateřské školy** v Plzeňském kraji 19 023 dětí (deváté místo v mezikrajském porovnání), z nichž necelých 52 % tvořili chlapci, dívky se podílely lehce přes 48 % na celkovém počtu dětí ve věku 3–6 let. Tyto děti navštěvovaly v Plzeňském kraji celkem 281 mateřských školek a na 1 třídu připadlo 21,5 dětí. Počtem učitelů v mateřských školách (1 773,2 přepočtených osob na plně zaměstnané včetně ředitelů) se Plzeňský kraj v rámci krajů umístil na desátém místě. V časové řadě 2011/12–2021/22 vzrostl v Plzeňském kraji počet mateřských školek o 18, počet tříd o 97, počet dětí o 474 a počet přepočtených učitelů o 326,9. Ve školních letech 2011/12–2014/15 se počet dětí v mateřských školách neustále zvyšoval. Pokles dětí v mateřských školách se poprvé projevil ve školním roce 2015/16. V dalších letech zůstal stav téměř neměnný, až školní rok 2021/22 evidoval opět nárůst, a to o 234 dětí. Nejvyšší meziroční nárůst (731 dětí) byl zaznamenán ve školním roce 2011/12. V tomto školním roce také připadlo nejvíce dětí na 1 třídu, a to 23,6 dětí. Nejvyšší meziroční úbytek dětí v mateřských školách (546) byl zaznamenán ve školním roce 2016/17. V rámci ČR měl nejvyšší počet dětí v mateřských školách Středočeský kraj (51 834), HI. město Praha (42 580) a Jihomoravský kraj (41 612). Nejméně dětí (8 354) navštěvovalo mateřskou školku v kraji Karlovarském. Nejvyšší počet školek se vyskytoval ve Středočeském (808), Jihomoravském (679) a Moravskoslezském (466) kraji, nejnižší v kraji Karlovarském (125). Plzeňský kraj se v celorepublikovém srovnání zařadil počtem mateřských školek až na dvanácté místo.

Graf 2.9 Děti, žáci, studenti a absolventi škol v Plzeňském kraji

Pramen: MŠMT

Základní školy v roce 2021/2022 navštěvovalo přes 52 tisíc žáků

V **základních školách** se začal postupně projevovat zvýšený počet žáků vlivem vyšší porodnosti v letech 2005–2009. Nejvíce žáků navštěvovalo základní školu v roce 2020/21 (52 501 žáků). Ve školním roce 2021/22 činil počet žáků 52 465 a oproti roku 2011/12 se zvýšil o 10 008 žáků. Meziroční došlo k poklesu o 0,1 %.

Na jednu třídu připadlo 19,8 žáků. V časové řadě 2011/12–2021/22 vzrostl v Plzeňském kraji počet tříd v základních školách o 380 a počet učitelů (v přepočtených osobách na plně zaměstnané) o 659,6. Počet žáků v základních školách se začal postupně zvyšovat od roku 2011/12. Nejvyšší meziroční nárůst (1 649 dětí) byl zaznamenán ve školním roce 2014/15. Nejvíce dětí připadlo na 1 třídu ve školním roce 2018/19, a to 20,5 žáků. Počet přepočtených učitelů na plně zaměstnané se meziročně zvýšil nejvíce ve školním roce 2019/20, kdy vzrostl meziročně počet pedagogů v základních školách v regionu o 131,7. Ve školním roce 2021/22 vyučovalo na základních školách 3 771,5 učitelů (v přepočtených osobách na plně zaměstnané včetně ředitelů, zástupců a výchovných poradců).

Na středních školách v posledních šesti letech počet studentů mírně narůstal

Na **středních školách** (denní studium) se počty studentů do roku 2015/16 snižovaly, v posledních šesti letech je však z vývoje patrný mírný růst. V roce 2015/16 studovalo na středních školách 20 889 studentů, v roce 2021/22 se jejich počet zvýšil na 23 027. Počet studentů **vyšších odborných škol** (denní studium) se mezi lety 2009/10–2016/17 pohyboval nad hranicí 1 tisíce. I když od roku 2015/16 nejprve ubývalo studentů vyšších odborných škol, v roce 2019/20 došlo k mírnému zvýšení o 0,9 % a v roce 2021/22 vystoupal počet na hodnotu 937 studentů.

Počty vysokoškolských studentů klesaly v důsledku poklesu obyvatel ve věku 20–24 let

Počty studentů **vysokých škol** (občané ČR) v průběhu posledních deseti let klesaly. Hlavní příčinou poklesu vysokoškolských studentů byl pokles počtu obyvatel ve věku 20–24 let o čtvrtinu. V roce 2011 studovalo na vysokých školách s **trvalým bydlištěm** v kraji 16 281 studentů, v roce 2021 se tento počet studentů snížil na 11 834, tj. pokles o 27,3 %. V roce 2021 dosáhl počet vysokoškolských studentů s **místem výuky** v kraji 11 875 a oproti roku 2011 klesl o 31,5 %. Z celkového počtu studentů s místem výuky v kraji studovalo v roce 2021 v prezenčním studiu 90,8 %. Podíl studentů v prezenčním studiu klesl v desetiletém horizontu o 19,8 %. V roce 2021 absolvovalo vysokou školu (občané ČR) s místem výuky v kraji 2 268 studentů a jejich počet se oproti roku 2011 snížil o 47,1 %. V Plzeňském kraji mohou studenti studovat na **Západočeské univerzitě** se sídlem v Plzni, která má 9 fakult (aplikovaných věd, designu a umění Ladislava Sutnara, ekonomickou, elektrotechnickou, filozofickou, pedagogickou, právní, strojní a zdravotnických studií). Ostatní fakulty, které sídlí v Plzeňském kraji, patří pod vysoké školy, které zde však nemají sídlo (např. Lékařská fakulta Univerzity Karlovy nebo Metropolitní univerzita Praha).

Kultura a sport

Počet návštěvníků knihoven v roce 2020 výrazně klesl

Plzeňský kraj se s počtem 460 **knihoven** zařadil na 5. místo v rámci ČR. K 31. 12. 2020 poskytovala veřejné knihovnické služby v České republice dle údajů Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu síť 5 295 knihoven, z toho nejvíce jich bylo ve Středočeském kraji (779). Za posledních deset let bohužel ubylo v Plzeňském kraji 7 knihoven. V celé republice byl zaznamenán úbytek počtu knihoven o 2,1 % za deset let. Lokálně vyčleněnou částí knihovny je pak **pobočka**, která je její organizační částí a pracuje pod jejím přímým vedením. V Plzeňském kraji bylo ke konci roku 2020 takovýchto poboček 48 a jejich počet se v desetileté časové řadě příliš neměnil, během této doby došlo k nárůstu o 6 poboček. Všechny 508 knihoven v kraji (vč. poboček) disponovalo ve stejném období více než 4,6 miliony **knihovních jednotek** a registrovalo se zde 69 tisíc **čtenářů**. Celkem zde bylo uskutečněno téměř 2,3 milionů **výpůjček**, přičemž od roku 2013 byl zaznamenán klesající trend. V roce 2020 navštívilo veřejné knihovny 1,5 milionů návštěvníků, také tento ukazatel vykázal klesající tendenci kromě roku 2019, kdy došlo k meziročnímu nárůstu počtu návštěvníků, a to o 43 tisíc. V roce 2020 byl v Plzeňském kraji zaznamenán velký úbytek návštěvníků knihoven a jejich poboček,

meziroční pokles činil 29,2 %. Z celkového počtu návštěvníků knihoven bylo 56,0 % **on-line hostů**, což byl 8. nejnižší podíl mezi kraji. Nejvíce registrovaných on-line návštěvníků bylo v kraji Hl. město Praha (93,9 %).

Počet návštěvníků expozic a výstav v galeriích, muzeích a památnících zaznamenal prudký meziroční pokles

V roce 2020 bylo v Plzeňském kraji možné navštívit **30 muzeí a památníků, 3 galerie** a 17 poboček muzeí a galerií. V těchto objektech jsme mohli shlédnout 115 expozic a 159 výstav, což využilo 240 tisíc osob. V porovnání s ostatními regiony se řadí Plzeňský kraj na 6. místo v součtu muzeí, galerií a památníků, nejvíce jich bylo ve Středočeském (68 objektů) a nejméně v Karlovarském kraji (13 objektů). Stejný počet (33 objektů) jako v Plzeňském kraji se vyskytoval také v krajích Pardubickém a Moravskoslezském. Počet **hradů, zámků** a ostatních památkových objektů Plzeňského regionu se od roku 2008 do roku 2014 téměř neměnil, až v posledních šesti letech se zvyšoval, v roce 2018 dosáhl hranice 29 objektů. V roce 2020 došlo k poklesu počtu hradů a zámků zpřístupněných návštěvníkům za vstupné v Plzeňském kraji na 26 objektů celkem. Celkový počet návštěvníků těchto objektů klesl na 427 tisíc. Unie filmových distributorů uvádí, že v našem regionu bylo k 31. 12. 2020 v provozu celkem **65 kin**, z nichž 52,3 % tvořila kina letní, 15,4 % kina stálá a zbytek kina ostatní. Počet kin v kraji se v časové řadě od roku 2013 zvýšil o 23 zařízení a došlo také k nárůstu počtu diváků i představení. V rámci ČR se Plzeňský kraj v počtu kin zařadil na 8. místo společně s Krajem Vysočina, nejvíce jich bylo zaznamenáno ve Středočeském (117 kin) a naopak nejméně v Karlovarském kraji (35 kin).

Mezi sporty vyniká nejsilnější členskou základnou fotbal

V Plzeňském kraji tvořilo k 31. 12. 2020 **členskou základnu České unie sportu** celkem **70 181 členů**, z toho jen 20 544 žen (29,3 %). Nejpočetnější členskou základnou disponoval okres Plzeň-město, kde na 153 oddílů TJ/SK bylo sdruženo 28 649 členů. Druhé místo v počtu členů zaujímal okres Plzeň-sever (9 394) a třetí místo okres Domažlice (8 487). Nejmenší členskou základnu tvořili sportovci v okrese Tachov (4 061). Největší podíl členů v Plzeňském kraji tvořili dospělí ve věku 19 a více let (45 531), druhou nejpočetnější skupinou byli žáci 0–14 let (18 311) a zbytek členů se skládal z dorostu ve věku 15–18 let (6 339). Nejsilnější členskou základnu v Plzeňském kraji měl stejně jako v celé České republice **fotbal**. Se svými 21 152 členy a 248 oddíly tak potvrdil v regionu své prvenství. Dalšími sportovními odvětvími v Plzeňském kraji podle počtu oddílů byli na druhém místě volnočasový a rekreační sport (75 oddílů) a na třetím místě sport pro všechny (70 oddílů), na čtvrtém místě stolní tenis (66 oddílů) a na pátém místě tenis (63 oddílů). Následoval volejbal, lední hokej, nohejbal a lyžování. Také co do počtu členů disponoval druhou největší základnou hned po fotbale volnočasový a rekreační sport (5 358 členů), třetí místo obsadil sport pro všechny (5 133 členů), čtvrté místo patřilo tenisu (3 398 členů), páté lednímu hokeji (2 794 členů) a následují volejbal, národní házená, atletika, golf a první desítku uzavřela házená. Obecně došlo bohužel tak jako v celé České republice za uplynulých pět let k razantnímu poklesu počtu členů sportovních oddílů. Zatímco v rámci celé České republiky došlo k úbytku členů od roku 2014 o 5,4 %, v Plzeňském kraji byl pokles mnohem razantnější, a to o 19,0 %.

Zdravotnictví, dočasná pracovní neschopnost

Na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 4,7 lékařů

V roce 2020 bylo v Plzeňském kraji zaměstnáno 2 751 **lékařů**. V časovém období 2013–2020 se počet zvýšil o 79 lékařů, tj. nárůst o 2,9 %. Meziroční zvýšení počtu lékařů činilo 0,3 %. Na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 4,7 lékařů. Na 1 lékaře připadlo v průměru 215 obyvatel. V porovnání s průměrem ČR byl počet obyvatel připadajících na 1 lékaře v Plzeňském kraji vyšší o 5 obyvatel. Nejhorší situace byla v okrese Plzeň-sever, kde na 1 lékaře připadlo 743 obyvatel, což byl zároveň nejvyšší počet v rámci všech okresů ČR.

Nejvyšší počet lékařů v okresech Plzeňského kraje byl v okrese Plzeň-město

V porovnání s ostatním kraji ČR připadl v Plzeňském kraji na 1 000 obyvatel pátý nejvyšší počet lékařů. Nejvyšší **počet lékařů na 1 000 obyvatel** měl kraj Hl. město Praha (8,0) a na druhé pozici se umístil Jihomoravský kraj (5,5), naopak nejméně lékařů na 1 000 obyvatel (3,2) bylo zaznamenáno ve Středočeském kraji, což úzce souvisí s blízkostí Hl. města Prahy. V okresech Plzeňského kraje byl nejvyšší počet lékařů na 1 000 obyvatel v okrese Plzeň-město (8,7), naopak nejnižší (1,3) v okrese Plzeň-sever. K okresům s nízkým počtem lékařů na 1 000 obyvatel patřily rovněž okresy Domažlice (2,3) a Tachov (2,4).

Počet lůžek v nemocnicích v roce 2016 mírně vzrostl vlivem některých LDN, které se staly součástí nemocnic

Lůžka v nemocnicích se v Plzeňském kraji postupně snižovala, výjimku představoval rok 2016, kdy se některé LDN staly součástí nemocnic, což způsobilo meziroční zvýšení o 239 lůžek. V dalších dvou letech 2017 a 2018 se počet lůžek v nemocnicích v Plzeňském kraji snižoval. První nepatrné zvýšení počtu nemocničních lůžek bylo zaznamenáno v roce 2019. V roce 2020 dosáhl počet lůžek v nemocnicích Plzeňského kraje 3 341, meziročně se tento počet zvýšil o 9 lůžek, tj. nárůst o 0,3 %.

Na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo v Plzeňském kraji 5,7 lůžek v nemocnicích

V roce 2020 připadlo v Plzeňském kraji **na 1 000 obyvatel středního stavu 5,7 lůžek**. V rámci mezikrajského porovnání byl Plzeňský kraj v tomto ukazateli pátý. Počet lůžek na 1 000 obyvatel středního stavu v Plzeňském kraji byl nižší o 0,1 než republikovým průměr. V časovém období let 2013–2020 se pohyboval tento ukazatel v rozmezí hodnot 5,6–6,0. Nejvyšší počet lůžek byl v roce 2016 (6,0 na 1 000 obyvatel středního stavu) a naopak nejnižší hodnota tohoto ukazatele (5,6) byla zaznamenána v roce 2015. Nejvíce nemocničních lůžek (8,3) připadlo na 1 000 obyvatel v Hl. městě Praze, nejméně (4,2) v Karlovarském kraji. V okresech Plzeňského kraje byl nejvyšší počet lůžek na 1 000 obyvatel středního stavu (11,5) v okrese Plzeň-město. Ten se stal druhým okresem ČR s nejvyšším počtem lůžek na 1 000 obyvatel středního stavu hned po okrese Brno-město s 11,8 lůžky. Nejméně nemocničních lůžek (2,7) na 1 000 obyvatel středního stavu měl v Plzeňském kraji okres Rokycany. Údaje o hospitalizovaných pacientech a průměrné ošetrovací době hospitalizovaných nebyly za rok 2020 k dispozici. Poslední údaje za tyto ukazatele byly publikovány v Základních tendencích v roce 2019.

Průměrný denní počet dočasně práce neschopných osob měl v důsledku pandemie covid-19 výrazně rostoucí trend

V roce 2021 bylo hlášeno 156 010 nových případů **dočasné pracovní neschopnosti**, což představovalo v průměru denně 14 102 dočasně práce neschopných osob. V důsledku pandemie covid-19 vzrostl výrazně oproti roku 2020 jak počet nových případů, tak i průměrný denní stav nemocných. Počet nových případů dočasné pracovní neschopnosti se meziročně zvýšil o 23,8 % a průměrný denní stav práce neschopných o 6,9 %. Průměrná délka trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti v roce 2021 činila 33,0 kalendářního dne, z toho 31,3 pro nemoc, pro pracovní úraz 55,7 kalendářního dne a pro ostatní úraz 52,6 kalendářního dne. Ve srovnání s republikovou hodnotou byla průměrná doba trvání dočasné pracovní neschopnosti v Plzeňském kraji o 1,5 dne kratší.

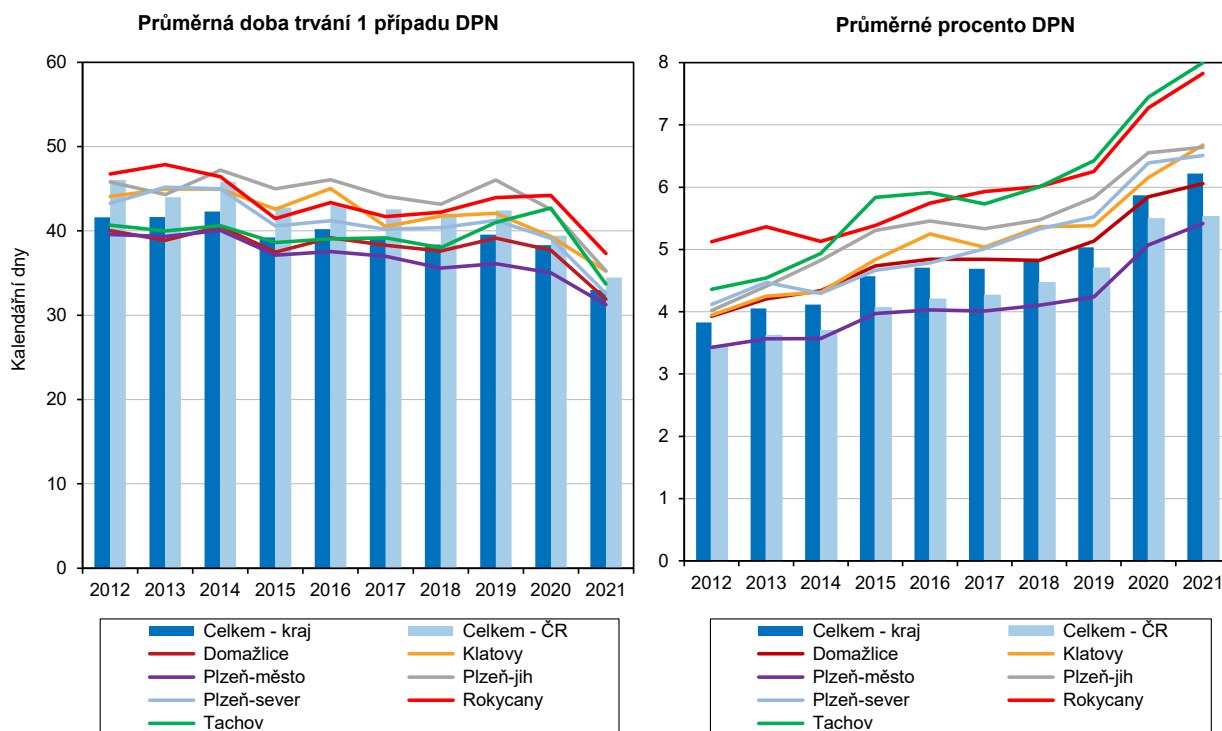
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti v kraji je páté nejvyšší v ČR

Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti dosáhlo v roce 2021 v Plzeňském kraji hodnoty 6,217 % a meziročně se zvýšilo o 0,345 p. b. V časovém období 2013–2021 bylo průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti nejvyšší právě v roce 2021. Na výrazně zvýšeném trendu vývoje se podílela především pandemie covid-19. V porovnání s ČR bylo průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti v Plzeňském kraji vyšší o 0,692 p. b. Nejnižší průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti vykazovaly kraje Hl. město Praha (3,897 %) a Jihomoravský (5,463 %), naopak nejvyšší průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti měly kraje Moravskoslezský (6,956 %) a Zlínský (6,660 %).

V průměrném procentu dočasné pracovní neschopnosti se Plzeňský region v rámci ostatních krajů umístil na pátém místě. V okresech Plzeňského kraje dosahují nejvyššího průměrného procenta dočasné pracovní neschopnosti okresy Tachov (8,000 %) a Rokycany (7,826 %), naopak nejnižší hodnotu tohoto ukazatele trvale zaznamenává okres Plzeň-město (5,415 %).

Graf 2.10 Dočasná pracovní neschopnost (DPN) v Plzeňském kraji, jeho okresech a ČR

Pramen: ČSÚ, ČSSZ

Nemocenské pojištění

Meziročně poklesly výdaje na dávky nemocenského pojištění o 192,4 mil. Kč

V Plzeňském kraji bylo v roce 2021 evidováno 226 814 **nemocensky pojištěných osob**, z toho 109 770 žen. Počet nemocensky pojištěných osob se meziročně zvýšil o 2 252 osob. Z hlediska vývoje **dávek nemocenského pojištění** v Plzeňském kraji docházelo k poklesu až do roku 2012, kdy byly výdaje abnormálně nízké a od té doby znovu výrazněji narůstají. Nejvyšší výdaj (2 927 939 tis. Kč) na dávky nemocenského pojištění byl zaznamenán v roce 2020. Meziročně došlo k poklesu výdajů na dávky nemocenského pojištění o 192,4 mil. Kč.

Výdaje na nemocenskou tvoří 70,1 % dávek nemocenského pojištění

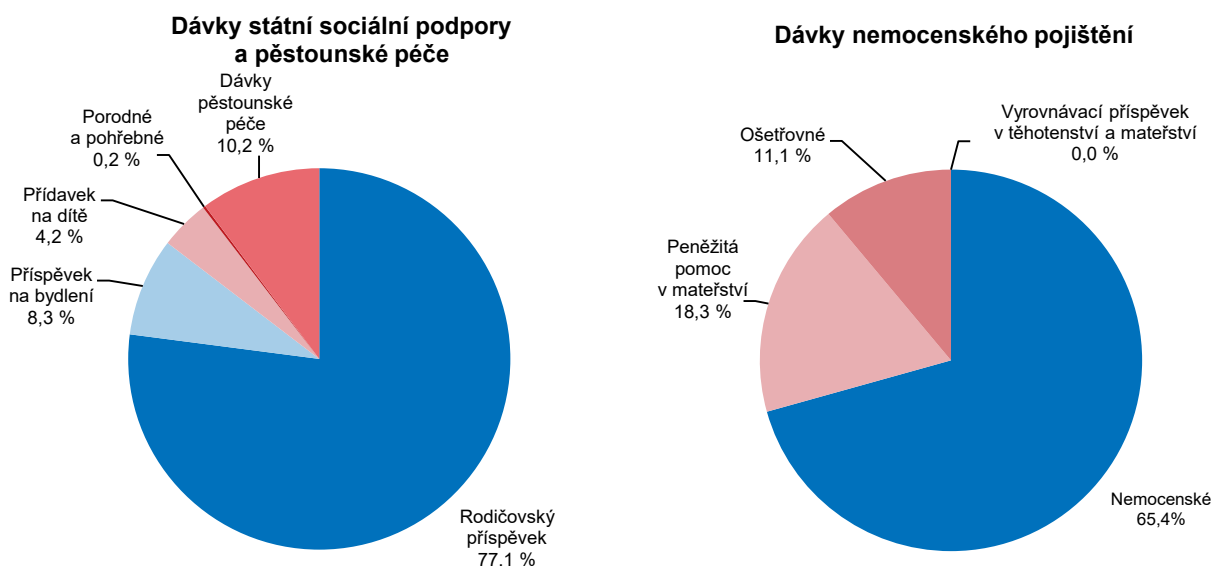
Z hlediska **struktury dávek** tvoří největší část (70,1 %) dávka **nemocenská** (tj. 1 917 040 tis. Kč), na kterou má zaměstnanec nebo OSVČ nárok spolu s dalšími podmínkami od 15. kalendářního dne trvání jeho dočasné pracovní neschopnosti. Pokud zaměstnanec nemůže pracovat z důvodu, že musí ošetřovat nemocného člena domácnosti nebo dítě mladší 10 let, protože školské zařízení bylo uzavřeno, vzniká mu nárok na tzv. **ošetřovné**. V Plzeňském kraji se tento druh na celkových výdajích nemocenského pojištění podílel 11,0 %. I když meziročně došlo k poklesu těchto výdajů, v roce 2021 byly výdaje na ošetřovné trojnásobně vyšší než v roce 2019. Vyšší výdaje na dávky ošetřovného mezi roky 2020–2021 byly zajisté ovlivněny uzavřením škol a jiných zařízení během pandemie covid-19 včetně souvisejících legislativních úprav. Třetím největším výdajem nemocenského pojištění je **peněžitá pomoc v mateřství**, v roce 2020 to bylo celkem 495 507 tis. Kč

(tj. podíl 18,1 % z celkových výdajů). Strukturu dávek doplňuje **vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství**, na který v kraji připadlo 211 tis. Kč a má na něj nárok zaměstnankyně, která byla z důvodu těhotenství, mateřství převedena na jinou práci a z tohoto důvodu dosahuje bez svého zavinění nižšího příjmu než před převedením. Od 1. 2. 2018 byla zavedena nová dávka **otcovská poporodní péče**, na kterou bylo v kraji v roce 2021 vynaloženo 14 201 tis. Kč, meziroční nárůst dosáhl 5,0 %. Na **dlouhodobé ošetřovné**, dávka zavedena od 1. 6. 2018, bylo vyplaceno 8 383 tis. Kč a byl zde zaznamenán meziroční nárůst téměř o pětinu. Z hlediska vývoje největší rostoucí trend zaznamenává kategorie výdajů na ošetřovné. Přestože v roce 2021 došlo u výdajů na ošetřovné k meziročnímu poklesu o 53,6 %, v průběhu posledních pěti let se jedná o čtyřnásobný nárůst. Výdaje na peněžitou pomoc v mateřství klesaly v letech 2010–2013. Od roku 2013 je zaznamenáván rostoucí průběh a za posledních pět let došlo k navýšení o 40,5 %, meziroční nárůst o 4,5 %. Průběh vývoje výdajů na nemocenské měl od roku 2013 rostoucí charakter, v roce 2021 bylo vyplaceno nejvíce, a to 1,9 mld. Kč, meziroční navýšení o 7,3 %. Během pěti let se výdaje na nemocenské zdvojnásobily.

Graf 2.11 Výdaje na dávky státní sociální podpory a nemocenského pojištění v Plzeňském kraji v roce 2021

Pramen: MPSV

Podíl dávek nemocenského pojištění v Plzeňském kraji činí 5,3 % z celkových výdajů za ČR

Výdaje na dávky nemocenského pojištění v Plzeňském kraji se podílely 5,3 % na celkovém úhrnu dávek v ČR. Tento podíl řadí Plzeňský kraj na sedmé místo. Stejnou pozici má i podíl výdajů na nemocenské, který činí 5,6 % z celkového republikového úhrnu. Deváté místo v mezikrajském porovnání dosáhl kraj v dávkách ošetřovného, zde se podílí na celkových výdajích v ČR 5,3 %. U peněžité pomoci v mateřství participuje kraj 4,4 % na celorepublikových sociálních dávkách tohoto typu.

Státní sociální podpora

Z celkového objemu vyplacených dávek tvořily přídavky na děti 30,6 %

Systém **státní sociální podpory** je legislativně upraven předpisy o státní sociální službě. Podle zákona o státní sociální podpoře se poskytují následující dávky: přídavek na dítě, rodičovský příspěvek, příspěvek na bydlení, porodné a pohřebné. V roce 2021 bylo vyplaceno v Plzeňském kraji 351,5 tis. dávek státní podpory, z toho 30,6 % na přídavky na dítě. **Přídavek na dítě** je definován jako základní dlouhodobá

dávka poskytovaná rodinám s dětmi na krytí nákladů spojených s jejich výchovou a výživou, jejichž příjem nedosahuje 2,7 násobku životního minima. Počet vyplácených dávek státní sociální podpory celkem v posledních letech klesal, v roce 2020 však meziročně mírně vzrostl (o 4,0 %). V roce 2021 nedošlo k žádné změně, počet dávek státní sociální podpory celkem byl shodný s rokem 2020. U přídavků na dítě došlo k nárůstu vyplácených dávek proti roku 2020, ale u rodičovského příspěvku a příspěvku na bydlení se dávky snížily.

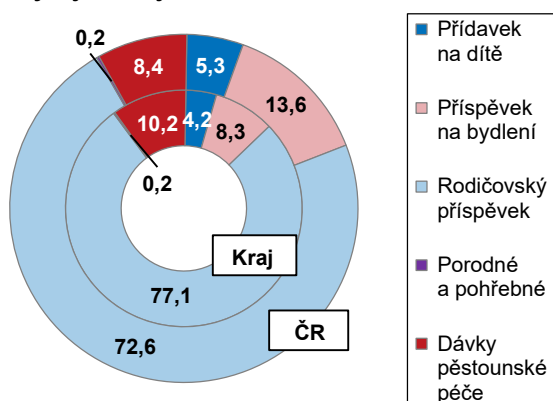
Plzeňský kraj má šestý nejnižší objem dávek státní sociální podpory z úhmu ČR

Objem **výdajů na dávky státní sociální podpory** ve sledovaném období má kolísavý charakter. V roce 2021 činil objem výdajů 2 153 mil. Kč, což je meziročně o 5,4 % méně v porovnání s předchozím rokem. Z celkového objemu dávek státní podpory v ČR připadá na Plzeňský kraj až devátý podíl (4,8 %), z toho u přídavků na dítě dokonce předposlední podíl (3,9 %). V mezikrajském srovnání má nejvyšší podíl celkových výdajů na ČR Hl. město Praha (12,8 %), naopak nejnižší kraj Karlovarský (2,5 %).

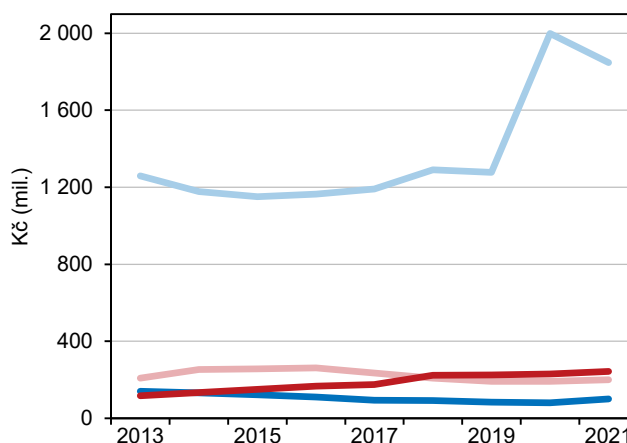
Graf 2.12 Výdaje na dávky státní sociální podpory a péče v Plzeňském kraji a ČR

Pramen: MPSV

Výdaje v kraji a ČR v roce 2021 v %

Výdaje na vybrané dávky v kraji^{*)}

^{*)} podle místa trvalého bydliště příjemce

Z celorepublikového pohledu je hodnota dávek státní sociální podpory druhou nejnižší v přepočtu na obyvatele v Plzeňském kraji

Výdaje na dávky státní sociální podpory v přepočtu na 1 obyvatele mají variabilní průběh, meziročně se hodnota ukazatele snížila. V celorepublikovém srovnání měl Plzeňský kraj druhou nejnižší hodnotu **dávek sociální podpory v přepočtu na 1 obyvatele** (4 154 Kč). Nejvyšší hodnotu mají kraje s vysokou nezaměstnaností, a to Moravskoslezský (5 376 Kč/obyv.) a Ústecký (5 159 Kč/obyv.). Hodnota relativního ukazatele v Plzeňském kraji (4 650 Kč/obyv.) je nižší než republikový průměr, a to o 496 Kč.

Sociální služby

Služby provozované formou celoročního pobytu tvořily třetinu služeb sociální péče

V příslušných sociálních zařízeních tvořily jednu třetinu služby provozované formou celoročního pobytové služby. Jedná se o domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem.

V Plzeňském kraji bylo provozováno 25 domovů pro seniory s kapacitou 1 584 lůžek

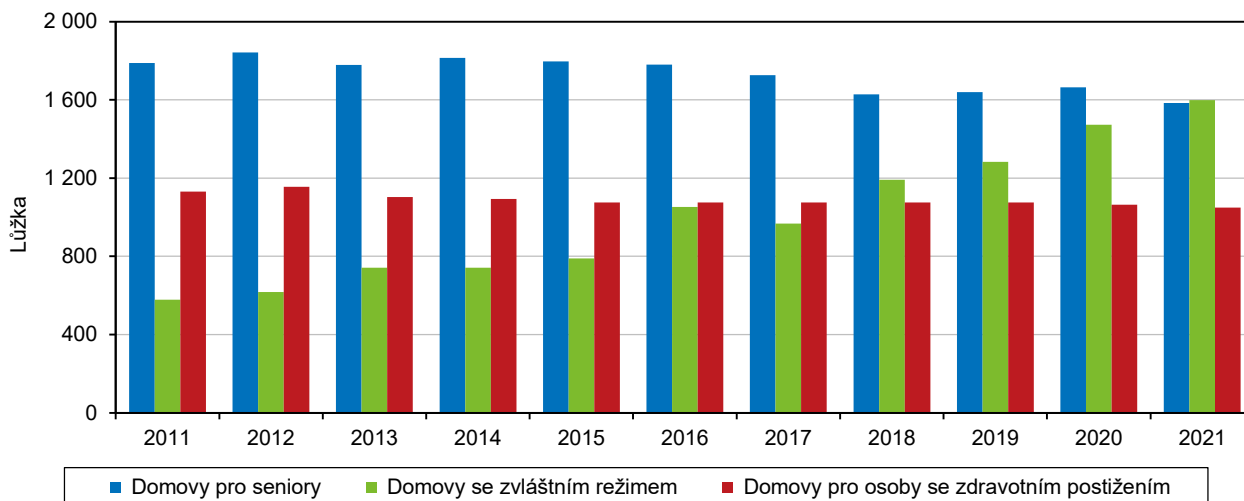
Jednou z legislativně stanovených služeb sociální péče je pobytová služba s celoročním provozem v **domovech pro seniory**. Tato služba je určena zejména těm seniorům, jimž nelze zabezpečit pomoc v jejich přirozeném sociálním prostředí. V Plzeňském kraji bylo provozováno 25 domovů pro seniory s kapacitou 1 584 lůžek. Z dlouhodobého pohledu má vývoj počtu lůžek proměnlivý charakter. Meziročně se

počet lůžek v domovech pro seniory snížil o 81 lůžek (pokles o 4,9 %). K mírnému meziročnímu navýšení došlo v letech 2019 a 2020, nicméně v období 2016–2021 se jedná spíše o snížení počtu lůžek. V roce 2021 byl v tomto sledovaném období počet lůžek v kraji vůbec nejnižší. Průměr počtu lůžek na jedno zařízení dosahuje hodnoty 63,4 v kraji, což je méně než průměr za ČR (68,1 lůžek). U tohoto typu zařízení bylo zaznamenáno 1 056 neuspokojených žádostí o sociální služby, meziročně to znamená pokles o 39,6 %.

Graf 2.13 Lůžka ve vybraných pobytových zařízeních sociálních služeb v Plzeňském kraji
(stav k 31. 12.)

Pramen: MPSV

Pro osoby s duševními poruchami je v kraji k dispozici 20 zařízení s kapacitou 1 598 lůžek

Další legislativně definovanou službou sociální péče je pobytová služba s celoročním provozem - **domov se zvláštním režimem** - poskytující služby osobám trpícím duševní nemocí, Alzheimerovou chorobou či jinou formou demence. V Plzeňském kraji se nachází těchto zařízení 20 s kapacitou 1 598 lůžek. Z retrospektivního pohledu je patrné, že až na mírný pokles počtu lůžek v roce 2017, během sledovaného období od roku 2016 dochází k navýšení počtu i kapacit zařízení. V roce 2021 kapacita lůžek meziročně vzrostla o 8,5 %, v porovnání s rokem 2016 dokonce o 51,8 %. Průměrná kapacita lůžek v těchto zařízeních činí 79,9 lůžek, tj. o 18,6 lůžek na jedno zařízení nad republikovým průměrem. V zařízeních tohoto typu bylo k 31. 12. 2021 evidováno 1 557 neuspokojených žádostí o příslušnou sociální péči.

Domovů pro osoby se zdravotním postižením funguje v kraji 12 s lůžkovou kapacitou 1 049 lůžek

V zařízeních sociální péče je dále definována pobytová služba s celoročním provozem pro osoby se sníženou soběstačností vyžadující pravidelnou a komplexní péči, kterou jim nelze zajistit v jejich přirozeném sociálním prostředí - **domovy pro osoby se zdravotním postižením**. V Plzeňském kraji se nalézají 12 těchto zařízení s kapacitou 1 049 lůžek. Od roku 2016 do roku 2019 zůstal počet lůžek zachován, v dalších letech dochází k mírnému poklesu. V roce 2021 došlo k poklesu o 27 lůžek oproti roku 2016. Přepočtená lůžková kapacita na jedno zařízení představoval v kraji hodnotu 87,4 a převýšil republikový průměr o 31,0 lůžek na jedno zařízení. Z údajů o neuspokojených žádostech o sociální služby v Plzeňském kraji lze konstatovat, že neuspokojených žádostí o umístění ve výše citovaném typu zařízení sociální péče bylo více než v roce předchozím, meziroční nárůst o 34,5 %.

Většina ostatních sociálních služeb patří do oblasti sociální prevence

Sociální služby kromě služeb sociální péče zahrnují ještě oblasti **sociálního poradenství** a služby sociální prevence, které se zaměřují na oblast sociálně negativních jevů (např. raná péče, azylové domy, nízkoprahová denní centra apod.).

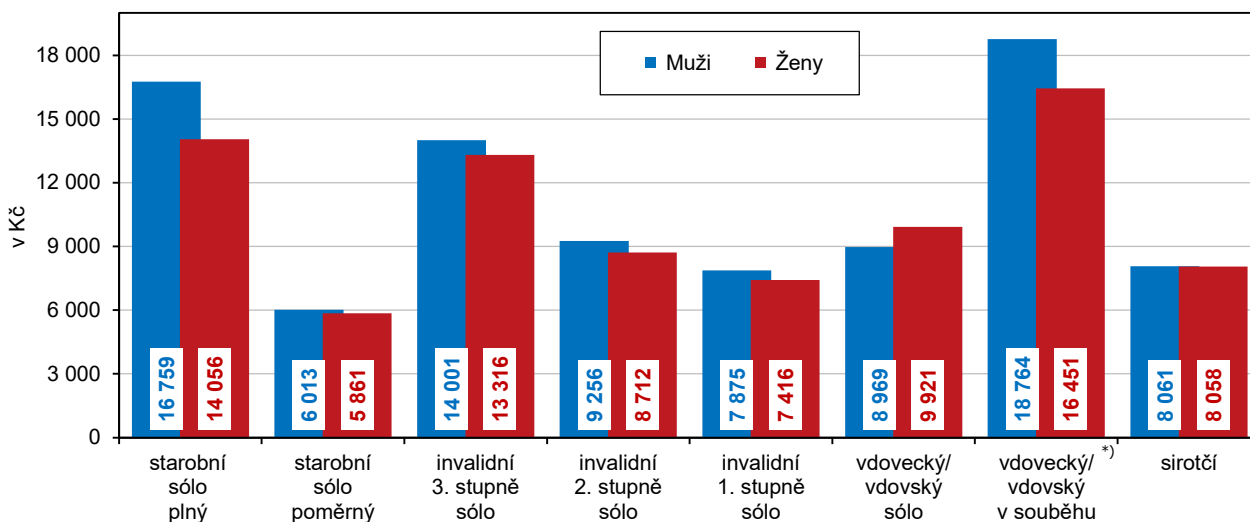
Důchodci, důchody

Počet příjemců starobních důchodů se meziročně snížil

V roce 2021 dosáhl počet **příjemců pobírajících starobní důchod celkem (včetně souběhu)** 131 898, v porovnání s rokem 2020 došlo ke snížení o 1,0 %. V roce 2021 ženy tvořily 59,5 % z celkového počtu příjemců, v porovnání s rokem 2016 se jejich podíl snížil o 1,1 p. b. V příjemcích starobních důchodů jsou zahrnuti jak příjemci pobírající důchod sólo, tak příjemci pobírající důchod v souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem. V příjemcích starobních důchodců nejsou zahrnuti příjemci pobírající poměrný důchod.

Graf 2.14 Průměrná výše důchodů podle jejich druhu a pohlaví příjemce v Plzeňském kraji v prosinci 2021

Pramen: ČSSZ

^{*)} důchod vdovecký nebo vdovský vč. souběhu se starobním nebo invalidním

Příjemci starobních důchodů sólo činili 75,2 % z příjemců starobních důchodů celkem

Příjemci starobních důchodů sólo představovali 75,2 % z příjemců starobních důchodů celkem (včetně souběhu). Oproti roku 2016 se tento podíl zvýšil o 0,5 p. b. V roce 2021 činil počet příjemců starobního důchodu sólo 99 203 a meziročně poklesl o 1,4 %.

Nejrychleji rostl počet příjemců předčasných důchodů

V roce 2021 se v porovnání s rokem 2016 zvýšil počet **příjemců předčasných starobních důchodů** (včetně souběhu) o 7,3 % (absolutně o 2 730 osob). V roce 2021 dosáhl počet příjemců předčasných starobních důchodů (včetně souběhu) 40 234, z toho bylo 57,4 % žen. Oproti roku 2016 se tento podíl zvýšil o 0,4 p. b.

Ženy měly v průměru o 16,1 % nižší důchod než muži

Výše **průměrného důchodu sólo (bez souběhu)** v roce 2021 činila 15 371 Kč. Ve sledovaném období 2016–2021 se zvýšil důchod o 3 947 Kč, tj. nárůst o 34,6%. Výše důchodů mužů byla 16 759 Kč a žen 14 056 Kč. Ženy měly v průměru nižší důchod o 16,1 % než muži. Ve sledovaném období se zvýšily důchody mužům o 4 192 Kč, tj. o 33,4 %, a ženám o 3 668 Kč, tj. o 35,3 %. V roce 2021 činil podíl průměrného starobního důchodu sólo na mzdovém mediánu 43,2 %.

Kriminalita, dopravní nehody, požáry

Počet spáchaných trestných činů v roce 2021 v kraji dosáhl 8,2 tisíc

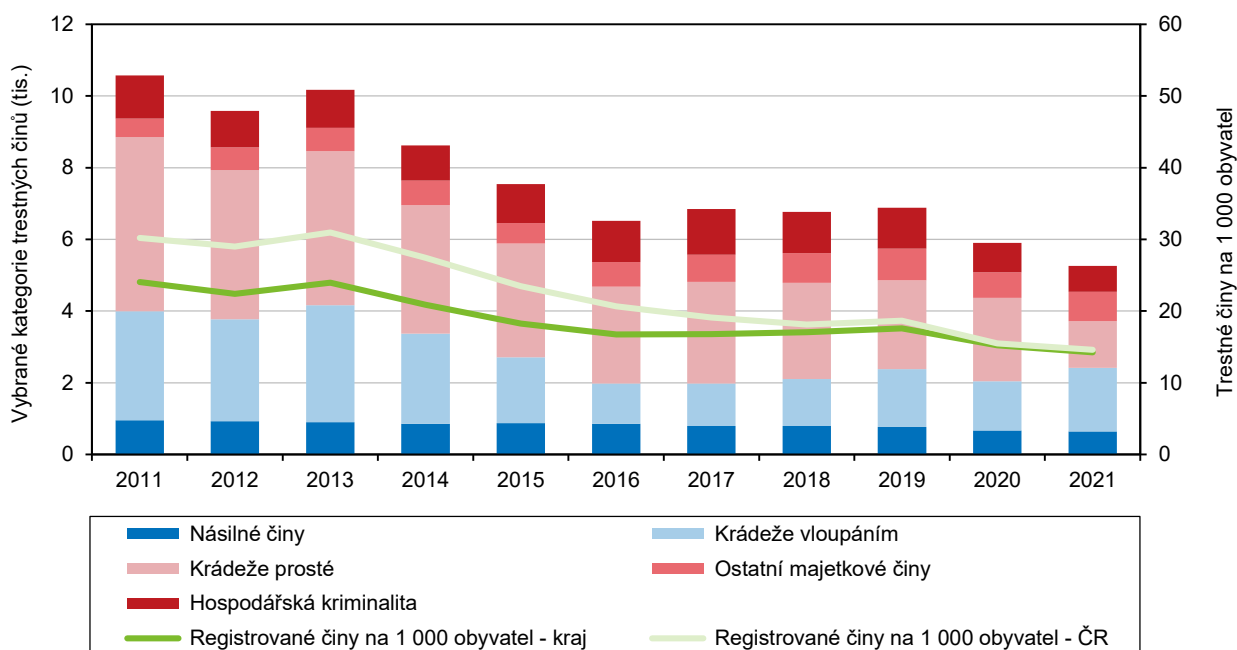
V Plzeňském kraji v roce 2021 bylo podle údajů Policejního prezidia ČR spácháno **8 224 registrovaných trestných činů**, což představuje nejnižší počet trestné činnosti ve sledovaném období od roku 1991. V roce 2021 se Plzeňský kraj v rámci mezikrajského porovnání zařadil počtem registrovaných trestných činů na šesté místo. Nejvyšší počet trestné činnosti byl zaznamenán v roce 1999, a to 18 446 registrovaných trestných činů. Meziročně se snížila trestná činnost o 8,6 %. Z hlediska klasifikace registrovaných trestných činů patřily téměř tři čtvrtiny do oblasti **obecné kriminality** (73,4 %). **Hospodářská kriminalita** se podílela na celkovém počtu trestných činů 8,8 %. Z oblasti obecné kriminality je nejvíce trestných činů majetkových (64,5 %) a násilných (10,6 %). Z násilných činů se jedná nejčastěji o úmyslné ublížení na zdraví, porušování domovní svobody nebo nebezpečné vyhrožování apod. Majetková trestná činnost zahrnuje především krádeže vloupáním a krádeže prosté (věci z automobilů, jízdních kol) apod.

V přepočtu připadlo na 1 000 obyvatel kraje 14,2 registrovaných trestných činů

V roce 2021 připadlo v Plzeňském kraji **na 1 000 obyvatel 14,2 registrovaných trestných činů** a v rámci krajů se region v tomto ukazateli umístil na pátém místě. V Plzeňském kraji byla hodnota tohoto ukazatele v porovnání s republikovým průměrem nižší o 0,3 trestných činů na 1 000 obyvatel.

Graf 2.15 Registrované trestné činy v Plzeňském kraji a ČR

Pramen: Policejní prezidium ČR

Nejvíce trestných činů bylo spácháno v okrese Plzeň-město

Z regionálního pohledu byla téměř polovina registrovaných trestných činů spáchána v okrese Plzeň-město. Druhý nejvyšší počet byl zaznamenán ve sloučených okresech Plzeň-jih a Plzeň-sever (17,1 %). Naopak nejnižší podíl trestné činnosti v regionu vykazoval okres Rokycany (6,8 %). V přepočtu trestných činů na 1 000 obyvatel dosáhl opět nejvyšší hodnoty okres Plzeň-město (20,4) a dále následovaly okresy Tachov (13,5), Domažlice (13,3) a Klatovy (11,8). Nejnižší hodnota tohoto ukazatele (9,4) byla registrována v okresech v blízkosti města Plzně (Plzeň-sever a Plzeň-jih). Celkově došlo v kraji meziročně k poklesu registrovaných trestných činů. Nejvyšší meziroční pokles trestných činů byl zaznamenán v okresech

Tachov (o 13,0 %), Plzeň-město (o 12,2 %) a Rokycany (o 7,0 %). Klatovy byly jediným okresem, kde došlo naopak k nárůstu registrovaných trestných činů, a to o 2,0 %.

Obecná kriminalita v kraji meziročně klesla

V roce 2021 bylo zaznamenáno v Plzeňském kraji 6 038 **trestných činů obecné kriminality**, meziroční pokles činil 9,5 %. Obecná kriminalita se meziročně snížila ve všech okresech v kraji, nejvíce v Tachově (o 16,7 %) a Domažlicích (o 14,5 %). Počet registrovaných **trestných činů hospodářské kriminality**, který v Plzeňském kraji dosáhl 726 trestných činů, se meziročně snížil o 11,8 %. Přestože došlo celkově v kraji k meziročnímu poklesu hospodářské kriminality, v pěti okresech ze sedmi hospodářská kriminalita vzrostla, nejvíce v okrese Domažlice a to o 43,9 %. Meziroční pokles hospodářské kriminality byl zaznamenán jen ve dvou okresech v kraji, Plzeň-město (o 43,0 %) a Rokycany (o 17,7 %).

Nejvyšší objasněnost trestných činů byla zaznamenána v okrese Domažlice

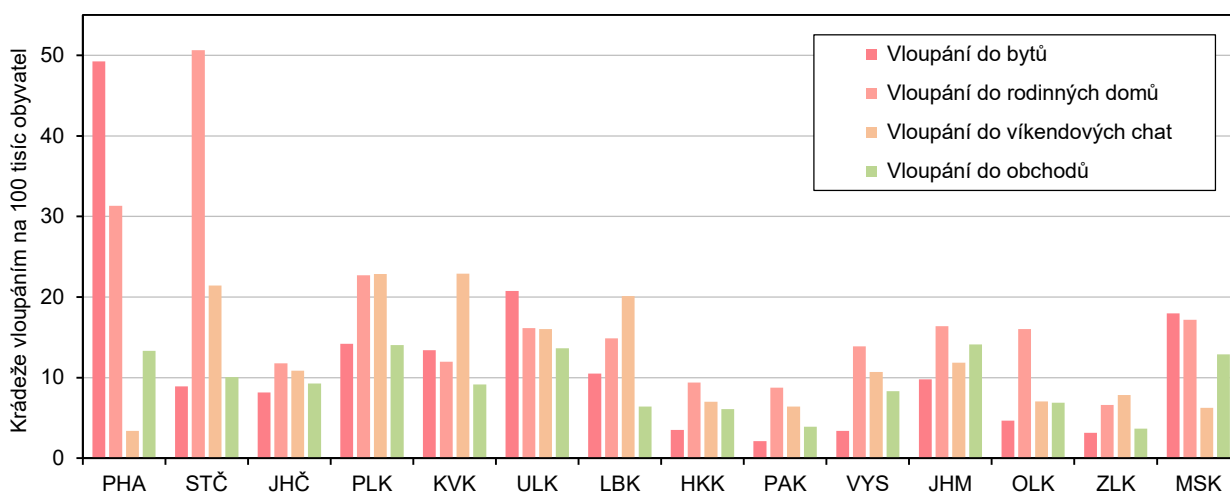
Z hlediska **objasněnosti** bylo nejvíce registrovaných trestných činů vyšetřeno v roce 2021 v okresech Domažlice (62,7 %), Tachov (62,0 %) a Klatovy (59,6 %). Nejnižší objasněnost trestných činů celkem byla zjištěna v okresech Plzeň-město (34,8 %). Meziročně se nejvíce zvýšila objasněnost v okresech Rokycany (o 7,9 p. b.) a Klatovy (o 5,3 p. b.). Naopak nejnižší meziroční zvýšení objasněnosti bylo zaznamenáno v okrese Plzeň-město (o 0,5 p. b.).

Objasněno bylo v kraji 47,0 % registrovaných trestných činů

Policejní orgány objasnily v regionu v rámci celkové kriminality 3 863 činů, což znamená v meziročním srovnání nárůst o 2,5 %. Celkové **procento objasněnosti** činilo 47,0 %. V porovnání s ČR byla objasněnost v kraji téměř srovnatelná, nižší jen o 0,3 p. b. V případě obecné kriminality bylo vyřešeno 2 447 trestných činů, jejich objasněnost dosáhla 40,5 %. V hospodářské kriminalitě bylo zaznamenáno 327 objasněných trestných činů a jejich objasněnost činila 45,0 %.

Graf 2.16 Registrované krádeže vloupáním na 100 000 obyvatel podle krajů v roce 2021 (vybrané druhy)

Pramen: Policejní prezidium ČR

Počet dopravních nehod v Plzeňském kraji představuje 3,9 % z úhrnu dopravních nehod v ČR

V Plzeňském kraji se v roce 2021 přihodilo celkem 3 914 **dopravních nehod**, což představuje 3,9 % z celkového počtu dopravních nehod v ČR. Meziročně došlo k navýšení dopravních nehod, a to o 8,8 %. Nejnižší počet dopravních nehod (2 813) byl v Plzeňském kraji zaznamenán v roce 2010, v porovnání s tímto rokem vzrostly dopravní nehody v roce 2021 o 39,1 %. V roce 2021 připadlo na 1 000 obyvatel 6,8 dopravních nehod. V rozmezí let 2017–2021 byl tento ukazatel nejvyšší v roce

2019, kdy bylo zaznamenáno 7,0 dopravních nehod na 1 000 obyvatel středního stavu. Věcná škoda způsobená dopravními nehodami dosáhla výše 315,3 mil. Kč, tj. o 24,1 % více než v roce 2020.

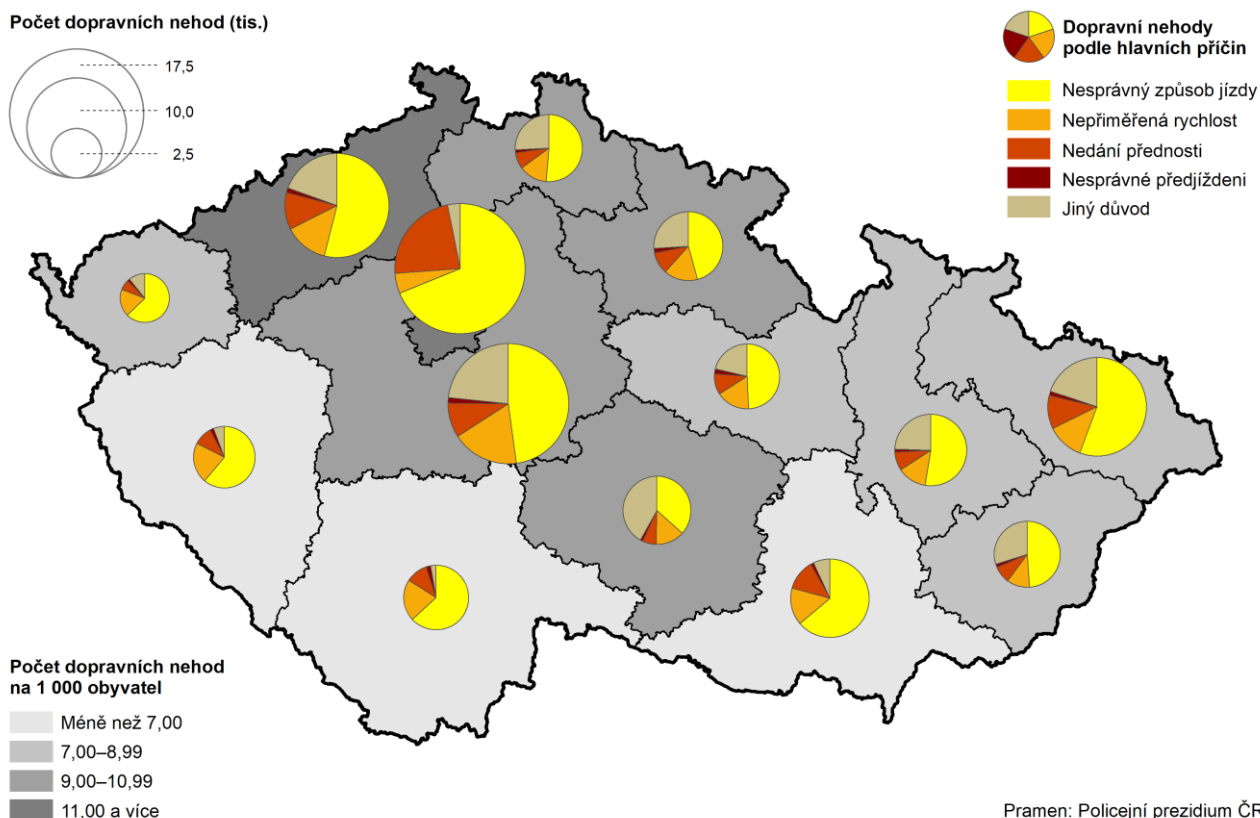
Okres Rokycany zaznamenal nejnižší počet nehod mezi okresy celé ČR

V pořadí podle nejnižšího počtu dopravních nehod se Plzeňský kraj umístil v roce 2021 na druhém místě za Karlovarským krajem. V majetkových škodách způsobených při nehodách zaujímá Plzeňský kraj v porovnání s ostatními kraji desáté místo. Nejnižší počet dopravních nehod (258) byl zaznamenán v okrese Rokycany, který byl zároveň okresem s nejnižším počtem dopravních nehod v rámci celé ČR. Naopak nejvyšší počet dopravních nehod v kraji (1 339) se vyskytoval v okrese Plzeň-město. Druhý nejvyšší počet dopravních nehod (734) byl zaznamenán dohromady za oba okresy Plzeň-jih a Plzeň-sever. Počet usmrčených osob byl nejvyšší za oba okresy Plzeň-jih a Plzeň-sever (11 osob). Nejvíce osob lehce i těžce zraněných bylo v okrese Plzeň-město, a to 404 lehce a 35 těžce. Nejvyšší věcná škoda 102,7 mil. Kč byla při dopravních nehodách způsobena v okrese Plzeň-město.

Na silnicích Plzeňského kraje zavinili řidiči pod vlivem alkoholu 297 dopravních nehod

Při dopravních nehodách bylo v regionu usmrceno 34 osob, což je o 3 osoby více než v roce 2020. Těžce zraněno bylo o 10 osob méně než v předchozím roce, ubylo také zranění lehčího rázu (o 3,4 %). Nejvyšší počet usmrčených na 1 000 dopravních nehod byl zaznamenán v Jihočeském kraji (10,4 úmrtí na 1 000 nehod), v Plzeňském regionu bylo zaregistrováno 8,7 úmrtí na 1 000 nehod (v mezikrajském porovnání druhé místo za Jihočeským krajem). Nejnižší počet usmrčených na 1 000 dopravních nehod (1,3) byl zaznamenán v Hl. městě Praze. Pod vlivem alkoholu zavinili řidiči v Plzeňském kraji 297 dopravních nehod (více než polovina nehod se stala v okresech Plzeň-město, Plzeň-jih a Plzeň-sever). V porovnání s rokem 2020 klesl počet nehod pod vlivem alkoholu o 1,3 %.

Dopravní nehody v krajích ČR v roce 2021

Z celkového počtu registrovaných řidičů v kraji představuje podíl bodovaných řidičů 5,9 %

K 31. 12. 2021 bylo v Plzeňském kraji v **centrálním registru řidičů** evidováno 23 157 řidičů, kteří se dopustili přestupku započítávaného do bodového hodnocení řidiče. Z celkového počtu řidičů v Plzeňském kraji se dopustilo přestupku 5,9 %. Nejnižší podíl řidičů s přestupkem byl registrován v Hl. městě Praze (4,5 %). Plzeňský kraj se umístil na pátém místě za Hl. městem Prahou. Naopak nejvyšší podíl řidičů s přestupkem měl Moravskoslezský kraj (7,9 %). Počet řidičů s přestupkem se v regionu meziročně zvýšil o 2 776, tj. nárůst o 13,6 %. V roce 2021 se Plzeňský kraj podílel na celkovém počtu bodovaných řidičů v České republice 5,5 %.

Hasičský záchranný sbor evidoval v Plzeňském kraji v průběhu roku 2021 celkem 1 019 požárů

V Plzeňském kraji bylo evidováno v průběhu roku 2021 podle statisticky vedených údajů Ministerstva vnitra - Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru 1 019 **požárů**. Na 1 000 obyvatel v kraji připadlo 1,8 požárů, což v porovnání s průměrem České republiky (1,5) bylo o 0,2 více. V porovnání s rokem 2020, kdy vzniklo 1 085 požárů, se meziročně počet požárů snížil o 66. V okrese Plzeň-město bylo v roce 2021 lokalizováno 309 požárů, což byl nejvyšší počet požárů v regionu. Na všech požárech v regionu se okres Plzeň-město podílel 30,3 %. V roce 2021 vznikla při požárech v Plzeňském kraji přímá škoda ve výši 171,7 mil. Kč. V porovnání s rokem 2020 se přímá škoda při požárech snížila o 13,1 mil. Kč, tj. meziroční snížení o 7,1 %. V roce 2021 připadla v průměru na 1 požár škoda ve výši 168,5 tis. Kč. Při požárech byly v regionu usmrceny 4 osoby a 63 osob se zranilo.

3. Ekonomický vývoj

Makroekonomický rámec

Podíl regionálního HDP na ČR činil 4,9 % a Plzeňský kraj byl v porovnání s ostatními kraji sedmý

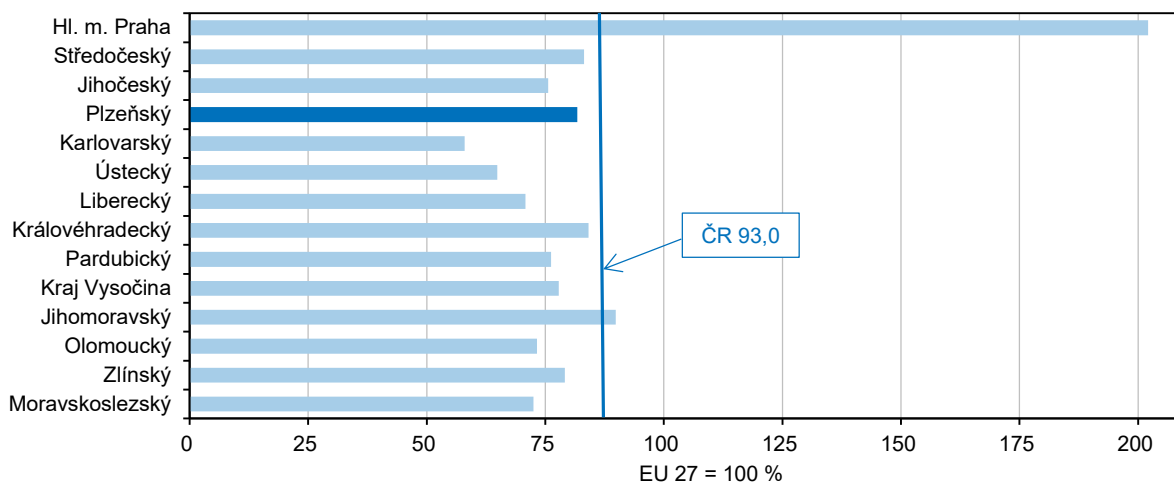
Aktuální údaje zahrnují výsledky mimořádné revize ročních národních účtů v roce 2020, která se týkala celé časové řady. Údaje za rok 2020 zatím vycházejí z notifikační verze ročních národních účtů. **Hrubý domácí produkt** (dále jen HDP) je základním kriteriálním makroekonomickým ukazatelem, který vyjadřuje výši hodnoty vytvořené v národním hospodářství resp. regionu v daném období. Je významným ukazatelem ekonomické úrovně daného území. V roce 2020 dosáhl HDP v běžných cenách v Plzeňském kraji 276,4 mld. Kč, meziročně se snížil o 1,3 %. Výše regionálního HDP představovala 4,9 % z celkově vytvořeného HDP v ČR. Plzeňský kraj se v tomto ukazateli v rámci mezikrajského porovnání umístil na 7. místě. Z dlouhodobého hlediska se jeho krajský podíl pohybuje okolo 5 %. Nejvyššího podílu dosáhly kraje Hl. město Praha (27,0 %), Středočeský (11,6 %) a Jihomoravský (10,8 %), naopak nejnižšího kraj Karlovarský (1,7 %).

Regionální HDP na 1 obyvatele v PPS dosáhl 81,7 % průměru 27 zemí EU

V roce 2020 dosáhl v Plzeňském kraji **relativní ukazatel HDP na 1 obyvatele** v běžných cenách 467,7 tis. Kč, v časovém rozmezí let 1995–2020 byl tento ukazatel druhý nejvyšší. Ve sledovaném období byl HDP na 1 obyvatele nejvyšší v roce 2019, kdy dosáhl hodnoty (476,5 tis. Kč). V roce 2020 se v porovnání s rokem 2019 HDP na 1 obyvatele snížil o 1,8 %. Na meziročním poklesu tohoto ukazatele se podílela pandemie covid-19. Plzeňský kraj s podílem 87,9 % průměru ČR zaujímá v mezikrajském srovnání páté místo za kraji Hl. městem Prahou, Jihomoravským, Královéhradeckým a Středočeským. Postavení Hl. města Prahy je však z pohledu hodnocení HDP na obyvatele zcela výjimečné. V roce 2020 dosáhl kraj Hl. město Praha v HDP na 1 obyvatele v Kč 217,4 % průměru ČR a v HDP na 1 obyvatele v PPS 202,1 % průměru 27 zemí Evropské unie v PPS¹⁸. V roce 2020 činil podíl HDP na 1 obyvatele v PPS v Plzeňském kraji 81,7 % průměru EU 27.

Graf 3.1 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v PPS podle krajů v roce 2020 (EU 27=100)

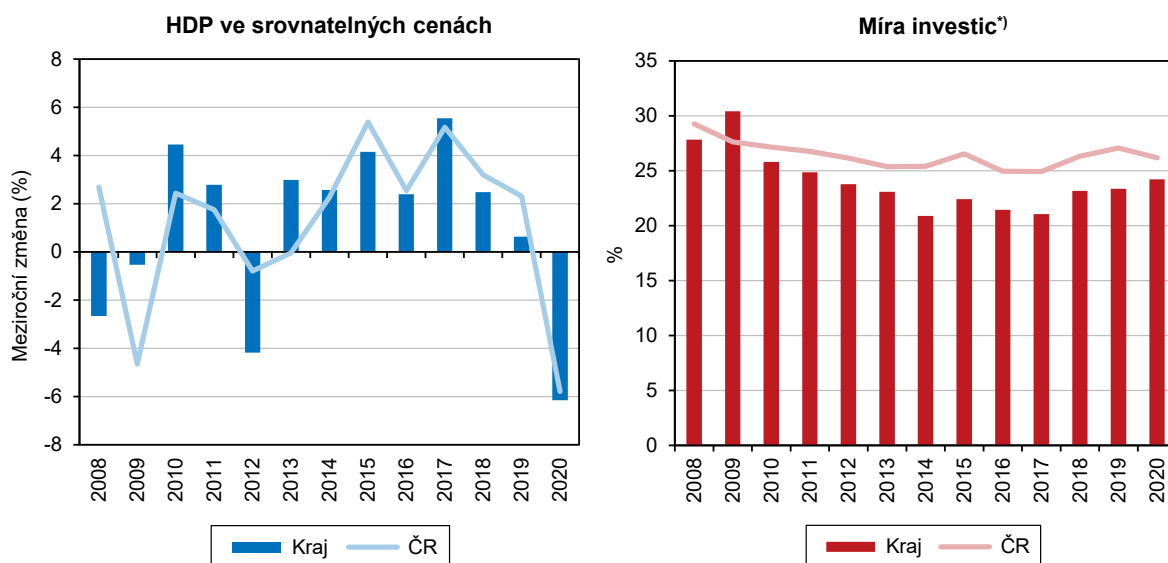
Zdroj: ČSÚ

¹⁸ Purchasing Power Standard - standard kupní síly

Graf 3.2 Hrubý domácí produkt a míra investic v Plzeňském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

^{*)} podíl tvorby hrubého fixního kapitálu na hrubém domácím produktu

V produktivitě na 1 zaměstnaného se Plzeňský kraj umístil na pátém místě

Významným indikátorem ekonomického rozvoje je **produktivita práce** měřená podílem HDP na 1 zaměstnaného (podle místa pracoviště vč. sebezaměstnaných). Hodnota tohoto ukazatele v Plzeňském kraji v roce 2020 dosáhla 962,5 tis. Kč. V časovém období 2012–2019 produktivita neustále rostla, v roce 2020 se v důsledku pandemie covid-19 snížila. Meziroční pokles činil 0,4 %. V mezikrajském srovnání se Plzeňský kraj v produktivitě práce umístil na pátém místě. Produktivita na 1 zaměstnaného v ČR činila 1 066,3 tis. Kč a dosažená produktivita v Plzeňském kraji představovala 90,3 % průměru ČR.

Plzeňský kraj se v HDP ve srovnatelných cenách (předchozí rok = 100) v porovnání s ostatními kraji umístil na 10. místě

Regionální ukazatel **HDP ve srovnatelných cenách** (předchozí rok = 100) rostl nejrychleji v roce 2006, kdy vzrostl o 9,9 %. Naopak nejvyšší pokles o 6,2 % byl v tomto ukazateli zaznamenán v roce 2020. V letech 2013–2017 byl růst HDP kolísavý, v období 2018–2020 tento ukazatel postupně klesal. Průměrné meziroční tempo růstu v letech 2013–2020 činilo 1,77 %. V roce 2020 se Plzeňský kraj v HDP ve srovnatelných cenách (předchozí rok = 100) v porovnání s ostatními kraji umístil na 10. místě. HDP ve srovnatelných cenách (předchozí rok = 100) činil 93,8 %, oproti roku 2019 byl nižší o 6,8 p. b. Nejvyšší meziroční snížení v porovnání s ostatními kraji byla zjištěna v krajích Středočeském (16,4 p. b.) a Ústeckém (12,7 p. b.). Naopak nejnižší meziroční snížení bylo zaznamenáno v krajích Pardubickém (2,3 p. b.) a Moravskoslezském (4,6 p. b.). HDP ve srovnatelných cenách (předchozí rok = 100), který v období let 2013–2020 rostl v Plzeňském kraji průměrným meziročním tempem 1,77 %, v porovnání s obdobím 2012–2019 klesl o 0,27 p. b. V období let 2013–2020 činilo průměrné meziroční tempo růstu v ČR 1,82 %. Průměrné meziroční tempo růstu bylo v tomto období nejvyšší v krajích Pardubickém (2,71 %) a Královéhradeckém (2,70 %). V jediném Karlovarském kraji byl zaznamenán pokles průměrného meziročního tempa růstu, a to o 0,02 %. Nejnižší růst měly v tomto ukazateli kraje Moravskoslezský (0,35 %) a Ústecký (0,38 %).

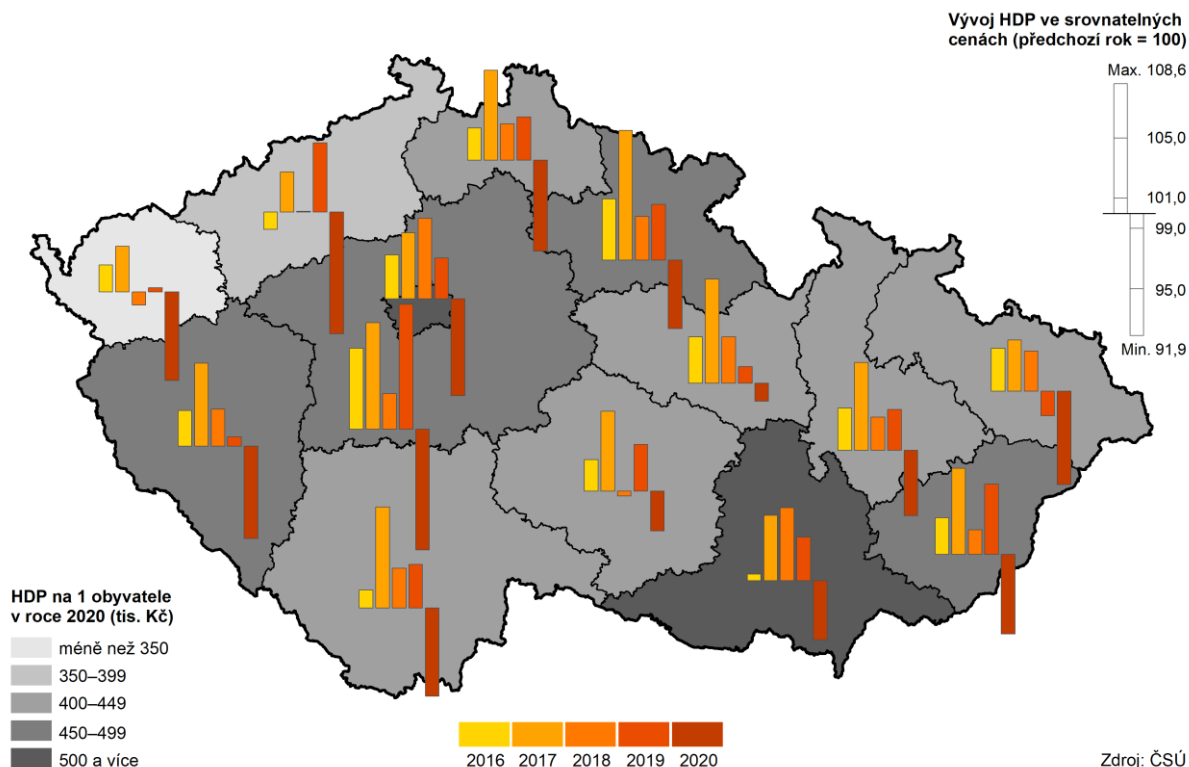
V meziroční indexu HPH se Plzeňský kraj v porovnání s ostatními kraji umístil na sedmém místě

Hrubá přidaná hodnota (dále jen HPH) představuje rozdíl mezi celkovou produkcí zboží a služeb a mezipotřebou, tj. hodnotou statků a služeb spotřebovaných ve výrobě. Od roku 1995 si zachovávala regionální HPH rostoucí trend až do roku 2008, kdy poprvé klesla proti předchozímu roku o 0,7 %. Od roku 2009 (s výjimkou roku

2012) pokračoval rostoucí trend až do roku 2019, v roce 2020 se HPH snížila. HPH v roce 2020 dosáhla 251,5 mld. Kč (běžné ceny), což znamená pokles proti předcházejícímu roku o 0,6 %. V meziročním **indexu HPH** se Plzeňský kraj v porovnání s ostatními kraji umístil na sedmém místě. Meziroční růst HPH byl zaznamenán jen v šesti krajích. Nejvyšší meziroční růst se vyskytoval v krajích Pardubickém (3,3 %), Vysočina (3,3 %) a Jihomoravském (1,3 %). Zbývajících osm krajů zaznamenalo pokles HPH. Nejvyšší pokles měly kraje Ústecký (-3,6 %), Středočeský (-2,8 %) a Hlavní město Praha (-2,2 %). Meziroční index HPH byl v Plzeňském kraji oproti ČR vyšší o 0,4 p. b.

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2016 až 2020

Podíl primárního sektoru na HPH byl třetí v porovnání s ostatními kraji

V roce 2020 činil podíl **primárního sektoru** (zemědělství, lesnictví a rybolov) na HPH 3,3 %. V mezikrajském srovnání byl tento podíl třetí a oproti ČR byl vyšší o 1,2 p. b. V porovnání s rokem 2019 se tento podíl zvýšil o 0,2 p. b. V období 2010 až 2016 dosáhl tento podíl nejvyšší hodnoty (3,9 %) v roce 2014. V letech 2015 až 2020 nebyla výše podílu primárního sektoru v roce 2014 překročena. Porovnáme-li podíl primárního sektoru na HPH v rámci delší časové řady od roku 1995, pak v roce 2020 klesl oproti roku 1995 téměř o polovinu.

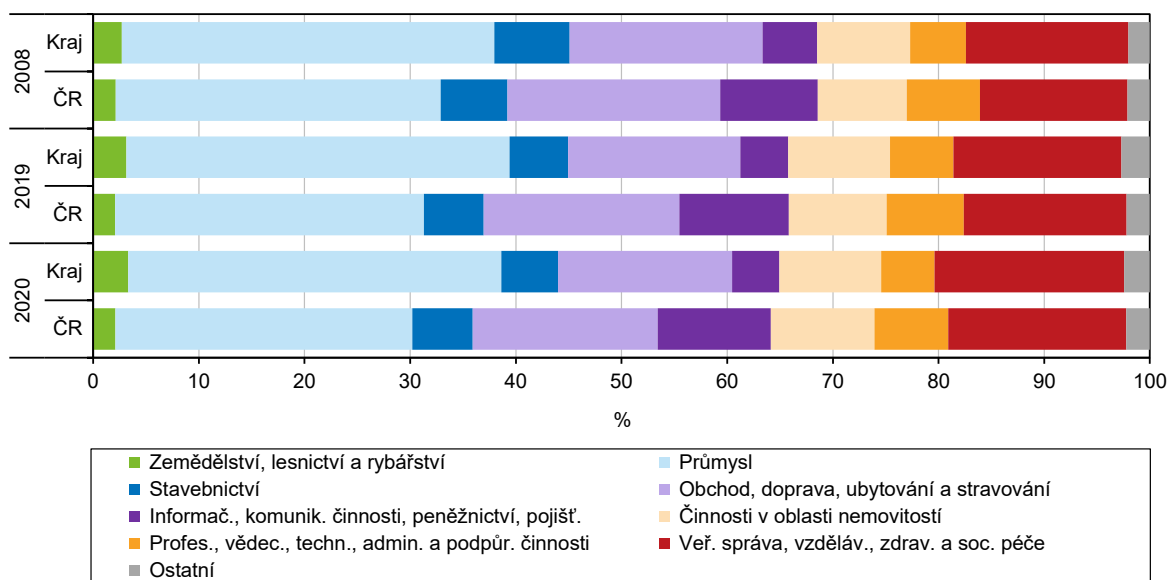
Podíl sekundárního sektoru na HPH meziročně klesl o 1,1 procentního bodu

Na ekonomické výkonnosti Plzeňského kraje se významně podílí **sekundární sektor**, zastoupený průmyslem a stavebnictvím. V roce 2020 činil podíl sekundárního sektoru na HPH 40,7 %, meziročně se tento podíl snížil o 1,1 p. b. V porovnání s ČR byl podíl sekundárního sektoru vyšší o 6,9 p. b. V mezikrajském porovnání se Plzeňský kraj umístil až na 8. místě. V časové řadě 1995–2019 se podíl sekundárního sektoru na HPH zvýšil z 37,4 % v roce 1995 na 40,7 % v roce 2020, tj. zvýšení o 3,3 p. b. Historicky nejvyšší hodnoty (46,0 %) dosáhl tento podíl v roce 2015. V období let 2016–2020 začal podíl tohoto sektoru postupně klesat. **Na celkové tvorbě HPH** se v regionu nejvíce podílel průmysl celkem (35,3 %), zejména pak průmysl zpracovatelský (30,9 %). Meziročně se snížil podíl průmyslu

celkem o 1,0 p. b., z toho zpracovatelský průmysl o 0,9 p. b. V absolutní výši se **odvětví průmyslu celkem** na hrubé přidané hodnotě podílelo 88,8 mld. Kč, z toho odvětví zpracovatelského průmyslu 77,6 mld. Kč. Oproti roku 2019 se snížilo odvětví průmyslu celkem o 2,9 mld. Kč, z toho zpracovatelského průmyslu o 2,6 mld. Kč. **Stavebnictví** v Plzeňském kraji se v roce 2020 podílelo na HPH 5,4 %, meziročně tento podíl klesl o 0,2 p. b. Hrubá přidaná hodnota v odvětví stavebnictví (13,5 mld. Kč) dosáhla v roce 2020 druhé nejvyšší hodnoty od roku 1995. Nejvyšší hodnoty dosáhlo odvětví stavebnictví v roce 2019. Meziročně odvětví stavebnictví kleslo o 0,5 mld. Kč. V ČR se na HPH podílel průmysl celkem (28,1 %) a stavebnictví (5,7 %). V porovnání s Plzeňským regionem byl podíl průmyslu ČR nižší o 7,2 p. b., naopak v odvětví stavebnictví byl podíl ČR vyšší 0,3 p. b.

Graf 3.3 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Plzeňském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

Podíl terciárního sektoru na HPH se v roce 2020 zvýšil

Terciární sektor, který zahrnuje odvětví služeb, se v roce 2020 podílel na celkové HPH 56,0 %. Meziročně se tento podíl zvýšil o 0,9 p. b. Plzeňský kraj se umístil v podílu terciárního sektoru na HPH v mezikrajském porovnání na šestém místě. Tato hodnota (56,0 %) byla v porovnání s republikovým podílem (64,1 %) nižší o 8,1 p. b. Z dlouhodobého hlediska mezi roky 1995–2020 dosáhl podíl terciárního sektoru na HPH nejvyšší hodnoty (56,8 %) v roce 2003 a nejnižší (50,4 %) v roce 2014. V rozmezí let 2015–2020 se tento podíl začal postupně zvyšovat. Dosažený podíl v roce 2020 byl v porovnání s podílem v roce 1995 vyšší o 0,1 p. b., a byl třetím nejvyšším podílem v rámci celé časové řady.

Plzeňský kraj se podílel na celkové THFK v ČR jen 4,5 % a v porovnání s ostatními kraji se umístil na 7. místě

Investice vyjádřené **tvorbou hrubého fixního kapitálu**¹⁹ (dále jen THFK) dosáhly v roce 2020 v Plzeňském kraji hodnoty 67,0 mld. Kč v běžných cenách. Meziroční zvýšení činilo 2,4 %. Plzeňský kraj se podílel na celkové THFK v ČR 4,5 % a v mezikrajském srovnání se umístil na sedmém místě. V časové řadě 2010–2020 dosáhla THFK nejvyšší hodnoty v roce 2020. V rozmezí let 2010 až 2017 THFK střídavě klesala a rostla. V období let 2017–2020 začal objem investic trvale růst. Nejvyšší meziroční zvýšení představovalo 8,3 mld. Kč a bylo zaznamenáno mezi lety 2017 a 2018. Zvýšení objemu investic mezi lety 2019 a 2020 nedosáhlo ani

¹⁹ THFK představuje přírůstek/úbytky hmotných a nehmotných aktiv

pětinového růstu mezi lety 2017 a 2018. V absolutní výši se objem investic v roce 2020 oproti roku 2019 zvýšil o 1,6 mld. Kč.

V míře investic se Plzeňský kraj v mezikrajském porovnání umístil na osmém místě

Míra investic, která vyjadřuje poměr THFK k HDP, dosáhla v roce 2020 v Plzeňském kraji 24,2 % a v porovnání s ostatními kraji se Plzeňský kraj umístil na osmém místě. Meziročně míra investic vzrostla o 0,9 p. b. Oproti ČR byla nižší o 1,9 p. b. V časové řadě 2010–2017 míra investic s výjimkou roku 2015 meziročně klesala. V období let 2018–2020 se tento ukazatel začal mírně zvyšovat. V roce 2020 byla míra investic oproti roku 2010 nižší o 1,6 p. b. Nejvyšší míra investic byla v roce 2020 zaznamenána v krajích Středočeském (35,5 %), Hl. městě Praze (28,4 %) a Libereckém (28,3 %), naopak nejnižší byla v krajích Královéhradeckém (18,3 %), Zlínském (21,0 %) a Vysočina (21,5 %).

THFK na 1 obyvatele se meziročně zvýšila o 1,8 %

THFK na 1 obyvatele dosáhla v roce 2020 v Plzeňském kraji hodnoty 113,3 tis. Kč. V porovnání s ostatními kraji se region umístil na pátém místě. Meziročně se THFK na obyvatele zvýšila o 1,8 %. V průměru na 1 obyvatele Plzeňského kraje připadlo o 26 tis. Kč méně než v ČR. THFK na 1 obyvatele v Plzeňském kraji činila 81,4 % průměru ČR.

Podíl regionálního ČDDD na ČR činil 5,4 %

Čistý disponibilní důchod domácností (dále jen ČDDD) je výsledkem tvorby rozdělování důchodů v peněžní formě a je určen na konečnou spotřebu. Tento ukazatel do značné míry zachycuje úroveň materiálního bohatství domácností trvale bydlících v regionu. ČDDD se v Plzeňském kraji neustále zvyšoval. V roce 2020 dosáhl hodnoty 164,9 mld. Kč a tato hodnota byla v období let 2010–2020 nejvyšší. Oproti roku 2019 se ČDDD na 1 obyvatele zvýšil o 5,5 %. Na republikovém ČDDD se kraj podílel 5,4 %, v mezikrajském porovnání zaujímal tento podíl sedmé místo.

V ČDDD na 1 obyvatele byl Plzeňský kraj v porovnání s ostatními kraji třetí

ČDDD na 1 obyvatele dosáhl v roce 2020 v Plzeňském kraji 279,0 tis. Kč (třetí hodnota v mezikrajském porovnání). Meziročně se tento ukazatel zvýšil o 4,9 %. ČDDD na 1 obyvatele v ČR činil 283,4 tis. Kč. V Plzeňském kraji byl tento ukazatel oproti průměru ČR nižší o 1,5 %. V časové řadě 2010–2020 se hodnota relativního ukazatele ČDDD na 1 obyvatele v Plzeňském regionu s výjimkou roku 2016 zvyšovala. Nejvyšší ČDDD na 1 obyvatele měly kraje Hl. město Praha (376,5 tis. Kč) a Středočeský (301,1 tis. Kč), nejnižší byl tento ukazatel v krajích Karlovarském (250,1 tis. Kč) a Olomouckém (254,0 tis. Kč).

Místní rozpočty

Příjmy místních rozpočtů meziročně stouply o 11,1 %

Údaje o příjmech a výdajích krajů, obcí a dobrovolných svazků obcí jsou přebírány z Ministerstva financí, které potřebná data zpracovává z účetních a finančních výkazů za jednotlivé územní celky. Příjmy a výdaje jsou uváděny po konsolidaci, to je po úpravě odstraňující duplicitní položky a položky, které nejsou přímou součástí hospodaření. Souhrnně za Plzeňský kraj, obce a dobrovolné svazky obcí činily po konsolidaci **příjmy do místních rozpočtů** 41,18 mld. Kč. Od roku 2012 docházelo k jejich růstu a hodnota příjmů se za toto období zvýšila celkem o 17,47 mld. Kč (tj. o 73,7 %). Meziročně se příjmy navýšily o více než 4,11 mld. Kč, což představuje nárůst o 11,1 %.

Významný podíl příjmů územních rozpočtů tvoří daň z přidané hodnoty

Nejvyšší příjmy do územních rozpočtů Plzeňského kraje plynuly z daňových příjmů, kdy částka z těchto příjmů v roce 2021 činila 19,82 mld. Kč. Nejvyšší podíl na daňových příjmech územních rozpočtů představovala **daň z přidané hodnoty**, v částce 9,46 mld. Kč. Druhým největším daňovým přispěvatelem do územních rozpočtů jsou **právnícké osoby**, kdy podíl na dani z příjmů právnických osob v daňových příjmech rozpočtů činil 4,88 mld. Kč. Daň z příjmů **fyzických osob** se

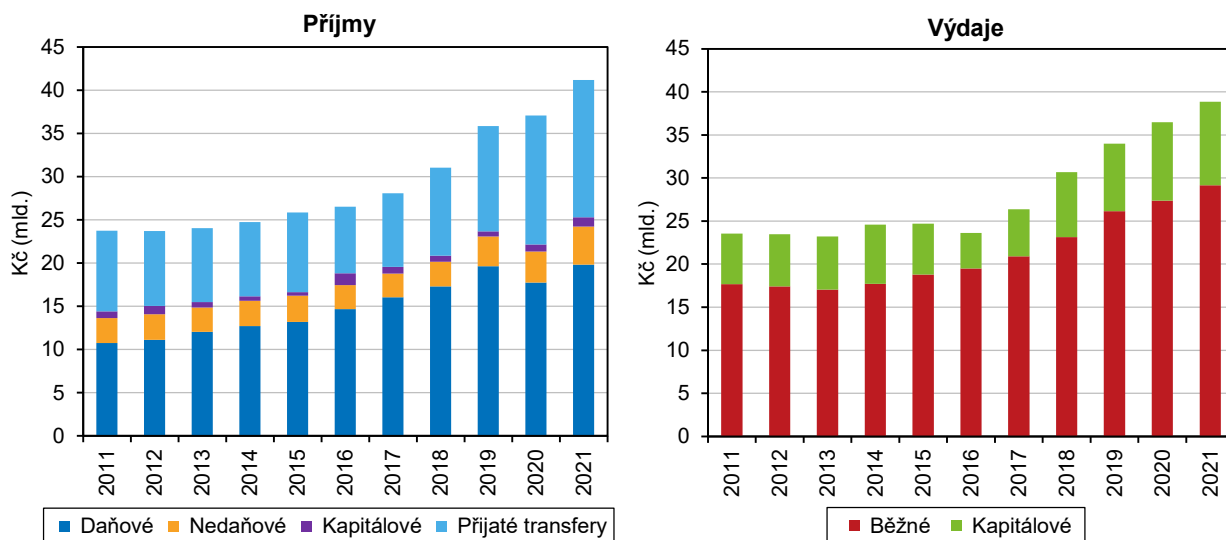
pak podílí na příjmech územních rozpočtů částkou 3,71 mld. Kč. Dalšími významnými příjmy územních rozpočtů jsou **přijaté transfery**, které tvoří 38,5 % z celkových příjmů.

Saldo příjmů a výdajů územních rozpočtů vzrostlo

Současně však také narostly **výdaje**, které se za období od roku 2012 zvýšily o 15,38 mld. Kč (o 65,5 %) na současnou sumu 38,85 mld. Kč. Jejich vývoj v tomto období však byl kolísavý. Po meziročním poklesu v roce 2016 o 4,3 % je však v následujících letech zaznamenáván nárůst celkových výdajů. V roce 2019 došlo k meziročnímu nárůstu výdajů o 10,8 % a v roce 2020 o 7,3 %. V roce 2021 se **běžné výdaje** meziročně zvýšily o 6,5 % na částku 29,15 mld. Kč a **kapitálové výdaje**, které jsou klíčové pro rozvoj infrastruktury, dosáhly výše 9,70 mld. Kč (nárůst o 6,4 %). Rekordní meziroční nárůst kapitálových výdajů byl zaznamenán v roce 2018, a to o 38,2 %. Přesto je výše kapitálových výdajů v roce 2021 nejvyšší za sledované období od roku 2007. Z hlediska využití zdrojů je významným indikátorem podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích, který v roce 2021 činil 25,0 %. Nejvyšších podílů kapitálových výdajů na celkových výdajích (v rozmezí 27,6 % až 28,8 %) za sledované období od roku 2007 bylo dosaženo v letech 2007–2009. V rámci celého sledovaného období od roku 2012 převažovaly v Plzeňském kraji příjmy nad výdaji, tj. veškeré dispoziční zdroje nebyly využity k vynaložení výdajů. V letech 2015–2017 se tato převaha ještě zásadněji prohloubila a již v roce 2015 příjmy převýšily výdaje o 1,17 mld. Kč, o rok později dokonce téměř o 3 mld. Kč. V roce 2018 došlo v tomto směru ke zlomu a kladné saldo rozpočtů se snížilo na celkových 371,2 mil. Kč. V roce 2019 se však opět zvýšilo na částku 1,89 mld. Kč, avšak hned v roce 2020 došlo k poklesu na 586,1 mil. Kč. Rok 2021 vykázal opět vysokou převahu příjmů nad výdaji ve výši 2,32 mld. Kč.

Graf 3.4 Příjmy a výdaje místních rozpočtů v Plzeňském kraji (po konsolidaci)

Pramen: Ministerstvo financí

Věda, IT

V kraji je k dispozici 137 výzkumných a vývojových pracovišť

V roce 2020²⁰ disponoval Plzeňský kraj 137 **výzkumnými a vývojovými pracovišti**, v porovnání s rokem 2019 ubylo 7 pracovišť. Z celkového počtu 137 výzkumných a vývojových pracovišť připadlo 110 na podnikatelský sektor, 17 na vysokoškolský sektor, 6 na vládní sektor a 4 na soukromý neziskový sektor.

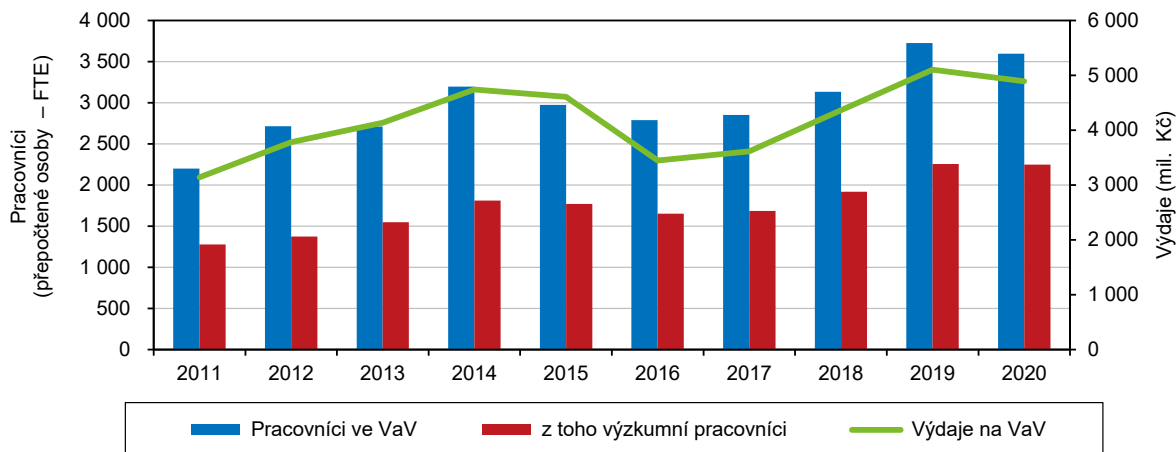
²⁰ Data za rok 2021 nejsou k dispozici

Ve vědě a výzkumu pracovalo v Plzeňském kraji 3 596 zaměstnanců (přepočtené osoby na plně zaměstnané), z toho 2 247 výzkumných pracovníků, tj. 62,5 % a 823 techniků, tj. 22,9 %. Ve vědě a výzkumu bylo zaměstnáno 781 žen (přepočtené osoby), tj. 21,7 %.

Graf 3.5 Pracovníci ve výzkumu a vývoji a výdaje na výzkum a vývoj v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Výdaje na vědu a výzkum v kraji představovaly 4,3 % celkových výdajů ČR

Celkové výdaje na vědu a výzkum dosáhly v roce 2020 v regionu částky 4 886,6 mil. Kč, což činilo 4,3 % výdajů ČR. Celkové výdaje na vědu a výzkum se meziročně snížily o 4,2 %. V letech 2005–2020 byly výdaje na vědu a výzkum nejvyšší v roce 2019 a druhé nejvyšší v roce 2020. V porovnání s rokem 2005 se v roce 2020 náklady na vědu a výzkum zvýšily o 3 757,0 mil. Kč. Z hlediska **zdrojů financování** se na celkových nákladech na vědu a výzkum podílely v Plzeňském kraji podnikové zdroje ve výši 3 448,7 mil. Kč, tj. 70,6 %, veřejné domácí zdroje 1 155 Kč, tj. 23,6 %, veřejné zahraniční zdroje 276,3 mil. Kč, tj. 5,7 % a ostatní národní zdroje 6,6 mil. Kč, tj. 0,1 %.

Nejvyšší část výdajů na výzkum a vědu byla realizována v podnikatelském sektoru

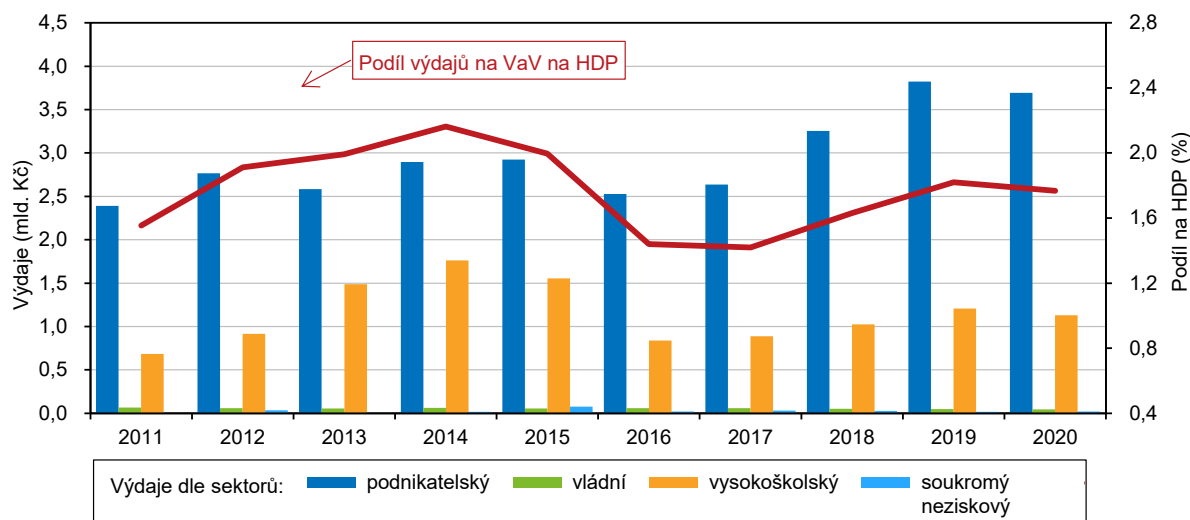
Ve struktuře výdajů podle sektorů se na celkových výdajích na výzkum a vědu nejvíce podílel podnikatelský sektor 3 694,2 mil. Kč, tj. 75,6 % a druhý v pořadí byl vysokoškolský sektor s celkovou výší 1 129,0 mil. Kč, tj. 23,1 %. Nepatrné podíly pak tvořily výdaje v sektorech vládním (0,9 %) a neziskovém soukromém (0,4 %). Plzeňský kraj se podílel na zdrojích z podnikatelského sektoru v ČR 5,3 % a na zdrojích z vysokoškolského sektoru ČR 4,6 % (v obou případech páté místo v porovnání s ostatními kraji).

Neinvestiční výdaje tvořily 87,1 % z celkových výdajů na výzkum a vědu v kraji

Neinvestiční výdaje činily 4 257,9 mil. Kč, tj. 87,1 % z celkového objemu výdajů na vědu a výzkum. Z celkových neinvestičních výdajů připadlo na výdaje v sektorech podnikatelském 3 245,1 mil. Kč, tj. 76,2 % a vysokoškolském 951,8 mil. Kč, tj. 22,4 %. Plzeňský kraj se na neinvestičních výdajích na výzkumu a vývoji ČR podílel 4,2 %. **Neinvestiční mzdové výdaje** (2 356,2 mil. Kč) se podílely 55,3 % na neinvestičních výdajích celkem. Neinvestiční mzdové výdaje činily v podnikatelském sektoru 1 743,8 mil. Kč, ve vysokoškolském sektoru 563,9 mil. Kč a ve vládním a soukromém neziskovém sektoru 48,4 mil. Kč. Z neinvestičních mzdových výdajů celkem tvořily mzdové výdaje soukromého sektoru 74,0 %, vysokoškolského sektoru 23,9 % a zbývající 2,1 % připadly na vládní a soukromý neziskový sektor. Plzeňský kraj se podílel 3,7 % na celkových neinvestičních mzdových výdajích v ČR.

Graf 3.6 Výdaje na výzkum a vývoj podle sektorů a podíl výdajů VaV na HDP v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

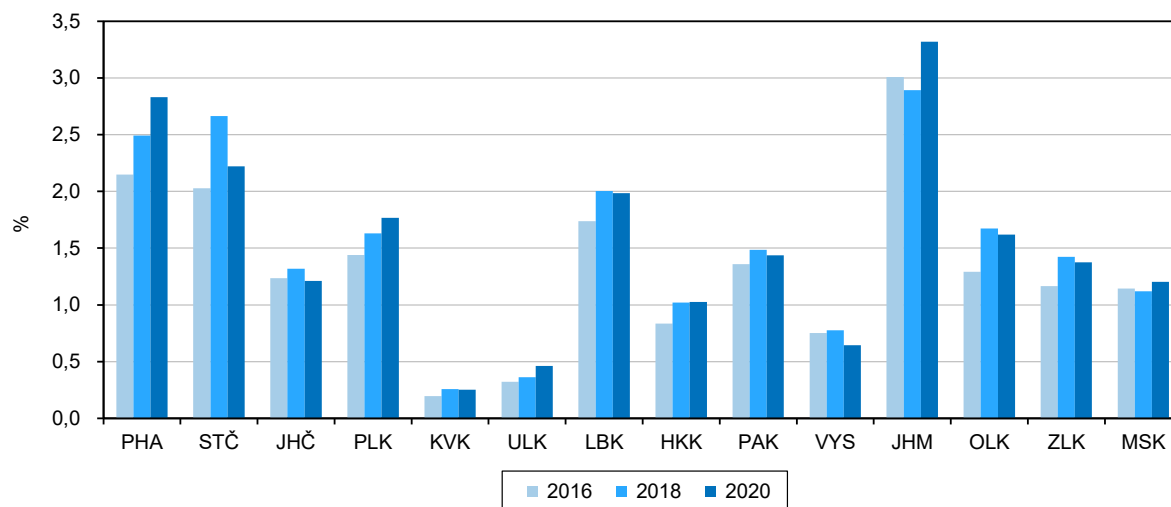

Investiční výdaje v kraji činily 12,9 % z celkových výdajů na výzkum a vědu

Investiční výdaje na vědu a výzkum (628,7 mil. Kč) dosáhly 12,9 % z celkových investic na vědu a výzkum. Na investičních výdajích ČR se podílel Plzeňský kraj 5,7 %.

Graf 3.7 Podíl výdajů na výzkum a vývoj na regionálním HDP podle krajů

Zdroj: ČSÚ

Významným centrem výzkumu a vývoje je krajské město Plzeň

Významným centrem výzkumu a vývoje je krajské město Plzeň. Západočeská univerzita zřídila v roce 2000 **Výzkumné centrum nových technologií**, které se orientuje na potřeby průmyslových podniků, a to nejen v Plzeňském regionu. V roce 2020 se celkové výdaje na vědu a výzkum podílely 53,7 % na aplikovaném výzkumu, 36,3 % na experimentálním výzkumu a 10,0 % na základním výzkumu. V roce 2020 bylo v Plzeňském kraji přiznáno 27 patentů, což byl zároveň nejvyšší počet v rámci celé časové řady. Podíl přiznaných patentů v Plzeňském kraji činil 5,2 % ze všech přiznaných patentů v ČR.

Nákupy přes internet zaznamenávají rostoucí trend

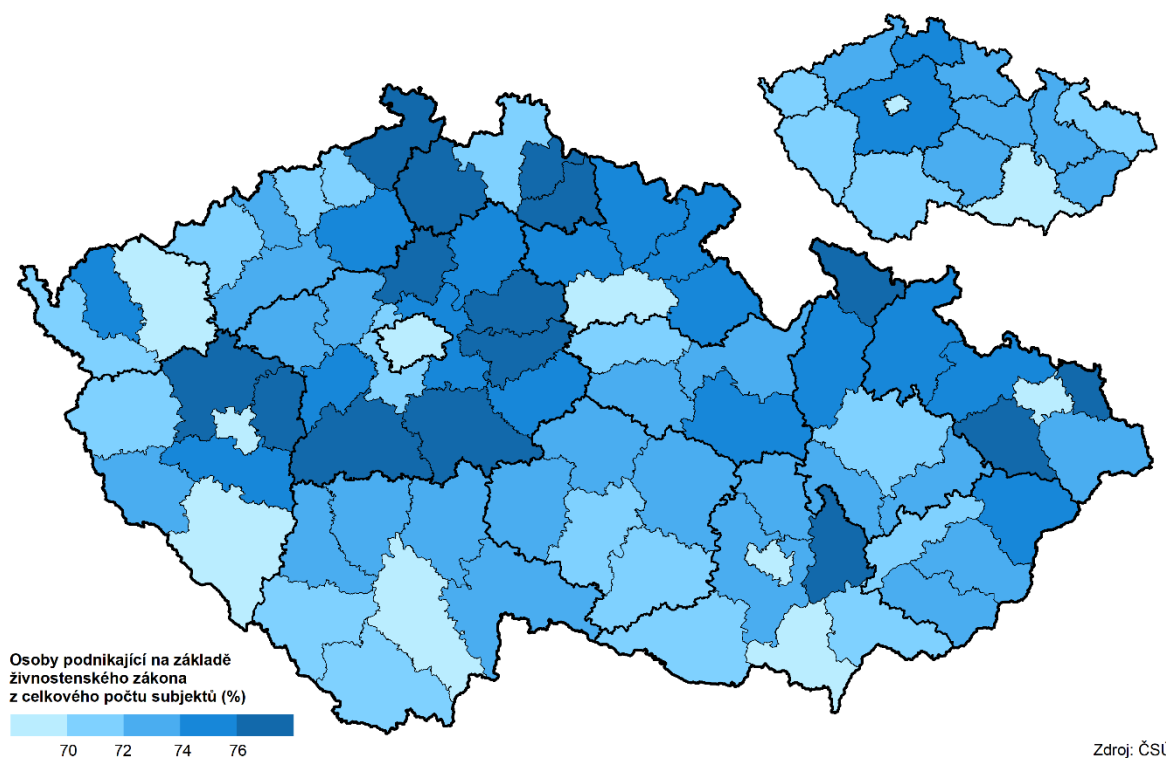
V Plzeňském kraji využívalo v roce 2020²¹ **osobní počítač** (dále PC) 81,2 % domácností. Ve srovnání s předchozím rokem tento podíl nepatrně vzrostl, a to o 1,5 p. b. Podíl domácností vybavených **vysokorychlostním internetem** činil v Plzeňském kraji 85,2 % a v porovnání s ostatními kraji byl nejvyšší. Oproti průměru ČR byl vyšší o 3,3 p. b. Meziročně se podíl domácností vybavených vysokorychlostním internetem zvýšil o 2,1 p. b., v průběhu tří let vzrostl o 5,1 p. b. **Nákupy přes internet** realizovalo v kraji 63,7 % osob ve věku 16 let a více, oproti roku 2019 vzrostl tento podíl o 5,8 p. b. V porovnání s ostatními kraji byl podíl nakupujících přes internet v Plzeňském kraji sedmý a v porovnání s průměrem ČR byl nižší o 0,9 p. b. Nejvíce nakupovali přes internet občané Hl. města Prahy (73,4 %) a nejméně v Ústeckém kraji (55,8 %). Nákup přes internet roste meziročně ve všech krajích ČR.

Ekonomické subjekty

Počet registrovaných ekonomických subjektů meziročně mírně vzrostl

V registru ekonomických subjektů Plzeňského kraje bylo k 31. 12. 2021 registrováno celkem 149 138 ekonomických subjektů, což představovalo 5,0 % ze všech evidovaných subjektů v ČR. Z meziročního srovnání vyplývá, že počet těchto subjektů v kraji mírně vzrostl o 1 467 subjektů, tj. nárůst o 1,0 %.

Podíl živnostníků v okresech a krajích k 31. 12. 2021

Ekonomickou aktivitu vykazovalo 49,7 % subjektů

Z celkového počtu ekonomických subjektů vykazovalo aktivitu jen 74 093 subjektů, tj. 49,7 %. Podle **zjištěné ekonomické aktivity** v rámci subjektů zapsaných v registru se Plzeňský kraj v porovnání s ostatními kraji umístil na 11. místě. Nižší ekonomickou aktivitu oproti Plzeňskému kraji vykazovaly kraje Karlovarský (45,1 %), Ústecký (47,7 %) a Liberecký (49,1 %). Nejvyšší podíl ekonomicky aktivních subjektů byl zaznamenán v krajích Hlavní město Praha (56,9 %) a Vysočina (55,9 %). V ČR

²¹ Údaje jsou publikovány jako tříleté klouzavé průměry

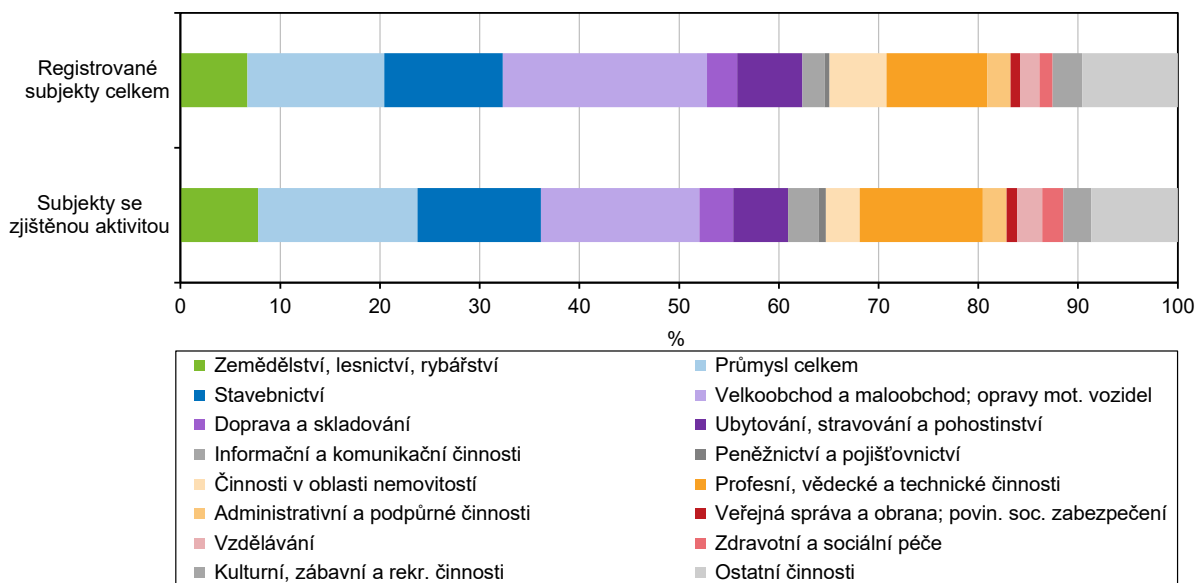
bylo z celkového počtu 2 976 264 ekonomických subjektů 53,4 % ekonomicky aktivních.

Nejvíce subjektů působilo v oblasti Velkoobchodu, maloobchodu včetně oprav a údržby motorových vozidel

Z hlediska struktury **registru ekonomických subjektů podle odvětví CZ-NACE** působilo ve všech krajích nejvíce subjektů v oblasti Velkoobchodu a maloobchodu včetně oprav a údržby motorových vozidel. V Plzeňském kraji bylo k 31. 12. 2021 v tomto odvětví registrováno 29 574 subjektů, což z celkového počtu ekonomických subjektů v kraji představovalo 19,8 %. V porovnání s loňským rokem se počet subjektů ve Velkoobchodu a maloobchodu včetně oprav údržby motorových vozidel snížil o 2,9 %. V období let 2013–2021 zaznamenalo toto odvětví nejvyšší meziroční úbytek mezi lety 2018 a 2019. Počet subjektů tohoto odvětví se v roce 2021 oproti roku 2013 snížil o 4,9 %. V registru ekonomických subjektů patřil k dalším více zastoupeným odvětvím Průmysl (13,3 %) a Stavebnictví (11,5 %). V Plzeňském kraji bylo k 31. 12. 2021 registrováno 19 812 subjektů v odvětví Průmyslu a 17 186 subjektů v odvětví Stavebnictví. Meziročně se počet subjektů v průmyslu zvýšil o 2,0 % a ve stavebnictví o 1,0 %. Nejnižší podíl z celkového počtu ekonomických subjektů tvořila odvětví Peněžnictví a pojišťovnictví (0,5 %), Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení (0,9 %) a Zdravotní a sociální péče (1,3 %).

Graf 3.8 Ekonomické subjekty podle převažující ekonomické činnosti v Plzeňském kraji k 31. 12. 2021 (subjekty s uvedenou činností)

Zdroj: ČSÚ

Více jak tři čtvrtiny subjektů tvoří fyzické osoby

K 31. 12. 2021 bylo v Plzeňském kraji zapsáno v registru ekonomických subjektů 116 153 **fyzických osob** a 32 985 **právnických osob**. Z celkového počtu ekonomických subjektů v registru tvořily fyzické osoby 77,9 % a právnické osoby 22,1 %. V porovnání s loňským rokem se počet fyzických osob zvýšil o 979 subjektů a počet právnických osob vzrostl o 488 subjektů. Podíl fyzických osob činil 5,3 % z celkového počtu fyzických osob ČR. Právnické osoby se na celkovém počtu právnických osob ČR podílely 4,1 %. Nejčteněji zastoupenou právní formou byli živnostníci (fyzické osoby podnikající podle živnostenského zákona). K 31. 12. 2021 bylo v registru ekonomických subjektů 104 638 živnostníků, tj. 70,2 % z celkového počtu ekonomických subjektů v kraji. Meziročně se počet živnostníků zvýšil o 0,9 %.

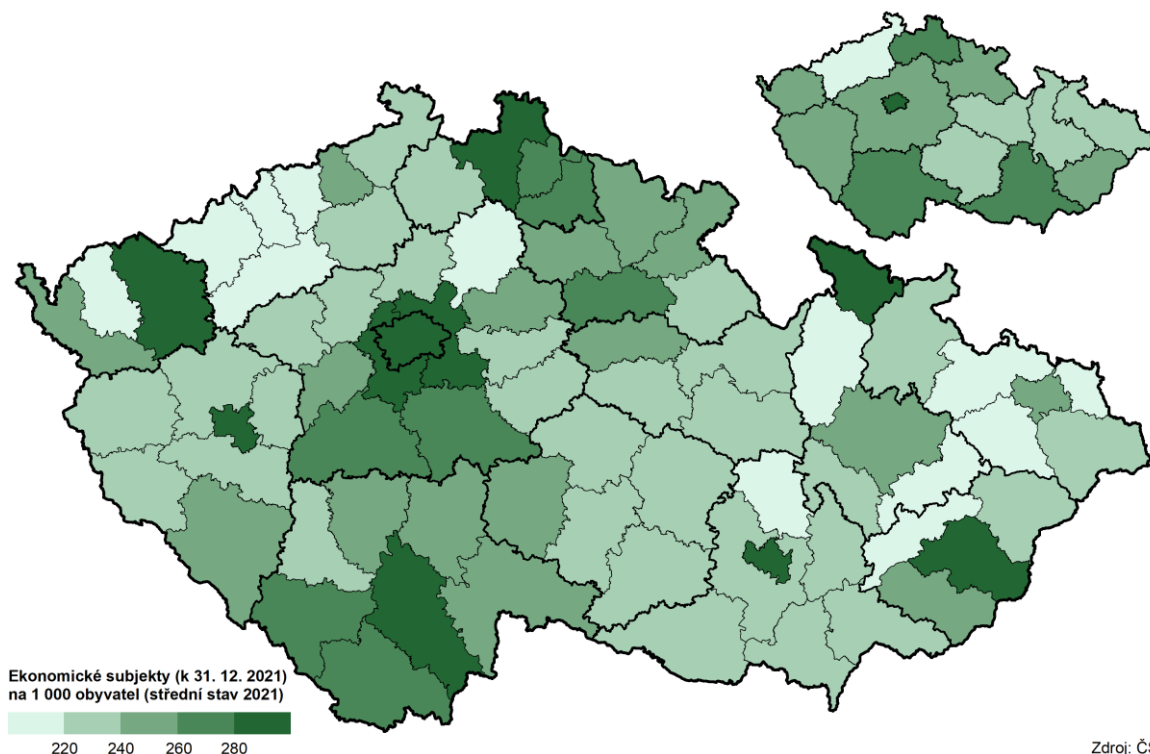

Nejvyšší meziroční přírůstek zaznamenaly ekonomické subjekty bez zaměstnanců

Ekonomické subjekty bez uvedení velikostní kategorie počtu zaměstnanců se podílely na celkovém počtu ekonomických subjektů 59,3 %. Druhou nejčetněji zastoupenou skupinu tvořily subjekty bez zaměstnanců (32,2 %). Další skupinu představovaly malé podniky od 1 do 5 zaměstnanců, které tvořily 5,8 % z celkového počtu ekonomických subjektů. Nejvyšší meziroční přírůstek byl zaznamenán ve skupině ekonomických subjektů bez zaměstnanců. Meziročně se počet subjektů v této skupině zvýšil o 1 082, tj. zvýšení o 2,3 %. Skupina ekonomických subjektů bez uvedení velikosti se zvýšila o 329, tj. meziroční zvýšení o 0,4 %. Nejvyšší meziroční pokles zaznamenaly ekonomické subjekty s uvedeným počtem zaměstnanců v kategorii s 1–5 zaměstnanci a druhé v pořadí byly subjekty s 200–249 zaměstnanci. Počet ekonomických subjektů o 1–5 zaměstnancích se snížil o 11 subjektů a ekonomické subjekty s 200–249 zaměstnanci zaznamenaly pokles o 6 subjektů. Naopak nejvyšší meziroční přírůstek byl evidován v kategoriích o 6–9 zaměstnancích a se 100–199 zaměstnanci. Počet subjektů s 6–9 zaměstnanci se zvýšil o 25 subjektů a kategorie se 100–199 zaměstnanci vzrostla o 22 subjektů. Počet ekonomických subjektů, který zaměstnával 1 000 a více osob, se meziročně zvýšil o 2 subjekty.

Intenzita podnikatelské aktivity v okresech a krajích v roce 2021

(ekonomické subjekty se sídlem na daném území)

V období let 2013–2021 vzniklo nejvíce subjektů v roce 2017

V registru ekonomických subjektů (RES) k 31. 12. 2021 bylo v Plzeňském kraji zaznamenáno 4 452 vzniklých subjektů a 3 311 zaniklých subjektů. Z celkového počtu ekonomických subjektů (149 138) tvořily vzniklé subjekty 3,0 % a zaniklé subjekty 2,2 %. Na celkovém počtu vzniklých subjektů v ČR (102 709) se podílely vzniklé subjekty v Plzeňském kraji 4,3 %. Z celkového počtu zaniklých subjektů v ČR (64 521) tvořily zaniklé subjekty Plzeňského kraje 5,1 %. V období let 2013–2021 vzniklo v Plzeňském kraji nejvíce subjektů (3,0 %) v roce 2017, naopak nejméně (2,7 %) v roce 2014. Nejvíce subjektů (6,8 %) zaniklo v roce 2013 a nejnižší počet zaniklých subjektů (2,1 %) byl evidován v roce 2018.

Zemědělství

V roce 2020 došlo k meziročnímu zvýšení hrubé zemědělské produkce

Hrubá zemědělská produkce (dále jen HZP) vyjádřená v běžných cenách souhrnným zemědělským účtem dosáhla v roce 2020²² hodnoty 12,2 mld. Kč, meziročně došlo ke zvýšení o 6,3 %. Od roku 2009 lze zaznamenat rostoucí tendenci a za desetileté období došlo ke zvýšení o 28,4 %. Pro srovnání, na celorepublikové úrovni došlo ve sledovaném období ke zvýšení HZP o 25,3 %. Jiný pohled, oproštěný od cenových vlivů, nabízí HZP vyjádřená ve stálých cenách. V Plzeňském kraji HZP (ve stálých cenách) v roce 2020 meziročně vzrostla o 6,2 % a obdobný byl i celorepublikový trend, kdy na republikové úrovni došlo k meziročnímu nárůstu HZP o 5,0 %. V porovnání s předchozími lety zůstala produkce na přibližně stejné úrovni.

Na celkové zemědělské produkci ČR se kraj podílel 8,2 %

Na celkové zemědělské produkci ČR (v běžných cenách) se Plzeňský kraj ve sledovaném období podílel 8,2 %, což představuje nepatrný meziroční nárůst o 0,1 procentního bodu. Podíl **rostlinné produkce** na HZP v peněžním vyjádření v roce 2020 představoval 51,4 % (6,3 mld. Kč), **živočišné produkce** 44,2 % (5,4 mld. Kč). **Intenzita zemědělské produkce** vyjádřená HZP/ha dosahuje v Plzeňském kraji hodnoty v běžných cenách 38 297 Kč a meziročně hodnota tohoto ukazatele stoupla o 6,2 %.

Výměra zemědělské půdy dlouhodobě klesá

K 31. 12. 2021 byla registrována **výměra zemědělské půdy** o rozloze 376 814 ha a byl zaznamenán mírný pokles oproti roku 2020. Podíl zemědělské půdy na celkové výměře půdy Plzeňského kraje činil 49,3 %. Z údajů meziročních změn za posledních deset let je patrný dlouhodobý mírný pokles výměry zemědělské půdy. V roce 2011 činil podíl zemědělské půdy na celkové výměře kraje 50,2 %. V roce 2021 z výměry zemědělské půdy připadlo na ornou půdu 66,2 %. Z dlouhodobého pohledu ve srovnání s rokem 2011 ubylo orné půdy o 3,4 %.

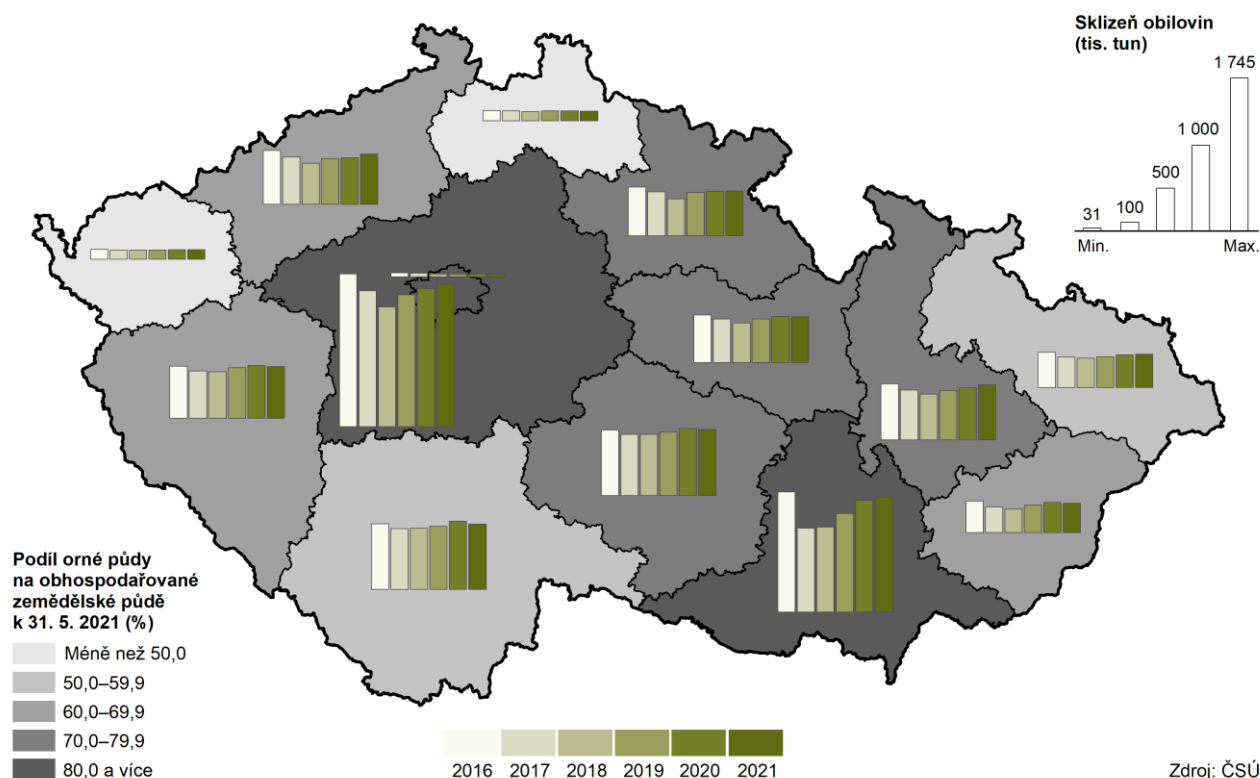
Meziročně vzrostly osevní plochy obilovin, zejména ovsa

Osevní plocha celkem zaznamenala mírný meziroční pokles o 0,2 %. Z dlouhodobého pohledu se zmenšují osevní plochy **obilovin**, kde za posledních deset let došlo k poklesu o 4,4 %. Přesto v roce 2021 došlo k meziročnímu nárůstu osevní plochy obilovin o 2,0 % na 104,06 tis. ha, na kterém se podílelo především zvýšení osevní plochy **ovsa** o 8,2 %, dále **ječmene** o 0,7 % či **pšenice** o 0,4 %. Osevní plochy **řepky** se meziročně snížily o 2,9 %, v desetiletém horizontu klesly dokonce o 17,9 %. Osevní plochy **pícnin** od roku 2011 naopak vzrostly o 18,6 %, meziročně však došlo k poklesu o 5,2 % na 51 851 ha osetých pícnin. V Plzeňském kraji se meziročně zvýšily osevní plochy **luskovin na zrna** o 14,4 % a **brambor** o 12,4 %. Po proměnlivém vývoji se výměra půdy pro pěstování brambor dostala na hodnotu 1 283 ha, což je nejvyšší hodnota od roku 2006. Proměnlivý charakter velikosti osevních ploch brambor lze spatřovat i na celostátní úrovni, kdy byl v období 2017/2018 zaznamenán meziroční pokles osevních ploch brambor o 2,3 %, ale v období 2018/2019 došlo k nepatrnému meziročnímu nárůstu o 5 ha a podobné to bylo i v období let 2019/2020 (nárůst o 4,3 %). V roce 2021 došlo v ČR na rozdíl od Plzeňského kraje opět k meziročnímu poklesu o 4,4 %.

²² Údaje roku 2021 zatím nejsou k dispozici, data za rok 2020 jsou semidefinitivní

Skližeň obilovin v krajích v letech 2016 až 2021

Meziročně klesla sklizeň řepky, žita, ovsa a ječmene, naopak sklizeň luskovin a brambor vzrostla

V roce 2021 bylo z celkové **výměry sklizňové plochy** 103,88 tis. ha v Plzeňském kraji sklizeno 587,28 tis. tun obilovin, což znamená meziroční pokles o 2,0 %. Produkce **pšenice** v Plzeňském kraji stagnovala, k mírnému zvýšení došlo na celorepublikové úrovni, a to o 1,2 %. **Ječmen** zaznamenal v roce 2019 výrazný nárůst o 11,2 %, zatímco v roce 2021 jeho produkce meziročně klesla o 6,3 %, celorepublikově o 3,7 %. Stejně na tom byla i produkce **ovsa**, kde došlo k poklesu o 8,5 %. Na celostátní úrovni byl naopak zaznamenán nárůst sklizně ovsa o 6,2 %. Sklizeň **žita** po výrazném vzrůstu v roce 2019 (o 67,0 %) zase klesla (o 12,3 %), na celorepublikové úrovni dokonce o 26,6 %. Ke zvýšení došlo u sklizně **luskovin**, a to o 19,8 %. Stejnou tendenci lze zaznamenat u produkce **brambor**. V roce 2019 vzrostla produkce o 6,3 %, v roce 2020 vzrostla o 12,5 % a v roce 2021 o 10,7 %. U **řepky** se produkce v roce 2021 snížila o 17,0 % na 86 925 tun. Jednalo se o nejnižší úrodu řepky za šestnáct let.

Výnos obilovin meziročně klesl, přesto byl od roku 2011 čtvrtý nejvyšší

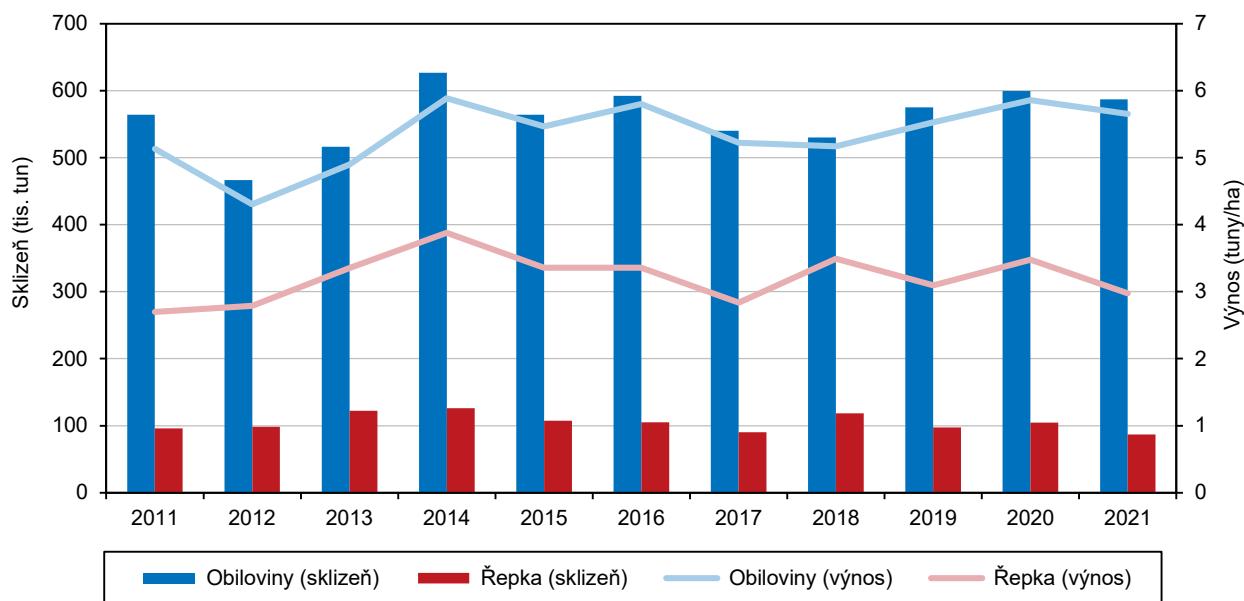
Výnos obilovin v roce 2021 činil 5,65 t/ha a meziročně klesl o 3,5 %, přesto je samotná hodnota z dlouhodobého hlediska čtvrtá nejvyšší od roku 2011. Vůči celorepublikovému průměru byl výnos v Plzeňském kraji o 0,46 t/ha nižší. V mezikrajském srovnání výnosů obilovin dosáhl Plzeňský kraj na desáté místo. Nejvyšší výnosy vykázal Jihomoravský kraj, nejnižší pak Kraj Vysočina.

Nejvíce v kraji klesly výnosy u ovsa a žita

Výnosy **pšenice** klesly o 0,4 % na 6,20 t/ha a v mezikrajském srovnání se jednalo o páté nejnižší výnosy pšenice v ČR. Celorepublikový průměr výnosů pšenice naopak meziročně vzrostl, a to o 3,0 % na 6,32 t/ha. V roce 2021 byl zaznamenán pokles výnosů pšenice celkem u čtyř krajů ČR. Také u všech ostatních obilovin došlo v Plzeňském kraji k poklesu výnosnosti. Výnosy **ovsa** klesly o 15,4 % na 3,38 t/ha, výnosy **žita** o 9,4 % na 5,06 t/ha, u **ječmene** se snížily o 6,9 % na 5,35 t/ha a u **kukuřice** klesl výnos o 3,7 % na 8,32 t/ha.

Graf 3.9 Sklizeň a hektarové výnosy obilovin a řepky v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Výnosnost luskovin meziročně vzrostla, u řepky a brambor zaznamenali pokles výnosnosti

Brambory zaznamenaly pokles výnosů o 1,5 %, což značí 31,01 t/ha. Jedná se o čtvrtou nejvyšší výnosnost v ČR. Nejvyšší výnosnost byla zaznamenána v Karlovarském a nejnižší v Ústeckém kraji. Hektarový výnos brambor v Plzeňském kraji byl v roce 2021 vyšší než průměr na národní úrovni o 1,57 t/ha. U **luskovin** bylo dosaženo výnosu 2,45 t/ha, což činí meziroční nárůst o 4,7 %. Výnosnost **řepky** klesla meziročně o 14,5 % na hodnotu 2,97 t/ha, což znamená šestou nejnižší výnosnost v mezikrajském srovnání (první byl kraj Hl. město Praha, poslední Jihomoravský kraj). V roce 2018 byly evidovány nadprůměrné výnosy řepky ve všech krajích ČR, v roce 2019 byl v Plzeňském kraji zaznamenán meziroční pokles o 11,3 %. V roce 2020 pak byly meziročně výnosy překročeny ve všech krajích ČR.

V chovu prasat nastal obrat a produkce po poklesu v roce 2021 opět stoupla

Dle **soupisu hospodářských zvířat k 1. 4. 2022** stavy **skotu** meziročně stagnovaly a jejich počet činil 159 601 ks. Na celorepublikové úrovni došlo jen k mírnému navýšení (o 1,1 %) na celkový počet 1 421 254 ks. Počet **krav** v kraji se snížil, a to o 0,3 %. U stavu **prasat** došlo meziročně k navýšení o 5,8 % na počet 107 793 ks. U chovu prasat v Plzeňském kraji byla v desetiletém horizontu nejvyšší hodnota sledována v roce 2011 (134 986 ks), nejnižší hodnota byla zaznamenána v roce 2021, a to jen 101 864 ks. V ČR má tento ukazatel proměnlivý charakter, k 1. 4. 2022 zde bylo evidováno 1 432 824 kusů prasat (meziroční pokles o 5,6 %). Také v České republice byl nejvyšší počet prasat za 10 let chován právě v roce 2011, a to 1 749 092 ks. Obdobná situace byla sledována u **prasníc**, kdy stavy v Plzeňském kraji meziročně stouply o 1,6 %, ale nejvyššího počtu dosáhly v roce 2011 (9 448 ks) a poté docházelo k postupnému každoročnímu úbytku. Na celorepublikové úrovni klesly dokonce o 10,7 %.

Stavy slepic, ovcí i koz meziročně klesly, vzrostl jen počet koní

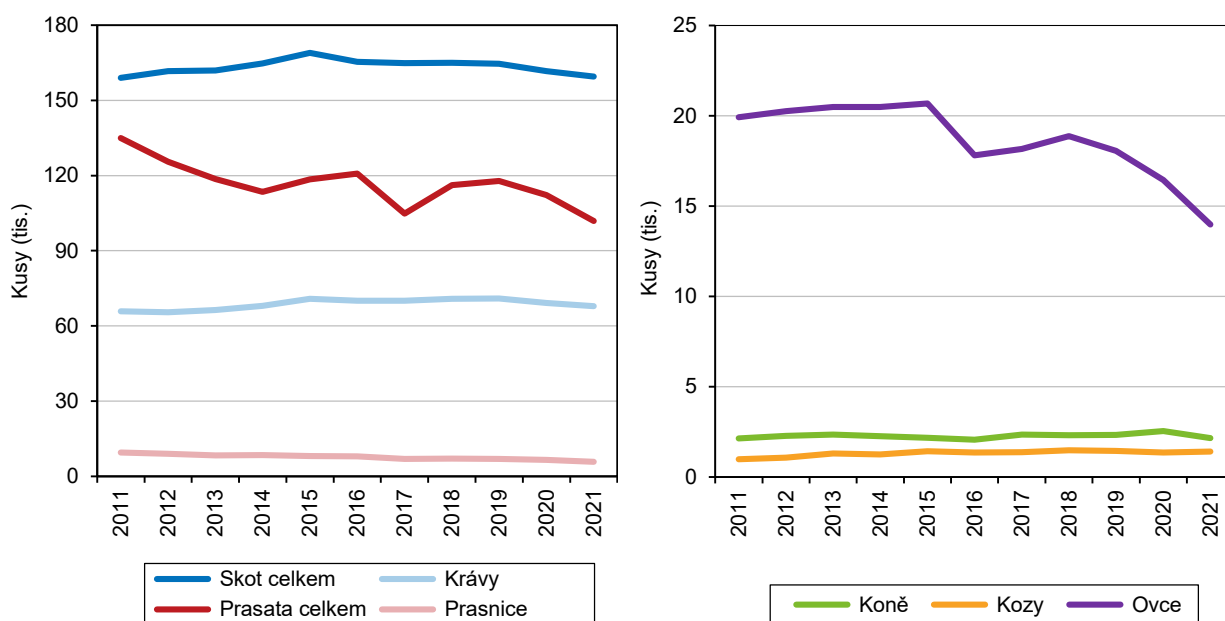
Počet kusů **drůbeže** v kraji meziročně výrazně klesl, a to o 25,1 %, což znamená snížení o 800 492 kusů na konečných 2 392 586 kusů. Zatímco v roce 2021 se stav drůbeže dostal na své maximum (3 193 078 ks) ve sledovaném období od roku 1986, došlo v roce 2022 k velmi prudkému úbytku. Úbytek **slepíc** v kraji byl téměř totožný (o 23,6 %) a jejich stav poklesl z 1 169 667 kusů jen na 893 090 kusů. Stejný

trend, jen ne v takové míře, se projevil i na celorepublikové úrovni, kde byl zaznamenán pokles počtu slepic o 6,4 % a pokles počtu drůbeže o 3,3 %. Stav **ovcí** se v kraji snížily o 10,3 % na 12 533 kusů a **koz** bylo méně dokonce o 22,2 % (1 097 ks). Z dlouhodobějšího pohledu nejvyšší stav koz, od sledovaného roku 1996, byl zaznamenán v roce 2018, a to 1 479 ks. Podobný vývoj nastal v celé ČR, kdy u ovcí došlo k poklesu o 4,9 % a u koz o 3,2 %. Jen u **koní** můžeme sledovat rostoucí vývoj jak v České republice, tak v Plzeňském kraji, kde jejich počet stoupl o 4,9 % na 2 261 kusů. Na celorepublikové úrovni se navýšil počet koní o 11,7 % na celkových 37 087 kusů.

Graf 3.10 Hospodářská zvířata v Plzeňském kraji (stav k 1. 4.)

Zdroj: ČSÚ

Intenzita chovu skotu i prasat se meziročně snížila

Intenzita chovu skotu²³ se v Plzeňském kraji meziročně snížila na 49,8 ks na 100 ha. Přesto má Plzeňský kraj třetí nejvyšší hodnotu v rámci ČR za krajem Vysočina a Jihočeským krajem. Ukazatel **intenzity chovu prasat**²⁴ se meziročně snížil o 5,2 p. b. V roce 2021 ukazatel dosáhl hodnoty 51,6 ks na 100 ha a mezi kraji se zařadil na sedmé místo.

Snáška vajec v Plzeňském kraji vzrostla o 100,6 %

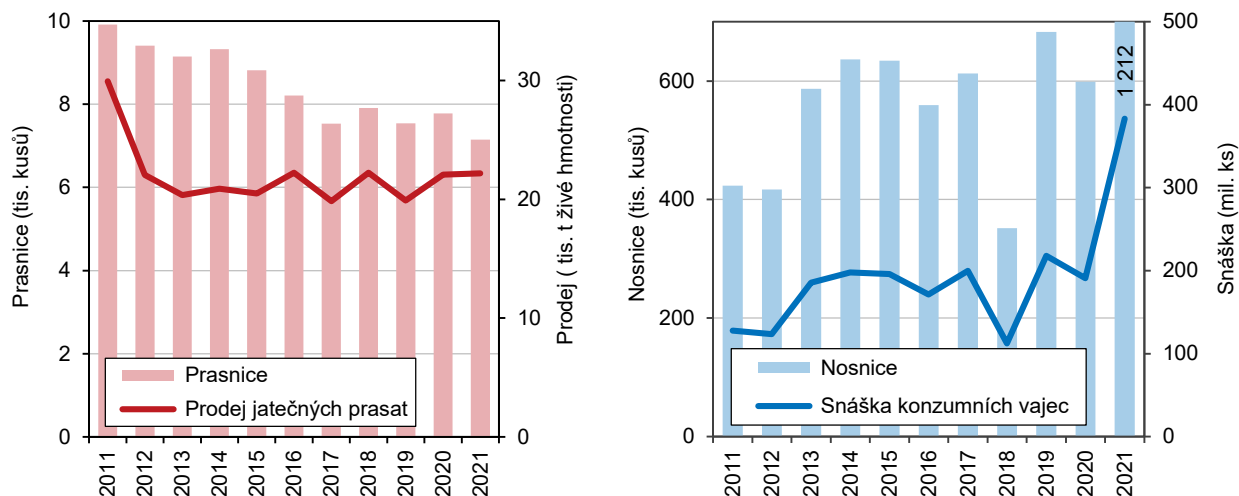
V roce 2021 **průměrná snáška vajec na jednu slepici** vykazovala hodnotu 316,1 ks a meziročně klesla o 2,9 p. b. Z historického hlediska snáška vajec v Plzeňském kraji dosáhla svého maxima v roce 2017, kdy jedna slepice snesla 326,5 vajec, což zajistilo Plzeňskému kraji prvenství v mezikrajském porovnání. V roce 2018, 2019 i 2020 zaujal první místo kraj Karlovarský, který za poslední období vykázal 326,9 vajec na 1 slepici, v roce 2021 obsadil Plzeňský kraj druhou příčku hned za Středočeským krajem sloučeným s Hl. městem Prahou (319,5 vajec). **Celková snáška** vajec v Plzeňském kraji vzrostla o 100,6 % na 383 185 tis. vajec (v roce 2020 to bylo 190 992 tis. ks). Region je tak v celorepublikovém srovnání na třetím místě v absolutním počtu produkce vajec.

²³ Podíl stavu skotu (k 1. 4. 2021) na 100 ha obhospodařované zemědělské půdy (k 31. 5. 2021)

²⁴ Podíl stavu prasat (k 1. 4. 2021) na 100 ha obhospodařované orné půdy (k 31. 5. 2021)

Graf 3.11 Průměrné stavy prasnic a prodej jatečných prasat, průměrné stavy nosnic a snáška konzumních vajec v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Zvyšování produkce mléka i průměrné dojivosti je dlouhodobý trend

V Plzeňském kraji se meziročně zvýšila **produkce mléka** o 1,1 % na 354 487 litrů. Jednalo se tak o čtvrtou nejvyšší produkci mléka v České republice. Nejvyšší produkce mléka byla tradičně v kraji Vysočina, kde dosáhla produkce mléka výše 597 339 l. Průměrná dojivost krávy se v Plzeňském kraji zvýšila o 0,1 % na 8 986,6 l. Lze tak hovořit o dlouhodobém rostoucím trendu, kdy průměrná roční dojivost krávy v roce 2021 vzrostla o 29,4 % oproti roku 2011. Nejvyšší dojivost 9 550,9 l byla v roce 2020 dosažena v Moravskoslezském kraji.

Lesnictví

Plochy lesních pozemků dlouhodobě mírně rostou

V roce 2021 **lesní pozemky** v Plzeňském kraji zaujímaly rozlohu 309,1 tis. ha, tj. 40,4 % z celkové výměry půdy v kraji. Významný podíl na ploše lesních pozemků v kraji mají okresy Klatovy (Šumava), Tachov (Český les), Rokycany (Křivoklátská a Brdská vrchovina). Z dlouhodobého pohledu má výměra lesních ploch mírně rostoucí trend, poslední meziroční nárůst činil 173 ha. Na celkové výměře lesů v ČR se Plzeňský kraj podílel 11,5 %. Zalesněno bylo 3 276 ha, tj. o 15,8 % (447 ha) více než v předchozím roce. Přirozenou obnovou prošlo 446 ha lesa, což je o 136 ha více než v roce předešlém. Při zalesňování převažovaly jehličnaté dřeviny v rozsahu 2 086 ha, zbytek tvořily listnaté dřeviny. Dále byly v roce 2021 v Plzeňském kraji provedeny prořezávky (výchovný zásah u mladých porostů, např. odstranění přílišné hustoty porostů) na 3 392 ha a probírky (výchovný zásah u dospělých porostů) na 4 100 ha.

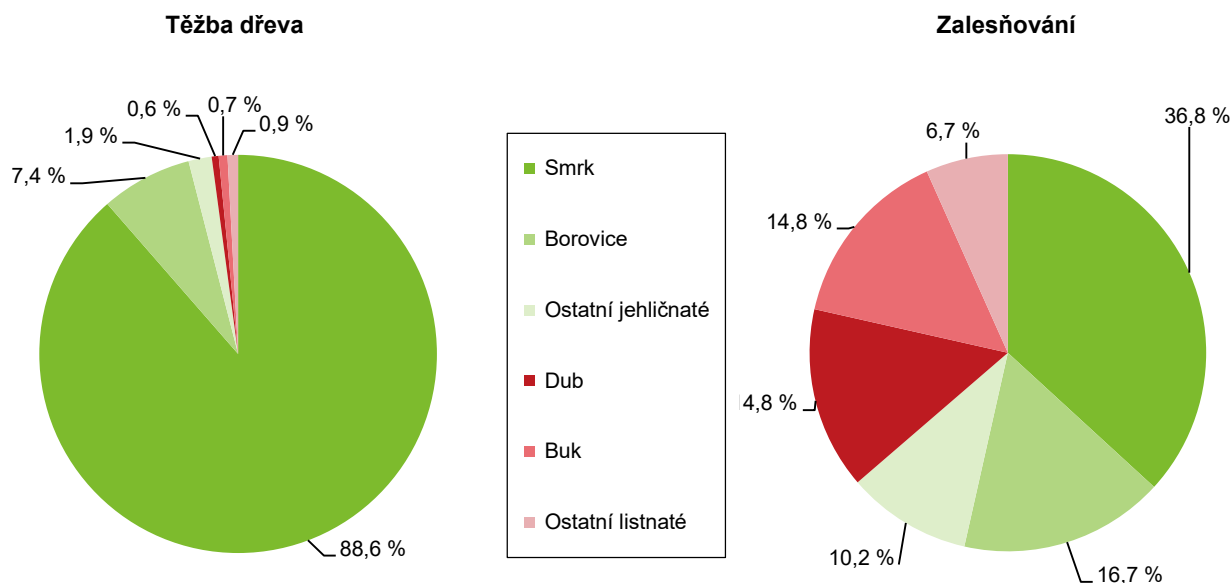
Škody způsobené suchem a hmyzem způsobují vyšší podíl nahodilé těžby dřeva

Těžba dřeva dosáhla v Plzeňském kraji výše celkem 2,23 mil. m³, z toho 97,9 % představovalo dřevo jehličnaté a zbytek dřevo listnaté. Plzeňský kraj se podílel na celkové těžbě dřeva v ČR 7,4 %, což představovalo pátou nejvyšší těžbu v mezikrajském porovnání a pokles o 1,1 p. b. v porovnání s rokem 2020. **Těžba nahodilá** se na celkové těžbě dřeva v Plzeňském kraji podílela 81,5 %, což činí objem 1 816 220 m³. Jedná se o jednu z forem těžby, která je prováděna za účelem zpracování stromů poškozených v důsledku škodlivých vlivů (vítr, námraza, škodlivý hmyz apod.). Z celkového objemu nahodilé těžby se jednalo o 79,1 % těžby hmyzové, zbytek těžby živelní. Během posledních let se negativně promítá na stavu lesů sucho a činnost škůdců a působení těchto faktorů škodí zejména smrkovým porostům. Z uvedených důvodů přibývá i nahodilé těžby.

Graf 3.12 Těžba dřeva a zalesňování podle dřevin v Plzeňském kraji v roce 2021

Zdroj: ČSÚ

Průmysl

Průměrný evidenční počet zaměstnanců se oproti roku 2020 snížil o 0,7 %

V Plzeňském kraji se v roce 2021 oproti předcházejícímu období snížil počet velkých **průmyslových podniků**²⁵ o 3 subjekty. **Průměrný evidenční počet zaměstnanců** (fyzické osoby) se snížil z 56 961 v roce 2020 na 56 569 zaměstnanců v roce 2021, tj. pokles o 0,7 %. V průměrném evidenčním počtu zaměstnanců se Plzeňský kraj v porovnání s ostatními kraji umístil na šestém místě. Tito zaměstnanci se podíleli na celkovém průměrném evidenčním počtu zaměstnanců v ČR 6,9 %. V roce 2021 v porovnání s rokem 2016 klesl průměrný evidenční počet zaměstnanců o 4 493, tj. snížení o 7,4 %.

Plzeňský kraj dosáhl čtvrté nejvyšší průměrné měsíční hrubé mzdy v průmyslu

V roce 2021 dosáhla **průměrná hrubá měsíční mzda v průmyslu** v Plzeňském kraji 38 662 Kč a v porovnání s rokem 2020 se zvýšila o 1 532 Kč. V mezikrajském srovnání se jednalo o čtvrtou nejvyšší průměrnou hrubou měsíční mzdu, která byla o 597 Kč nižší než průměrná hrubá měsíční mzda v průmyslu v ČR (39 259 Kč). Výši průměrné měsíční hrubé mzdy v ČR významně ovlivňovaly dosažené mzdy v krajích Středočeském (47 288 Kč), Hl. městě Praze (46 286 Kč) a Ústeckém (41 030 Kč). Oproti roku 2016 se zvýšila průměrná hrubá měsíční mzda v Plzeňském kraji o 8 305 Kč, tj. nárůst o 27,4 %.

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy oproti roku 2020 vzrostly o 10,4 %

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy²⁶ dosáhly v roce 2021 v běžných cenách hodnoty 222 598 mil. Kč, v porovnání s rokem 2020 vzrostly o 10,4 %. Meziroční růst tržeb byl zaznamenán ve všech krajích s výjimkou Hl. města Prahy a Pardubického. Ústecký kraj dosáhl nejvyššího meziročního růstu tržeb, a to o 26,7 %, naopak nejvyšší meziroční pokles tržeb o 3,5 % mělo Hl. město Praha. Plzeňský kraj se podílel 5,6 % na tržbách z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v ČR. V časové řadě let 2016–2021 byly tržby dosažené v roce 2021 třetí nejvyšší, naopak nejnižší byly v roce 2020 v důsledku pandemické situace

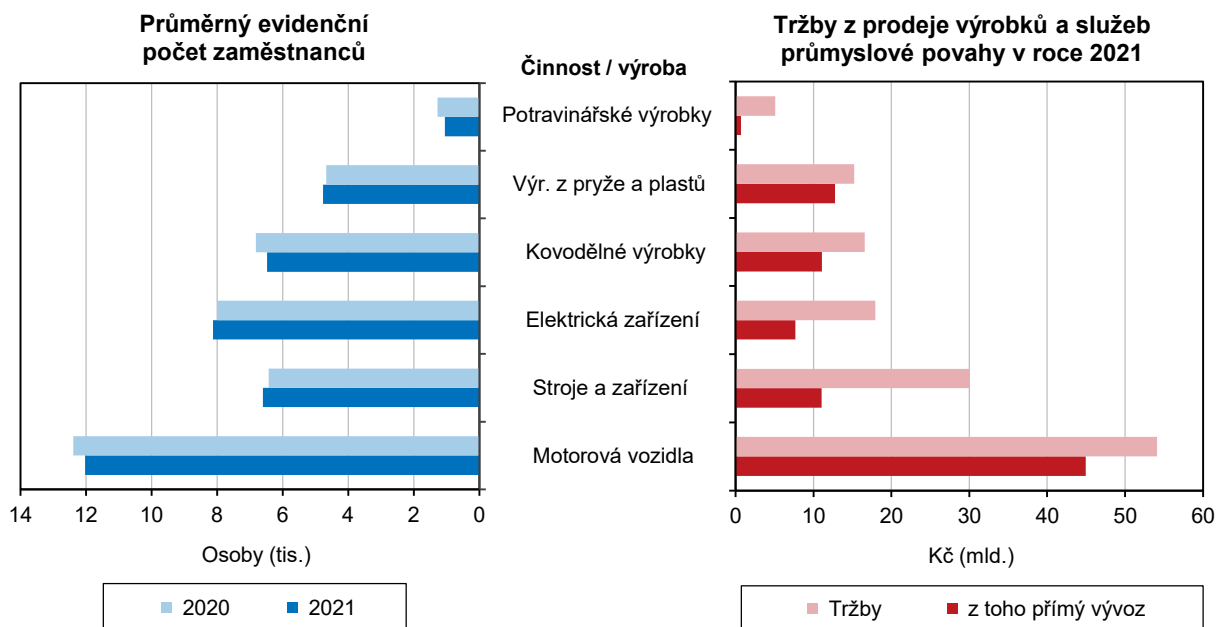
²⁵ Podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem na území kraje

²⁶ Bez DPH

covid-19. Nejvyšší hodnoty 235 030 mil. Kč dosáhly tržby v roce 2018. Vyšší růst tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v roce 2021 souvisel i s rostoucí inflací.

Graf 3.13 Zaměstnanci a tržby podle vybrané převažující výroby zpracovatelského průmyslu v Plzeňském kraji (podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v Plzeňském kraji)

Zdroj: ČSÚ

Podíl tržeb z přímého vývozu na tržbách celkem byl v kraji v roce 2021 nejnižší

Podíl tržeb z přímého vývozu na tržbách z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy činil v roce 2021 v Plzeňském kraji 60,6 %, meziročně se tento podíl snížil o 1,9 p. b. V mezikrajském porovnání se Plzeňský kraj v tomto ukazateli umístil na devátém místě. V porovnání s ČR byl podíl tržeb z přímého vývozu v Plzeňském kraji nižší o 0,5 p. b. Nejvyššího podílu tržeb z přímého vývozu dosáhl Středočeský kraj (74,3 %), naopak nejnižšího Hl. město Praha (40,4 %). V rozmezí let 2016–2021 byl podíl tržeb z přímého vývozu na tržbách celkem nejvyšší v roce 2016, kdy dosáhl 67,7 %, v porovnání s rokem 2021 byl vyšší o 7,0 p. b. Podíl tržeb z přímého vývozu byl v rámci sledovaného období nejnižší v roce 2021.

Produktivita práce byla v roce 2020 v rámci ostatních krajů sedmá

Produktivita práce²⁷ se v Plzeňském kraji zvýšila z 3 540 tis. Kč v roce 2020 na 3 935 tis. Kč v roce 2021, tj. nárůst o 11,2 %. Oproti průměru ČR byla produktivita práce v Plzeňském kraji nižší o 893 tis. Kč na 1 zaměstnance. V porovnání s ostatními kraji se Plzeňský kraj umístil v tomto ukazateli na sedmém místě. Nejvyšší produktivita práce byla dosažena ve Středočeském kraji (7 188 tis. Kč), naopak nejnižší měl Karlovarský kraj (2 786 tis. Kč). Produktivita práce v Plzeňském kraji byla v porovnání s rokem 2020 vyšší o 395 tis. Kč. Jedině v Hl. městě Praze klesla produktivita v porovnání s předchozím rokem o 33 tis. Kč a v Pardubickém kraji se oproti loňskému roku prakticky nezměnila. V ostatních krajích se produktivita práce meziročně zvýšila. Nejvyšší meziroční zvýšení zaznamenal Moravskoslezský (o 1 457 tis. Kč) a Ústecký kraj (o 1 299 tis. Kč). Na dosažené produktivitě práce v ČR (4 311 tis. Kč) se významně podílely kraje Středočeský (7 188 tis. Kč), Ústecký (6302 tis. Kč), Moravskoslezský (6 145 tis. Kč) a Pardubický (5 761 tis. Kč).

²⁷ Podíl tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy na zaměstnance (běžné ceny)

V časové řadě 2016–2021 byla produktivita práce v Plzeňském kraji nejnižší v roce 2016, kdy činila 3 503 tis. Kč. V dalším časovém období 2017–2019 začala produktivita práce růst. V roce 2020 se její růst v důsledku pandemické situace zastavil a produktivita klesla na druhou nejnižší hodnotu ve sledovaném období. Nejvyšší hodnoty dosáhla v roce 2021.

Tržby z prodeje výrobků a služeb ve zpracovatelském průmyslu představovaly 97,5 % z tržeb celkem

Objem tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy ve zpracovatelském průmyslu dosáhl v roce 2021 výše 216 984 mil. Kč, což v porovnání s rokem 2020 představovalo růst o 10,2 %. Tržby ve zpracovatelském průmyslu představovaly 97,5 % z celkových tržeb v průmyslu. Na výši tržeb se ve zpracovatelském průmyslu (po vyloučení individuálních údajů) podílela především odvětví výroby motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů (24,9 %), výroby strojů a zařízení j. n. (13,8 %) a výroby nápojů (9,4 %).

Meziročně vzrostly nejvíce tržby v odvětví výroby ostatních dopravních prostředků a zařízení

Po vyloučení individuálních údajů se meziročně snížily tržby ve dvou odvětvích, v odvětví výroby motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů (o 4,6 %) a výrobě potravinářských výrobků (o 5,6 %). V ostatních odvětvích byl zaznamenán růst. Nejvíce rostly tržby v odvětví výroby ostatních dopravních prostředků a zařízení (o 84,7 %), zpracování dřeva, výroby dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků kromě nábytku (o 44,9 %) a výroby strojů a zařízení j. n. (o 10,6 %). I když odvětví výroby motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů stále tvořilo nejvyšší podíl tržeb ve zpracovatelském průmyslu, meziroční pokles byl v absolutní míře v tomto odvětví nejvyšší a dosáhl 2 608 mil. Kč.

Nejvyšší produktivita práce (po vyloučení individuálních údajů) dosahovalo odvětví výroby nápojů

Nejvyšší produktivita práce v roce 2021 v Plzeňském kraji byla dosažena (po vyloučení individuálních údajů) v odvětvích výroby nápojů (7 433 tis. Kč) a zpracování dřeva, výroby dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků kromě nábytku (5 990 tis. Kč).

Nejvyšší podíl tržeb z přímého vývozu na celkových tržbách (po vyloučení individuálních údajů) byl dosažen v odvětví ostatního zpracovatelského odvětví

Podíl tržeb z přímého vývozu na celkových tržbách činil v roce 2021 v oblasti **zpracovatelského průmyslu** 61,6 %. Po vyloučení individuálních údajů byl dosažen nejvyšší podíl tržeb z přímého vývozu na celkových tržbách v odvětvích ostatního zpracovatelského průmyslu (92,1 %), zpracování dřeva, výroby dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku (87,0 %) a výroby pryžových a plastových výrobků (83,8 %). Naopak nejnižší podíl tržeb z přímého vývozu byl zaznamenán v odvětví výroby nápojů (11,3 %).

Nejvyšší průměrná měsíční mzda byla v odvětví výroby nápojů

Průměrná měsíční mzda ve zpracovatelském průmyslu v Plzeňském kraji v roce 2021 činila 38 573 Kč, v porovnání s rokem 2020 vzrostla o 4,1 %. Průměrné měsíční mzdy rostly ve všech odvětvích. Po vyloučení individuálních údajů byl nejvyšší meziroční nárůst průměrných měsíčních mezd zaznamenán v odvětvích ostatního zpracovatelského průmyslu (11,4 %), výroby ostatních nekovových minerálních prvků (6,4 %) a zpracování dřeva, výroby dřevěných korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku (6,3 %). Nejvyšší průměrná měsíční mzda (55 315 Kč) byla dosažena v odvětví výroby nápojů, nejnižší průměrnou měsíční mzdu (32 598 Kč) pobírali zaměstnanci v odvětví ostatního zpracovatelského průmyslu.

Energetika

Nejvyšší instalovaný výkon měly v kraji parní a fotovoltaické elektrárny

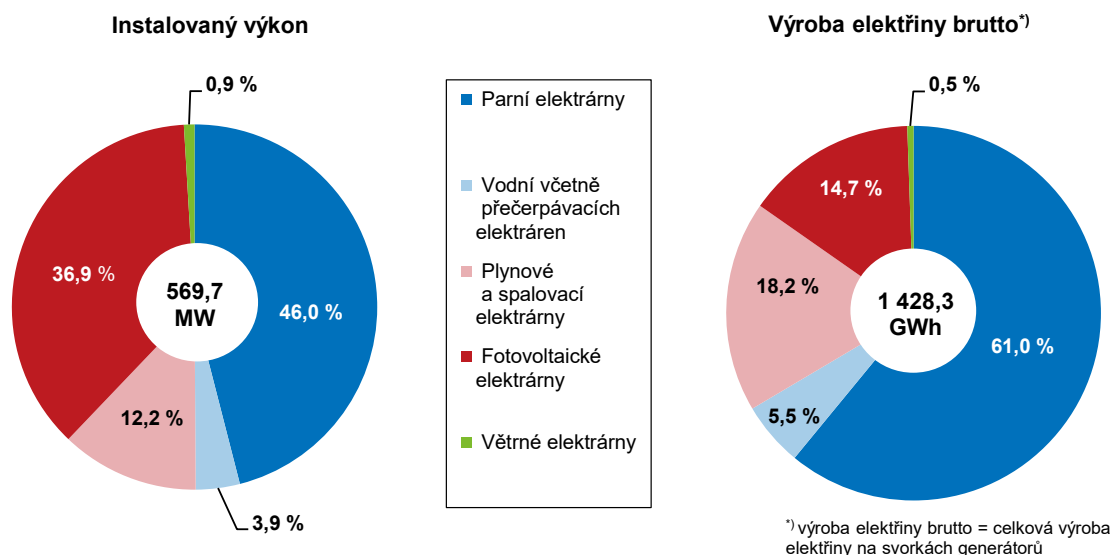
V roce 2021 činil **instalovaný výkon elektrizační soustavy** v regionu 569,7 MW a jeho podíl na ČR představoval 2,7 %. Nejvyšší instalovaný výkon měly elektrárny parní (262,1 MW) a fotovoltaické (210,5 MW).

Celková výroba elektrické energie v Plzeňském kraji tvořila 1,7 % z celkové produkce elektrické energie v ČR

V Plzeňském kraji bylo v roce 2021 vyrobeno 1 428,3 GWh elektřiny brutto²⁸. Meziročně se zvýšila výroba elektřiny o 5,9 %. Výroba elektřiny se v Plzeňském kraji zvýšila ve všech typech elektráren kromě větrných a fotovoltaických. Nejvyšší meziroční nárůst (84,0 GWh) byl zaznamenán v parních elektrárnách, tj. zvýšení o 10,7 %. **Výroba elektřiny** brutto v Plzeňském kraji tvořila 1,7 % z celkové výroby elektřiny v ČR a v mezikrajském srovnání se Plzeňský kraj zařadil na desáté místo. Na výrobě elektřiny v ČR se nejvíce podílel Ústecký kraj (27,6 %). V období let 2016–2021 bylo v Plzeňském kraji vyrobeno nejvíce elektrické energie v roce 2021, kdy výroba elektrické energie celkem činila 1 428,3 GWh, naopak nejnižší výroba elektrické energie (1 280,1 GWh) byla zaznamenána v roce 2019. V roce 2021 byla výroba elektřiny v porovnání s rokem 2019 vyšší o 11,6 %.

Graf 3.14 Instalovaný výkon a výroba elektřiny podle technologie elektráren v Plzeňském kraji v roce 2021

Pramen: Energetický regulační úřad

Na výrobě elektřiny se v kraji nejvíce podílely parní elektrárny

K největším výrobcům elektřiny brutto patřily v Plzeňském kraji **parní elektrárny**. V roce 2021 bylo vyrobeno 870,5 GWh elektrické energie v parních elektrárnách, tj. 61,0 % z celkově vyrobené elektřiny v kraji. Další v pořadí podle výše vyrobené elektrické energie byly elektrárny plynové a spalovací (18,2 %) a fotovoltaické (14,7 %).

Meziročně se výroba elektrické energie v parních elektrárnách zvýšila o 10,7 %

Elektrická energie vyrobená **parními elektrárnami** v Plzeňském kraji tvořila 2,3 % z celkové energie vyrobené parními elektrárnami v ČR. Meziroční zvýšení výroby v Plzeňském kraji dosáhlo 10,7 %. V období let 2016–2021 byla zaznamenána nejvyšší hodnota elektrické energie v roce 2021, a to 870,5 GWh. Nejnižší hodnota vyrobené elektrické energie (740,5 GWh) byla vyrobena v roce 2019. Oproti roku 2019 se zvýšila výroba elektrické energie v parních elektrárnách v roce 2021 o 17,6 %. Mezi největší výrobce elektrické energie v parních elektrárnách v ČR patřily kraje Ústecký (51,4 %), Pardubický (13,4 %) a Středočeský (12,9 %).

²⁸ Celková výroba elektřiny brutto = celková výroba elektřiny na svorkách generátorů

V časovém období 2016–2021 byla výroba elektrické energie v plynových a spalovacích elektrárnách nejvyšší v roce 2021

V **plynových a spalovacích elektrárnách** Plzeňského kraje bylo v roce 2021 vyrobeno 260,4 GWh elektrické energie. Na výrobě elektrické energie v plynových a spalovacích elektrárnách v ČR se podílel Plzeňský region 6,6 %. V rozmezí let 2016–2021 byla dosažena nejvyšší výroba elektrické energie (260,4 GWh) v roce 2021. Meziročně vzrostla elektrická energie brutto vyrobená v plynových a spalovacích elektrárnách o 1,9 %, v porovnání s rokem 2016 se zvýšila o 10,0 %.

Na výrobě elektrické energie z fotovoltaických elektráren v ČR se Plzeňský kraj podílel 10,0 %

Ve **fotovoltaických elektrárnách** bylo v Plzeňském kraji v roce 2021 vyrobeno 210,5 GWh elektrické energie, meziročně se její výroba snížila o 5,8 %. Plzeňský kraj se v porovnání s ostatními kraji ve výrobě elektřiny získané z fotovoltaických elektráren umístil na čtvrtém místě. Na celkové elektrické energii vyrobené ve fotovoltaických elektrárnách v ČR se Plzeňský kraj podílel 9,8 %. V časovém období 2016–2021 bylo největší množství elektrické energie (230,4 GWh) vyrobeno v roce 2018. Výroba elektřiny se v roce 2021 zvýšila v porovnání s rokem 2016 o 2,0 GWh, tj. zvýšení o 1,0 %. Nejvíce elektrické energie se vyrobilo ve fotovoltaických elektrárnách v krajích Jihomoravském (513,0 GWh), Jihočeském (257,9 GWh) a Středočeském (249,9 GWh).

Na výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů se v Plzeňském kraji nejvíce podílela biomasa

V roce 2021 se v Plzeňském kraji vyrobilo 785,3 GWh **elektřiny z obnovitelných zdrojů energie**. V Plzeňském kraji se podílela elektrická energie vyrobená z obnovitelných zdrojů energie na celkově vyrobené elektřině 55,0 %. V ČR činil podíl elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie na vyrobené elektřině celkem 12,4 %. V Plzeňském kraji se na výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů podílela nejvíce biomasa (30,8 %). Druhé místo obsadila výroba elektrické energie, která byla získána ve fotovoltaických elektrárnách (26,8 %) a spalováním bioplynu (26,8 %). V mezikrajském porovnání se Plzeňský kraj ve výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů energie umístil na pátém místě. V České republice se nejvíce podílely výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů energie biomasa (25,3 %) a bioplyn (24,6 %). Nejvyšší množství výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů bylo dosaženo v krajích Středočeském (2 061,8 GWh), Ústeckém (1 507,8 GWh) a Jihomoravském (1 193,1 GWh).

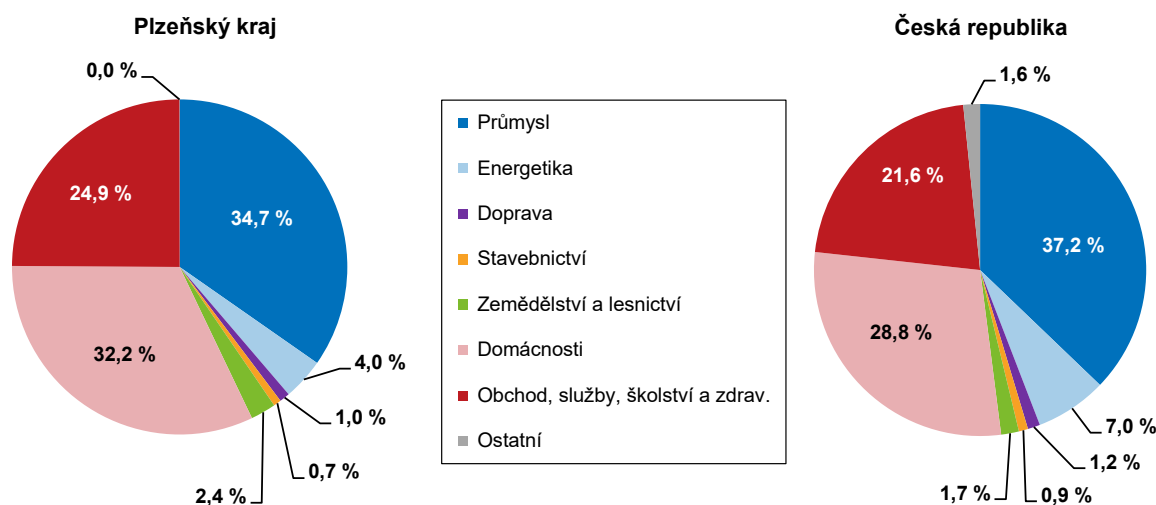
Nejvyšší spotřebu elektřiny netto v regionu mělo odvětví průmyslu

V roce 2021 bylo v Plzeňském kraji spotřebováno 3 129,8 GWh elektřiny netto²⁹. Meziroční spotřeba elektřiny byla vyšší o 6,2 %. Podíl regionu na celkové **spotřebě elektřiny netto** v ČR činil 5,2 % (desáté místo v mezikrajském porovnání). Z hlediska odvětvové struktury se podílely nejvíce na spotřebě elektřiny průmysl (34,7 %), domácnosti (32,2 %) a obchod, služby, školství a zdravotnictví (24,9 %). Meziročně se spotřeba elektřiny zvýšila nejvíce v domácnostech (o 88,2 GWh), průmyslu (o 73,4 GWh) a obchodu, službách, školství a zdravotnictví (o 16,6 GWh). V porovnání s rokem 2020, kdy byl pokles spotřeby elektrických energií v řadě odvětví ovlivněn omezením výroby a služeb v důsledku pandemické situace covid-19, ovlivnilo v polovině roku 2021 zrušení těchto omezení růst spotřeby elektrické energie v průmyslu a ve službách. V domácnostech pokračoval růst spotřeby elektrické energie i v roce 2021, což souviselo distanční výukou žáků a studentů v prvním pololetí roku 2021 a v řadě případů i se zaměstnanci, kteří zůstávali pracovat z domova.

²⁹ Spotřeba elektřiny netto = spotřeba elektřiny v odběrných místech provozovatelů regionálních distribučních soustav a spotřeba subjektů přímo napojených na danou výrobu

Graf 3.15 Spotřeba elektřiny netto^{*)} podle odvětví spotřeby v roce 2021

Pramen: Energetický regulační úřad

^{*)} Spotřeba elektřiny netto = spotřeba elektřiny v odběrných místech provozovatelů regionálních distribučních soustav a spotřeba subjektů přímo napojených na danou výrobu

Ve spotřebě elektřiny netto v domácnostech na 1 obyvatele se Plzeňský kraj umístil na pátém místě

Spotřeba elektřiny netto v domácnostech na 1 obyvatele v roce 2021 v Plzeňském kraji činila 1 745,8 kWh. Tento ukazatel nelze srovnávat s přechodnými lety, protože počet obyvatel v roce 2021 navazuje na výsledky SLBD 2021. Ve spotřebě elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele se v mezikrajském porovnání umístil Plzeňský kraj na pátém místě. V rámci všech krajů dosáhl v tomto ukazateli nejvyšší spotřeby kraj Středočeský (2 341,8 kWh) a naopak nejnižší spotřeby Hl. město Praha (1 230,7 kWh). V porovnání s průměrem ČR (1 643,7 kWh) byla spotřeba elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele v Plzeňském kraji vyšší o 102,1 kWh.

Na spotřebě zemního plynu se podíleli nejvíce velkoobdoběratelé, v pořadí druhé byly domácnosti

V roce 2021 se spotřebovalo v Plzeňském kraji 402,9 mil. m³ zemního plynu, meziročně se jeho spotřeba mírně zvýšila (o 40,5 mil. m³). **Spotřeba zemního plynu** v roce 2021 dosáhla v Plzeňském kraji 4 302,4 GWh a v porovnání s rokem 2020 vzrostla (o 430,9 GWh). Na spotřebě zemního plynu se nejvíce podíleli velkoobdoběratelé (39,8 %), druhé v pořadí byly domácnosti (31,0 %). V období let 2016–2021 dosáhla spotřeba zemního plynu vrcholu v roce 2021. Nejvyšší meziroční pokles (306,8 GWh) ve spotřebě zemního plynu byl zaznamenán mezi lety 2017 a 2018. Nejvyšší nárůst spotřeby (430,9 GWh) byl mezi lety 2020 a 2021. Spotřeba zemního plynu byla v roce 2021 oproti roku 2016 vyšší o 6,0 %.

Na celkové spotřebě zemního plynu v ČR se nejvíce podílely kraje Ústecký, Středočeský a Jihomoravský

Nejvyšší podíl spotřeby zemního plynu (14,4 %) z celkové spotřeby v ČR byl zaznamenán v Ústeckém kraji. Druhý nejvyšší podíl spotřeby na ČR (12,8 %) měl kraj Středočeský. Plzeňský kraj, který se podílel na celkové spotřebě zemního plynu v ČR 4,3 %, se v mezikrajském porovnání umístil na devátém místě. Nejvyšší průměrnou spotřebu zemního plynu na 1 zákazníka měly kraje Karlovarský (88,6 MWh) a Ústecký (64,5 MWh). V Plzeňském kraji dosáhla **průměrná spotřeba na 1 zákazníka** 26,9 MWh a Plzeňský kraj se v rámci mezikrajského porovnání umístil až na 12. místě. V ČR činila průměrná spotřeba na 1 zákazníka 35,2 MWh a v porovnání s Plzeňským krajem byla vyšší o 8,4 MWh.

Plzeňský region obsadil 10. místo mezi kraji ve spotřebě zemního plynu v domácnostech na 1 odběratele

Spotřeba zemního plynu v domácnostech na 1 odběratele byla v roce 2021 nejvyšší v krajích Středočeském (1 277,7 m³) a Jihomoravském (1 190,3 m³). V Plzeňském kraji činila tato spotřeba 846,4 m³ a v rámci krajů se umístil na desátém místě. Meziročně se spotřeba zemního plynu v domácnostech v průměru na 1 odběratele zvýšila o 90,2 m³, tj. nárůst o 11,9 %. Oproti roku 2016 vzrostla spotřeba zemního plynu v roce 2021 o 83,2 m³, tj. zvýšení o 10,9 %.

Stavebnictví, stavební povolení

Objem základní stavební výroby podle sídla podniku se meziročně snížil o 0,2 % na 7 478 mil. Kč

Počet stavebních podniků zaměstnávajících 50 a více zaměstnanců se sídlem v kraji se v regionu dlouhodobě snižoval do roku 2018 (z 32 v roce 2010 na 23 v roce 2018). V roce 2019 se zvýšil počet podniků na 28, ale hned v následujících dvou letech došlo opět k mírnému poklesu počtu podniků na 26 a s tím souvisel také úbytek evidenčního počtu zaměstnanců na 3 143. Průměrná hrubá měsíční mzda v tomto odvětví meziročně stoupla o 1 678 Kč na 43 167 Kč. Objem **základní stavební výroby** (ZSV) podle sídla podniku (zaměstnávajících 50 a více zaměstnanců) se meziročně snížil o 0,2 % na 7 478 mil. Kč (v běžných cenách) a jedná se o šestý nejvyšší pokles mezi kraji. Na republikové úrovni ZSV stoupla o 4,5 %. Produktivita práce vyjádřená jako podíl ZSV na 1 zaměstnance dosáhla výše 2 379 tis. Kč, což je v meziročním porovnání o 0,4 % více. Z hlediska struktury ZSV se objem zvýšil u pozemního stavitelství o 22,2 %, ale u inženýrského stavitelství se snížil o 5,5 %.

Objem stavebních prací „S“ podle sídla podniku se v Plzeňském kraji meziročně zvýšil

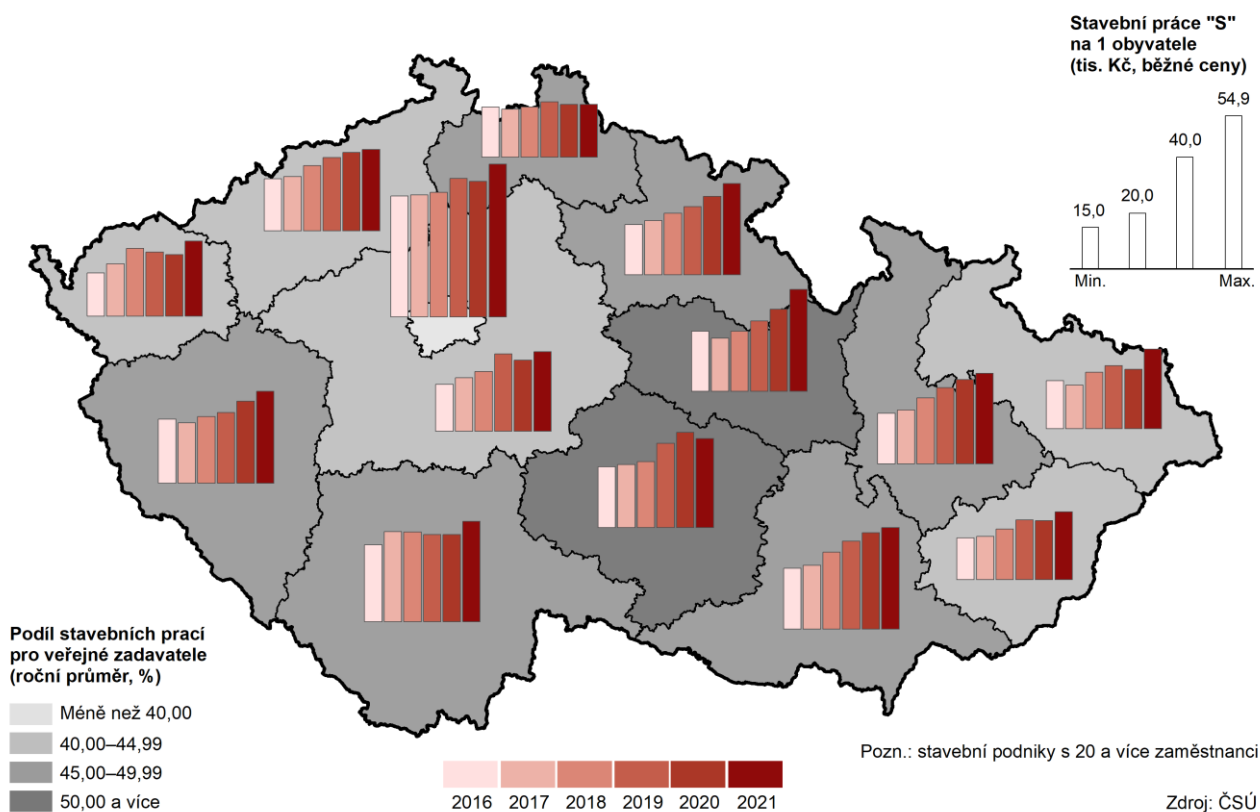
Objem stavebních prací „S“ v tuzemsku podle sídla podniku (subjekty s 20 a více zaměstnanci) se meziročně zvýšil o 11,3 % na 11 649 mil. Kč. Na celorepublikové úrovni objem stavebních prací „S“ v roce 2021 meziročně stoupl o 9,8 % a dosáhl hodnoty 354 107 mil. Kč. Největší objem byl tradičně realizován v kraji Hl. město Praha, který se na republikovém objemu podílel 37,9 %, Plzeňský kraj s podílem 3,3 % skončil až na jedenáctém místě. **Objem stavebních prací „S“** v tuzemsku podle **místa stavby** (subjekty s 20 a více zaměstnanci) zaznamenal v Plzeňském kraji také meziroční nárůst o 9,5 % na 19 131 mil. Kč. Největší nárůst byl realizován v Moravskoslezském kraji (o 32,2 %), Plzeňský kraj se zařadil v meziročním porovnání na osmou příčku. Stejně jako u objemu stavebních prací „S“ podle sídla podniku dominuje co do objemu stavebních prací „S“ podle místa stavby kraj Hl. město Praha, který se na republikovém objemu podílí 19,6 %. Plzeňský kraj s podílem 5,4 % se umístil na osmém místě. **Míru intenzity stavební výroby** na daném území udává ukazatel stavební práce „S“ podle místa stavby na 1 obyvatele. V Plzeňském kraji dosáhl tento ukazatel v roce 2021 hodnoty 33,1 tis. Kč a je nejvyšší za uplynulých 17 let. V roce 2004 dosáhl tento ukazatel hodnoty 37,5 tis. Kč. Na celorepublikové úrovni činila v roce 2021 tato hodnota 33,7 tis. Kč.

Počet stavebních povolení v okrese Plzeň-sever byl nejvyšší v kraji

V Plzeňském kraji bylo v průběhu roku 2021 vydáno 6 957 stavebních povolení. Podíl staveb bytových budov činil 29,7 % a nebytových budov 18,5 %. Z celkového počtu vydaných stavebních povolení v ČR (89 949) tvořil počet povolení v kraji 7,7 %. Z meziročního srovnání je patrný nárůst počtu vydaných stavebních povolení o 4,1 %. Nejvyšší počet stavebních povolení byl vydán v okrese Plzeň-sever (1 974), naopak nejnižší počet (722) v okrese Tachov. V porovnání s okresem Plzeň-město byl počet stavebních povolení v okrese Plzeň-sever vyšší o 1 024. Oproti okresu Klatovy, který je přibližně srovnatelný co do počtu obyvatel s okresem Plzeň-sever, přesáhl okres Plzeň-sever počet vydaných stavebních povolení o 1 207. Rozdíl je dán nejvíce počtem vydaných stavebních povolení na inženýrské stavby, kdy v okrese Plzeň-sever bylo pro tyto účely vydáno 1 055 povolení, v okrese Klatovy 463 povolení a v okrese Plzeň-město jen 409 povolení. Také u stavebních povolení na stavby bytových i nebytových budov se v okrese Plzeň-sever vydal vyšší počet

povolení než ve zmiňovaných okresech. Jen u čtyř okresů Plzeňského kraje byl zaznamenán meziroční nárůst počtu stavebních povolení. K největšímu meziročnímu růstu (o 11,8 %) došlo právě v okrese Plzeň-sever. Druhý nejvyšší meziroční nárůst byl zaznamenán v okrese Rokycany (o 9,2 %), dále v okrese Tachov (o 8,7 %) a Domažlice (o 3,3 %). Ze všech vydaných stavebních povolení v kraji bylo 51,8 % určeno na inženýrské stavby a 48,2 % na stavby budov. Stavební povolení pro bytové budovy činilo 2 066 a pro nebytové budovy 1 289.

Stavební práce "S" podle kraje místa stavby v letech 2016 až 2021

Meziroční nárůst orientační hodnoty povolených staveb v Plzeňském kraji o 14,3 %

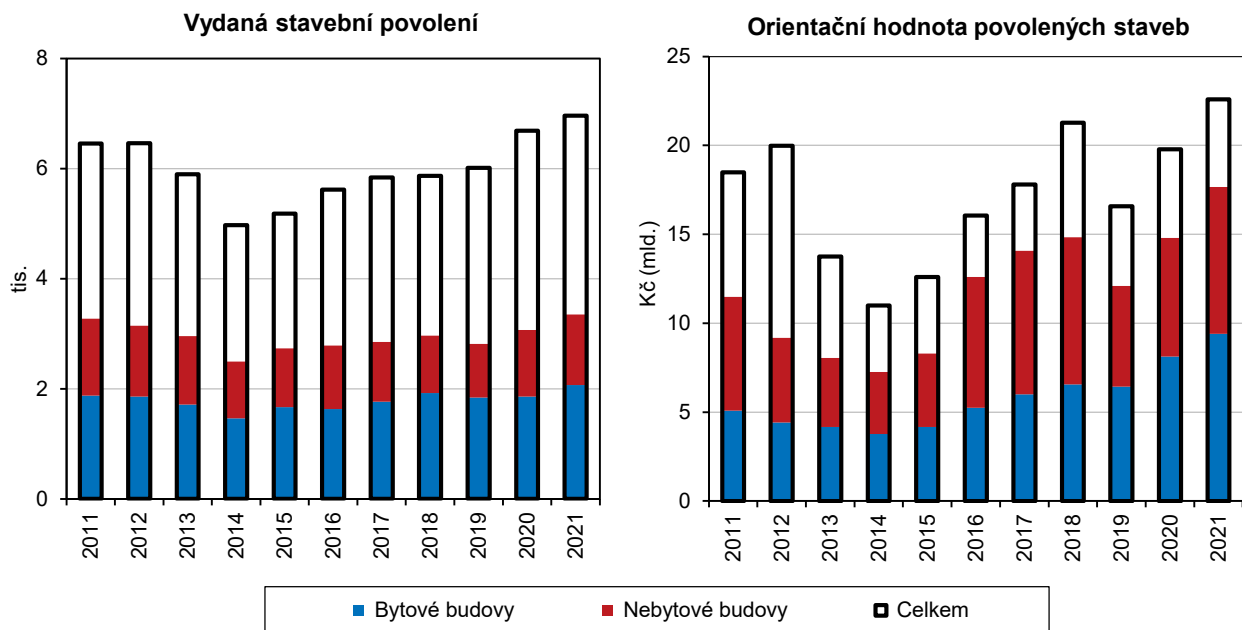
Významným ukazatelem budoucí hodnoty výstavby je také **orientační hodnota povolených staveb**, která v Plzeňském kraji činila celkem 22,6 mld. Kč, což znamená meziroční nárůst o 14,3 %. Na celorepublikové úrovni došlo dokonce k navýšení tohoto ukazatele o 36,8 % na celkovou sumu 444,2 mld. Kč. Plzeňský kraj se podílí 5,1 % na celkové orientační hodnotě stavebních povolení za ČR. **Orientační hodnota staveb na 1 stavební povolení** stoupla meziročně v Plzeňském kraji o 9,8 % a na celorepublikové úrovni dokonce o 29,3 %. Průměrná orientační hodnota stavby na jedno stavební povolení v Plzeňském kraji činila 3 247 tis. Kč. Z hlediska mezikrajského srovnání orientační hodnoty staveb na 1 stavební povolení dosahuje nejvyšší hodnoty Hl. město Praha s hodnotou 31 477 tis. Kč, čímž převyšuje průměr ČR o 537,4 %. Z hlediska struktury celkové orientační hodnoty povolovaných staveb tvořila vyšší podíl hodnota stavebních povolení na budovy celkem (78,2 %), než na inženýrské stavby (21,8 %). Nová výstavba budov představovala 73,6 % a změny dokončených staveb 26,4 % celkové hodnoty stavebních povolení na budovy. U **budov bytových** činil podíl nové výstavby 81,9 % a u **budov nebytových** tvořila nová výstavba 64,0 % z orientační hodnoty. Orientační hodnota nové bytové výstavby v Plzeňském kraji meziročně

vzrostla o 12,3 %. Orientační hodnota nové nebytové výstavby se v kraji zvýšila dokonce o 50,5 %. V celorepublikovém porovnání byl nejvyšší nárůst orientační hodnoty nové bytové výstavby zaznamenán v Hl. městě Praze, a to o 164,7 %. Na druhém místě se umístil Liberecký kraj (nárůst o 78,0 %), na třetím Středočeský kraj (nárůst o 39,7 %). Plzeňský kraj se umístil v mezikrajském porovnání až na dvanácté příčce. Hodnota stavebních povolení vzrostla meziročně ve všech čtrnácti krajích ČR, nejméně v Olomouckém kraji (jen 4,2 %).

Graf 3.16 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

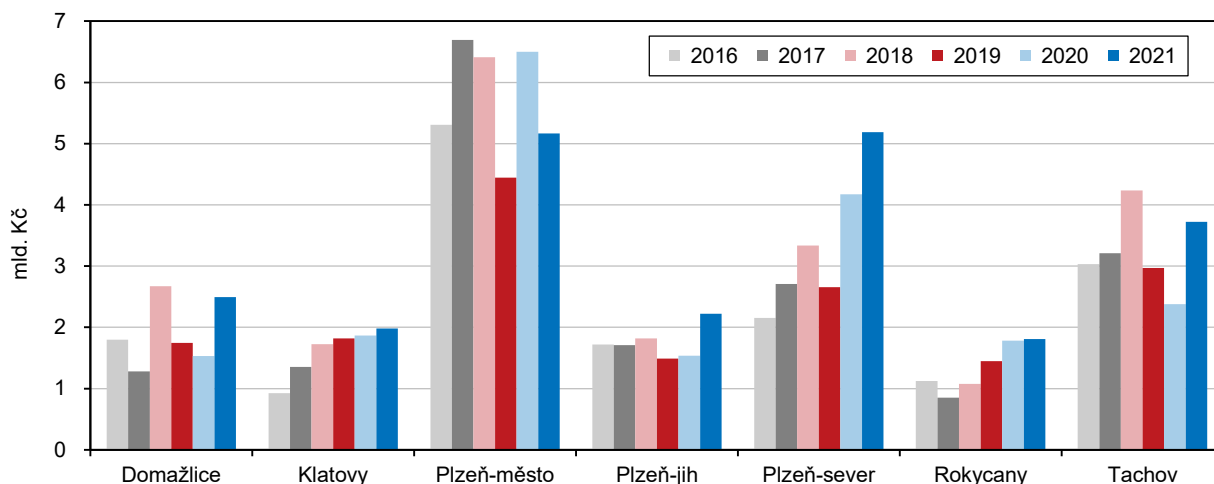

K nejvyššímu meziročnímu nárůstu orientační hodnoty povolovaných staveb došlo v okrese Domažlice

V Plzeňském kraji došlo meziročně k navýšení orientační hodnoty budov o 2 858. K největšímu nárůstu orientační hodnoty povolovaných staveb z pohledu okresního členění došlo o 75,9 % v okrese Domažlice, následovaný okresem Tachov s nárůstem o 65,2 % a okresem Plzeň-sever o 44,9 %. Naopak k jedinému poklesu došlo v okrese Plzeň-město (o 21,1 %). Pokud se zaměříme na orientační hodnoty povolovaných staveb **nové bytové výstavby**, byl zaznamenán největší nárůst v okrese Plzeň-sever o 51,5 %, následovaný okresem Rokycany s nárůstem o 50,1 % a okresem Tachov o 46,6 %. Naopak k poklesu orientační hodnoty povolovaných staveb na novou bytovou výstavbu došlo v okresech Plzeň-město (o 30,2 %) a Klatovy (o 12,9 %). Hodnota ukazatele **orientační hodnota povolených staveb na 1 stavební povolení** meziročně klesla v okresech Plzeň-město a Rokycany. V okrese Domažlice došlo k nárůstu hodnoty o 57,7 %, v okrese Plzeň-jih o 44,9 % a v okrese Tachov o 43,9 %. Nejvyšší průměrné hodnoty v roce 2021 bylo dosaženo v Plzni-městě, a to 5 440 tis. Kč na jedno stavební povolení, druhá nejvyšší hodnota byla evidována v okrese Tachov (5 159 tis. Kč), a naopak nejnižší v okrese Rokycany (jen 2 159 tis. Kč).

Graf 3.17 Orientační hodnota povolených staveb podle okresů v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Bytová výstavba

V Plzeňském kraji meziročně poklesl počet zahájených bytů

V roce 2021 byla v Plzeňském kraji **zahájena výstavba 2 567 bytů**, což představuje ve srovnání s předcházejícím rokem pokles o 6,3 %. Naopak na celorepublikové úrovni vzrostla meziročně zahájená výstavba bytů o 27,6 %. V počtu zahájených bytů v ČR vede HI. město Praha s 9 446 byty, následovaná Středočeským krajem s 8 079 byty a Jihomoravským krajem s 5 706 byty. Výstavba nejnižšího počtu bytů byla zahájena v krajích Karlovarském (944 bytů) a Libereckém (1 498 bytů). Z hlediska struktury nově zahájené výstavby bytů v Plzeňském kraji došlo v roce 2021 k razantnímu poklesu zahájených bytů v bytových domech. Zatímco v roce 2020 činil počet zahájených bytů v bytových domech 1 233, v nadcházejícím roce byl zaznamenán pokles o 46,6 % na celkových 659 bytů. V rodinných domech se začalo stavět 1 543 bytů. Zbytek výstavby bytů připadl na nástavby, vestavby a přístavby v rodinných a bytových domech či specializovaných domech, přesné počty nejsou za rok 2021 k dispozici. Nepatrný podíl tvořily zahájené byty v nebytových budovách, celkem to bylo 94 bytů. Vývoj počtu zahájené výstavby bytů v rodinných a v bytových domech v Plzeňském kraji neodpovídá celorepublikovému trendu. V České republice byla zahájená výstavba nových bytů v 54,7 % případech v rodinných domech a ve 43,9 % případech v bytových domech, což poukazuje oproti roku 2020 na zvýšení zájmu o výstavbu bytů v bytových domech. Meziročně tak došlo k nárůstu o 81,4 %, což silně ovlivnilo vyrovnání podílu mezi zahájenou výstavbou bytů v bytových a rodinných domech v ČR.

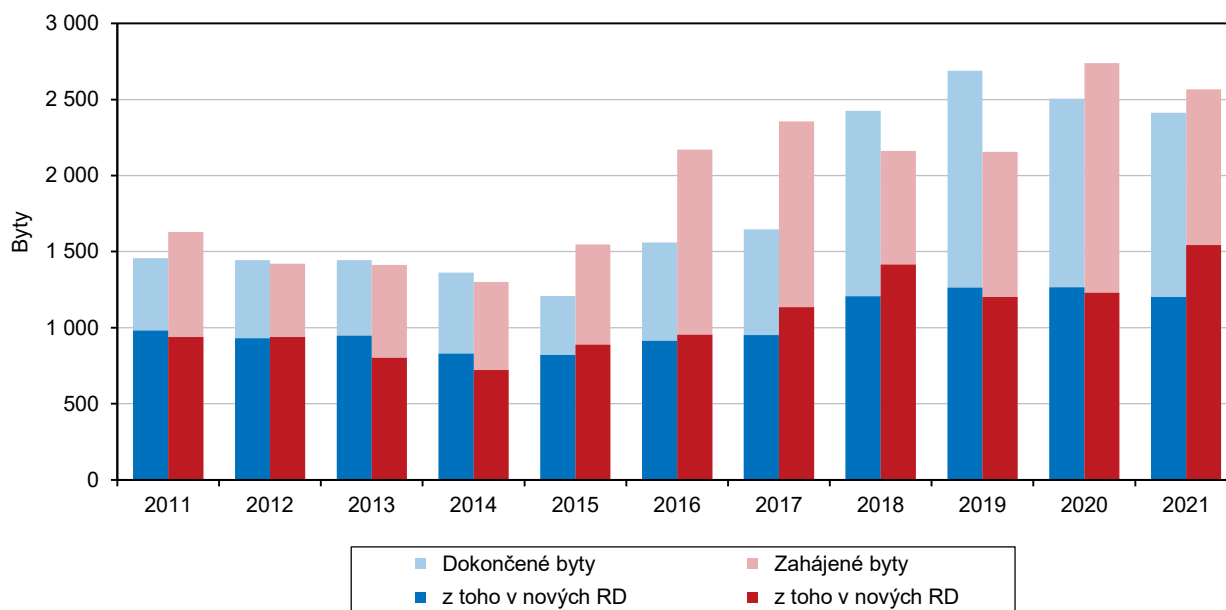
V roce 2021 nejvíce vzrostla zahájená bytová výstavba v okrese Rokycany

V rámci kraje vzrostla **zahájená bytová výstavba** meziročně nejvíce v okrese Rokycany, kde byla celkem zahájena výstavba 313 bytů, což představuje nárůst o 86,3 %. Následoval okres Plzeň-sever s nárůstem o 67,4 %, celkem zde byla zahájena výstavba 728 bytů, a v okrese Tachov byla zahájena výstavba 276 bytů, tj. nárůst o 43,8 %. Naopak k poklesu došlo v okresech Plzeň-město (o 52,3 %) a Klatovy (o 32,2 %). Přestože k největšímu meziročnímu navýšení došlo v okrese Rokycany, nejvíce zahájených bytů bylo zjištěno v okrese Plzeň-sever (728 bytů), na druhém místě se umístil okres Plzeň-město s počtem 599 zahájených bytů.

Graf 3.18 Bytová výstavba v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

V roce 2021 bylo dokončeno méně bytů než v předchozím roce

V Plzeňském kraji bylo v roce 2021 **dokončeno** celkem 2 413 bytů, tj. o 3,7 % méně než v předchozím roce. Stavělo se více bytů v rodinných domech, kde bylo dokončeno 1 203 bytů, oproti počtu 884 bytů v bytových domech. Celkově došlo na úrovni Plzeňského kraje k meziročnímu úbytku počtu dokončených bytů v rodinných domech o 4,9 % a v bytových domech o 16,2 %. Přesné počty bytů vzniklých úpravami dokončených domů a dalšími novými úpravami (nástavby, přístavby, vestavby) nejsou pro rok 2021 k dispozici. Nové byty vznikly též úpravou nebytových budov, kde bylo postaveno celkem 58 bytů. Na celorepublikové úrovni došlo v roce 2021 k mírnému meziročnímu navýšení o 0,5 %, což odpovídá 34 581 dokončeným bytům. Nejvíce bytů bylo v mezikrajském srovnání dokončeno ve Středočeském kraji (6 376 bytů), v Hl. městě Praze (5 228 bytů) a v Jihomoravském kraji (4 789 bytů). Naopak nejméně bytů bylo v roce 2021 dokončeno v Karlovarském (605 bytů), Libereckém (864 bytů) a Ústeckém kraji (1 290 bytů). Plzeňský kraj se počtem dokončených bytů umístil v mezikrajském srovnání na pátém místě. Počet dokončených bytů v regionu představuje 7,0 % z republikového počtu celkem.

Nejvyšší nárůst dokončených bytů byl v okrese Klatovy

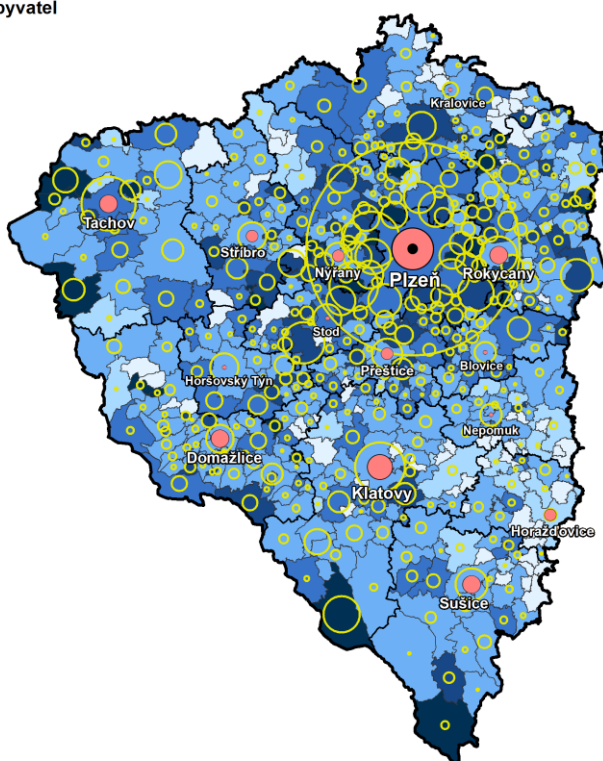
Nejvyšší meziroční nárůst počtu **dokončených bytů** o 63,2 % byl evidován v okrese Klatovy, což v absolutním čísle znamená 297 dokončených bytových jednotek. Druhý nejvyšší nárůst o 46,2 % byl zaznamenán v okrese Plzeň-jih, což představuje 269 dokončených bytů a na třetí příčce se umístil okres Plzeň-sever s 558 byty a navýšením o 28,3 %. Naopak v ostatních okresech počet dokončených bytů meziročně klesl. Nejméně bytů (131 bytů) bylo dokončeno v okrese Domažlice a Tachov (144 bytů).

Bytová výstavba v obcích Plzeňského kraje v letech 2016 až 2021

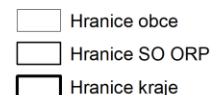
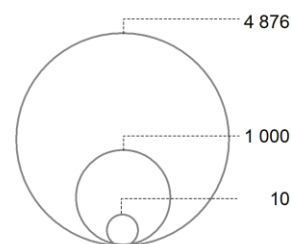
Dokončené byty na 1 000 obyvatel (roční průměr)

Sídlo SO ORP podle počtu obyvatel k 31. 12. 2021

Dokončené byty celkem

Zdroj: ČSÚ

Intenzita bytové výstavby v kraji v porovnání s rokem 2020 mírně poklesla

Intenzita bytové výstavby udává počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel, což lépe vystihuje aktivity v bytové výstavbě s ohledem na počet obyvatel daného regionu. Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v Plzeňském kraji v roce 2008, kdy na 1 000 obyvatel bylo dokončeno téměř 5 bytů. Od tohoto období hodnota ukazatele klesala až do roku 2015 (2,10 dokončených bytů na 1 000 obyvatel) v důsledku absolutního poklesu počtu dokončených bytů. Zlom nastal v roce 2016, kdy poprvé od roku 2008 tento ukazatel meziročně stoupl na hodnotu 2,70. V roce 2018 intenzita bytové výstavby vzrostla na hodnotu 4,16 dokončených bytů. V roce 2019 hodnota opět vzrostla, a to na 4,58 dokončených bytů, čímž se přiblížila rekordnímu počtu z roku 2008 (4,70). V roce 2020 došlo k mírnému poklesu ukazatele na hodnotu 4,24 a v roce 2021 na hodnotu 4,18. Na celorepublikové úrovni v roce 2019 hodnota tohoto ukazatele činila 3,41, v roce 2020 došlo taktéž k mírnému poklesu na hodnotu 3,22 a v roce 2021 opět k mírnému navýšení na hodnotu 3,29 dokončených bytů. V Plzeňském kraji byla v rámci mezikrajského porovnání nadprůměrná aktivita při výstavbě bytů. Nejnižší hodnota byla dosažena v kraji Ústeckém (1,61). Nejvyšší hodnotu vykázal Středočeský kraj, který dosáhl u tohoto ukazatele v roce 2021 hodnoty 4,62, druhou nejvyšší intenzitu bytové výstavby pak vykazuje Plzeňský kraj (4,18), a třetí nejvyšší příčku intenzity bytové výstavby za rok 2021 obsadil kraj Hl. město Praha s hodnotou 4,13.

Doprava

Nejdelší silniční síť disponuje okres Klatovy a Plzeň-sever

Silniční a dálniční síť (k 1. 1. 2022) tvoří v Plzeňském kraji 5 133,7 km komunikací, což je o 4,7 km více než v předcházejícím roce. Převážná část dopravních komunikací je tvořena silnicemi III. třídy (60,7 %) a silnicemi II. třídy (29,1 %). Silnice I. třídy tvoří 8,1 % a dálnice 2,1 % z celkové délky komunikací. Dálnice D5 měří 151,1 km a prochází na území Plzeňského kraje pěti okresy (Plzeň-město, Plzeň-jih,

Plzeň-sever, Rokycany a Tachov). Nejdelší část dálnice probíhá okresem Tachov (44,7 km). Meziročně došlo k mírnému přírůstku silnic III. třídy o 7,6 km, u ostatních komunikací na území Plzeňského kraje došlo naopak k úbytku a u dálnic nebyla zaznamenána žádná změna. Největším počtem km dálnic se může pochlubit Středočeský kraj (361,2 km) následovaný Jihomoravským krajem (160,3 km). Dálniční síť ČR tvoří celkem 1 346,2 km dálnic a meziročně v roce 2021 přibýlo 47,9 km dálnic.

Dopravních prostředků na silnicích stále přibývá

Podle údajů z **centrálního registru vozidel** bylo v roce 2021 evidováno v Plzeňském kraji 366 869 osobních aut (vč. dodávkových). Ve srovnání s předchozím obdobím se počet osobních aut zvýšil o 3 507 aut, tj. o 1,0 %. Počet vybraných druhů silničních vozidel vzrostl v porovnání s předchozím rokem i u dalších kategorií: nákladní auta o 0,8 % na 40 594 a motocykly o 1,5 % na 76 910. Počet autobusů meziročně poklesl (o 0,9 % na 746). Tato čísla znamenají, že na jednoho obyvatele Plzeňského kraje připadá 0,6 osobního auta a motocykl v průměru vlastní každý 8. obyvatel regionu. Na úrovni ČR pak připadá na jednoho obyvatele v průměru 0,6 osobního auta a motocykl vlastní v průměru každý 9. obyvatel. Plzeňský kraj je tedy mírně nadprůměrně motorizovaný.

Cestovní ruch

Počet hromadných ubytovacích zařízení se v Plzeňském kraji meziročně zvýšil o 21

V Plzeňském kraji bylo v roce 2021 registrováno celkem 613 **hromadných ubytovacích zařízení** (dále jen HUZ) s 31 648 lůžky. Téměř polovina HUZ (48,1 %) v regionu se vyskytovala v okrese Klatovy (významná rekreační centra na Šumavě). Okres Plzeň-město se na celkovém počtu HUZ v regionu podílel 12,1 % a mezi okresy se umístil na druhém místě. Téměř desetinu z krajského počtu tvořily HUZ v okrese Tachov (10,1 %). Okres Domažlice se podílel na krajském úhrnu HUZ 9,8 %. Oba tyto okresy patří k turisticky zajímavým oblastem (lesnaté rekreační části Českého lesa). Meziročně se počet HUZ v kraji zvýšil o 21, tj. o 3,5 %. Lůžková kapacita stálých lůžek (bez příležitostných) se meziročně zvýšila o 820 lůžek, tj. o 2,7 %. K hodnocení efektivity HUZ slouží ukazatele **využití pokojů a čistého využití lůžek** (tj. počet pokojů a lůžek, která jsou hostům k dispozici). V Plzeňském kraji dosáhl ukazatel využití pokojů 26,9 % a ukazatel čistého využití lůžek 23,0 %. V mezikrajském porovnání, co se týká využití pokojů, se umístil Plzeňský kraj na desátém místě, a v čistém využití lůžek v hotelech a penzionech na místě devátém. Meziročně se v Plzeňském kraji ukazatel využití pokojů v hotelech a penzionech snížil o 3,1 p. b. a ukazatel čistého využití lůžek v hotelech a penzionech klesl o 3,5 p. b.

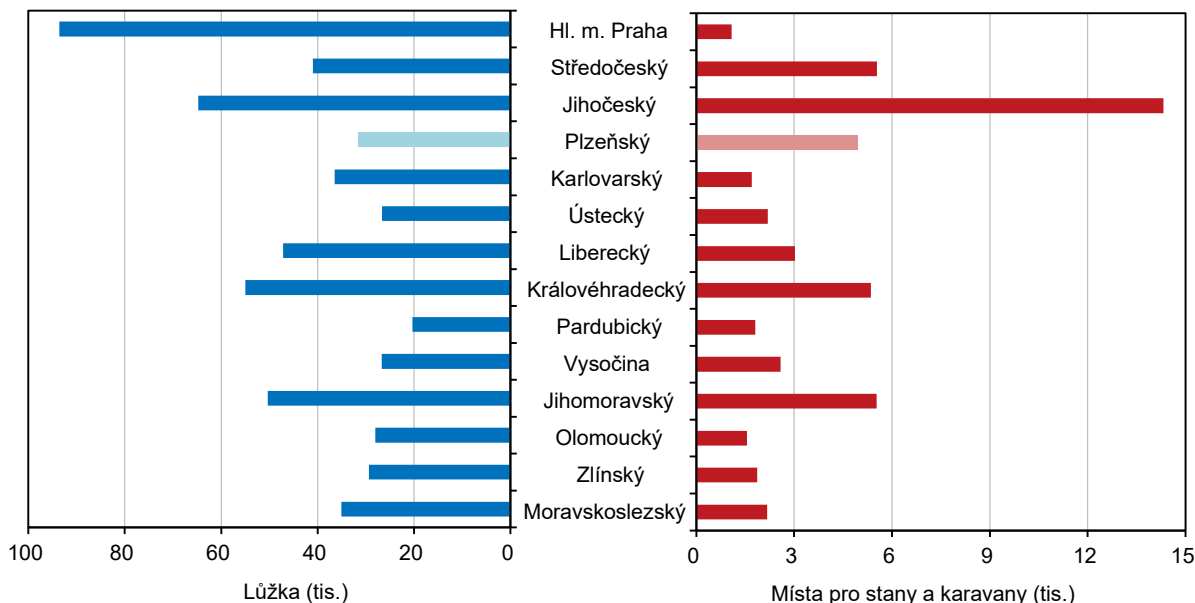
Počet hostů v kraji představuje 4,9 % klientely ČR

Plzeňský region v roce 2021 navštívilo 554 582 **hostů**, což představovalo ve srovnání s předchozím rokem nárůst téměř o 21 tis. osob, (tj. o 3,9 %). Přestože v průběhu roku 2021 nebyly podmínky k cestování stále příznivé vzhledem k přetrvávající epidemické situaci, byl zaznamenán mírný meziroční nárůst návštěvnosti. Počet hostů v kraji v roce 2021 představoval 4,9 % z celkového počtu návštěvníků ČR, v mezikrajském porovnání se Plzeňský kraj zařadil na desáté místo. Oproti roku 2020 byl v roce 2021 zaznamenán nárůst počtu hostů v 8 krajích ČR, nejvíce v krajích Jihomoravském (o 13,8 %), Vysočina (o 13,4 %) a Středočeském (o 12,7 %). Ve 4 krajích nebyl zaznamenán v roce 2021 nárůst návštěvníků, a to v krajích Libereckém, Královéhradeckém, Zlínském a Jihočeském. **V přepočtu hostů na 1 000 obyvatel středního stavu** zaujímal první místo kraj Karlovarský s počtem 2 504,5 hostů. Plzeňský kraj se umístil s počtem 960,8 hostů na 1 000 obyvatel středního stavu na osmém místě mezi kraji ČR. Na posledním čtrnáctém místě se nacházel Ústecký kraj, kde na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 496,4 hostů. Nepříznivé dopady v cestovním ruchu kvůli pandemii covid-19

se nejvíce projevily v Hl. městě Praze, která zaznamenala nejvyšší pokles počtu hostů. Přestože se počet hostů v roce 2021 oproti roku 2020 zvýšil, zdaleka se počty návštěvníků v Praze nevrátily na hodnoty v roce 2019 (6 115,9 hostů na 1 000 obyvatel středního stavu). V roce 2021 připadalo na 1 000 obyvatel středního stavu v Hl. městě Praze 1 858,2 hostů.

Graf 3.19 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle krajů v roce 2021

Zdroj: ČSÚ

Průměrná doba pobytu návštěvníků v Plzeňském kraji je 3,8 dne

Počet přenocování hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v Plzeňském kraji se v meziročním srovnání mírně zvýšil, a to o 2,4 %. Průměrný počet přenocování je 2,8 dne a průměrná doba pobytu tedy 3,8 dne, při porovnání s předchozím rokem 2020 jde o srovnatelnou hodnotu. Doba průměrného počtu přenocování ukazovala na krátkodobý charakter těchto cest. Mírný pokles průměrného počtu přenocování byl v roce 2021 oproti roku 2020 zaznamenán v šesti krajích ČR. Pouze v Olomouckém kraji došlo meziročně k nárůstu počtu přenocování v průměru o 0,1 dne. V **průměrné době pobytu** se Plzeňský kraj (3,8 dne) v porovnání s ostatními kraji umístil na desátém místě. Nejdéle pobývali hosté v krajích Karlovarském (4,0 dne) a Olomouckém (3,5 dne), naopak v Hl. městě Praze byla doba průměrného pobytu nejkratší (2,2 dne).

Největší zastoupení mezi zahraniční klientelou mají turisté z Německa

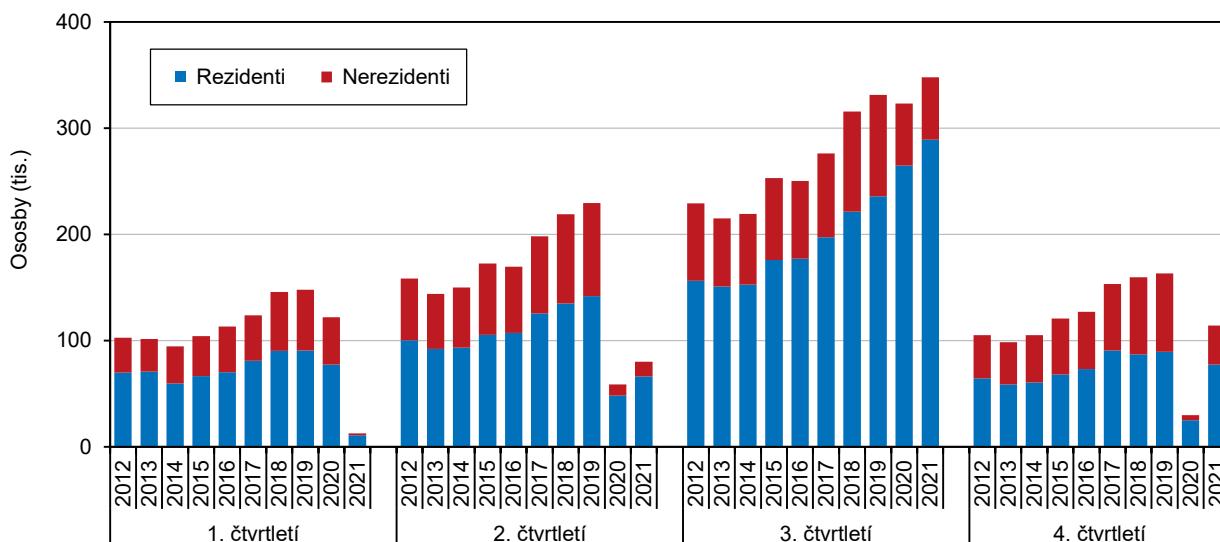
Z detailního pohledu na strukturu hostů je zřejmé, že **domácí návštěvníci** (443 417) tvořili převážnou část hostů, a to 80,0 % z celkového počtu hostů. Návštěvnost rezidentů v porovnání s rokem 2020 mírně vzrostla o 6,8 %. V případě **zahraničních návštěvníků** byl zaznamenán pokles o 6,1 %, kteří tvořili pětinu z celkového počtu hostů. Ze zahraniční klientely měli tradičně největší zastoupení turisté z Německa (57,4 tis. osob). Další skupinou v pořadí byli návštěvníci ze Slovenska (7,7 tis.) a z Polska (5,0 tis.). Oproti roku 2020 se snížila návštěvnost německých turistů o 10,2 %, slovenských hostů naopak bylo více o 9,4 %, turistů z Polska bylo o 19,5 % méně. Nejvýrazněji se meziroční změna projevila v návštěvnosti turistů z asijského kontinentu, kdy naší zemi navštívilo podstatně méně hostů z Tchaj-wanu (o 98,8 %), Číny (o 90,2 %), Jižní Korey (o 65,4 %) a Japonska (o 52,1 %). Z evropských zemí přicestovalo výrazně méně hostů ze Spojeného království, a to o 49,5 %. V roce 2021 se na návštěvnosti německých turistů v České

republiky podílel Plzeňský kraj 8,4 %. V porovnání s ostatními kraji to byl třetí podíl. Vyšší návštěvnost německých turistů než v Plzeňském kraji byla zaznamenána v HI. městě Praze (44,6 %) a Karlovarském kraji (18,4 %).

Graf 3.20 Hosté ubytovaní v hromadných ubytovacích zařízeních podle čtvrtletí v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Město Plzeň představuje významné centrum kongresové turistiky

Jedním ze zajímavých a stále se rozvíjejících součástí cestovního ruchu je **kongresová turistika**. V roce 2021 se konalo v ČR 3 966 konferencí/kongresů, kterých se účastnilo na 368 tis. hostů. V porovnání s rokem 2020 se počet kongresů/konferencí v ČR snížil o 10,6 % a počet účastníků klesl o 12,6 %. Během roku 2021 bylo v Plzeňském kraji realizováno 167 konferencí/kongresů se 14,9 tis. účastníky. Meziročně počet konferencí a počet účastníků v Plzeňském kraji vzrostl, počet konferencí byl vyšší o 22,8 % a účastníků bylo více o 19,1 %. Plzeňský kraj se podílel na počtu konferencí/kongresů v ČR 4,2 %. Z časové řady uskutečněných kongresů a konferencí je patrný proměnlivý charakter v realizaci těchto odborných akcí. Po skončení epidemie se jistě kongresová turistika zlepší, protože město Plzeň patří k významným centrům kongresové turistiky a díky své poloze, okolí a dopravní dostupnosti bude mít turistům co nabídnout. Město disponuje nejen vhodnými konferenčními sály (hotely, univerzitními prostory apod.), ale i bohatými kulturními a sportovními aktivitami, které se z důvodu opatření vlády nekonal.

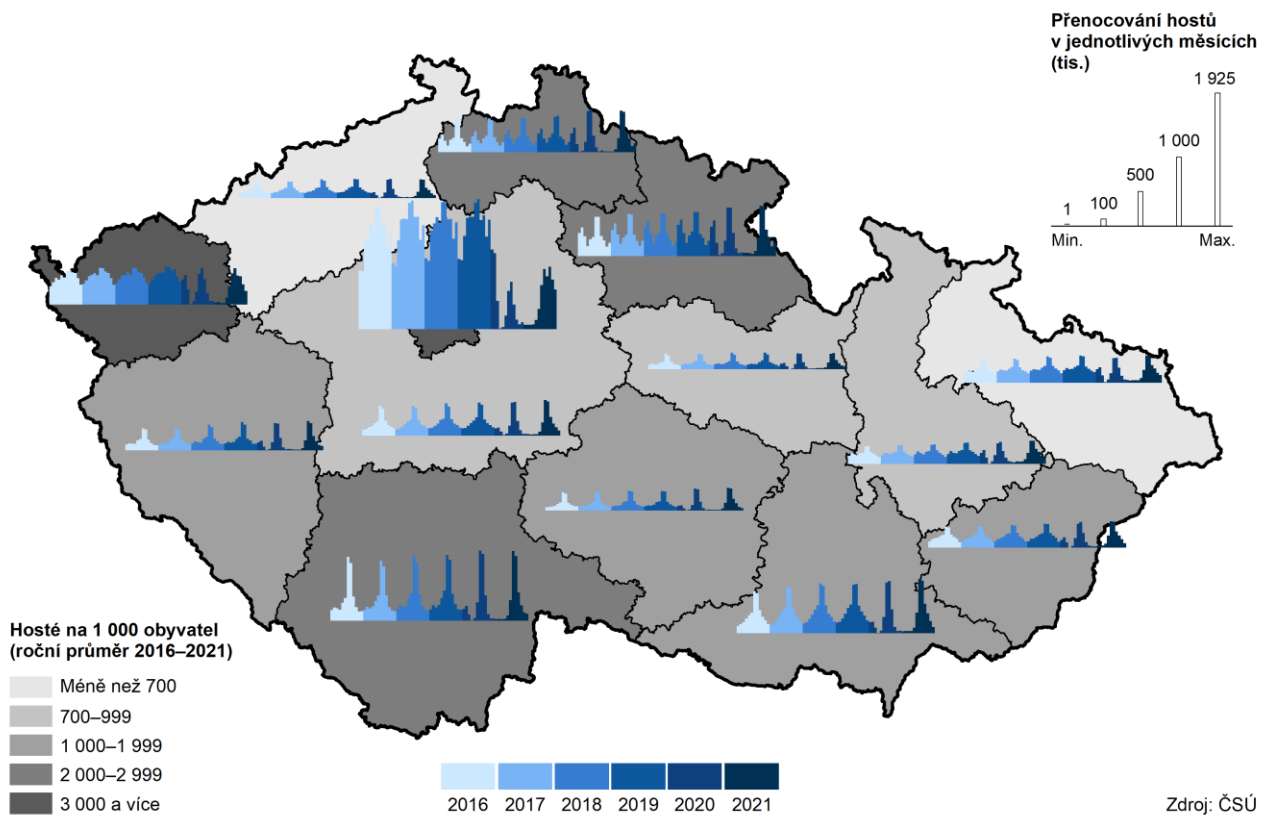
Plzeňský kraj zahrnuje turistické oblasti Plzeňsko, Český les a Šumavu

Významným fenoménem v oblasti cestovního ruchu jsou **turistické oblasti**. Plzeňský kraj zahrnuje turistickou oblast Plzeňsko, Český les a část území Národního parku Šumava.

Cestovní ruch má v kraji dlouhodobou tradici

Cestovní ruch v Plzeňském kraji má dlouhodobou tradici. Pro svoji atraktivitu je region vyhledávanou destinací nejen pro turisty a návštěvníky toužící po poznání, ale i pro turisty-sportovce. Rozvoj cestovního ruchu je determinován přírodními podmínkami kraje, úrovní životního prostředí a v neposlední řadě i množstvím kulturních a historických památek. Důležitým atributem rozvoje cestovního ruchu je i významná strategická poloha Plzeňského kraje spojující východ se západem.

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2016 až 2021

4. Životní prostředí

Půdní fond

Zemědělské půda činila v Plzeňském kraji 49,3 % z celkové výměry

Celková **výměra** Plzeňského kraje k 31. 12. 2021 činila 7 649 km², z toho připadlo 49,3 % na zemědělskou půdu a 50,7 % na nezemědělskou půdu. Z celkové zemědělské půdy tvořila orná půda 66,2 %. V časové řadě 2014–2021 se výměra zemědělské půdy neustále postupně zmenšovala (výjimku představoval jen rok 2019). Výměra zemědělské půdy se nepatrně snížila z 377 919 ha v roce 2020 na 376 814 ha v roce 2021. Podíl orné půdy na zemědělské půdě se rovněž mírně postupně snižoval. V období let 2014–2021 se rozloha orné půdy snížila o 5 618 ha. Porovnáme-li strukturu zemědělské půdy v roce 2021 s rokem 2020, zvýšila se nepatrně ve výměrách zahrad (o 1,0 %) a trvalých travních porostů (o 0,4 %). Nejvyšší podíl orné půdy na zemědělské měly okresy s převážně zemědělským charakterem, a to Plzeň-sever (80,2 %), Rokycany (72,7 %) a Plzeň-jih (72,0 %). Plocha zastavěných pozemků v Plzeňském kraji, která v roce 2021 činila 9 620 ha, se meziročně zvýšila o 31 ha. Nejvyšší podíl zastavěných ploch na celkové výměře (5,1 %) byl zaznamenán v okrese Plzeň-město.

Na celkové lesní ploše se v Plzeňském kraji podílejí nejvíce okresy Klatovy, Tachov a Plzeň-sever

Rozsah **lesních ploch** se postupně mírně zvyšoval. V průběhu let 2014–2021 se lesní pozemky rozšířily nejvíce mezi lety 2015–2016, kdy plocha lesních pozemků vzrostla o 7 896 ha. V roce 2021 činil podíl lesních pozemků na celkové výměře v Plzeňském kraji 40,4 %. Oproti průměru ČR (34,0 %) byl vyšší o 6,4 p. b. Na celkové lesní ploše se v Plzeňském kraji podílejí nejvíce okresy Klatovy (27,3 %), Tachov (19,4 %) a Plzeň-sever (16,9 %). Lesní plochy v Plzeňském kraji jsou převážně tvořeny lesy hospodářské kategorie, zbytek představují lesy ochranné a zvláštního určení. Z hlediska druhového složení převažují lesy jehličnaté, zejména smrkové.

Koeficient ekologické stability dosáhl nejvyšších hodnot na Klatovsku

Jedním z environmentálních indikátorů k posouzení míry udržitelnosti vývoje v oblasti životního prostředí je **koeficient ekologické stability**³⁰. Jedná se o ukazatel charakterizující krajinný typ z hlediska využití pozemků. K 31. 12. 2021 dosáhl koeficient ekologické stability v Plzeňském kraji hodnoty 1,42. V meziokresním srovnání byly zaznamenány nejvyšší hodnoty koeficientu ekologické stability v okresech Klatovy (1,98) a Tachov (1,72). Tyto koeficienty znamenají v celku vyváženou krajinu, v níž jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami. Oba okresy mají nejvyšší podíl lesních pozemků (Šumava a Český les). Relativně vyšší hodnoty koeficientu ekologické stability byly zjištěny i v okresech Rokycany (1,60) a Domažlice (1,41), které patří rovněž k okresům s vyšším podílem lesní půdy. Nejnižší hodnoty koeficientu ekologické stability (eliminujeme-li specifika okresu Plzeň-město) dosáhl okres Plzeň-jih (0,99), kde se jedná o území intenzivně využívané pro zemědělskou výrobu. Hodnota ukazatele v okrese Plzeň-jih je ovlivněna relativně nízkým podílem lesních pozemků s vysokým podílem orné půdy.

Plzeňský kraj s hodnotou koeficientu ekologické stability 1,42 zaujímá páté místo v ČR

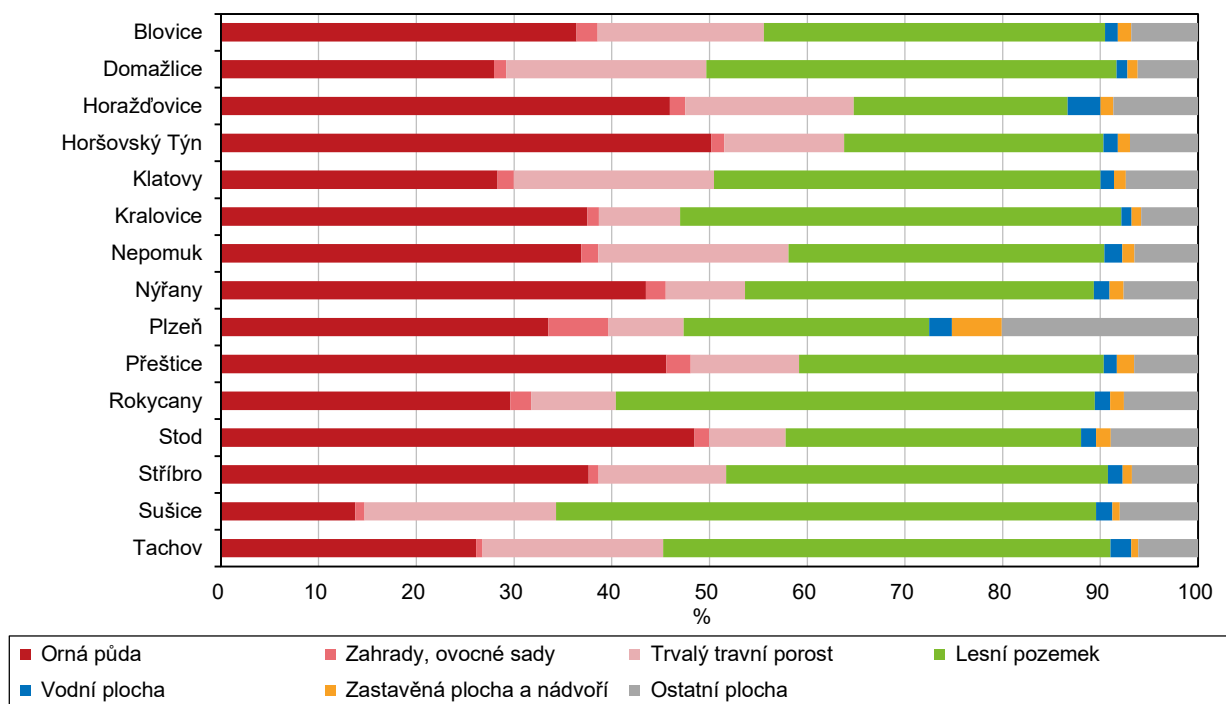
Porovnáme-li hodnoty **koeficientu ekologické stability** v rámci krajů ČR k 31. 12. 2021 podle optimálních, tzn. nejvyšších hodnot, pak se na prvním místě umístil Liberecký kraj (2,42) s prvním nejvyšším mezikrajským podílem lesních pozemků na celkové výměře (44,7 %) a s druhým mezikrajským nejnižším podílem orné půdy na celkové výměře (19,6 %). Druhé místo v rámci mezikrajského porovnání zaujímá Karlovarský kraj (2,12) s podobným charakterem krajinnotvorných

³⁰ Poměr ekologicky stabilních (lesy, trvale travní porosty, sady, zahrady, vinice, a vodní plochy) a nestabilních (orná půda, chmelnice, zastavěné a ostatní plochy) krajinnotvorných prvků na daném území

prvků jako v Libereckém kraji. Na posledním místě se v mezikrajském porovnání umístilo Hl. město Praha s koeficientem ekologické stability 0,32. V Praze se vyskytuje vysoký podíl nestabilních krajinných prvků, jakými jsou zastavěné a ostatní plochy. Předposlední místo mezi kraji obsadil Středočeský kraj s druhým nejnižším koeficientem ekologické stability 0,67. Nízká hodnota tohoto koeficientu ve Středočeském kraji je ovlivněna vysokým podílem orné půdy na celkové výměře (49,3 %). Plzeňský kraj s hodnotou 1,42 zaujímá v rámci krajů ČR páté místo a v podílu lesních pozemků na celkové výměře je třetí. V porovnání s ČR celkem (1,10) byl koeficient ekologické stability v Plzeňském kraji vyšší o 0,32.

Graf 4.1 Struktura půdy ve správních obvodech ORP Plzeňského kraje k 31. 12. 2021

Pramen: ČÚZK

Ekologické zemědělství jako moderní forma hospodaření

Ekologické zemědělství je jedním z principů trvale udržitelného rozvoje. Jako součást agrární politiky státu představuje moderní formu hospodaření při respektování přírodních zákonitostí, přirozené kvality a úrodnosti půdy. V ekologickém zemědělství se minimalizuje použití chemických prostředků pro zemědělskou výrobu a v důsledku toho se snižují negativní dopady do environmentální oblasti.

Plzeňský kraj byl druhý v ekologicky obhospodařované půdě

Podíl ekologicky obhospodařované půdy³¹ (včetně přechodného období) na celkové výměře dosáhl k 31. 12. 2021 v Plzeňském kraji 9,3 %. V meziročním srovnání se tento podíl prakticky nezměnil. Rozloha půdy v ekologickém zemědělství se oproti stavu k 31. 12. 2020 snížila o 994,5 ha. K 31. 12. 2021 činila rozloha ekologicky obhospodařované půdy celkem (včetně přechodného období) 71 173,6 ha, zatímco v roce 2015 jen 56 556,1 ha. V časové řadě 2015–2021 vzrostla rozloha ekologicky obhospodařované půdy celkem (včetně přechodného období) o 25,8 %. Výměra ekologicky obhospodařované půdy v přechodném období se oproti roku 2015 snížila o 44,7 %, ale naopak výměra ekologicky obhospodařované půdy (bez přechodného období) vzrostla o 37,0 %. Plzeňský kraj

³¹ Podle statistických údajů Ministerstva zemědělství ČR

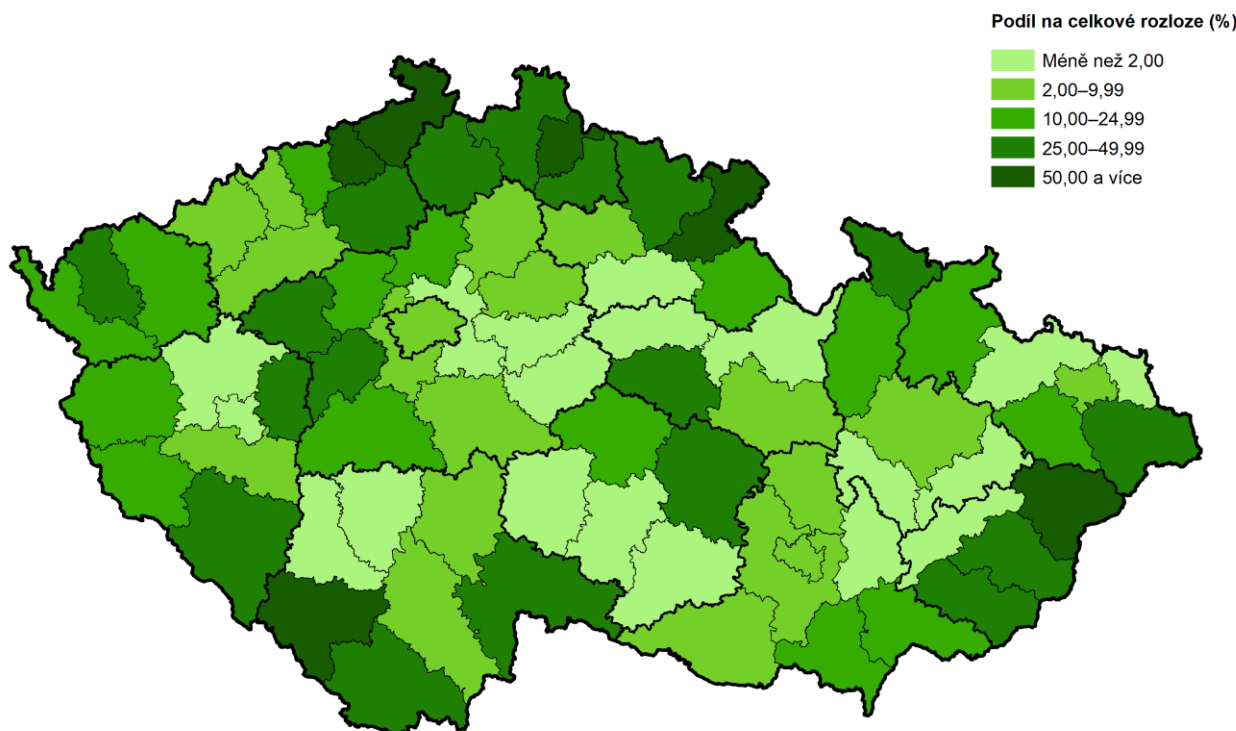
patří ke krajům s významným podílem ekologicky obhospodařované půdy. V mezikrajském porovnání byla její celková rozloha v Plzeňském regionu druhá nejvyšší po Jihočeském kraji. K 31. 12. 2021 dosáhl podíl ekologicky obhospodařované půdy v kraji celkem (včetně přechodného období) na ČR 12,8 %.

Chráněná území

Množství chráněných území svědčí o kvalitě přírodního bohatství kraje

O kvalitě přírodního bohatství Plzeňského kraje svědčí i množství **chráněných území**, která vznikají k ochraně rozmanitých forem života, k péči o ekosystémy a krajinný ráz přírody. K 31. 12. 2021 se na území Plzeňského regionu nacházelo 202 zvláště chráněných území, v tom 1 národní park (část Šumavy), 5 chráněných krajinných oblastí, 6 národních přírodních rezervací, 5 národních přírodních památek a zbývajících 185 zvláště chráněných území tvořily přírodní rezervace a přírodní památky. K 1. 3. 2017 došlo ke změně metodiky výpočtu souhrnných rozloh chráněných území. Rozlohy jsou od tohoto data vypočítávány ve všech případech z obvodových hranic chráněných území. Z tohoto pohledu představuje rozloha chráněných oblastí³² 17,5 % z celkové výměry kraje.

Zvláště chráněná území v okresech k 31. 12. 2021

Pozn.: zahrnuti národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky. V ukazateli jsou zohledněny vzájemné překryvy chráněných území (tzn. nejsou započítána maloplošná ZCHÚ ležící na území velkoplošných ZCHÚ).

Pramen: AOPK ČR

Největší část přírodních rezervací se vyskytuje v okresech Klatovy a Tachov

Část **Národního parku Šumava**, nacházející se na území Plzeňského kraje na ploše 34,5 tis. ha, je určena k ochraně a uchování nejcennějších lokalit s původní divokou horskou přírodou, jedinečnými a ohroženými ekosystémy (rašelinště, ledovcová jezera, původní lesní porosty aj.) a rozmanitou typickou flórou a faunou. Téměř 13 % z celkové výměry Plzeňského kraje zaujímají **chráněné krajinné oblasti** (CHKO). Jsou to CHKO Šumava (část), Křivoklátsko (část), Slavkovský les (část), Český les a Brdy (část). V Plzeňském kraji se vyskytuje také 91 přírodních

³² Podle údajů Agentury ochrany přírody a krajiny ČR

rezervací a 94 přírodních památek. Přírodní rezervace se vyskytují nejvíce v okresech Klatovy (35) a Tachov (19). Nejvíce přírodních památek můžeme najít v okresech Rokycany (19) a Tachov (18). Kromě uváděných chráněných území se v Plzeňském kraji vyskytuje i 68 **evropsky významných lokalit**, což je druh chráněného území, které je vyhlášeno k ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, a 2 **ptačí oblasti** (Šumava a Křivoklátsko).

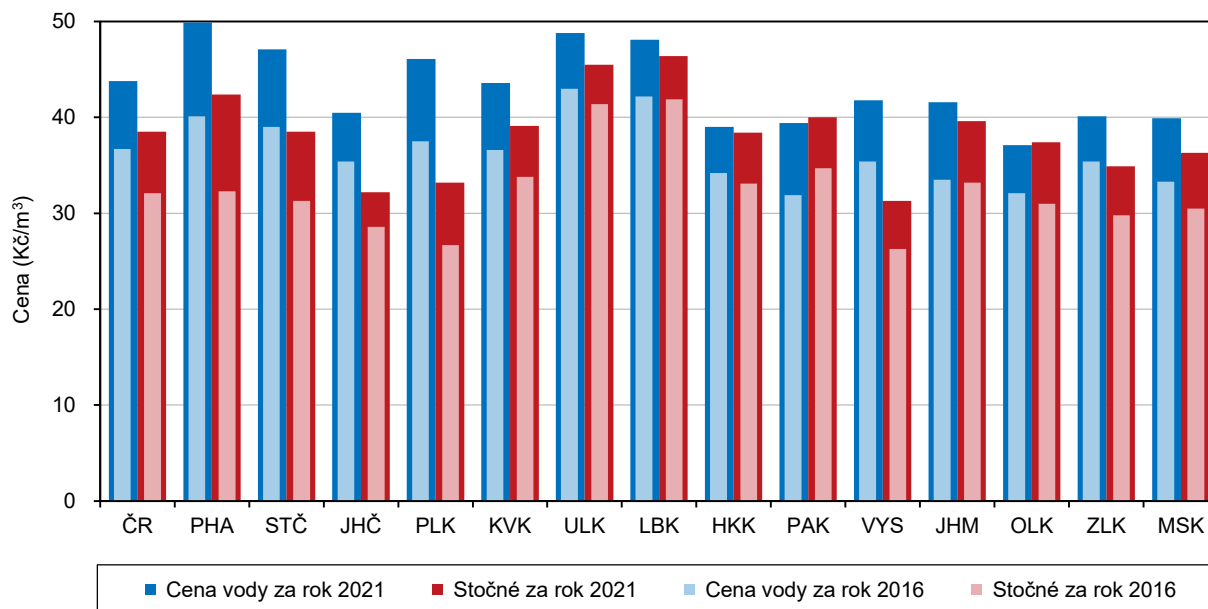
Vodovody a kanalizace

Podíl obyvatel zásobených vodou z vodovodů byl druhý nejnižší

Úroveň technické vybavenosti v obcích Plzeňského kraje je relativně na dobré úrovni. V převážné části územních celků jsou obce vybaveny **veřejným vodovodem**. Délka vodovodní sítě v regionu v roce 2021 měřila 4 499 km, oproti roku 2020 se prodloužila o 69 km, tj. růst o 1,6 %. V roce 2021 dosáhl podíl obyvatel zásobených vodou z veřejných vodovodů v Plzeňském kraji 88,7 %. (Tento údaj není plně srovnatelný s předcházejícími lety, protože počty obyvatel v roce 2021 jsou ovlivněny výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2021.) V Plzeňském kraji byl podíl obyvatel zásobených vodou z veřejných vodovodů druhý nejnižší po Středočeském kraji (88,4 %). V porovnání s průměrem ČR (96,0 %) byl nižší o 7,3 p. b. Výroba pitné vody (určené k realizaci) meziročně mírně vzrostla z 30 076 tis. m³ v roce 2020 na 30 178 tis. m³ v roce 2020, tj. zvýšení o 0,3 %. V roce 2021 se na vyrobené pitné vodě (určené k realizaci) podílela fakturovaná voda domácnostem 54,8 % a fakturovaná voda ostatním odběratelům 27,6 %. Vodní ztráty v potrubní síti dosáhly 15,8 %. V porovnání s rokem 2020 se zvýšil podíl fakturované vody domácnostem o 1,0 p. b. a podíl fakturované vody ostatním odběratelům klesl o 0,4 p. b., ztráty vody v potrubní síti se snížily o 0,5 p. b.

Graf 4.2 Průměrná cena vody a stočného podle krajů v letech 2016 a 2021

Zdroj: ČSÚ

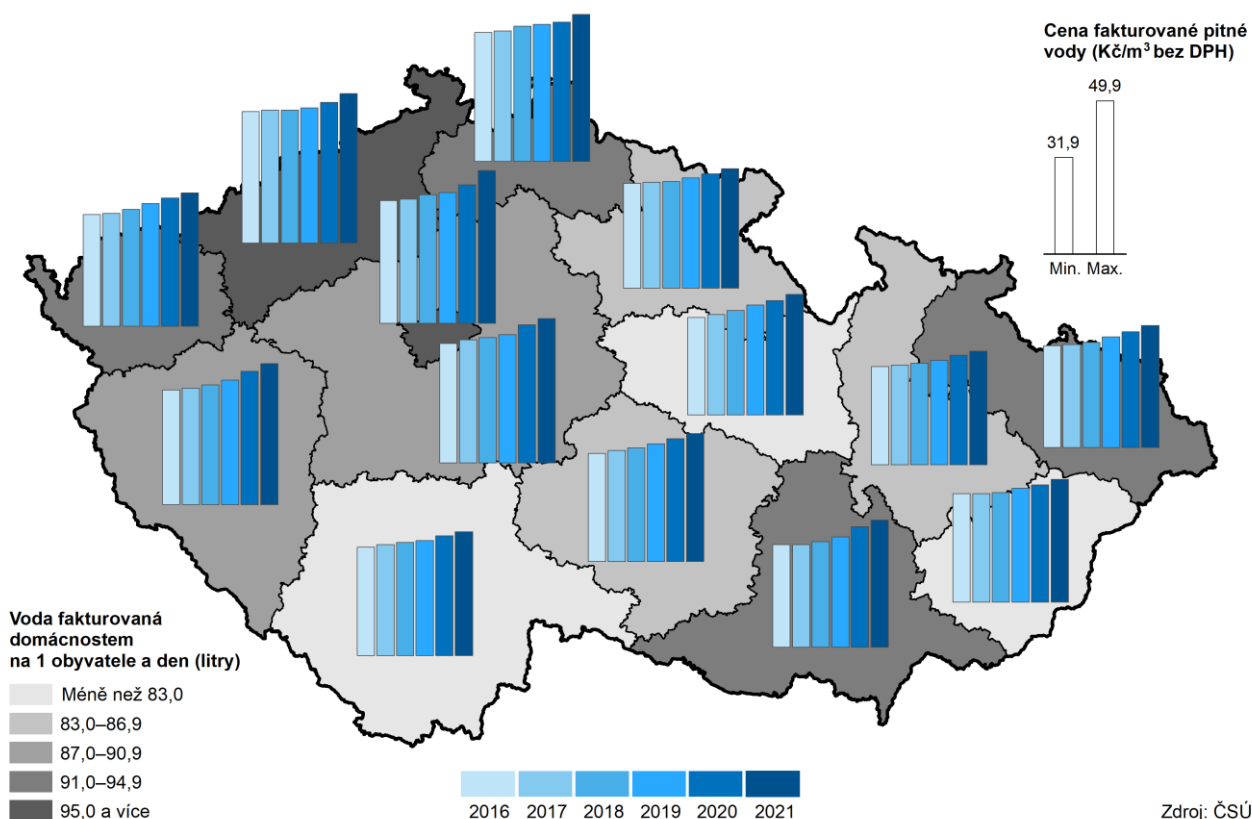
Průměrná spotřeba pitné vody v kraji je nižší než v ČR celkem

Hodnota relativního ukazatele **specifické množství vody fakturované domácnostem** (v přepočtu na obyvatele a den) dosáhla v roce 2021 hodnoty 88,4 l/os/den. V mezikrajském srovnání byla zaznamenána nejvyšší hodnota v Hl. městě Praze (120,0 l/os/den) a naopak nejnižší v kraji Zlínském (80,9 l/os/den). V pořadí podle nejnižšího specifického množství fakturované vody domácnostem se Plzeňský kraj v porovnání s ostatními kraji umístil na sedmém

místě. Oproti průměru ČR byla spotřeba pitné vody v Plzeňském kraji nižší o 4,80 l/os/den. Cena pitné vody (bez DPH) se zvýšila ze 43,60 Kč/m³ v roce 2020 na 46,10 Kč/m³ v roce 2021, tj. zvýšení o 2,50 Kč/m³, v mezikrajské porovnání byla cena vody v Plzeňském kraji pátá nejvyšší. Cena stočného (bez DPH) se zvýšila z 31,80 Kč/m³ v roce 2020 na 33,20 Kč/m³ v roce 2021, tj. zvýšení o 1,40 Kč/m³. V porovnání s ostatními kraji měl Plzeňský region třetí nejnižší cenu stočného.

Spotřeba vody v roce 2021 a vývoj cen vody

Emise

Emise jsou důležitým faktorem pro hodnocení kvality ovzduší

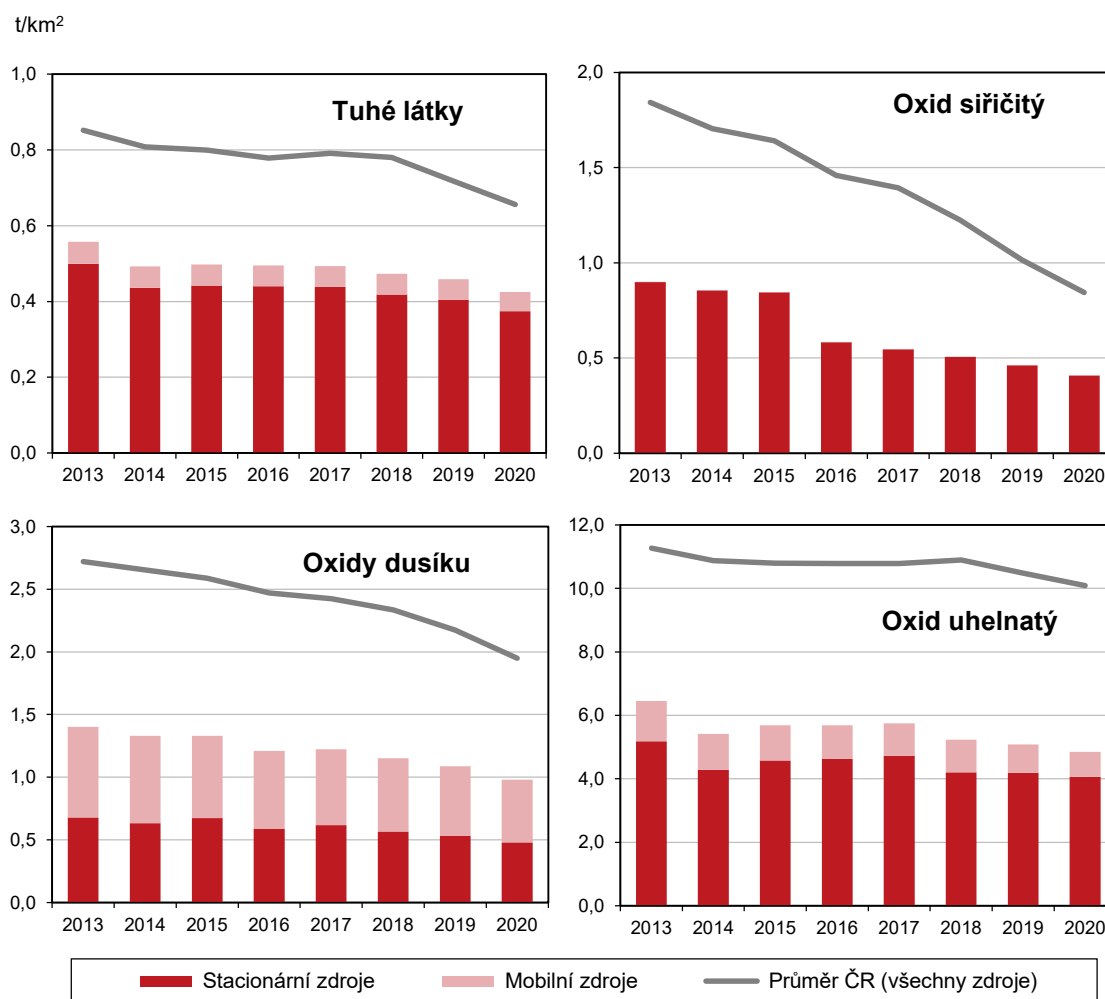
Jednou z problematických oblastí životního prostředí a jeho vlivu na kvalitu života je kvalita ovzduší. Determinujícím faktorem pro její hodnocení je celkové množství emisí³³, tj. vypouštění resp. únik znečišťujících látek do ovzduší. Vybrané základní znečišťující látky jsou oxid siřičitý (SO₂), oxid uhelnatý (CO), NO_x oxidy dusíku (NO a NO₂) a tuhé znečišťující látky. Producenti tohoto znečištění (REZZO) jsou ve smyslu zákona o ovzduší členěni podle velikosti zdrojů znečištění na stacionární (REZZO 1–3; velké, střední a malé) a mobilní (REZZO 4). V důsledku likvidace zastaralých a nevyužívaných výrobních provozů restrukturalizace některých výrobních procesů a především vlivem přechodu na jiný, ekologičtější způsob vytápění došlo během pětileté časové řady k mírnému poklesu. Intenzivní rozvoj automobilové dopravy v souvislosti s provozem dálnice D5 je dalším faktorem, který ovlivňuje kvalitu ovzduší v Plzeňském kraji (emise REZZO 4). Z analýzy předběžných dat měrných emisí (REZZO 1–4) vyplývá, že se v Plzeňském kraji

³³ ČHMÚ provedl v roce 2021 kompletní revizi emisí za všechny znečišťující zdroje i znečišťující látky; metodika výpočtu emisí je k dispozici na stránkách www.chmi.cz

meziročně³⁴ nepatrně snížily měrné emise tuhých látek, oxidu siřičitého, oxidů dusíku i oxidu uhelnatého. V absolutní míře bylo zaznamenáno největší snížení měrných emisí u oxidu uhelnatého, kde se měrné emise snížily z 5,08 t/km²/rok v roce 2019 na 4,85 t/km²/rok v roce 2020, tj. snížení o 0,23 t/km²/rok. Druhé nejvyšší meziroční snížení představovaly měrné emise oxidů dusíku, které klesly z 1,09 t/km²/rok v roce 2019 na 0,98 t/km²/rok v roce 2020, tj. snížení o 0,11 t/km²/rok. Další v pořadí byly měrné emise oxidu siřičitého, které poklesly z 0,46 t/km²/rok na 0,41 t/km²/rok, tj. pokles o 0,05 t/km²/rok. Nejnižší pokles byl evidován u tuhých látek, které se snížily z 0,46 t/km²/rok na 0,42 t/km²/rok, tj. pokles o 0,03 t/km²/rok. Ke snížení měrných emisí přispěla také pandemie covid-19, v jejímž důsledku byly částečně omezeny některé výroby i automobilová doprava.

Graf 4.3 Měrné emise základních znečišťujících látek podle zdroje znečištění v Plzeňském kraji

Pramen: ČHMÚ

Hodnoty měrných emisí v kraji dosahují nižších hodnot než v ČR celkem

V rámci České republiky lze hodnotit **ovzduší** v Plzeňském kraji jako relativně čisté. Hodnoty měrných emisí (REZZO 1–4) dosahují v Plzeňském kraji nižších hodnot než v ČR. Nejvíce zatížená emisemi znečišťujících látek jsou území s vysokou koncentrací průmyslových aktivit, s vysokou hustotou osídlení v okolí Plzně a v neposlední řadě i se značně soustředěnou dopravou v okolí dálnice D5. Naopak

³⁴ Data za rok 2021 nejsou k dispozici

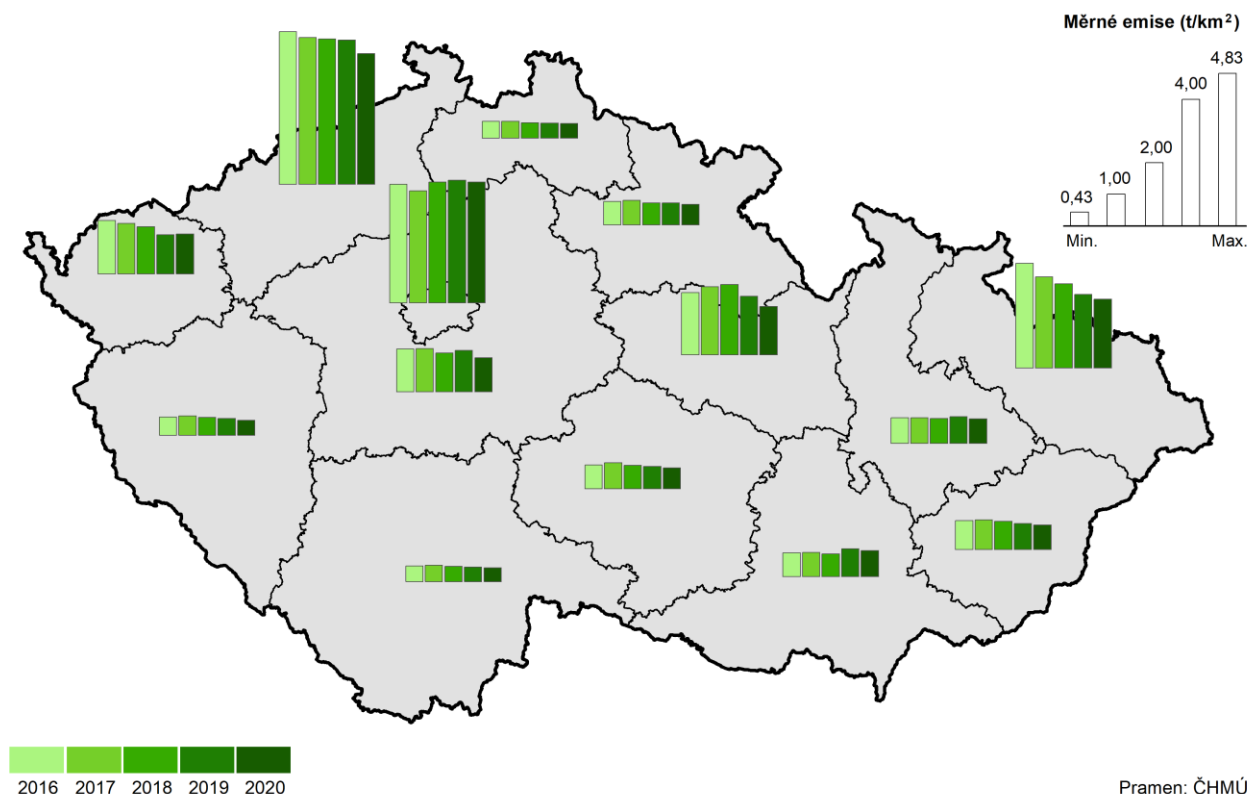

mezi méně zatížené oblasti patří horské partie Šumavy, Českého lesa a západní části Brd.

V Plzeňském kraji se v roce 2020 v porovnání s rokem 2013 nejvíce snížily emise SO₂

Hodnoty emisí vybraných základních znečišťujících látek se i v roce 2020 v Plzeňském kraji pohybují pod průměrem ČR. Výši **měrných emisí tuhých znečišťujících látek** v ČR (0,66 t/km²/rok) ovlivňují především kraje se silně znečištěným ovzduším, tj. Hl. město Praha (2,23 t/km²/rok), Ústecký (1,09 t/km²/rok) a Moravskoslezský (0,91 t/km²/rok). Na zvyšování **měrných emisí oxidu siřičitého** v ČR (0,84 t/km²) se podílejí především kraje Ústecký (2,97 t/km²), Moravskoslezský (2,30 t/km²), Karlovarský (1,05 t/km²) a Královéhradecký (1,00 t/km²). **Měrné emise oxidu dusíku** dosáhly v roce 2020 v ČR hodnoty 1,95 t/km²/rok a k největším znečišťovatelům těchto emisí patří Hl. město Praha (15,25 t/km²/rok), Ústecký (5,07 t/km²), Moravskoslezský (3,19 t/km²/rok) a Pardubický kraj (2,18 t/km²). **Měrné emise CO** v roce 2020 činily v ČR 10,09 t/km²/rok a na těchto emisích měly nejvyšší podíl především kraje Moravskoslezský (28,54 t/km²/rok) a Hl. město Praha (24,97 t/km²/rok). V ČR se dařilo všechny tyto škodlivé emise snižovat. V porovnání s rokem 2013 se v ČR nejvíce snížily měrné emise SO₂, a to o 54,1 %, naopak nejnižší pokles představovaly měrné emise CO, a to jen o 10,5 %. V Plzeňském kraji se v roce 2020 oproti roku 2013 nejvíce snížily měrné emise SO₂ (o 54,5 %) a nejnižší pokles byl zaznamenán v emisích tuhých látek (o 23,8 %).

Emise oxidů dusíku (REZZO 1-3) v krajích v letech 2016 až 2020

Odpady

Množství odpadu je vyšší než jeho druhotná využitelnost

Odpad je jedním z negativních vlivů zasahujícím do environmentální sféry. Současná situace v odpadovém hospodářství je charakterizována převahou množství produkovaného odpadu nad jeho relativně nízkým využitím jako zdroje druhotných surovin a energie.

Plzeňský kraj má šestou nejvyšší hodnotu vyprodukovaného odpadu celkem v kg na obyvatele v rámci ČR

V Plzeňském kraji bylo v roce 2020³⁵ vyprodukováno 2 191,0 tis. tun odpadu celkem. Meziročně se množství odpadu zvýšilo o 159,3 tis. tun, tj. o 7,8 %. **Produkce celkového odpadu v přepočtu na 1 obyvatele** dosáhla v roce 2020 v Plzeňském kraji 3 708,0 kg a oproti roku 2019 se zvýšila o 249,9 kg. V období 2017–2020 bylo zaznamenáno nejvyšší množství odpadu celkem na 1 obyvatele (4 315,9 kg) v roce 2017, naopak nejnižší (3 297,4 kg) v roce 2018. Hodnota tohoto ukazatele se v roce 2020 oproti roku 2017 snížila o 14,1 %. V odpadu celkem na 1 obyvatele se Plzeňský kraj v rámci mezikrajského porovnání umístil na šestém místě. Nejvíce odpadu celkem připadlo na 1 obyvatele v Olomouckém kraji (4 668,9 kg), naopak nejméně (2 453,3 kg) v Libereckém kraji. Oproti průměru ČR (3 596,8 kg na 1 obyvatele) byla hodnota celkového odpadu v Plzeňském kraji vyšší o 111,2 kg na 1 obyvatele.

Plzeňský kraj měl v porovnání s ostatními kraji druhý nejnižší podíl celkového nebezpečného odpadu na 1 obyvatele

V roce 2020 se **nebezpečný odpad** podílel na celkovém odpadu v Plzeňském kraji 2,6 %. V regionu připadlo na 1 obyvatele 94,8 kg nebezpečného odpadu celkem a tento podíl byl v mezikrajském porovnání druhý nejnižší. Nejvyšší množství nebezpečného odpadu na 1 obyvatele (253,5 kg) bylo vyprodukováno v Moravskoslezském kraji, nejnižší v Hl. městě Praze (81,3 kg na 1 obyv.). Oproti průměru ČR (164,4 kg na 1 obyv.) bylo množství nebezpečného odpadu celkem na 1 obyvatele v Plzeňském kraji nižší o 69,7 kg.

Komunální odpad v Plzeňském kraji se podílel 5,0 % na komunálním odpadu v ČR

Zvláštní kategorií odpadů tvoří **komunální odpad**. V České republice bylo v roce 2020 vyprodukováno 5 418,8 tis. tun komunálního odpadu, z toho nejvíce v kraji Středočeském (820,9 tis. tun) a nejméně v kraji Karlovarském (126,5 tis. tun). Vyprodukovaný komunální odpad v Plzeňském kraji v roce 2020 činil 273,3 tis. tun a představoval 5,0 % celkové produkce komunálního odpadu v ČR. V roce 2020 dosáhlo množství vyprodukovaného komunálního odpadu v přepočtu na 1 obyvatele v Plzeňském kraji 462,5 kg. Meziročně se tento ukazatel zvýšil o 2,8 %. V mezikrajském srovnání v roce 2020 zaujímá Plzeňský kraj v relativním ukazateli vyprodukovaného komunálního odpadu na obyvatele až 12. místo. **Nejvyšší produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele** se vyskytovala ve Středočeském (589,6 kg) a Jihočeském kraji (560,7 kg). Naopak **nejnižší produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele** byla zaznamenána v kraji Karlovarském (430,1 kg).

Průměrné množství nebezpečného odpadu v kraji na obyvatele bylo nižší než v ČR celkem

V roce 2020 se v Plzeňském kraji podílel **nebezpečný komunální odpad** na celkovém komunálním odpadu 0,2 %. Na 1 obyvatele připadlo 0,9 kg nebezpečného komunálního odpadu, v mezikrajském porovnání byl tento podíl osmý. Nejvyšší množství nebezpečného komunálního odpadu na 1 obyvatele měl kraj Středočeský (1,9 kg) a naopak nejnižší komunální odpad na 1 obyvatele (0,4 kg) byl zaznamenán v Karlovarském kraji. V Plzeňském kraji bylo množství nebezpečného odpadu na 1 obyvatele v porovnání s průměrem ČR nižší o 0,2 kg.

Odpady jsou i zdrojem energie a surovin

Odpady vznikající jako důsledek nehospodárného a neefektivního nakládání s neobnovitelnými zdroji (půda, voda apod.) jsou však na druhé straně zdrojem energie a surovin. Základním aspektem udržitelného rozvoje v environmentální oblasti je právě upřednostňování jejich využití (recyklace, materiálové využití aj.) před jejich odstraňováním. Skládkování a spalování představuje v mnoha případech zdroj znečištění životního prostředí zejména půdy, vody a ovzduší s dopadem do krajinných ekosystémů. Mezi základní aktuální řešené otázky v nakládání s odpady patří i separovaný sběr vytríděných položek komunálního odpadu.

³⁵ Údaje roku 2021 zatím nejsou k dispozici

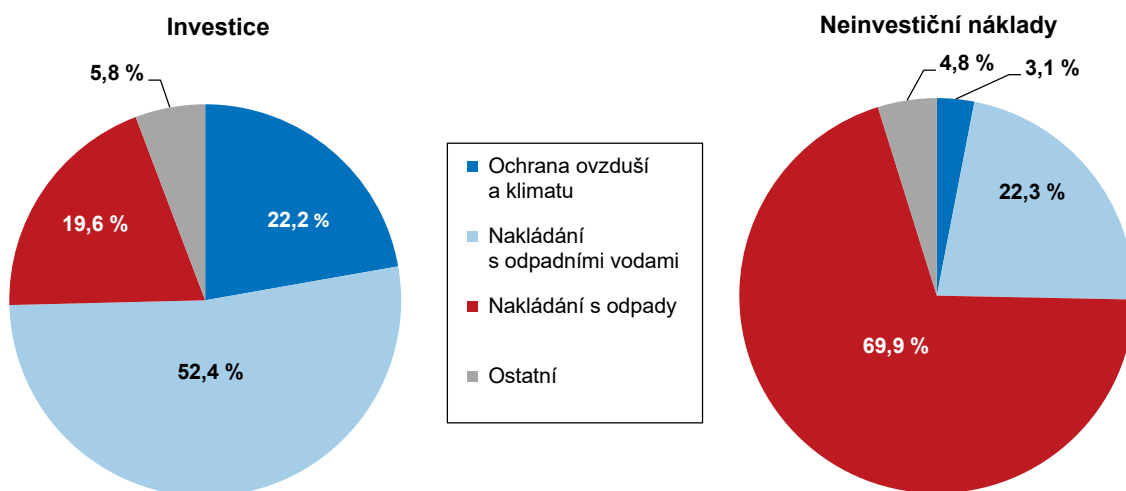
Výdaje na ochranu životního prostředí

V Plzeňském kraji bylo v roce 2021 v meziročním srovnání proinvestováno na ochranu životního prostředí podle místa investice o 11,8 % více finančních prostředků

V roce 2021 dosahoval objem **pořízených investic na ochranu životního prostředí podle místa investice** v Plzeňském kraji hodnoty 1 491,2 mil. Kč, což v meziročním srovnání představovalo nárůst o 11,8 %. V přepočtu na jednoho obyvatele bylo v roce 2021 proinvestováno 2 583 Kč. Meziročně se tento ukazatel zvýšil o 327 Kč na 1 obyvatele. V mezikrajském porovnání se Plzeňský kraj v přepočtu pořízených investic na 1 obyvatele umístil na šestém místě. **Objem pořízených investic na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora** (1 303,5 mil. Kč) se v roce 2021 zvýšil v meziročním srovnání o 5,7 %. Z hlediska struktury pořízených investic podle sídla investora bylo vloženo nejvíce investičních prostředků do nakládání s odpadními vodami (57,8 %). Na ochranu ovzduší a klimatu připadlo 21,6 % a na nakládání s odpady 10,8 % investičních prostředků. **Objem neinvestičních nákladů environmentálního charakteru podle kraje sídla investora** (3 398,3 mil Kč) se v roce 2021 v porovnání s rokem 2020 zvýšil o 13,3 %. Ze struktury neinvestičních nákladů vyplývá, že největší část finančních prostředků směřovala do oblasti nakládání s odpady (72,3 %).

Graf 4.4 Investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora a podle účelu v Plzeňském kraji (průměr let 2016–2021)

Zdroj: ČSÚ

5. Mezikrajské srovnání

Z pohledu demografického vývoje byly v roce 2021 v řadě ukazatelů zachovány trendy předchozích let. Dlouhodobě trvalým procesem zůstává stárnutí populace. Základní migrační proudy se nemění a převažuje stěhování do Středočeského kraje a Hl. města Prahy. Zvýšená úmrtnost v letech 2020 a 2021 však přinesla pokles naděje dožití mužů i žen ve všech krajích. Na vývoj ekonomiky v posledních letech měla vliv epidemie covid-19 a opatření přijatá proti šíření této nemoci. V roce 2020 došlo k meziročnímu snížení objemu hrubého domácího produktu České republiky o 5,5 % (ve stálých cenách, podle revize zveřejněné v červnu 2022), v roce 2021 HDP Česka vzrostl o 3,5 %, ale k dosažení úrovně předpandemického roku 2019 chyběly 2,2 %. V regionálním pohledu jsou informace o vývoji HDP k dispozici pouze do roku 2020 (regionální účty a výsledky za rok 2021 budou zveřejněny v lednu 2023). Plochy ekologického zemědělství se rozšiřují ve všech krajích. V posledních letech dochází k postupnému snižování měrných emisí znečišťujících látek, velké rozdíly mezi kraji však zůstávají.

Demografický vývoj

Populace stárne ve všech krajích. V průměru nejstarší je obyvatelstvo kraje Zlínského, naopak nejmladší je kraj Středočeský

Demografický vývoj zaznamenal ve 14 krajích České republiky řadu společných rysů. Jedním z hlavních fenoménů zůstává stárnutí populace, které dokumentuje řada ukazatelů. Průměrný věk obyvatele v České republice se zvyšuje souvisle od jejího vzniku. V roce 2021 dosáhl hodnoty 42,8 let a oproti roku 2001 vzrostl o 3,8 roku. V dlouhodobém pohledu stárne populace všech krajů, avšak různým tempem. Díky tomu se pořadí krajů podle průměrného věku v čase mění. Do roku 2012 bylo průměrně nejstarším obyvatelstvo Hl. města Prahy, které však v roce 2021 bylo vlivem demografických změn druhé nejmladší. Druhé nejpomalejší tempo stárnutí charakterizovalo v uplynulých dvou desetiletích obyvatelstvo Středočeského kraje. Zatímco v roce 2001 byla třetí nejstarší, o 20 let později již byla nejmladší mezi všemi kraji. Obyvatelstvo Prahy i kraje Středočeského je dlouhodobě nejvíce ovlivněno početnými migračními přírůstky. Vyšší tempa stárnutí byla naopak typická pro regiony s výraznými migračními úbytky. Zcela nejrychlejší byla v kraji Karlovarském a Moravskoslezském. Jestliže obyvatelstvo Karlovarského kraje bylo v roce 2001 nejmladší, v roce 2021 bylo v mezikrajském srovnání třetí nejstarší. Nejvyšší průměrný věk náležel v roce 2021 kraji Zlínskému a Královéhradeckému.

Dlouhodobě klesá podíl osob ve věku 15–64 let a roste podíl osob starších 65 let

Stárnutí obyvatelstva je determinováno jeho stávající věkovou skladbou. Průběžně je ovlivňováno počty narozených dětí, nadějí dožití a migrací. Homogenním rysem všech krajů je od roku 2008 trvale klesající podíl produktivní populace ve věku 15–64 let. Zatímco ještě v roce 2008 přesahoval ve všech krajích 70% hranici, o 13 let později osciloval v rozmezí od 61,9 % v kraji Královéhradeckém do 64,4 % v Praze. Výrazně proměnil věkové složení obyvatelstva odchod populačně silných ročníků do důchodu. Jestliže v roce 2001 žilo v zemi 1 415 tis. osob ve věku 65 a více let (tj. 13,9 %), v roce 2021 jejich počet vzrostl na 2 169 tis. osob (tj. 20,6 %). Nejvyšší podíl osob v postproduktivním věku vykazala dvojice krajů s nejvyšším věkovým průměrem, tj. Královéhradecký a Zlínský. Na opačném pólu pořadí se umístil kraj Středočeský a Hl. město Praha.

Index ekonomického zatížení roste ve všech krajích nepřetržitě již 14 let. Nejvyšší hodnota náleží kraji Královéhradeckému

Zásadní změny ve věkovém složení obyvatelstva jednotlivých krajů se promítly do proměn indexů stáří a ekonomického zatížení. Index stáří, tj. počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let, roste od roku 2011 ve všech krajích kromě hlavního města. V Praze byl index stáří nejvyšší až do roku 2013. Od roku 2014 přísluší nejvyšší hodnota kraji Královéhradeckému. Naopak nejnižší index stáří je posledních 11 let v kraji Středočeském. Počet seniorů zde převážil nad počtem dětí jako v posledním z krajů až v roce 2015. Neměnná tendence charakterizovala vývoj indexu ekonomického zatížení, který vyjadřuje počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let. Tento index roste ve všech krajích

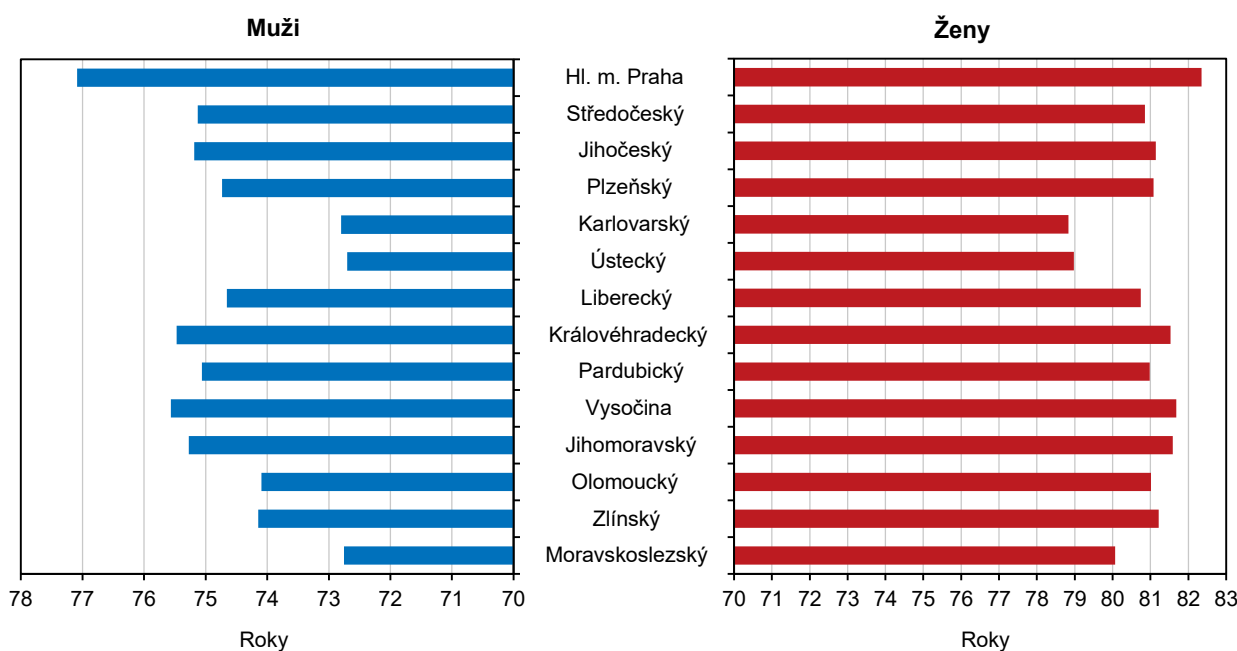
nepřetržitě již 14 let. V posledních čtyřech letech se nezměnila ani pozice krajů s mezními hodnotami. Nejvyšší index ekonomického zatížení náležel kraji Královéhradeckému a nejnižší Hlavnímu městu Praze.

Ve všech krajích zemřelo v letech 2020 a 2021 nejvíce obyvatel od roku 2000

Statistika obyvatelstva byla v letech 2020 a 2021 výrazně ovlivněna epidemií onemocnění covid-19. V obou letech byly počty zemřelých ve všech krajích nejvyšší od vzniku novodobého krajského uspořádání. Nejvyšší hrubá míra úmrtnosti příslušela kraji Karlovarskému, naopak nejnižší hodnoty náležely Praze. V roce 2021 zemřelo v České republice 139,9 tis. osob, tj. nejvíce od konce 2. světové války. Nejčastějšími příčinami úmrtí byly nemoci oběhové soustavy, novotvary a covid-19.

Graf 5.1 Naděje dožití při narození podle pohlaví podle krajů v letech 2020–2021

Zdroj: ČSÚ

Naděje dožití mužů i žen klesla v průměru let 2020–2021 ve všech krajích, nejvyšší hodnoty přísluší Praze

Společným jmenovatelem demografického vývoje ve všech krajích bylo v průměru let 2020–2021 zkrácení očekávané průměrné délky života při narození. S výjimkou Kraje Vysočina byl vyšší pokles zaznamenán v případě mužů. Napříč všemi kraji zůstala naděje dožití žen vyšší než naděje dožití mužů. Nejvyšší genderový rozdíl náležel kraji Moravskoslezskému (o 7,3 let). Nejnižší rozdíl mezi oběma pohlavími příslušel hlavnímu městu Praze (o 5,3 let), která současně vykázala nejvyšší hodnoty naděje dožití mužů (77,1 let) i žen (82,3 let) v mezikrajském srovnání. Pod 74letou hranicí byla v letech 2020–2021 očekávaná průměrná délka života mužů při narození v kraji Ústeckém, Moravskoslezském a Karlovarském. Nejnižší naděje dožití žen charakterizovala stejnou trojici krajů, ale v odlišném pořadí.

Nejlidnatějším zůstal kraj Středočeský, následovala Praha, kraj Jihomoravský a Moravskoslezský

Zatímco v řadě ukazatelů vykazují kraje souhlasné trendy, v dílčích demografických statistikách jsou tendence zcela protichůdné. Jednu z takových oblastí, spojenou se zásadními krajskými disparitami, představuje migrace. Výrazné přírůstky obyvatel stěhováním charakterizují v dlouhodobém pohledu kraj Středočeský a Hl. město Prahu. Nejvyšší úbytky přísluší kraji Moravskoslezskému. Dlouhodobě protichůdné migrační trendy se podepsaly pod změny v pořadí krajů podle počtu obyvatel. Na konci roku 2021, ve kterém demografická bilance již navazuje na výsledky Sčítání 2021, byl nejlidnatějším kraj Středočeský (1 387 tis. osob). Přes milion obyvatel mělo registrovaný pobyt také v Praze (1 275 tis. osob), kraji Jihomoravském (1 185 tis. osob) a Moravskoslezském (1 178 tis. osob). Nejméně lidnatým zůstal kraj Karlovarský (283 tis. osob).

Více než třetina cizinců v ČR měla na konci roku 2021 registrovaný pobyt v Praze. Nejvyšší podíl cizinců byl v kraji Olomouckém

Velmi různorodé jsou kraje nejen v počtu obyvatel, ale také ve struktuře obyvatel podle státního občanství. Na konci roku 2021 žilo v České republice 658,6 tis. cizinců s trvalým nebo dlouhodobým pobytem nad 90 dnů (v případě občanů EU s pobytem přechodným). Zatímco v populaci Hl. města Prahy tvořil podíl cizinců 18,5 %, v populaci Olomouckého kraje jen 2,2 %. Republikový podíl 6,3 % cizinců v populaci překonala vedle hlavního města pouze trojice krajů - Plzeňský, Karlovarský a Středočeský.

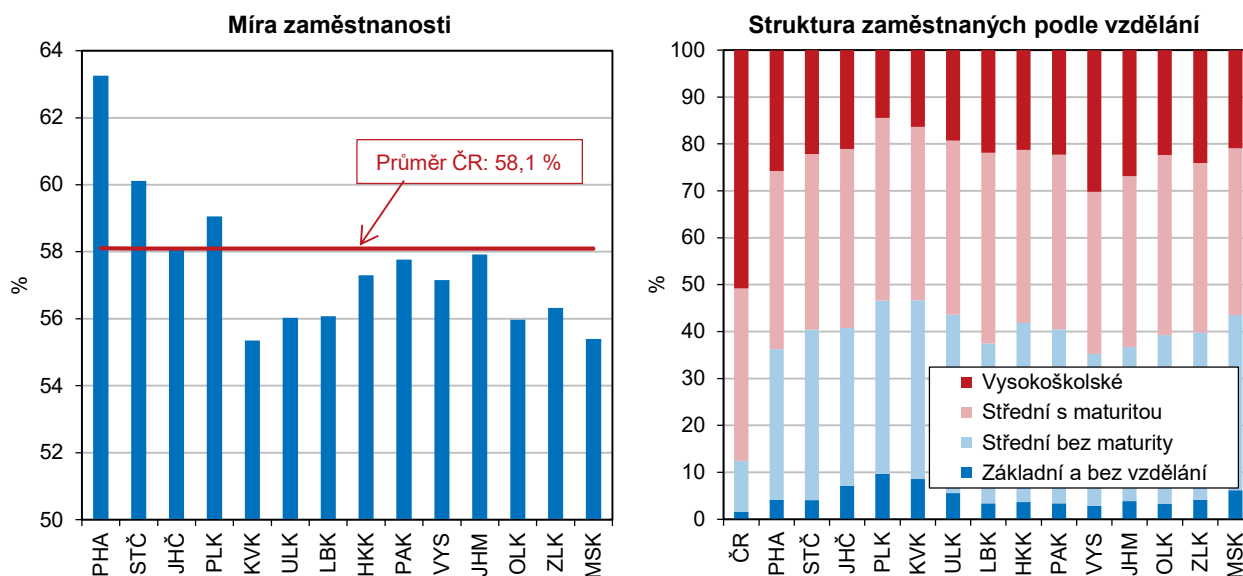
Sociální vývoj

Vývoj zaměstnanosti v letech 2020 a 2021 ovlivnila protiepidemická opatření

Trh práce, který významně ovlivňují trendy v ekonomickém a demografickém vývoji, byl v souvislosti s příznivým ekonomickým vývojem v letech 2014–2019 charakterizován vysokou zaměstnaností. Míra zaměstnanosti dosáhla nejvyšších hodnot na přelomu let 2018 a 2019. Rok 2020 znamenal přerušení dlouhodobého trendu a trh práce se vlivem protiepidemických opatření proměnil, míra zaměstnanosti se meziročně snížila o 0,9 p. b., přičemž významně vyšší byl pokles zaměstnanosti žen (o 1,1 p. b.) než mužů (o 0,8 p. b.). Rok 2021 charakterizovalo postupné rozvolnění těchto opatření, a tím i oživení na trhu práce. Z regionálního hlediska však byla situace velmi různorodá, proti roku 2020 zaměstnanost poklesla v osmi krajích, nejrychleji v Karlovarském kraji (o 1,7 p. b.), v ostatních krajích se míra zaměstnanosti zvýšila či stagnovala. Nejvyšší míra zaměstnanosti zůstala tradičně v Hl. městě Praze, Středočeském a Plzeňském kraji a naopak nejnižší byla zaznamenána v Karlovarském, Moravskoslezském a Olomouckém kraji.

Graf 5.2 Míra zaměstnanosti a struktura zaměstnaných osob podle vzdělání a krajů v roce 2021

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Struktura zaměstnaných podle vzdělání se zlepšuje ve prospěch středoškolského vzdělání s maturitou a vysokoškolského vzdělání

Existuje pozitivní závislost mezi stupněm vzdělání a intenzitou ekonomického zapojení, takže také vzdělanostní úroveň populace má vliv na míru zaměstnanosti. Porovnáním skupin zaměstnaných v národním hospodářství v letech 2001 a 2021 dle vzdělání vidíme, že během dvaceti let se změnila vzdělanostní struktura ve všech krajích. Podíl zaměstnaných se základním vzděláním a středním bez maturity se snižuje ve prospěch zaměstnaných se středním vzděláním s maturitou a vysokoškolským vzděláním. Na republikové úrovni se podíl zaměstnaných se středním vzděláním bez maturity snížil od roku 2001 téměř o 12 p. b. a naopak vysokoškolsky vzdělaní zaměstnanci posílili o 14 p. b. Nejvyšší podíl zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním byl v roce 2021 dosažen v Hl. městě Praze (51 %)

a Jihomoravském kraji (30 %), nejvyšší podíl zaměstnaných pouze se základním vzděláním byl zaznamenán v Karlovarském a Ústeckém kraji (shodně 9 %).

Zaměstnanost v sektoru služeb se dlouhodobě zvyšuje

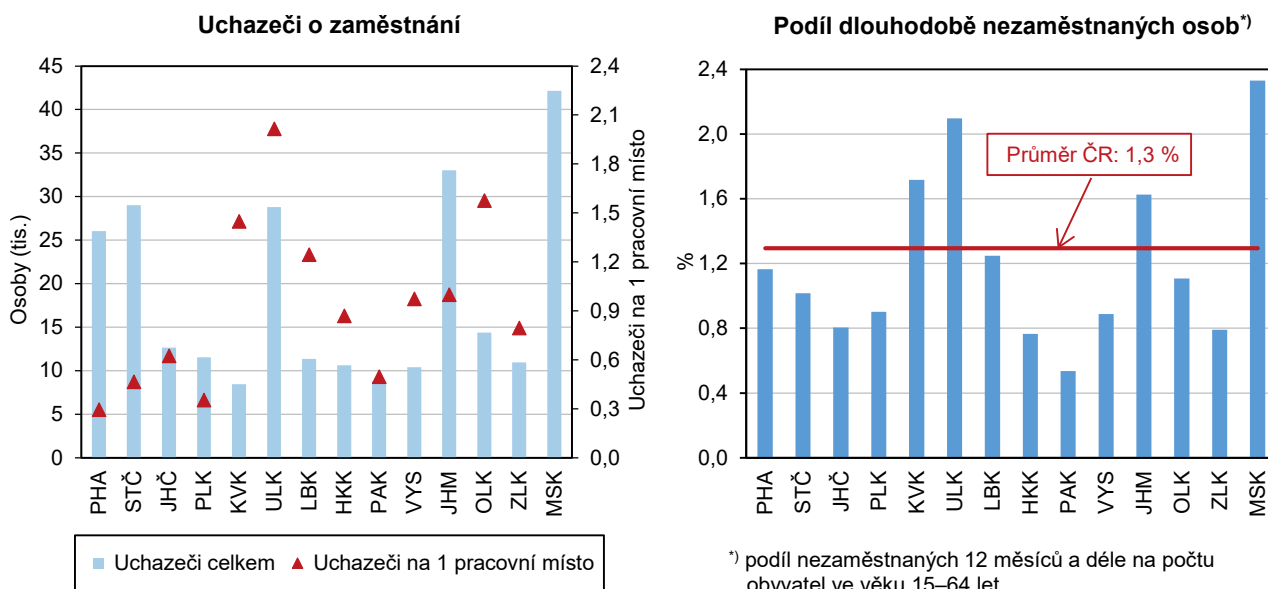
Vývoj celkové zaměstnanosti v České republice byl provázen pokračujícími změnami v odvětvové skladbě pracujících. Nejvýznamnějším sektorem z hlediska zaměstnanosti byl sektor služeb (terciér). Dlouhodobě počet zaměstnaných v tomto sektoru roste, a stejně tak se zvyšuje i jeho podíl na celkové zaměstnanosti, vývoj významně neovlivnil ani odliv zaměstnanců v roce 2020. Zastoupení sektoru služeb se v jednotlivých krajích liší. Markantní vliv na průměrnou zaměstnanost ve službách v České republice má Hl. město Praha, kde v tomto sektoru dlouhodobě pracuje více než 80 % zaměstnaných osob (v roce 2021 to bylo 83,1 %). V ostatních krajích pracovala ve službách více než polovina zaměstnaných, pouze v Libereckém kraji to bylo 49,4 %.

Počet pracovních míst v evidenci úřadů práce se v letech 2016–2021 zvyšoval ve všech krajích

Zatímco na sklonku roku 2020 nabízely úřady práce ve své evidenci 319 tis. pracovních míst, o dvanáct měsíců později vlivem pokoronavirového oživení trhu práce to bylo více než 343 tis. volných pozic, přičemž od roku 2016 se počet volných pracovních míst zvýšil více než dvaapůlkrát. V roce 2021 byl nejvyšší meziroční nárůst počtu pracovních míst v evidenci úřadů práce zaznamenán v Karlovarském kraji (o 31 %), Olomouckém a Zlínském kraji (shodně o 28 %) a Jihomoravském kraji (o 13 %), pokles naopak zaznamenaly kraje Pardubický (o 14 %), Liberecký (o 10 %) a Moravskoslezský (o 4 %).

Graf 5.3 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a dlouhodobá nezaměstnanost podle krajů k 31. 12. 2021

Pramen: MPSV

V roce 2020 byl přerušen klesající trend podílu nezaměstnaných

Z dlouhodobého hlediska podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku od roku 2007 rostl a kulminoval v roce 2013, kdy se jeho hodnota v ČR vyšplhala k 8,2 % (podíl nezaměstnaných osob v ČR v roce 2007 tvořil 4,5 %). I v mezikrajském srovnání dosáhl podíl nezaměstnaných osob v posledních deseti letech maximálních hodnot v roce 2013 (kromě krajů Plzeňského, Pardubického a Kraje Vysočina, které dosáhly maxima již v roce 2010). Po roce 2013 se podíl nezaměstnaných osob ve všech krajích snižoval na minimum v roce 2019 (kromě Plzeňského, Královéhradeckého a Pardubického kraje, kde byla nejnižší hodnota v roce 2018, a Hl. města Prahy, kde byla minimální hodnota dosažena již v roce 2008). V roce 2020 došlo ke změně klesajícího trendu vývoje

nezaměstnanosti a podíl nezaměstnaných osob v ČR meziročně vzrostl o 1,1 p. b. V roce 2021 došlo k pozitivnímu obratu na trhu práce a hodnota podílu nezaměstnaných osob meziročně klesla ve všech regionech, a to u mužů i u žen. Nejvyšší nezaměstnanost byla zaznamenána v Moravskoslezském a Ústeckém kraji. Nejpříznivější situace naopak byla v Pardubickém a Zlínském kraji. Koncem roku 2021 bylo v České republice téměř 86,2 tis. dlouhodobě nezaměstnaných. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob se od roku 2016 do roku 2019 stále snižoval, v roce 2020 byla klesající tendence přerušena, v roce 2021 podíl dlouhodobě nezaměstnaných meziročně vzrostl ve všech krajích. S problémem dlouhodobě nezaměstnaných se potýkal zejména Moravskoslezský a Ústecký kraj.

Čistý disponibilní důchod v roce 2020 rostl

Čistý disponibilní důchod domácností, tedy částka, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu, meziročně vzrostla podle posledního dostupného údaje (rok 2020) v průměru o 5,1 %, ale v souvislosti s ekonomickým vývojem se jeho růst zpomalil, ve srovnání s rokem 2014 činil průměrný nárůst 26,7 %. Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele zaznamenal meziročně nejvyšší nárůst v Ústeckém kraji (o 7,6 %, tj. o 18 tis. Kč), nejnižší nárůst byl evidován v Karlovarském kraji (o 2,5 %, tj. o 6 tis. Kč). Nejvyšší hodnoty dosáhl v Hl. městě Praze, naopak nejnižší čistý disponibilní důchod na 1 obyvatele měly domácnosti v kraji Karlovarském.

Tempo růstu mezd od roku 2019 zpomaluje

Zvyšující se napětí na pracovním trhu spojené jak s nízkou nezaměstnaností, tak s vysokým a dále rostoucím počtem volných pracovních míst působilo prorůstově i v oblasti mezd. Od roku 2013 rostou průměrné hrubé měsíční mzdy každoročně. Tempo růstu mezd však od roku 2019 začalo zpomalovat.

Průměrné hrubé mzdy i medián mezd jsou dlouhodobě nejvyšší v Hlavním městě Praze

Podle výsledků strukturálního šetření mezd za rok 2021, které publikuje Český statistický úřad ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí, vzrostly proti roku 2020 hrubé měsíční mzdy ve všech krajích ČR. Mzdový vývoj byl velmi nerovnoměrný, nadprůměrně mzdy rostly v Jihomoravském a Jihočeském kraji (o 7,0, resp. 6,8 %), nejpomaleji v Středočeském a Plzeňském kraji (o 3,8, resp. 4,8 %). V reálném vyjádření byl vlivem zvýšení míry inflace mzdový růst mnohem slabší. Diference mzdové úrovně zůstávají mezi kraji zachovány, i když náskok Hl. města Prahy se v čase mírně snižuje. Nejvyšší hrubé měsíční mzdy byly v roce 2021 vyplaceny v Hl. městě Praze (50 494 Kč) a proti nejnižším mzdám v Karlovarském kraji (35 611 Kč) byly téměř o 15 tis. Kč vyšší. V těchto dvou krajích byly zaznamenány i nejvyšší a nejnižší hodnoty mediánu mezd, avšak rozdíl mezi nimi byl menší (9 tisíc korun).

Počet příjemců důchodů se již druhým rokem snižuje

Celkový počet příjemců důchodů, nehlédě na druh důchodu, se již druhým rokem snižuje. Zatímco v roce 2020 se počet důchodců v České republice proti roku předchozímu snížil o 16 tis. osob, v roce následujícím pokles pokračoval a úbytek představoval již téměř 24 tis. osob. Pokles se dotkl všech krajů ČR. Jako jeden z hlavních faktorů snížení počtu příjemců důchodů lze uvést zvýšenou úmrtnost v důsledku onemocnění covid-19. Naposledy došlo k poklesu počtu důchodců v roce 2013. V delším časovém horizontu počet příjemců důchodů v návaznosti na demografický vývoj a stárnutí populace spíše roste. Dlouhodobý trend nárůstu počtu důchodců mírnilo pouze postupné zvyšování věkové hranice pro odchod do důchodu, která v současné době činí 65 let.

Poklesl počet starobních důchodců, výraznější úbytek byl zaznamenán mezi ženami

Počet starobních důchodců meziročně poklesl o 22,7 tisíce, v roce 2021 tak v České republice pobíralo starobní důchod (vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým) 2,4 mil. osob, 952 tis. mužů a 1 426 tis. žen. Výraznější úbytek byl zaznamenán mezi ženami (-15,8 tis.) než mezi muži (-6,8 tis.). Ve většině krajů se celkový počet

starobních důchodců proti roku 2020 snížil (s výjimkou krajů Jihomoravského a Olomouckého).

Počet i podíl osob pobírajících předčasný starobní důchod roste

Dlouhodobě se zvyšuje počet i podíl osob pobírajících předčasný starobní důchod. V roce 2021 pobíralo předčasně přiznaný starobní důchod téměř 670 tis. osob, tedy 28,2 % ze všech příjemců plného starobního důchodu (vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým). Srovnáním s rokem 2010 vzrostl počet osob v předčasném starobním důchodu na republikové úrovni téměř o 240 tis., relativně se podíl příjemců předčasných důchodů zvýšil o 9,1 procentních bodů. V osmi krajích ČR (Vysočina, Pardubický, Moravskoslezský, Olomoucký, Jihočeský, Karlovarský, Plzeňský a Zlínský) překročil v roce 2021 podíl osob v předčasném důchodu 30 % s maximem v Kraji Vysočina (36,1 %), v dalších 4 krajích přesáhl 25 %. Opačný konec žebříčku obsadil Středočeský kraj s 24,1% podílem předčasných starobních důchodců a Hl. město Praha s 14,2% podílem (oba regiony vykazují nižší zastoupení důchodců na populaci kraje než je průměr ČR).

Starobní důchody v ČR meziročně vzrostly o 6,6 % a jejich výše představovala 43,9 % mediánu hrubého výdělku

Průměrná výše důchodů je ovlivňována zvyšováním vyplácených důchodů. Na růst penzí má vliv jak valorizace, tak i výše nově přiznaných důchodů, které jsou vyšší než postupně zanikající důchody starších penzistů. V prosinci 2021 vzrostla průměrná výše sólo vyplácených plných starobních důchodů v ČR meziročně o 6,6 % na 15 453 Kč a činila 43,9 % mediánu hrubého výdělku. V regionálním pohledu na výši starobních důchodů v poměru ke mzdovému mediánu se nejlépe umístily kraje, ve kterých podíl starobních důchodů dosáhl nebo přesáhl 46 % mzdového mediánu, a to Karlovarský, Zlínský, Moravskoslezský a Jihočeský. Pod republikový průměr se řadí kraje Středočeský, Jihomoravský, Plzeňský a s výrazným odstupem Hl. město Praha (40,1 %).

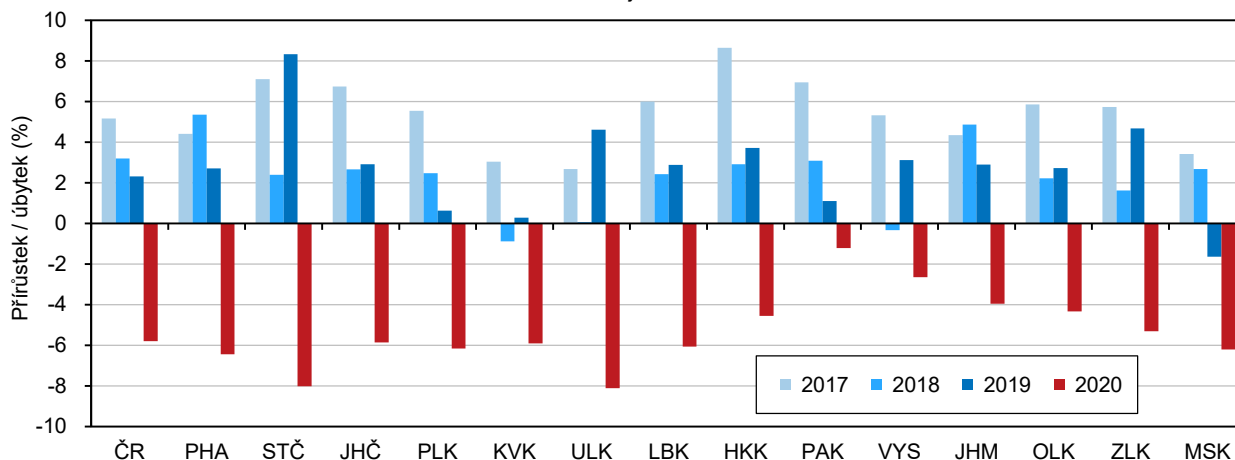
Ekonomický vývoj

Po šesti letech růstu HDP v roce 2020 v celém Česku a napříč regiony poklesl

Rokem 2019 skončilo šestileté období konjunktury. Zatímco v letech 2014–2019 HDP ve srovnatelných cenách (s. c.) meziročně ve všech krajích až na ojedinělé výjimky rostl, v roce 2020 měla restriktivní opatření přijatá proti šíření koronaviru negativní dopady na ekonomiku a promítla se do poklesu HDP v s. c. ve všech krajích. Ve většině regionů se jednalo o propad, který neměl od roku 1995 období a který byl ještě hlubší než v roce 2009, kdy začalo období hospodářské krize.

Graf 5.4 Regionální HDP ve srovnatelných cenách podle krajů (předchozí rok = 100 %)

Zdroj: ČSÚ

V Karlovarském kraji se v roce 2020 HDP propadl na úroveň roku 2000

HDP v s. c. se v roce 2020 propadl v Ústeckém kraji pod hodnotu předkrizového roku 2008, v Moravskoslezském kraji klesl na jeho úroveň, v lázeňském Karlovarském kraji se propadl ještě hlouběji, až na úroveň roku 2000. V ostatních krajích se HDP

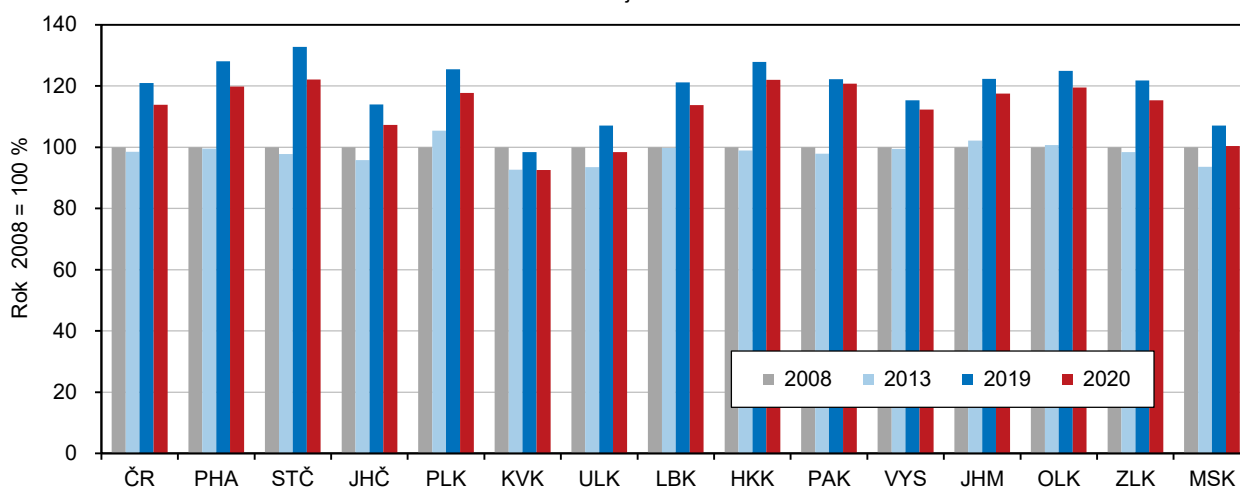
v s. c. v roce 2020 pohyboval nad úrovní roku 2008 v rozmezí od 7 % v Jihočeském kraji až po 22 % ve Středočeském a Královéhradeckém kraji.

V roce 2020 hrubá přidaná hodnota (v b. c.) ve většině krajů meziročně poklesla

Koronavirová krize negativně zasáhla především průmysl, obchod, dopravu, ubytování a stravování, z menších odvětví např. profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti. Hrubá přidaná hodnota (HPH) v běžných cenách (b. c.) v těchto odvětvích v ČR a ve většině krajů meziročně poklesla. Na druhou stranu některá odvětví zaznamenala nárůst HPH. Ve všech krajích se její objem zvýšil v odvětví veřejné správy, vzdělávání, zdravotní a sociální péče; většinou pak v odvětví činnosti v oblasti nemovitostí a informační a komunikační činnosti. Úhrnem HPH v roce 2020 v ČR a většině krajů meziročně poklesla (s výjimkou Pardubického, Jihomoravského, Královéhradeckého a Olomouckého kraje a Kraje Vysočina). K tomu došlo naposledy v roce 2009, tehdy však pokles zasáhl více krajů. Všechny uvedené změny se promítly i do struktury HPH.

Graf 5.5 Regionální HDP ve srovnatelných cenách podle krajů (rok 2008 = 100 %)

Zdroj: ČSÚ

Z krajů ČR má nejvyšší ekonomickou výkonnost Hl. město Praha, ...

Hospodářsky nejsilnějším krajem České republiky je Hl. město Praha, k jehož vysoké ekonomické výkonnosti napomáhá odvětvová struktura HPH s vysokým podílem služeb (od roku 2016 více než 84 %). Příspěvek Hl. města Prahy k celorepublikovému HDP se od roku 2014 zvolna zvyšoval, i když v pandemické krizi v roce 2020 poněkud klesl (na 27,0 %). Vedle hlavního města svůj přínos k celorepublikovým výsledkům zvyšoval dlouhodobě také druhý nejvýznamnější Středočeský kraj se silným automobilovým průmyslem. Jeho podíl na HDP ČR v roce 2020 meziročně mírně poklesl na 11,6 %.

...které již dvacet let překračuje dvojnásobek republikové hodnoty HDP na 1 obyvatele

HDP Hlavního města Prahy v přepočtu na 1 obyvatele překračuje od roku 2001 dvojnásobek průměru ČR a od roku 2017 rovněž dvojnásobek unijního průměru HDP EU27 vyjádřený ve standardu parity kupní síly (PPS) na 1 obyvatele. Ostatní kraje republikového ani unijního průměru nedosáhly. Nejvíce se jim přiblížil v roce 2020 Jihomoravský kraj, který republikového průměru dosáhl z 96,6 % a unijního průměru v PPS z 89,8 %, dále kraje Královéhradecký (90,4 %, resp. 84,1 %) a Středočeský (89,4 %, resp. 83,2 %). Za republikovým a unijním průměrem naopak nejvíce zaostávají Karlovarský a Ústecký kraj (o více než 30 %).

Převahu hlavního města posiluje struktura HPH s vysokým podílem terciárního sektoru

Výraznou převahu hlavního města ovlivňuje vedle struktury HPH i vysoký počet zaměstnaných, kteří do Prahy přijíždějí z jiných regionů, zejména ze Středních Čech. Srovnáním HDP na 1 zaměstnaného, kde je zohledněn počet osob, které produkt vytváří (zahrnuje i dojíždějící z jiných krajů), je odstup hlavního města od ostatních

krajů samozřejmě menší. V roce 2020 překročila Praha republikový průměr o 51,3 %, druhý Středočeský kraj o 2,4 %. Ostatní kraje průměru nedosáhly, Jihomoravský kraj se mu přiblížil z 96,3 % a Královéhradecký kraj z 94,8 %.

Zemědělská produkce v roce 2020 byla téměř ve všech krajích historicky nejvyšší

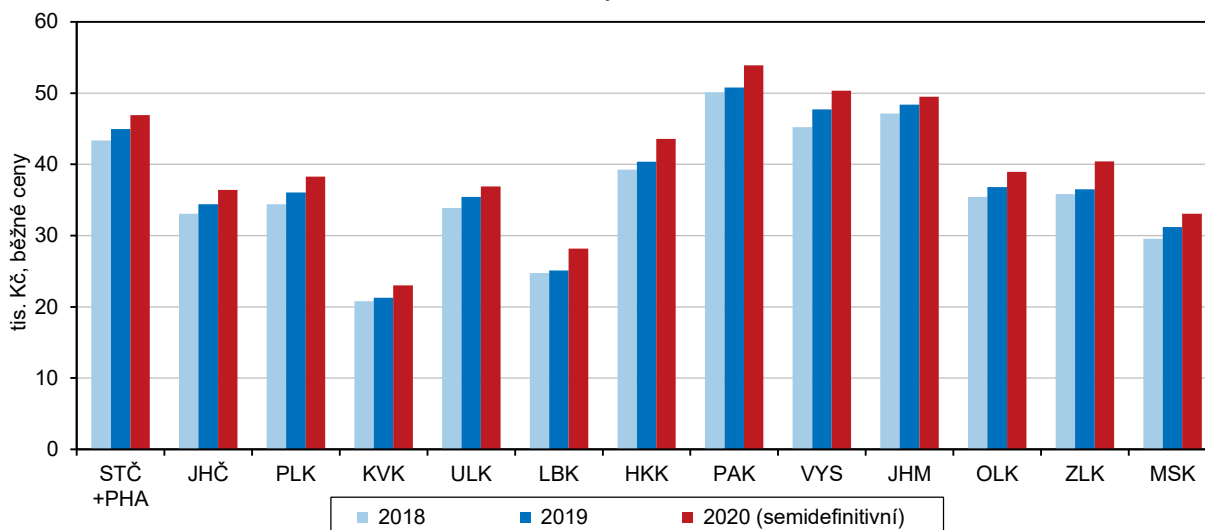
Produkce zemědělského odvětví v běžných cenách vzrostla v roce 2020 podle semidefinitivních výsledků (poslední dostupné údaje) ve všech krajích a s výjimkou Moravskoslezského kraje dosáhla historicky nejvyšších hodnot. O tento výsledek se zasloužila rekordní rostlinná produkce zajištěná více než dobrou sklizní. Živočišná produkce v b. c. v roce 2020 meziročně vlivem nepříznivého cenového vývoje v sedmi krajích i celorepublikově mírně poklesla.

Největší produkci zemědělského odvětví na 1 hektar půdy měli pardubičtí zemědělci

Produkci zemědělského odvětví České republiky dlouhodobě vytvářejí z více než poloviny kraje s největší výměrou obhospodařované zemědělské a orné půdy, Středočeský, Jihomoravský, Kraj Vysočina a Jihočeský. Po přepočtu zemědělské produkce na 1 hektar obhospodařované zemědělské půdy se v čele pomyslného regionálního žebříčku držel od roku 2012 Pardubický kraj díky drůbežářství a na jeho konci se dlouhodobě umísťoval Karlovarský kraj, jehož produkce nedosahovala hodnot Pardubického kraje ani z poloviny.

Graf 5.6 Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy podle krajů

Zdroj: ČSÚ

V roce 2021 se meziročně zvýšila produkce obilovin a mléka, menší však byla úroda řepky a snáška vajec

Po poměrně úrodném roce 2020 sklídili zemědělci v roce 2021 více obilovin celkem (zásluhou pšenice, ovsa a kukuřice na zrno), luskovin, cukrovky a sena. Slabší a podprůměrná byla ve většině krajů úroda ječmene, žita a brambor a dále ve všech krajích sklizeň řepky. V živočišné výrobě se v roce 2021 zvýšila oproti předchozímu roku ve většině krajů výroba mléka, ale snáška vajec většinou poklesla. Ve většině krajů zemědělci vyprodukovali více jatečných zvířat a v polovině krajů více jatečné drůbeže.

Kvůli odstraňování následků kůrovcové kalamity a polomů dosahoval v posledních letech objem těžby dřeva rekordních hodnot

Těžba dřeva, která v letech 2018–2020 dramaticky rostla v souvislosti s likvidací následků kůrovcové kalamity a polomů, se v roce 2021 zvýšila již jen ve 4 krajích. I když v úhrnu za ČR v tomto roce klesla o 15,4 %, byla historicky třetí nejvyšší po předchozích dvou letech. S postupem kůrovce dosáhla rekordního objemu v roce 2018 v Olomouckém, Moravskoslezském a Zlínském kraji, v roce 2020 na Vysočině a v Jihomoravském, Královéhradeckém a Plzeňském kraji, v roce 2021 ve Středočeském, Ústeckém, Libereckém a Pardubickém kraji. Pouze v Jihočeském

a Karlovarském kraji zůstal nepřekonán objem těžby z roku 2007 spojený s odstraňováním polomů po orkánu Kyrill.

Nejvíce dřeva se vytěžilo v Kraji Vysočina, kde se téměř výhradně jednalo o nahodilou těžbu

Z hlediska regionálního srovnání se v období let 2018–2021 nejvíce dřeva vytěžilo v Kraji Vysočina, 22,3 % z celorepublikové hodnoty. Přitom na Vysočině 99 % objemu těžby dřeva tvořila nahodilá těžba, při které se zpracovávaly zejména kůrovcem napadené stromy a polomy. Ve většině krajů v posledních čtyřech letech nahodilá těžba představovala více než 90 % z celkového objemu těžby. Nejméně byly kůrovcem a polomy zasaženy lesy v Karlovarském a Zlínském kraji, ve kterých podíl nahodilé těžby tvořil méně než 80 %.

Od roku 2019 se rozšiřovala plocha zalesňování s převahou listnatých dřevin

Jako reakce na kalamitu, v jejímž důsledku vznikly holiny, se v posledních letech zvyšovala plocha zalesňování. Zatímco celorepublikově bylo po roce 2000 obvykle zalesňováno každoročně cca 20 tis. ha plochy převážně jehličnany, od roku 2019 se plocha zalesňování zvětšovala a upřednostňovány byly listnaté dřeviny. V roce 2021 dosáhla plocha zalesňování dvojnásobku obvyklé hodnoty s podílem listnáčů 52 %. Nejvíce se zalesňovalo v Kraji Vysočina, Jihomoravském, Olomouckém a Jihočeském kraji.

Regionální data z průmyslu jsou za průmyslové podniky se 100 a více zaměstnanci a sídlem v kraji

Z oblasti průmyslu má statistika do úrovně krajů k dispozici údaje za podniky, které v daném roce zaměstnávaly 100 a více zaměstnanců a měly sídlo v příslušném kraji. Výsledky a zejména jejich srovnání v čase může být ovlivněno tím, že zařazení podniku do souboru vykazujících subjektů na základě neměnných kritérií se může rok od roku lišit. Přepočty na srovnatelnou organizační strukturu se neprovádějí.

Počet zaměstnanců velkých průmyslových firem se od roku 2019 ve většině krajů snižoval

Počet zaměstnanců velkých průmyslových podniků se poslední tři roky snižoval. Po pětiletém období 2014–2018, kdy podniky v úhrnu za ČR a zpravidla i za regiony nabíraly zaměstnance, došlo v roce 2019 ve většině krajů (kromě dvou) ke snížení počtu zaměstnanců. Tento nastoupený trend pokračoval i v pandemickém roce 2020, kdy počet pracujících v průmyslu poklesl ve všech krajích kromě Královéhradeckého a ve většině krajů pokles neustal ani v roce 2021. Největším průmyslovým zaměstnavatelem mezi regiony se stal od roku 2018 Středočeský kraj (aktuálně s podílem na ČR 13,7 %), poté co předstihl do té doby vedoucí Moravskoslezský kraj. Dlouhodobě nejméně osob zaměstnává průmysl v nejmenším Karlovarském kraji (podíl na ČR 2,0 %).

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy (v b. c.) v pandemickém roce 2020 ve většině krajů meziročně klesly, ...

Na rozdíl od počtu zaměstnanců, který od roku 2019 klesal, tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy (v b. c.) v roce 2019 rostly. Pandemie koronaviru, kvůli které podniky některých klíčových odvětví na jaře 2020 dočasně zastavily výrobu a při které došlo k narušení subdodavatelských procesů, se v roce 2020 promítla do meziročního poklesu tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v odvětvích zpracovatelského průmyslu jako celku a tím i průmyslu celkem. Snížení tržeb z průmyslové činnosti v roce 2020 zaznamenaly všechny kraje s výjimkou Královéhradeckého a Pardubického a většina odvětví zpracovatelského průmyslu, zejména výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů, výroba strojů a zařízení, pryžových a plastových výrobků, výroba kovodělných výrobků. Ne všechna odvětví ale pandemie omezila, naopak díky zvýšené poptávce po jejich výrobcích vzrostly tržby ve farmaceutickém, potravinářském a ostatním zpracovatelském průmyslu (zahrnuje mj. výrobu her, hraček nebo zdravotnických lůžek).

... ale v roce 2021 již většinou opět vzrostly

V roce 2021 již ve většině krajů tržby z průmyslové činnosti zpracovatelského průmyslu celkem (v b. c.) meziročně vzrostly, pouze v Pardubickém kraji klesly na hodnotu roku 2019. Z hlediska jednotlivých odvětví tam, kde v roce 2020 došlo k poklesu tržeb, se v roce 2021 většinou podařilo vyrovnat výpadek

předchozího roku. Pouze výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů a textilní průmysl, i přes nárůst v roce 2021, za rokem 2019 zaostala, a výroba počítačů a elektronických a optických přístrojů dále klesala.

Na export byl nejvíce orientován průmysl Středočeského kraje

Z tržeb z průmyslové činnosti zpracovatelského průmyslu ČR bylo v letech 2019–2021 zhruba 65 % dosaženo za zboží vyvezené přímo do zahraničí, přičemž tento podíl byl nejvyšší v roce 2020 (65,5 %). Z hlediska odvětvového směřovala na vývoz relativně největší část z produkce farmaceutického průmyslu (84 % tržeb z vývozu v roce 2021), a dále z textilního průmyslu, výroby ostatních dopravních prostředků a výroby motorových vozidel, přívěsů a návěsů (více než 75 % z tržeb bylo za přímý vývoz). Z hlediska regionálního byl na export nejvíce orientován zpracovatelský průmysl Středočeského kraje (75,0 %).

Od roku 2017 se objem stavebních prací „S“ meziročně zvyšoval. K mírnému růstu ve většině krajů v roce 2020 napomohl objem prací na inženýrských stavbách

Objem stavebních prací podle dodavatelských smluv, tedy v hodnotě „S“ (v b. c., vč. cenového vlivu), provedených stavebními podniky s 20 a více zaměstnanci na stavbách v tuzemsku, se v letech 2017–2021 ve většině krajů každoročně zvyšoval. Rok předtím, v roce 2016, tedy na začátku sledované časové řady, došlo k meziročnímu poklesu v ČR (-12,1 %) a ve všech krajích kromě dvou. Důvodem propadu byla vysoká stavební aktivita v roce 2015 v souvislosti s dočerpáváním fondů z EU. Od roku 2017 již stavební práce „S“ provedené v ČR meziročně trvale rostly, v pandemickém roce 2020 však jejich růst výrazně zpomalil (+3,1 %). Mírné zvýšení v b. c. tehdy zajistila vysoká dynamika růstu objemu prací na inženýrských stavbách (v ČR +19,1 %), které díky tomu v roce 2020 zvýšily svůj podíl na celkovém objemu prací „S“ provedených v ČR na 41,2 %.

V roce 2020 objem „S“ poklesl v šesti a v roce 2021 ve dvou krajích

Z regionálního hlediska poklesl v pandemickém roce 2020 objem stavebních prací „S“ v šesti krajích, v roce 2021 ve dvou krajích. Naproti tomu nepřetržitě rostl v období let 2017–2021 v Ústeckém, Královéhradeckém, Jihomoravském a Olomouckém kraji.

V letech 2020 a 2021 byl objem stavebních prací „S“ z poloviny financován z prostředků veřejných zadavatelů

Stavebnictví se ve sledovaném období stále více opíralo o čerpání veřejných prostředků. V letech 2016 a 2017 tvořily z celkového objemu stavebních prací „S“ provedených v ČR práce pro veřejné zadavatele necelou třetinu, v roce 2020 to byla více než polovina a v roce 2021 necelá polovina. Z větší části se práce pro veřejné zadavatele týkaly inženýrských a vodohospodářských staveb. Regionálně se podíl prací pro veřejné zadavatele z objemu prací provedených na stavbách v kraji pohyboval v úhrnu let 2016–2021 od 31 % v HI. městě Praze po 57 % v Pardubickém kraji.

V přepočtu na 1 obyvatele byl největší objem prací proveden na stavbách v Praze a na jihu Čech

Nejvyšší objem stavebních prací „S“ byl proveden na území HI. města Prahy (za šestileté období podíl na ČR 21,2 %) a dále v Jihomoravském (11,9 %) a Středočeském kraji (10,9 %), nejméně pak v nejmenším Karlovarském kraji (2,2 %). Po přepočtu na 1 obyvatele zůstalo zcela bezkonkurenčně v čele pomyslného žebříčku krajů HI. město Praha, které v průměru let 2016–2021 převyšovalo republikový průměr o 74 %. Za ním se na druhém a třetím místě umístil Jihočeský (16 % nad průměrem) a Jihomoravský kraj (+7 %), průměrný byl Kraj Vysočina. V ostatních krajích se intenzita výstavby pohybovala pod celorepublikovým průměrem, nejnižší byla v Libereckém kraji (-32 %).

Počet zahájených a dokončených bytů v roce 2020 většinou poklesl. V roce 2021 došlo k rozmachu výstavby

Bytová výstavba reagovala na ekonomický vývoj. Konjunkturu v letech 2014–2019 provázal růst bytové výstavby. V roce 2020 ekonomiku i bytovou výstavbu zbrzdila pandemická krize. Počet zahájených i dokončených bytů v ČR a většině regionů meziročně poklesl. Ale hned v následujícím roce se počet zahájených bytů prudce zvýšil a v republikovém úhrnu dosáhl rekordní hodnoty za posledních třicet let.

O výsledek se zasloužil především nárůst výstavby bytových domů v HI. městě Praze, ve Středočeském a Jihočeském kraji. Vzhledem k tomu bylo v Praze a v jižních Čechách zahájeno nejvíce bytů celkem od roku 2000.

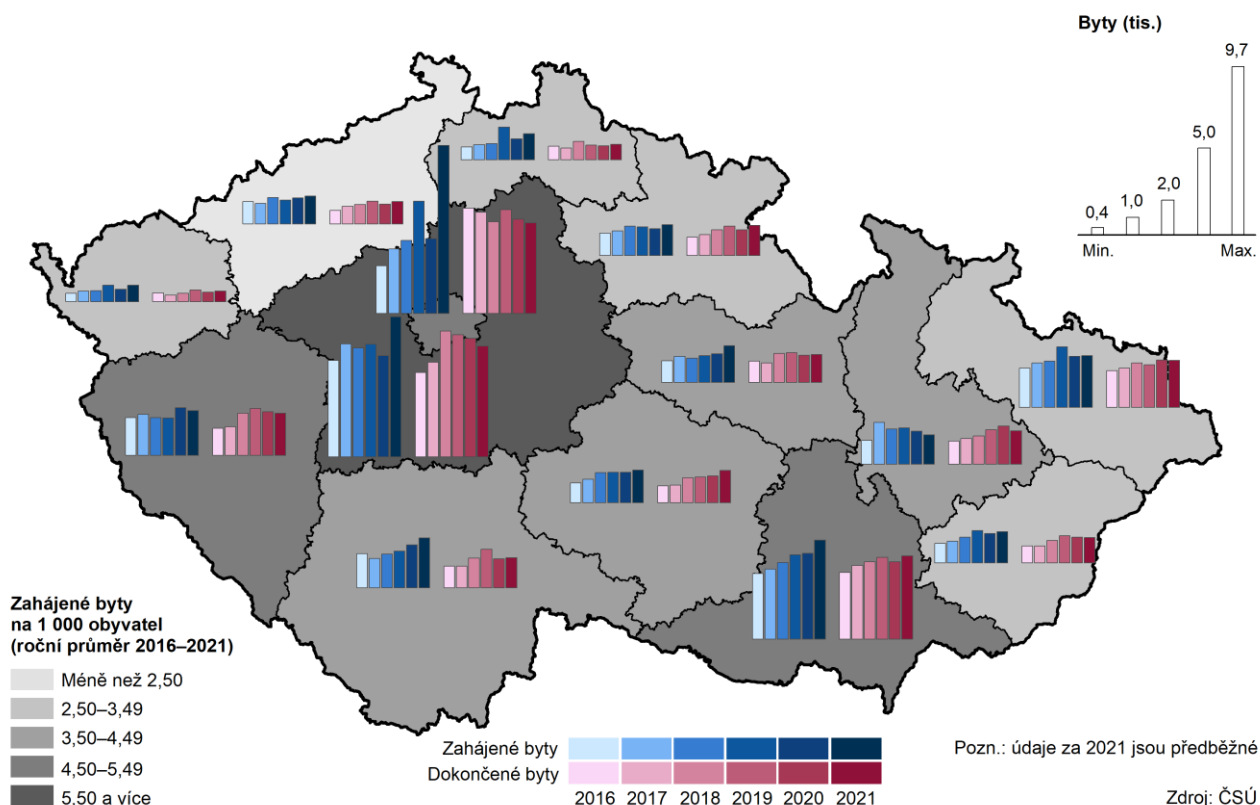
Většina bytů vznikala v rodinných domech

Ve všech krajích přitom i nadále platilo, že většina nových bytů vznikala v rodinných domech, pouze v HI. městě Praze s naprostou převahou v bytových domech.

Počet dokončených bytů v roce 2021 meziročně vzrostl

Přírůstek počtu dokončených bytů v roce 2021 byl ve srovnání s vývojem zahájených bytů menší. V úhrnu za ČR byl dokončen druhý nejvyšší počet bytů za poslední desetiletí; v Královéhradeckém a Jihomoravském kraji a Kraji Vysočina dokonce šlo o nejvyšší počet dokončených bytů za stejnou dobu.

Bytová výstavba v krajích v letech 2016 až 2021

Absolutně i relativně nejvíce bytů se stavělo ve Středočeském kraji. Nejnižší intenzitu bytové výstavby má dlouhodobě Ústecký kraj

V letech 2016–2021 se nejvíce bytů stavělo ve Středočeském kraji, HI. městě Praze a Jihomoravském kraji. Do celorepublikového počtu dokončených bytů přispěly tyto kraje přesnou polovinou a do počtu zahájených bytů 46,2 %, to znamená s ohledem na počet jejich obyvatel (podíl na ČR 36,5 %) nadprůměrně. Zmíněné kraje se umístily v čele žebříčku krajů i po přepočtu na 1 000 obyvatel. Vklínil se mezi ně ještě Plzeňský kraj, který byl podle intenzity zahajování bytové výstavby druhý a podle intenzity dokončování bytové výstavby třetí. Na špici obou žebříčků se držel Středočeský kraj, HI. město Praha bylo třetí, resp. druhé, Jihomoravský kraj obsadil v obou žebříčcích čtvrté místo. Krajem s nejnižší intenzitou bytové výstavby je v dlouhodobém pohledu (od roku 1990) Ústecký kraj.

Opatření přijatá proti šíření koronaviru ochromila cestovní ruch

Pandemie koronaviru, kvůli které bylo omezeno poskytování ubytovacích služeb a cestování přes hranice a na určitou dobu i uvnitř republiky, zvrátila ve 2. čtvrtletí roku 2020 do té doby ve všech krajích rostoucí trend návštěvnosti a ochromila na následující dva roky cestovní ruch. Pouze letní sezóna, 3. čtvrtletí 2020 a 2021,

kdy došlo k uvolnění opatření, byla srovnatelná s předchozími roky, i když s rozdílnou skladbou hostů, ve které výpadek zahraničních návštěvníků alespoň částečně eliminovali rezidenti.

Největší ztráty v cestovním ruchu zaznamenaly kraje s vysokým podílem zahraničních hostů, ...

V roce 2020 propadl celkový počet přenocování hostů ubytovaných v HUZ ve srovnání s rekordní návštěvností roku 2019 nejloubeji v Hl. městě Praze (-73,5 %) především kvůli absenci cizinců. Relativně nejmenší ztrátu v počtu přenocování zaznamenaly v roce 2020 kraje Liberecký a Královéhradecký (-20,8 %, resp. -23,6 %), se silnou zimní lyžařskou sezónou, kterou začátkem roku 2020 ještě žádná omezení nenarušila. K výpadku zimní sezóny došlo až v následujícím roce, a v těchto dvou krajích se kvůli tomu počet přenocování za celý rok meziročně znovu snížil (v obou -12 %). V ostatních krajích v roce 2021 se již v HUZ většinou ubytovalo více hostů na více nocí. Na předcovidový rok 2019 však všechny kraje v počtu přenocování ztrácely od 17,2 % (Kraj Vysočina) až po 71,6 % (Hl. město Praha). V úhrnu za ČR byl počet přenocování hostů v roce 2021 ve srovnání s rokem 2019 o 44,0 % nižší.

...především Hl. město Praha, kde výpadek počtu přenocování v letech 2020 a 2021 oproti roku 2019 byl více než 70%, ...

Dominantní postavení v cestovním ruchu má dlouhodobě Hl. město Praha, kde podstatnou část z ubytovaných v HUZ tvoří cizinci. A protože kvůli pandemii byl ochromen zejména zahraniční turistický ruch, pocítila to především Praha. Z 18,5 mil. přenocování hostů v roce 2019, které tvořili téměř z 90 % cizinci, a propadu v roce 2020 se v roce 2021 v hlavním městě ubytovali hosté na 5,3 mil. nocí s podílem cizinců 65 %. Příspěvek hlavního města na celorepublikovém počtu přenocování se z 32,4 % v roce 2019 snížil v roce 2021 na polovinu.

...a Karlovarský kraj

Druhý nejvyšší počet přenocování měl v předcovidové době Karlovarský kraj, díky lázeňství a nejdelší průměrné době pobytu, ve kterém jako jediném kraji po Praze mezi hosty převládali zhruba ze dvou třetin cizinci. Jejich úbytek, i přes snahu vyrovnat ho domácími klienty, měl za následek druhou nehlubší ztrátu (-47,6 %) celkového počtu přenocování v roce 2021 oproti roku 2019 v mezikrajském srovnání. V posledních dvou letech se počtem přenocování Karlovarský kraj zařadil v regionálním žebříčku až na páté místo. Předstihly ho kraje Jihočeský, Královéhradecký a Jihomoravský. Konec tohoto žebříčku patřil v posledních deseti letech Pardubickému kraji.

Životní prostředí

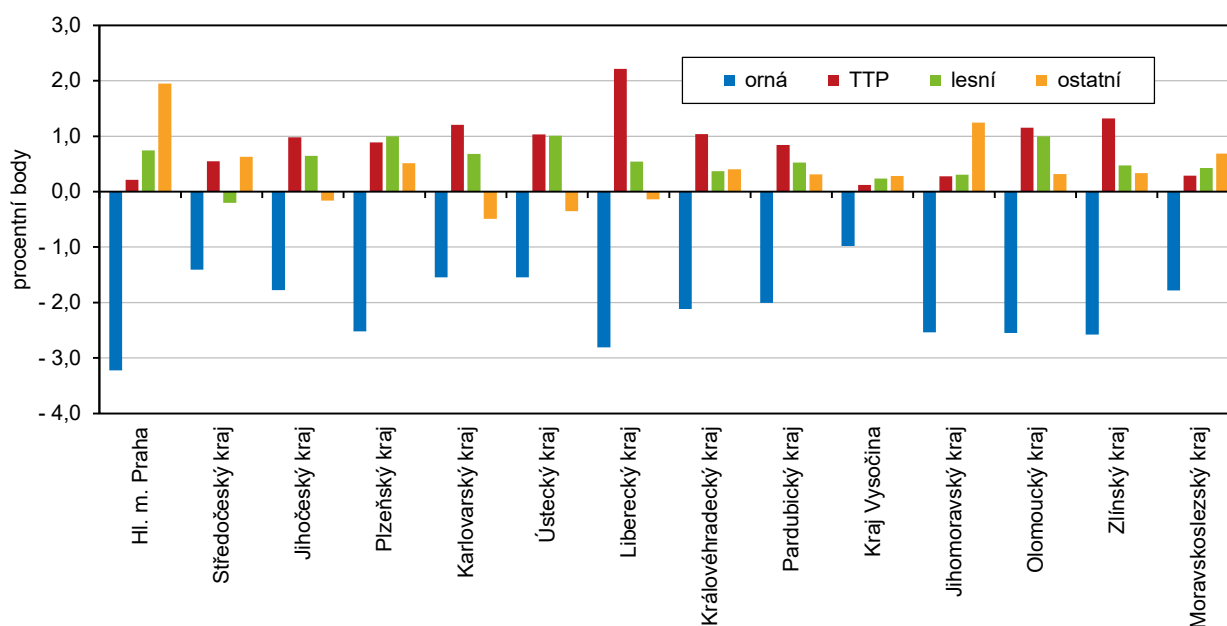
Nadále ubývá orná půda ve prospěch trvalých travních porostů, lesních pozemků a ostatních ploch

Výměra orné půdy v ČR klesá, v porovnání s rokem 2001 byla její plocha v loňském roce menší o 153,2 tis. ha (o 5,0 %). Nejrychleji orná půda ubývala v Libereckém kraji, kde se za uplynulých 20 let její plocha zmenšila o 12,5 %. Ve většině krajů se tak dělo převážně ve prospěch trvalých travních porostů, jejichž největší nárůst od roku 2001 zaznamenali v Olomouckém kraji (o 14,7 %). Výjimkou byl Kraj Vysočina a Moravskoslezský kraj, kde plocha trvalých travních porostů za toto období poklesla (o 0,9 resp. 0,4 %). Další příčinou úbytku orné půdy byl její převod na nezemědělskou půdu (převážně ve prospěch lesních pozemků a ostatních ploch), jejíž výměra se od roku 2001 celorepublikově zvýšila o 79,3 tis. ha (o 2,2 %). Výměra lesních pozemků v uplynulých dvaceti letech převážně rostla ve většině krajů s výjimkou Středočeského a Moravskoslezského kraje a Kraje Vysočina. Nejvíce se lesy rozrostly v Hl. městě Praze (o 7,6 %) a Olomouckém kraji (5,5 %). Ve většině krajů v porovnání s rokem 2001 rostla rovněž výměra zastavěných ploch, nejvíce v Jihočeském kraji (o 7,7 %), i ostatních ploch, jejichž výměra se nejvíce zvýšila v Jihomoravském kraji (o 18,1 %).

Rozšiřují se plochy ekologického zemědělství ve všech krajích

Dlouhodobě se rozšiřuje plocha obhospodařovaná způsoby šetrnými k životnímu prostředí. V roce 2021 bylo v ekologickém zemědělství či v přechodném období evidováno 558,2 tis. ha. Nejvíce z této půdy se soustředilo v Jihočeském kraji, a to 15,8 %, nejméně v Pardubickém kraji (3,2 %). V uplynulých letech se nejrychleji rozšiřovala celková výměra půdy v ekologickém zemědělství a v přechodném období ve Středočeském kraji hodnoceném společně s Hl. městem Prahou, a to proti roku 2020 o 9,6 %, v porovnání s rokem 2011 došlo k nárůstu o 65,2 %. Naproti tomu nejméně se výměra této půdy zvýšila v Karlovarském kraji, a to proti roku 2020 o 0,2 %, v porovnání s rokem 2011 o 2,8 %. Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové výměře zemědělské půdy je však v Karlovarském kraji nejvyšší v ČR (46,1 %). Nejméně půdy bylo v roce 2021 ekologicky obhospodařováno ve Středočeském kraji hodnoceném společně s Hl. městem Prahou (3,9 % výměry zemědělské půdy).

Graf 5.7 Změna podílu vybraných druhů půdy na celkové výměře kraje za období 2001–2021
Pramen: ČÚZK

Zvyšuje se podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů

S výjimkou Hl. města Prahy a Karlovarského kraje stále nedosahuje podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů v krajích 100 %. Nejmenší podíl byl zjištěn ve Středočeském a Plzeňském kraji, kde nebylo v loňském roce připojeno k vodovodům 11,6 resp. 11,3 % obyvatel. V období 2016–2021 vzrostl tento podíl nejvíce v Plzeňském a Olomouckém kraji (o 4,3 resp. 3,8 p. b.).

Roste spotřeba vody v domácnostech

Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele dlouhodobě převážně roste. Nejméně vody spotřebovaly v loňském roce domácnosti ve Zlínském kraji, a to 80,9 l na osobu a den, nejvíce pak v Hl. městě Praze (120,0 l/osoba/den). V Praze byl rovněž zaznamenán nejvyšší nárůst spotřeby od roku 2016, a to 12,1 %. Nejméně naopak vzrostla spotřeba od roku 2016 v Plzeňském kraji (o 1,0 %). K poklesu spotřeby vody došlo za období uplynulých pěti let pouze v Jihočeském kraji, kde byla v loňském roce spotřeba v porovnání s rokem 2016 o 1,9 % nižší.

Nejdražší vodu mají domácnosti v Hl. městě Praze, stočné je nejvyšší v Libereckém kraji

Cena vody i cena stočného dlouhodobě roste. Nejvíce platili v loňském roce za vodu v Hl. městě Praze (49,9 Kč za m³), nejméně stál m³ vody v Olomouckém kraji (37,1 Kč). V porovnání s rokem 2016 vzrostla nejvíce cena vody v Praze (o 9,8 %), nejmenší nárůst zaznamenali ve Zlínském kraji (o 4,7 %). Cena stočného byla v roce 2021 nejvyšší v Libereckém kraji (46,4 Kč za m³), nejméně za stočné platili obyvatelé

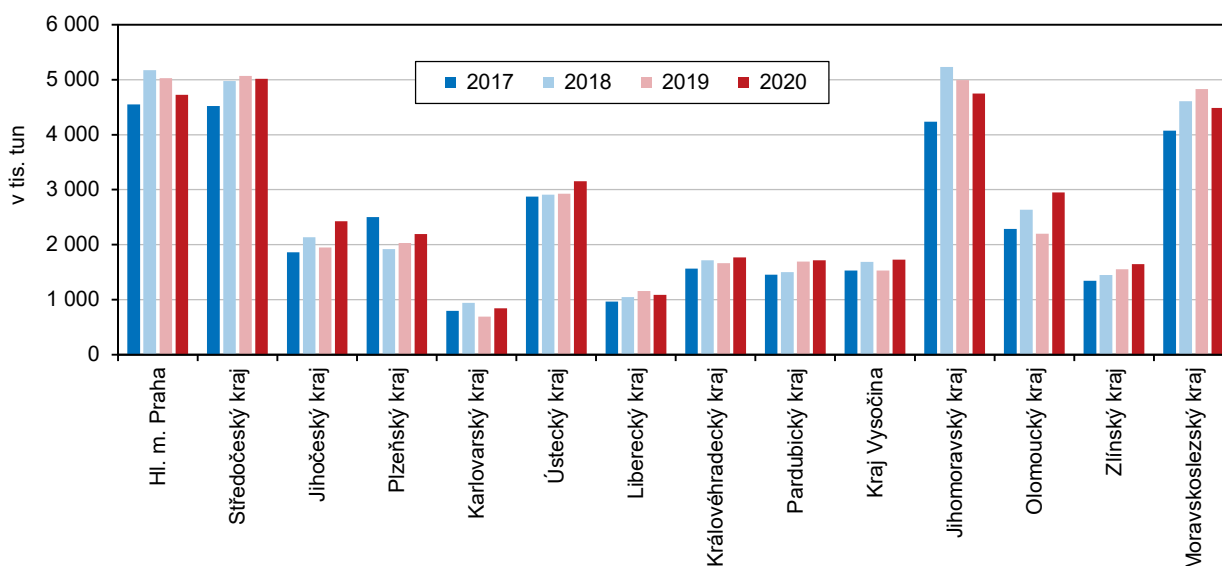
Kraje Vysočina (31,3 Kč za m³). Za období 2016–2021 se cena stočného nejvíce zvýšila v Praze (o 10,1 %), nejmenší nárůst byl zaznamenán v Jihočeském kraji (o 3,6 %).

Postupně se snižují měrné emise, velké rozdíly mezi kraji však zůstávají

Měrné emise znečišťujících látek (tuhé znečišťující látky, SO₂, NO_x a CO), vyjadřované v tunách na km²/rok, jsou v případě stacionárních zdrojů REZZO 1–3 dlouhodobě nejvyšší v Ústeckém a Moravskoslezském kraji a v Hl. městě Praze. Na území Hl. města Prahy je rovněž ze všech krajů ČR dlouhodobě emitováno nejvíce znečišťujících látek z mobilních zdrojů (REZZO 4). Z pohledu všech sledovaných zdrojů znečištění (REZZO 1–4) bylo v roce 2020 měrnými emisemi TZL a NO_x nejvíce znečištěno území Hl. města Prahy, nejvíce SO₂ bylo emitováno v Ústeckém kraji a největší zdroje oxidu uhelnatého ve vztahu k velikosti území se nacházely v Moravskoslezském kraji a Praze.

Graf 5.8 Produkce odpadů

Zdroj: ČSÚ

Objem vyprodukovaného odpadu roste ve většině krajů

V České republice se v roce 2020 vyprodukovalo celkem 38 486,2 tis. tun odpadu, z toho 1 759,5 tis. tun bylo nebezpečného odpadu. V přepočtu na 1 obyvatele bylo nejvíce odpadu vyprodukováno v Olomouckém kraji (4 669 kg), nejméně pak v Libereckém kraji (2 453 kg). V porovnání s rokem 2017 byla produkce odpadu v roce 2020 ve většině krajů vyšší s výjimkou Plzeňského kraje, kde došlo k poklesu o 608 kg na 1 obyvatele. Nejvýraznější nárůst byl zaznamenán v Olomouckém kraji (o 1 060 kg na 1 obyvatele).

Nejvíce komunálního odpadu produkují obyvatelé Středočeského kraje

Nejvíce komunálního odpadu v přepočtu na 1 obyvatele bylo v roce 2020 vyprodukováno ve Středočeském kraji (590 kg), nejméně v Karlovarském kraji (430 kg). Od roku 2017 do roku 2020 vzrostla produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele ve většině krajů s výjimkou Hl. města Prahy (pokles o 48 kg) a v Libereckém kraji (pokles o 5 kg). Nejvíce se produkce komunálního odpadu zvýšila v Jihočeském kraji, a to o 65 kg na 1 obyvatele.

Téměř 29 % celkového objemu investic do ŽP v ČR vynaložili investoři se sídlem v Hl. m. Praze

Celkové investice, vynaložené v roce 2021 v ČR na ochranu životního prostředí, dosáhly hodnoty 29 485,2 mil. Kč. Nejvíce finančních prostředků na ochranu životního prostředí vynaložili investoři se sídlem na území Hl. města Prahy, a to 8 481,4 mil. Kč (28,8 % z celkového objemu prostředků ČR), následování investory se sídlem v Moravskoslezském kraji s celkovým objemem investic ve výši 4 661,1 mil. Kč.

Nejvíce se investovalo do nakládání s odpadními vodami

Ze sledovaných účelů investic do ochrany životního prostředí se nejvíce v jednotlivých krajích investovalo do nakládání s odpadními vodami, nejvyšší objemy prostředků sem směřovali investoři z devíti krajů. Investoři se sídlem v Hl. městě Praze, Jihočeském a Ústeckém kraji nejvíce investovali do ochrany ovzduší a klimatu a do nakládání s odpady směřovaly nejvyšší objemy prostředků od investorů z Libereckého a Královéhradeckého kraje.

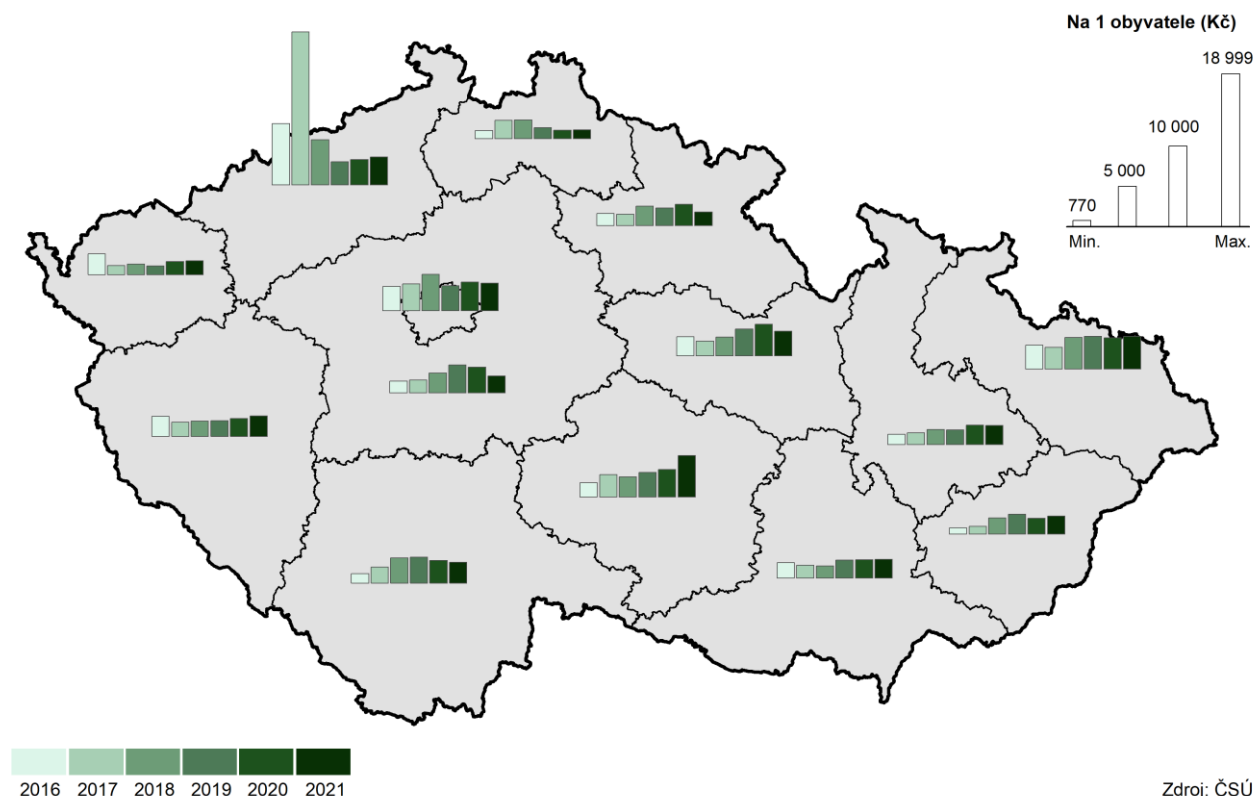
Nejvíce se v přepočtu na 1 obyvatele investovalo do ochrany ŽP v Kraji Vysočina

Investice na ochranu životního prostředí z pohledu kraje, kde byla investice uskutečněna, byly v loňském roce nejvyšší v Kraji Vysočina, kde objem vynaložených prostředků dosáhl 5 138 Kč na 1 obyvatele kraje. Druhý nejvyšší objem investic v přepočtu na 1 obyvatele byl vynaložen v Moravskoslezském kraji (4 095 Kč). Nejméně bylo do ochrany životního prostředí investováno na území Libereckého kraje, a to 1 090 Kč na 1 obyvatele.

Největší objemy neinvestičních nákladů na ŽP směřovaly do nakládání s odpady

Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí dosáhly v ČR v roce 2021 objemu 86 788,8 mil. Kč. Z pohledu sídla investora vynaložili nejvíce nákladů na ochranu životního prostředí investoři se sídlem na území Hl. m. Prahy, a to 22 928,5 mil. Kč, což činilo 26,4 % všech prostředků vynaložených v ČR. Ve všech krajích investoři vynaložili nejvíce prostředků na nakládání s odpady, nejvíce v Královéhradeckém kraji, kde bylo na tento cíl vynaloženo 84,4 % všech neinvestičních nákladů na ochranu životního prostředí.

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2016 až 2021

Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel (%)															
2016	0,5	2,2	1,5	0,5	-0,4	-1,2	-1,0	1,3	-0,1	0,6	0,6	1,2	-0,1	-0,6	-0,9
2017	0,3	2,4	1,5	0,2	-0,3	-2,2	-0,9	0,1	-0,1	-0,0	0,3	1,0	-0,6	-0,5	-1,2
2018	0,1	2,3	0,8	0,1	-0,3	-2,5	-1,5	0,0	-0,6	-0,0	0,3	0,9	-0,4	-0,4	-1,0
2019	-0,0	2,1	1,0	-0,3	-0,6	-2,0	-1,4	0,1	-0,7	0,2	-0,3	1,0	-0,9	-0,9	-1,4
2020	-1,8	0,8	-0,6	-1,9	-2,0	-4,6	-3,5	-1,6	-2,1	-1,8	-2,2	-1,0	-2,4	-3,4	-3,5
2021	-2,7	0,6	-1,2	-2,6	-3,4	-7,0	-4,9	-3,4	-3,9	-3,1	-1,8	-1,8	-3,5	-3,4	-4,5
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel (%)															
2016	1,9	8,1	7,6	1,0	3,8	-2,4	-0,8	1,0	-1,0	1,2	-1,6	2,0	-1,2	-1,1	-1,9
2017	2,7	8,5	8,7	2,0	4,1	-1,4	0,5	1,4	0,7	2,4	-0,4	2,7	-0,6	-0,6	-2,1
2018	3,6	8,5	11,4	2,9	7,0	-0,2	1,2	2,3	0,5	3,8	0,4	2,9	-0,7	0,2	-1,1
2019	4,1	9,8	10,5	3,4	9,5	1,2	1,6	2,9	1,9	4,3	1,3	2,7	0,1	0,3	-0,9
2020	2,5	7,3	9,9	1,1	3,9	-0,0	-1,4	-1,2	0,6	2,1	0,3	3,8	0,1	-0,8	-3,0
2021	4,8	12,1	11,5	3,6	7,5	0,6	1,5	3,5	0,9	3,3	1,8	4,7	0,3	1,1	-0,1
Živě narození mimo manželství (%)															
2016	48,6	41,0	46,0	49,5	50,5	64,4	64,2	54,2	50,7	47,9	43,8	43,0	50,3	41,8	52,8
2017	49,0	41,3	47,8	50,6	50,8	60,1	64,5	55,4	50,4	48,8	44,4	43,6	50,2	43,0	52,7
2018	48,5	40,7	47,0	50,3	51,6	61,7	63,4	54,2	49,8	48,9	43,4	43,8	49,8	42,3	51,9
2019	48,2	40,3	46,8	49,3	48,3	59,6	63,5	52,7	51,4	47,2	45,7	42,7	49,4	43,4	52,2
2020	48,5	40,5	46,8	50,6	49,2	62,7	62,8	53,3	51,5	48,6	44,6	43,9	50,0	43,1	51,1
2021	48,5	40,5	47,3	49,8	49,6	61,2	63,0	54,3	51,9	48,8	45,8	43,4	50,9	43,1	50,9
Index stáří k 31. 12.¹⁾															
2016	120,7	122,4	101,5	122,9	126,7	126,3	115,0	118,4	132,0	122,5	126,7	122,9	126,4	131,1	124,5
2017	122,1	120,9	102,5	125,0	128,3	129,6	117,5	120,8	134,4	124,9	128,7	123,5	128,1	133,0	126,9
2018	123,2	119,6	103,0	127,0	129,7	132,4	120,1	122,6	136,3	126,5	130,4	123,6	130,2	134,8	128,9
2019	124,6	119,1	103,9	129,3	130,5	134,5	122,7	124,3	138,8	127,8	131,6	124,5	132,5	137,2	131,0
2020	125,5	118,9	104,4	130,8	131,8	136,5	124,2	124,9	140,7	128,7	132,8	125,1	133,7	138,2	132,3
2021	128,1	123,4	105,4	133,6	134,3	141,8	128,4	128,5	142,9	130,6	134,5	125,5	136,3	140,8	135,9
Naděje dožití mužů při narození (roky) - dvouleté období															
2016	75,8	77,7	76,1	76,0	76,0	74,6	73,8	75,7	76,8	76,3	77,0	76,4	75,2	75,4	74,2
2017	76,0	78,1	76,3	76,4	76,2	74,4	74,1	75,7	77,2	76,6	77,0	76,5	75,5	75,5	74,5
2018	76,0	78,3	76,1	76,3	76,2	74,5	74,2	75,4	77,2	76,5	76,9	76,3	75,6	75,8	74,5
2019	76,2	78,4	76,3	76,6	76,4	74,9	74,4	76,1	77,2	76,6	76,7	76,6	75,7	75,9	74,5
2020	75,8	78,2	76,2	76,2	76,0	74,5	73,9	76,0	76,8	76,1	75,9	76,3	75,1	75,1	73,9
2021	74,7	77,1	75,1	75,2	74,7	72,8	72,7	74,7	75,5	75,1	75,6	75,3	74,1	74,1	72,8
Naděje dožití žen při narození (roky) - dvouleté období															
2016	81,6	82,5	81,5	81,6	81,4	80,5	79,7	81,5	82,0	82,1	82,4	82,4	81,5	82,2	81,0
2017	81,8	82,7	81,6	82,1	81,7	80,5	79,8	81,7	82,4	82,2	82,7	82,7	81,8	82,3	81,1
2018	81,9	83,0	81,6	82,0	81,6	79,9	80,0	81,7	82,6	82,3	83,0	82,7	81,9	82,4	81,1
2019	82,0	83,0	81,9	82,1	81,9	80,2	80,2	81,7	82,5	82,2	82,7	82,8	82,1	82,6	81,2
2020	81,7	82,9	81,6	81,9	81,9	80,0	79,9	81,5	82,4	81,9	82,3	82,4	81,7	81,9	80,9
2021	80,9	82,3	80,9	81,1	81,1	78,8	79,0	80,7	81,5	81,0	81,7	81,6	81,0	81,2	80,1
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2016	4,7	14,4	4,8	2,8	5,1	6,5	4,1	4,2	2,6	2,6	1,7	3,7	1,7	1,5	2,1
2017	4,9	15,1	5,1	3,0	5,4	6,7	4,3	4,5	2,8	2,9	1,8	3,9	1,8	1,6	2,2
2018	5,3	15,7	5,6	3,3	6,1	7,0	4,5	4,8	3,0	3,4	2,1	4,2	1,9	1,8	2,3
2019	5,5	15,9	5,9	3,6	6,7	7,2	4,7	5,1	3,2	3,7	2,3	4,4	2,1	1,9	2,4
2020	5,9	17,1	6,4	3,7	7,1	7,5	4,8	5,1	3,4	3,9	2,5	4,9	2,2	2,0	2,3
2021	6,3	18,5	6,8	4,0	7,5	7,5	4,8	5,6	3,4	4,3	2,8	5,4	2,2	2,2	2,5

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2016	57,6	61,4	59,2	57,5	58,6	57,8	55,2	56,4	56,5	58,2	56,2	58,0	55,8	55,9	55,2
2017	58,5	63,1	60,2	58,4	59,4	59,3	55,8	56,0	58,4	58,3	57,5	58,0	56,8	56,7	56,6
2018	59,2	64,4	60,9	58,5	59,6	60,4	55,8	56,8	58,0	59,1	58,5	58,5	58,2	57,8	57,6
2019	59,2	64,5	61,4	57,9	60,0	59,7	55,8	56,6	58,6	59,2	58,7	58,9	57,4	57,3	56,9
2020	58,3	62,9	60,7	57,4	59,0	57,1	55,8	56,5	57,1	58,4	58,1	58,3	55,4	56,9	55,9
2021	58,1	63,3	60,1	58,1	59,1	55,3	56,0	56,1	57,3	57,8	57,1	57,9	56,0	56,3	55,4
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2016	5,19	3,35	4,31	4,28	3,56	5,45	7,79	5,17	3,76	4,04	5,17	6,11	5,94	4,92	7,45
2017	3,77	2,34	3,17	3,09	2,55	3,47	5,39	3,76	2,72	2,83	3,80	4,60	4,35	3,43	5,77
2018	3,07	1,93	2,64	2,38	2,12	2,93	4,50	3,18	2,31	2,19	3,02	3,86	3,37	2,61	4,65
2019	2,87	1,90	2,44	2,31	2,33	2,74	3,90	2,95	2,38	2,20	2,70	3,48	2,94	2,43	4,44
2020	4,02	3,51	3,52	3,19	3,36	5,45	5,46	4,06	3,11	2,92	3,31	4,55	4,11	3,22	5,55
2021	3,49	2,76	2,98	2,82	2,78	4,18	5,08	3,66	2,83	2,45	2,99	4,02	3,35	2,73	5,14
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%)²⁾ (MPSV)															
2016	2,08	1,28	1,56	1,18	1,25	2,52	3,72	1,95	1,24	1,12	1,81	2,51	2,34	1,67	3,69
2017	1,37	0,77	1,05	0,75	0,71	1,42	2,40	1,31	0,75	0,64	1,13	1,74	1,57	1,08	2,67
2018	0,88	0,48	0,74	0,43	0,44	0,76	1,49	0,79	0,48	0,26	0,79	1,25	0,88	0,59	1,84
2019	0,65	0,37	0,55	0,30	0,38	0,55	0,96	0,58	0,38	0,23	0,54	0,96	0,54	0,39	1,49
2020	1,01	0,67	0,81	0,55	0,70	1,01	1,55	0,96	0,61	0,44	0,74	1,36	0,93	0,64	2,07
2021	1,29	1,17	1,02	0,81	0,90	1,72	2,10	1,25	0,77	0,54	0,89	1,63	1,11	0,79	2,33
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2016	223,6	298,7	243,5	210,0	221,5	202,9	193,3	209,2	212,3	213,7	216,5	218,7	199,8	207,1	199,7
2017	238,8	339,5	250,9	222,8	235,5	221,2	202,5	218,4	227,8	225,8	228,5	231,0	210,5	218,5	211,8
2018	253,9	355,6	270,2	237,4	244,5	230,4	218,6	231,8	243,5	239,6	246,2	243,8	225,8	231,8	226,6
2019	269,6	359,5	288,9	250,0	266,1	244,0	236,5	247,9	265,5	252,8	263,2	264,9	240,9	248,9	240,4
2020	283,4	376,5	301,1	263,1	279,0	250,1	254,6	259,7	273,2	268,2	277,1	277,5	254,0	263,0	255,0
2021
Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)															
2016	24 982	29 906	25 490	24 018	25 388	22 735	24 004	24 764	23 914	23 543	23 953	24 675	23 205	23 242	24 071
2017	26 843	31 878	27 709	25 457	27 879	24 832	25 639	26 752	25 865	25 507	25 783	26 559	24 956	24 814	25 534
2018	29 184	34 338	30 048	27 909	30 055	26 774	27 901	28 882	28 348	27 851	28 211	28 728	27 253	27 398	27 653
2019	31 449	37 719	32 692	29 534	31 966	28 675	30 341	30 889	30 865	29 819	30 231	30 967	29 491	29 170	29 828
2020	33 195	38 732	34 518	31 508	33 961	30 314	32 404	32 590	32 880	31 734	32 354	32 837	31 571	30 999	31 924
2021	35 169	41 096	35 983	33 347	35 593	31 961	34 044	33 894	34 772	33 315	34 179	35 118	33 135	32 913	33 611
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč)³⁾ (MPSV)															
2016	11 475	12 286	11 616	11 375	11 424	11 156	11 341	11 381	11 337	11 241	11 199	11 328	11 119	11 245	11 537
2017	11 866	12 691	12 019	11 765	11 811	11 519	11 718	11 750	11 719	11 629	11 594	11 719	11 504	11 638	11 936
2018	12 435	13 299	12 605	12 325	12 380	12 054	12 272	12 301	12 282	12 190	12 164	12 279	12 063	12 207	12 503
2019	13 487	14 384	13 669	13 380	13 423	13 066	13 299	13 349	13 334	13 238	13 231	13 331	13 108	13 261	13 553
2020	14 502	15 439	14 703	14 393	14 434	14 030	14 291	14 343	14 346	14 250	14 248	14 343	14 100	14 279	14 570
2021	15 453	16 467	15 675	15 334	15 371	14 918	15 216	15 273	15 286	15 187	15 195	15 280	15 017	15 227	15 523
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (%)⁴⁾ (ČSSZ)															
2016	25,3	13,5	21,9	26,7	28,3	27,6	27,9	24,4	26,2	30,2	31,8	23,9	28,4	26,7	29,5
2017	25,8	13,6	22,4	27,4	28,7	28,2	28,3	25,0	26,9	30,8	32,5	24,4	29,2	27,3	30,2
2018	26,3	13,7	22,7	28,0	29,0	28,6	28,6	25,5	27,4	31,2	33,1	24,8	29,8	27,7	30,8
2019	26,7	13,8	23,0	28,7	29,3	29,0	28,9	25,9	27,9	31,8	33,8	25,2	30,4	28,2	31,3
2020	27,3	13,9	23,4	29,6	29,7	29,7	29,3	26,5	28,6	32,5	34,7	25,7	31,2	28,9	32,1
2021	28,2	14,2	24,1	30,8	30,5	30,5	29,9	27,4	29,7	33,5	36,1	26,6	32,4	30,3	33,2

¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce (ÚP) ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku

²⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) v evidenci ÚP na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, jmenovatel data ČSÚ

³⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

⁴⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Králové-hradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt (HDP) na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2016	454,0	1 009,8	413,1	360,7	414,5	295,9	326,3	346,7	392,5	360,6	368,0	422,7	345,8	385,6	371,7
2017	482,6	1 061,8	439,3	388,7	439,6	315,1	343,9	369,4	427,5	389,2	393,5	447,2	372,6	411,3	390,4
2018	509,1	1 136,7	450,7	407,5	459,0	324,5	355,6	387,2	447,8	408,4	403,9	480,7	392,5	425,2	415,5
2019	542,7	1 202,0	498,5	436,1	476,5	339,4	387,3	412,4	480,5	426,9	434,7	513,0	419,3	460,1	424,2
2020	532,2	1 156,8	475,9	432,7	467,7	332,0	371,4	405,5	481,3	436,3	445,6	514,1	419,3	452,7	415,0
2021
Vývoj HDP - předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny, %)															
2016	102,5	102,9	105,4	101,2	102,4	101,8	98,9	102,1	104,1	103,1	102,1	100,4	102,8	102,4	102,9
2017	105,2	104,4	107,1	106,7	105,5	103,0	102,7	106,0	108,6	106,9	105,3	104,4	105,9	105,7	103,4
2018	103,2	105,4	102,4	102,7	102,5	99,1	100,1	102,4	102,9	103,1	99,7	104,9	102,2	101,6	102,7
2019	102,3	102,7	108,3	102,9	100,6	100,3	104,6	102,9	103,7	101,1	103,1	102,9	102,7	104,7	98,4
2020	94,2	93,5	92,0	94,1	93,8	94,1	91,9	93,9	95,4	98,8	97,4	96,0	95,7	94,7	93,8
2021
Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy (tis. Kč)															
2016	37,9	43,0	31,7	33,0	20,0	35,2	23,4	41,1	46,7	43,2	46,2	36,6	34,8	29,4	
2017	38,0	43,7	32,0	33,6	20,5	34,9	23,2	40,0	49,3	44,5	42,7	37,0	35,5	28,8	
2018	38,6	43,4	33,1	34,4	20,8	33,9	24,7	39,3	50,1	45,2	47,1	35,4	35,9	29,6	
2019	40,0	45,0	34,4	36,1	21,3	35,4	25,1	40,4	50,8	47,7	48,4	36,8	36,5	31,2	
2020 ¹⁾	42,2	46,9	36,4	38,3	23,0	36,9	28,2	43,6	53,9	50,4	49,5	38,9	40,4	33,1	
2021	
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2016	831,5	76,7	100,0	49,0	61,1	19,3	56,2	44,0	47,5	47,9	49,9	70,5	46,5	53,0	109,8
2017	849,9	80,3	105,9	50,5	61,6	18,8	59,3	45,0	49,7	48,3	50,6	70,7	47,2	53,8	108,1
2018	863,5	81,3	108,8	50,4	61,5	18,4	63,1	47,8	49,0	49,6	50,5	72,1	47,9	55,1	108,0
2019	850,6	80,9	110,7	51,4	59,5	18,0	63,0	47,4	43,9	49,1	49,5	69,0	45,9	54,2	108,1
2020	827,0	78,0	109,5	49,2	57,0	16,9	61,0	44,5	46,7	48,0	47,7	67,5	44,7	51,7	104,7
2021	816,1	75,8	111,7	46,9	56,6	16,0	61,3	44,6	45,9	47,7	46,4	69,8	44,2	51,1	98,2
Stavební práce "S" podle místa stavby na 1 obyvatele³⁾ (tis. Kč)															
2016	22,3	43,5	16,8	27,6	23,0	15,6	18,7	18,0	18,0	21,6	21,9	21,9	18,2	15,0	17,2
2017	23,0	43,8	19,1	32,4	21,7	18,9	19,5	17,3	19,5	19,1	22,7	23,0	19,3	15,6	15,6
2018	25,8	44,8	21,4	32,3	24,0	24,5	23,4	18,0	22,2	21,5	23,7	27,7	23,7	18,1	20,3
2019	29,3	49,7	27,8	31,3	25,5	23,1	26,3	19,9	24,5	25,3	30,2	31,7	27,4	21,5	22,6
2020	30,1	48,6	25,5	31,3	29,6	22,2	28,1	19,0	28,2	29,6	34,3	34,7	30,3	21,2	21,3
2021	33,7	54,9	28,5	36,1	33,1	27,1	29,3	19,0	32,8	36,7	31,9	36,5	32,5	24,4	28,6
Dokončené byty na 1 000 obyvatel															
2016	2,6	4,8	3,6	1,9	2,7	1,7	0,9	1,8	1,9	2,4	1,9	3,3	2,1	1,7	1,7
2017	2,7	4,5	4,0	2,0	2,8	1,3	1,2	1,5	2,2	2,2	2,0	3,6	2,3	1,7	1,9
2018	3,2	4,1	5,3	2,7	4,2	1,7	1,4	2,4	2,7	3,2	2,8	3,8	2,6	2,2	2,1
2019	3,4	4,6	5,1	3,5	4,6	2,3	1,6	1,9	3,1	3,3	2,9	4,0	3,1	2,7	2,0
2020	3,2	4,1	4,9	2,6	4,2	1,9	1,4	1,8	2,7	3,0	3,1	3,7	3,5	2,5	2,3
2021	3,3	4,1	4,6	2,7	4,2	2,1	1,6	2,0	3,2	3,2	3,7	4,0	3,1	2,6	2,3
Počet přenocování hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních na 1 000 obyvatel															
2016	4 704	13 197	1 724	6 208	2 999	16 301	1 752	6 092	6 823	2 438	2 528	2 800	3 043	3 521	1 940
2017	5 026	14 034	1 802	6 287	3 194	17 429	1 902	6 520	7 448	2 565	2 711	3 200	3 207	3 609	2 113
2018	5 224	14 026	1 942	6 788	3 493	17 774	2 057	6 744	7 818	2 554	2 877	3 449	3 416	3 821	2 285
2019	5 345	14 050	1 960	6 959	3 628	18 318	2 125	7 156	8 121	2 560	2 854	3 554	3 659	3 899	2 370
2020	2 933	3 694	1 309	5 266	2 537	9 887	1 340	5 665	6 197	1 823	2 143	2 271	2 550	2 767	1 548
2021	3 040	4 149	1 470	5 287	2 659	9 984	1 412	5 037	5 529	1 937	2 390	2 594	2 649	3 028	1 629

¹⁾ semidefinitivní údaje

²⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

³⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - životní prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1–4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2016	1,46	0,46	1,58	0,36	0,59	3,06	6,33	0,40	0,92	1,56	0,29	0,20	0,71	1,03	3,23
2017	1,39	0,48	1,70	0,40	0,55	2,32	5,43	0,39	0,88	1,55	0,29	0,20	0,68	1,18	3,19
2018	1,22	0,54	1,41	0,32	0,51	1,97	5,22	0,33	0,72	1,31	0,25	0,18	0,60	0,81	2,90
2019	1,01	0,50	1,24	0,32	0,46	1,51	4,25	0,35	0,67	1,07	0,27	0,18	0,61	0,62	2,45
2020	0,84	0,53	0,82	0,27	0,41	1,05	2,97	0,31	0,55	1,00	0,24	0,14	0,54	0,60	2,3
2021
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1–4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2016	2,47	18,53	2,48	1,19	1,21	2,25	5,92	1,64	1,56	2,79	1,42	1,92	1,65	1,75	4,57
2017	2,42	18,41	2,46	1,22	1,22	2,15	5,76	1,68	1,58	2,97	1,44	1,91	1,63	1,76	4,14
2018	2,33	17,93	2,23	1,17	1,15	2,04	5,70	1,65	1,48	3,01	1,33	1,83	1,56	1,69	3,89
2019	2,17	16,76	2,24	1,10	1,09	1,76	5,59	1,55	1,44	2,60	1,27	1,93	1,57	1,59	3,48
2020	1,95	15,25	1,92	1,02	0,98	1,72	5,07	1,44	1,31	2,18	1,17	1,76	1,43	1,44	3,19
2021
Produkce odpadů celkem na 1 obyvatele (kg)^{1,2)}															
2016
2017	3 263	3 537	3 362	2 909	4 316	2 693	3 502	2 191	2 836	2 811	3 006	3 586	3 609	2 306	3 373
2018	3 570	3 976	3 656	3 332	3 297	3 194	3 547	2 365	3 120	2 891	3 319	4 418	4 166	2 488	3 827
2019	3 497	3 825	3 678	3 028	3 458	2 334	3 568	2 612	3 019	3 252	3 001	4 196	3 476	2 664	4 022
2020	3 597	3 560	3 605	3 769	3 708	2 870	3 847	2 453	3 208	3 277	3 388	3 978	4 669	2 827	3 748
2021
Produkce komunálních odpadů na 1 obyvatele (kg)^{2,3)}															
2016
2017	489	515	531	496	453	428	478	464	509	481	513	440	503	455	501
2018	494	510	531	519	461	432	477	464	514	478	521	448	529	443	513
2019	500	510	542	524	450	434	494	466	524	494	532	458	534	460	509
2020	506	467	590	561	463	430	487	459	526	509	537	463	540	464	518
2021
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (litr/den)															
2016	88,3	107,9	86,1	84,7	87,4	84,5	90,2	86,6	79,2	77,3	78,6	92,9	81,3	74,9	89,8
2017	88,7	109,3	85,3	84,6	88,6	85,5	89,6	86,8	80,2	78,0	79,1	92,9	83,5	75,9	89,1
2018	89,2	107,5	88,2	84,1	88,4	86,7	91,6	87,5	80,5	79,7	81,2	92,9	83,2	75,7	89,9
2019	90,6	113,1	89,7	82,3	86,9	86,5	93,0	89,2	84,6	80,2	81,4	92,9	84,3	78,7	89,6
2020	91,1	112,5	90,0	82,6	87,3	89,0	93,1	90,5	85,6	81,4	80,6	93,2	83,2	80,0	91,0
2021	93,2	120,0	90,7	82,8	88,4	91,1	95,0	92,1	84,8	81,8	86,3	94,2	85,3	80,9	93,9
Podíl čistěných odpadních vod (bez zpoplatněných srážkových v %)															
2016	97,3	100,0	99,7	95,5	95,7	100,0	97,7	98,5	95,0	98,9	88,1	98,5	95,0	93,2	97,3
2017	97,5	100,0	99,7	95,8	96,4	99,9	97,7	98,5	94,8	99,2	90,7	98,5	95,6	92,3	98,0
2018	97,6	100,0	99,6	96,2	95,7	99,9	99,0	98,5	96,6	99,0	90,1	98,8	97,7	92,5	95,8
2019	97,7	100,0	99,7	96,5	95,5	100,0	99,9	97,6	96,0	99,0	90,2	98,8	98,1	93,4	95,5
2020	97,5	100,0	99,7	96,3	95,6	99,9	97,8	97,9	95,6	99,4	91,0	98,9	98,4	93,1	95,0
2021	97,5	100,0	99,7	96,4	95,8	99,9	97,0	97,2	97,1	98,5	92,0	98,9	98,4	93,1	95,1
Investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2016	2 411	2 981	1 445	1 170	2 545	2 608	7 610	1 002	1 506	2 391	1 757	1 896	1 270	770	2 986
2017	3 345	3 298	1 605	1 991	1 797	1 109	18 999	2 292	1 378	1 819	2 785	1 612	1 452	958	2 710
2018	2 920	4 498	2 463	3 135	1 943	1 302	5 579	2 327	2 383	2 337	2 484	1 515	1 899	1 994	3 939
2019	2 812	3 076	3 466	3 239	1 988	1 088	2 860	1 369	2 164	3 321	3 033	2 247	1 854	2 451	4 089
2020	2 910	3 556	3 177	2 818	2 257	1 651	3 140	1 082	2 609	3 949	3 419	2 296	2 427	1 941	3 885
2021	2 808	3 397	2 089	2 580	2 583	1 735	3 469	1 090	1 684	3 076	5 138	2 323	2 379	2 226	4 095

¹⁾ v roce 2020 došlo ke změně metodiky zpracování statistiky odpadů; sběr dat výkazem Odp 5-01 částečně nahrazen převzetím údajů z Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP) MŽP

²⁾ podle sídla provozovny, data nejsou plně srovnatelná s údaji publikovanými v předchozích letech

³⁾ odpady z domácností a odpady podobné povahy a složení, bez ohledu na to, kdo tento odpad produkuje nebo sbírá; dříve publikované údaje obsahovaly pouze komunální odpad vykázaný obcemi a podniky zapojenými do obecního systému sběru odpadu

Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Plzeňského kraje v letech 2001–2021

	Měřicí jednotka	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
Počet obyvatel (stav k 31. 12.)	osoby	549 635	554 559	561 095	569 647	571 884	572 065 ⁶⁾	571 732	572 709
v tom ve věku: 0–14 let		84 919	78 309	78 534	78 806	79 632	80 836 ⁶⁾	81 915	83 173
15–64 let		385 820	393 664	398 304	404 086	402 863	399 524 ⁶⁾	394 339	390 355
65 a více let		78 896	82 586	84 257	86 755	89 389	91 705 ⁶⁾	95 478	99 181
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	39,5	40,6	40,7	40,8	41,0	41,2 ⁶⁾	41,5	41,7
Sňatky		2 943	2 898	2 989	2 763	2 528	2 546	2 454	2 498
Rozvody		1 696	1 643	1 734	1 604	1 543	1 627	1 630	1 452
Živé narození	osoby	4 774	5 803	6 100	6 385	6 412	6 242	5 567	5 768
Zemřelí	osoby	5 917	5 918	5 653	5 785	5 859	5 816	5 888	6 003
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-1 143	-115	447	600	553	426	-321	-235
Přistěhovalí	osoby	3 317	6 521	9 982	11 395	6 484	4 828	4 278	4 761
Vystěhovalí	osoby	3 376	3 399	3 893	3 443	4 800	5 073	3 506	3 549
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-59	3 122	6 089	7 952	1 684	-245	772	1 212
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-1 202	3 007	6 536	8 552	2 237	181	451	977
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele	tis. Kč	133,7	169,0	181,3	192,7	194,4	196,0	197,6	202,0
Ekonomicky aktivní (pracovní síla)	tis. osob	282,3	281,7	281,9	290,4	293,2	290,8	290,7	291,3
Ekonomicky neaktivní (15 a více let)	tis. osob	182,1	191,8	196,1	194,2	199,0	201,8	199,3	198,6
Míra ekonomické aktivity	%	60,8	59,5	59,0	59,9	59,6	59,0	59,3	59,5
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	osoby	18 580	17 959	14 516	16 757	26 802	27 267	23 308	23 724
Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)	%	.	4,30	3,41	3,98	6,51	6,65	5,75	5,94
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby								
mateřských škol		14 427	15 123	15 322	15 985	16 795	17 818	18 549	19 055
základních škol		55 655	45 708	44 548	43 435	42 191	42 078	42 457	43 369
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		.	27 594	27 020	26 541	26 400	25 242	24 175	22 774
Studenti vysokých škol ²⁾ (stav k 31. 12.)	osoby	12 008	17 161	17 996	18 932	19 200	17 798	17 325	16 309
Lékaři na 1 000 obyvatel	osoby	4,1	4,3	4,4	4,4	4,5	4,5	4,6	4,6
Průměrný měsíční starobní důchod sólo ³⁾	Kč	6 770	8 147	8 713	9 604	10 009	10 088	10 520	10 740
Registrované trestné činy na 1 000 obyv.		28,2	25,2	27,6	26,8	25,0	24,2	24,1	22,4
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Hrubý domácí produkt	mil. Kč	130 242	180 955	191 382	189 606	194 241	197 660	202 260	197 695
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	103,4	109,9	101,1	97,3	99,5	104,5	102,8	95,8
Výdaje na výzkum a vývoj	mil. Kč	.	1 334	1 380	1 767	1 599	2 295	3 142	3 779
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		111 961	129 639	132 217	136 698	140 383	144 632	147 419	147 750
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	.	7 916	9 462	9 500	7 743	8 325	9 540	9 924
Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾	fyz. os.	52 043	59 397	57 764	59 318	51 470	50 478	53 037	54 027
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾	mil. Kč	10 152	18 156	18 020	17 014	14 358	13 210	12 640	11 097
Dokončené byty		1 697	2 067	1 905	2 662	2 051	1 903	1 457	1 444
Hosté v hromadných ubyt. zařízeních	tis. osob	467,1	487,9	514,1	487,5	479,0	484,2	495,6 ⁹⁾	595,1
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	384 431	382 202	381 770	381 349	380 844	380 330	379 930	379 335
z toho orná půda		265 553	262 954	262 312	261 697	260 428	259 172	258 261	257 434
Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	371 669	373 906	374 334	374 740	375 250	375 763	376 167	376 756
z toho: lesní pozemky		297 982	298 927	299 134	299 296	299 563	299 739	299 842	300 048
zastavěné plochy a nádvoří		9 724	9 705	9 727	9 727	9 730	9 684	9 641	9 604
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	102,2	96,8	98,5	96,1	93,1	90,6	83,4	81,6
Počet čistíren odpadních vod	ks	102	174	178	170	174	172	177	183
Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 657	1 842	3 425	3 330	5 453	1 994	2 678	2 245

1) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku

2) studenti státního občanství ČR s místem výuky v kraji

3) bez souběhu s vdovským nebo vdovečkým; od roku 2010 podle metodiky MPSV bez poměrného starob. důchodu; data za prosinec

4) průměrný evidenční počet zaměstnanců v podnicích se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatiz. vzduchu

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
573 491	575 143	576 635	578 629	580 816	584 672	589 899	591 041	⁶⁾ 578 707	Počet obyvatel (stav k 31. 12.)
84 103	85 260	86 400	87 678	88 938	90 310	91 693	92 300	⁶⁾ 90 713	v tom ve věku: 0–14 let
386 981	384 324	381 948	379 877	377 756	377 210	378 516	377 106	⁶⁾ 366 201	15–64 let
102 407	105 559	108 287	111 074	114 122	117 152	119 690	121 635	⁶⁾ 121 793	65 a více let
41,9	42,1	42,3	42,5	42,6	42,7	42,8	42,9	⁶⁾ 43,1	Průměrný věk (stav k 31. 12.)
2 367	2 519	2 638	2 857	2 857	3 034	3 006	2 479	2 654	Sňatky
1 613	1 374	1 462	1 380	1 356	1 386	1 279	1 207	1 149	Rozvody
5 510	5 674	5 861	5 940	6 066	6 082	6 027	5 876	5 933	Živě narození
6 061	5 761	6 307	6 153	6 242	6 276	6 356	7 066	7 912	Zemřelí
-551	-87	-446	-213	-176	-194	-329	-1 190	-1 979	Přirozený přírůstek/úbytek
5 160	5 363	5 594	6 189	6 881	7 959	9 496	7 243	8 907	Přistěhovalí
3 827	3 624	3 656	3 982	4 518	3 909	3 940	4 911	4 579	Vystěhovalí
1 333	1 739	1 938	2 207	2 363	4 050	5 556	2 332	4 328	Přírůstek/úbytek stěhováním
782	1 652	1 492	1 994	2 187	3 856	5 227	1 142	2 349	Celkový přírůstek/úbytek
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
205,5	209,1	221,7	221,5	235,5	244,5	266,1	279,0	.	Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele
295,9	294,9	298,8	297,4	297,3	297,5	300,6	301,0	303,8	Ekonomicky aktivní (pracovní síla)
193,4	194,5	191,2	192,7	193,4	194,4	194,1	197,6	194,8	Ekonomicky neaktivní (15 a více let)
60,5	60,3	61,0	60,7	60,6	60,5	60,8	60,4	60,9	Míra ekonomické aktivity
25 709	22 641	18 587	14 655	10 517	9 009	9 811	13 673	11 558	Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)
6,45	5,70	4,62	3,56	2,55	2,12	2,33	3,36	2,78	Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)
19 429	19 650	19 399	18 853	18 704	18 863	18 845	18 789	19 023	Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)
44 658	46 307	47 924	49 438	50 550	51 237	51 990	52 501	52 465	mateřských škol
21 835	21 309	21 038	21 243	21 326	21 343	21 680	22 264	23 196	základních škol
14 993	13 883	12 998	12 193	11 988	11 559	11 818	11 937	11 875	středních škol vč. konzervatoří (denní studium)
4,7	4,8	4,7	4,6	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	Studenti vysokých škol ²⁾ (stav k 31. 12.)
10 933	11 038	11 308	11 424	11 811	12 380	13 423	14 434	15 371	Lékaři na 1 000 obyvatel
23,9	20,9	18,3	16,8	16,8	17,0	17,6	15,2	14,2	Průměrný měsíční starobní důchod sólo ³⁾
207 513	218 947	230 887	239 439	254 606	267 405	279 978	276 380	.	Registované trestné činy na 1 000 obyv.
103,0	102,6	104,2	102,4	105,5	102,5	100,6	93,8	.	EKONOMICKÝ VÝVOJ
4 133	4 737	4 607	3 447	3 614	4 361	5 098	4 887	.	Hrubý domácí produkt
⁷⁾ 141 202	142 307	143 478	144 545	145 763	147 014	146 382	147 671	149 138	předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)
10 290	11 545	10 537	10 328	10 619	10 941	11 525	⁸⁾ 12 248	.	Výdaje na výzkum a vývoj
55 284	57 646	59 681	61 062	61 560	61 496	59 524	56 961	56 569	Registované subjekty (stav k 31. 12.)
10 032	12 825	12 704	13 313	12 588	13 958	14 998	17 473	19 131	Produkce zemědělského odvětví
1 445	1 362	1 208	1 561	1 647	2 426	2 688	2 506	2 413	Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾
558,8	568,7	650,3	660,0	751,6	839,9	871,9	533,6	554,6	Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾
378 868	378 166	377 762	377 477	377 203	377 106	377 137	376 919	376 814	Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾
256 406	254 982	254 298	253 519	252 977	252 266	251 382	250 064	249 364	Dokončené byty
377 230	377 921	378 334	387 421	387 697	387 790	387 757	387 972	388 089	Hosté v hromadných ubyt. zařízeních
300 191	300 420	300 553	308 449	308 631	308 703	308 732	308 918	309 091	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)
9 583	9 557	9 523	9 514	9 495	9 516	9 542	9 589	9 620	Zemědělská půda (stav k 31. 12.)
80,5	87,3	87,6	87,4	88,6	88,4	86,9	87,3	88,4	z toho orná půda
189	199	196	196	200	210	208	211	215	Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)
2 322	4 344	2 106	2 545	1 797	1 943	1 988	2 257	2 583	z toho: lesní pozemky
									zastavěné plochy a nádvoří
									Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele
									Počet čistíren odpadních vod
									Investice na ochranu ŽP podle místa
									investice na 1 obyvatele

⁵⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností⁶⁾ údaje od roku 2011 (2021) navazují na výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2011 (SLDB 2021)⁷⁾ od roku 2013 vlivem zpřesnění dat podle Registru osob nejsou údaje plně srovnatelné s předchozími roky⁸⁾ semidefinitivní údaje⁹⁾ od roku 2012 revidované údaje na základě výsledků šetření MMR

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	osoby	578 629	580 816	584 672	589 899	591 041	⁶⁾ 578 707
v tom: muži		286 667	287 844	290 226	293 394	293 818	⁶⁾ 286 745
ženy		291 962	292 972	294 446	296 505	297 223	⁶⁾ 291 962
z toho cizinci (bez azylantů)		29 331	31 479	35 381	39 779	42 070	43 600
Sňatky		2 857	2 857	3 034	3 006	2 479	2 654
Průměrný věk při prvním sňatku: ženichové		32,1	32,2	32,3	32,8	33,3	33,6
nevěsty		29,4	29,4	29,6	30,0	30,3	30,5
Rozvody		1 380	1 356	1 386	1 279	1 207	1 149
Živě narození	osoby	5 940	6 066	6 082	6 027	5 876	5 933
z toho mimo manželství	%	50,5	50,8	51,6	48,3	49,2	49,6
Průměrný věk matky při narození dítěte		30,3	30,5	30,6	30,6	30,7	30,8
prvního dítěte		28,5	28,7	28,8	28,9	28,8	29,2
Úhrnná plodnost ¹⁾		1,607	1,670	1,696	1,702	1,688	1,792
Potraty		1 847	1 992	1 663	1 714	1 513	1 354
z toho umělá přerušení těhotenství		903	967	859	808	657	565
Potraty na 100 narozených	%	31,0	32,7	27,3	28,4	25,7	22,8
Zemřelí	osoby	6 153	6 242	6 276	6 356	7 066	7 912
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-213	-176	-194	-329	-1 190	-1 979
Přistěhovalí	osoby	6 189	6 881	7 959	9 496	7 243	8 907
z toho z ciziny		2 364	3 275	4 197	5 480	3 501	4 934
Vystěhovalí	osoby	3 982	4 518	3 909	3 940	4 911	4 579
z toho do ciziny		742	1 371	796	863	1 727	1 294
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	2 207	2 363	4 050	5 556	2 332	4 328
z toho s cizinou		1 622	1 904	3 401	4 617	1 774	3 640
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	1 994	2 187	3 856	5 227	1 142	2 349
Na 1 000 obyvatel							
živě narození	‰	10,3	10,5	10,4	10,3	9,9	10,3
zemřelí	‰	10,7	10,8	10,8	10,8	12,0	13,7
přirozený přírůstek/úbytek	‰	-0,4	-0,3	-0,3	-0,6	-2,0	-3,4
přistěhovalí	‰	10,7	11,9	13,7	16,2	12,3	15,4
vystěhovalí	‰	6,9	7,8	6,7	6,7	8,3	7,9
přírůstek/úbytek stěhováním	‰	3,8	4,1	7,0	9,5	3,9	7,5
celkový přírůstek/úbytek	‰	3,5	3,8	6,6	8,9	1,9	4,1
Kojenecká úmrtnost ²⁾	‰	2,2	3,5	1,6	2,2	2,2	2,2
Novorozenecká úmrtnost ³⁾	‰	1,2	2,5	1,0	1,8	1,7	1,3
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.) ve věku:							
0–14 let	osoby	87 678	88 938	90 310	91 693	92 300	⁵⁾ 90 713
%	%	15,2	15,3	15,4	15,5	15,6	⁵⁾ 15,7
15–64 let	osoby	379 877	377 756	377 210	378 516	377 106	⁵⁾ 366 201
%	%	65,7	65,0	64,5	64,2	63,8	⁵⁾ 63,3
65 a více let	osoby	111 074	114 122	117 152	119 690	121 635	⁵⁾ 121 793
%	%	19,2	19,6	20,0	20,3	20,6	⁵⁾ 21,0
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	42,5	42,6	42,7	42,8	42,9	⁵⁾ 43,1
mužů		41,3	41,4	41,5	41,6	41,7	⁵⁾ 41,8
žen		43,7	43,8	43,9	44,0	44,1	⁵⁾ 44,4
Index stáří (stav k 31. 12.) ⁴⁾	%	126,7	128,3	129,7	130,5	131,8	⁵⁾ 134,3
mužů		107,2	108,9	110,4	111,3	112,3	⁵⁾ 113,8
žen		147,0	148,5	149,9	150,6	152,0	⁵⁾ 155,4
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ⁵⁾	%	52,3	53,8	55,0	55,8	56,7	⁵⁾ 58,0
Naděje dožití (dvouleté období)	roky						
mužů při narození		76,0	76,2	76,2	76,4	76,0	74,7
žen při narození		81,4	81,7	81,6	81,9	81,9	81,1
mužů ve věku 65 let		15,9	16,0	16,2	16,2	15,7	14,7
žen ve věku 65 let		19,1	19,4	19,5	19,6	19,4	19,0

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

²⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí

³⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí

⁴⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

⁵⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

⁶⁾ údaje v roce 2021 navazují na výsledky SLDB 2021

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL¹⁾							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	490,1	490,7	492,0	494,8	498,6	498,6
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	13,7	13,5	12,8	13,0	13,7	13,7
střední bez maturity	%	36,4	37,1	36,4	36,9	35,4	36,4
střední s maturitou	%	34,1	32,7	33,8	33,8	35,4	34,1
vysokoškolské vč. vyššího odborného	%	15,8	16,7	17,0	16,4	15,5	15,8
Ekonomicky aktivní populace (pracovní síla)	tis. osob	297,4	297,3	297,5	300,6	301,0	303,8
v tom: zaměstnaní ²⁾		287,2	291,5	293,0	296,8	294,4	294,5
z toho ženy		124,8	129,7	128,9	128,6	128,5	126,9
nezaměstnaní		10,2	5,8	4,5	3,8	6,6	9,3
z toho ženy		5,4	3,0	2,4	2,1	3,8	4,8
Ekonomicky neaktivní ve věku 15 a více let	tis. osob	192,7	193,4	194,4	194,1	197,6	194,8
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci ³⁾	%	85,3	84,9	83,3	86,0	85,8	87,2
zaměstnavatelé	%	2,7	3,0	2,9	2,2	2,3	1,8
pracující na vlastní účet	%	11,4	11,6	13,6	11,4	11,2	10,4
Zaměstnaní pracující v kraji	tis. osob	280,8	281,3	283,8	289,7	287,1	.
v tom podle sektorů:							
primární (zemědělství, lesnictví, rybářství)	%	4,2	4,0	4,0	3,8	3,9	.
sekundární (průmysl a stavebnictví)	%	42,0	42,2	41,9	41,5	40,7	.
terciární (služby)	%	53,8	53,7	54,2	54,7	55,4	.
Míra ekonomické aktivity	%	60,7	60,6	60,5	60,8	60,4	60,9
v tom: muži		69,2	68,1	68,5	69,6	68,4	69,8
ženy		52,4	53,3	52,6	52,2	52,5	52,3
Míra zaměstnanosti	%	58,6	59,4	59,6	60,0	59,0	59,1
v tom: muži		67,2	66,9	67,6	68,8	67,2	67,9
ženy		50,2	52,1	51,7	51,3	51,0	50,4
Obecná míra nezaměstnanosti ⁴⁾	%	3,4	1,9	1,5	1,3	2,2	3,1
v tom: muži		2,9	1,7	1,3	1,0	1,7	2,6
ženy		4,1	2,2	1,8	1,6	2,8	3,66
NEZAMĚSTANOST (stav k 31. 12.; MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce	osoby	14 655	10 517	9 009	9 811	13 673	11 558
z toho: ženy		7 631	5 371	4 553	5 045	6 884	6 104
absolventi škol a mladiství		699	400	409	481	611	550
osoby se zdravotním postižením		2 825	2 195	1 775	1 708	2 182	2 079
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		4 712	3 951	3 745	4 216	5 049	4 052
dosažitelní ⁵⁾		13 499	9 623	7 955	8 737	12 670	10 433
v tom podle věku:							
do 19 let		501	338	343	382	512	442
20–24 let		1 230	790	743	834	1 123	916
25–34 let		2 872	1 994	1 767	1 971	2 673	2 039
35–44 let		3 413	2 293	1 901	2 123	2 988	2 443
45–54 let		3 172	2 343	1 985	2 154	3 114	2 669
55 a více let		3 467	2 759	2 270	2 347	3 263	3 049
Průměrný věk	roky	42,6	43,5	42,9	42,6	42,7	43,6
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:	osoby						
základní a bez vzdělání		4 420	3 159	2 672	2 865	3 857	3 443
střední bez maturity		6 023	4 319	3 592	3 862	5 455	4 486
střední s maturitou		3 193	2 302	2 029	2 333	3 339	2 823
vyšší odborné vč. nástavbového		117	86	83	74	105	89
vysokoškolské		902	651	633	677	917	717
z toho podle klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO):							
nemanuální pracovníci	osoby	6 226	4 416	3 877	4 433	6 115	5 193
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		1 726	1 280	1 232	1 434	1 807	1 480
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		4 500	3 136	2 645	2 999	4 308	3 713
manuální pracovníci	osoby	8 170	5 949	5 036	5 287	7 203	6 268
kvalifikovaní (třídy 6–8)		3 979	2 894	2 543	2 687	3 859	3 160
nekvalifikovaní (třída 9)		4 191	3 055	2 493	2 600	3 344	3 108

¹⁾ údaje podle kraje obvyklého bydliště (kromě struktury zaměstnaných podle sektorů)²⁾ s jediným nebo hlavním zaměstnáním, vč. ozbrojených sil³⁾ zaměstnanci včetně členů produkčních družstev⁴⁾ podle definice Mezinárodní organizace práce⁵⁾ ve věku 15–64 let

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - sociální vývoj

pokračování

	Měřicí jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
v tom podle délky nezaměstnanosti:	osoby						
do 3 měsíců		5 533	4 745	4 557	4 843	4 769	4 091
více než 3 měsíce až 6 měsíců		2 405	1 695	1 657	2 141	3 229	2 237
více než 6 měsíců až 12 měsíců		1 969	1 385	1 153	1 393	3 045	1 929
více než 12 měsíců až 24 měsíců		1 494	816	579	700	1 679	1 855
více než 24 měsíců		3 254	1 876	1 063	734	951	1 446
Průměrná délka evidence	dny	588	528	396	305	314	381
Průměrný měsíční nárok na podporu v nezaměst.	Kč	6 740	7 329	7 787	8 471	8 892	9 392
Podíl nezaměstnaných osob ⁶⁾	%	3,56	2,55	2,12	2,33	3,36	2,78
v tom: muži		3,38	2,47	2,08	2,23	3,25	2,53
ženy		3,75	2,64	2,16	2,43	3,48	3,04
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ⁷⁾	%	1,25	0,71	0,44	0,38	0,70	0,90
Pracovní místa v evidenci úřadu práce (ÚP)	místa	10 210	20 396	34 866	37 876	27 764	32 810
Uchazeči na 1 pracovní místo v evidenci ÚP	osoby	1,4	0,5	0,3	0,3	0,5	0,4
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	127 931	136 391	142 440	156 317	164 883	.
na 1 obyvatele	tis. Kč	221,5	235,5	244,5	266,1	279,0	.
průměr ČR = 100	%	99,0	98,6	96,3	98,7	98,5	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁸⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	28 182	30 700	33 020	35 264	37 613	39 400
v tom: muži		31 104	33 683	36 147	38 180	40 068	41 724
ženy		24 562	26 927	29 130	31 638	34 446	36 508
Medián mezd	Kč	25 388	27 879	30 055	31 966	33 961	35 593
v tom: muži		27 609	30 351	32 460	34 378	35 872	37 540
ženy		22 715	25 222	27 240	29 222	31 552	33 166
NÁKLADY PRÁCE⁹⁾							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	37 219	40 003	42 925	46 493	48 189	.
z toho: přímé náklady (mzdy a náhrady mzdy)		26 962	28 998	31 151	33 675	34 995	.
sociální náklady a výdaje		9 623	10 372	11 108	12 092	12 551	.
VZDĚLÁVÁNÍ (MŠMT)							
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby						
mateřských škol		18 853	18 704	18 863	18 845	18 789	19 023
základních škol		49 438	50 550	51 237	51 990	52 501	52 465
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		21 243	21 326	21 343	21 680	22 264	23 196
vyšších odborných škol (denní studium)		1 003	862	813	820	904	937
Studenti vysokých škol (občané ČR, stav k 31. 12.)	osoby						
s trvalým bydlištěm v kraji		12 418	12 016	11 400	11 328	11 576	11 834
s místem výuky v kraji		12 193	11 988	11 559	11 818	11 937	11 875
z toho v prezenčním studiu	%	81,0	81,4	83,9	86,1	88,4	90,5
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	osoby	3 030	2 621	2 560	2 385	2 419	2 268
ZDRAVOTNICTVÍ (ÚZIS, ČSÚ)							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	přep. os.	2 673	2 733	2 725	2 744	2 751	.
na 1 000 obyvatel		4,6	4,7	4,7	4,7	4,7	.
z toho zubní lékaři		420,9	438,5	446,5	446,8	433,7	.
Nemocnice ¹⁰⁾	¹⁶⁾	11	10	10	10	10	.
lůžka		3 485	3 355	3 321	3 332	3 341	.
Samostatné ordinace lékařů							.
praktických pro dospělé		246,0	244,0	244,0	241,0	237,0	.
praktických pro děti a dorost		100,0	97,0	96,0	96,0	94,0	.
stomatologů		325,0	328,0	325,0	318,0	312,0	.
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	%	4,708	4,688	4,843	5,033	5,872	6,217
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	kalendář. dny	40,2	39,1	38,4	39,6	38,3	33,0

⁶⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku

⁷⁾ podíl dlouhodobě nezaměstn. (12 měsíců a déle) v evidenci ÚP na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, jmenovatel data ČSÚ

⁸⁾ pramen: MPSV (Informační systém o průměrném výděлку) a MF (Informační systém o platu a služebním příjmu)

⁹⁾ podniky se sídlem v kraji

¹⁰⁾ nemocnice akutní a následné péče

¹⁶⁾ některé LDN se staly součástí nemocnic

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - sociální vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA (MPSV)							
Počet vyplacených dávek celkem (vč. péstounské péče)	tis. dávek	454,3	423,5	378,2	359,3	373,1	373,8
z toho rodičovský příspěvek		170,1	173,2	175,7	177,7	196,9	189,8
Výdaje na dávky celkem (vč. péstounské péče)	mil. Kč	1 717	1 705	1 826	1 786	2 505	2 398
z toho rodičovský příspěvek		1 165	1 191	1 291	1 278	1 998	1 848
Výdaje na dávky státní sociální podpory (vč. péstounské péče) na 1 obyvatele	Kč	2 972	2 943	3 134	3 040	4 240	4 154
ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (stav k 31. 12.; MPSV)							
Lůžka v domovech pro seniory		1 781	1 727	1 629	1 639	1 665	1 584
na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let		16,0	15,1	13,9	13,7	13,7	13,0
Lůžka v domovech se zvláštním režimem		1 053	968	1 192	1 283	1 473	1 598
Lůžka v domovech pro osoby se zdrav. postižením		1 076	1 076	1 076	1 076	1 064	1 049
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci; ČSSZ)							
Příjemci starobního důchodu celkem ¹¹⁾	osoby	132 327	133 017	133 610	133 803	133 188	131 898
z toho ženy		80 134	80 203	80 098	79 928	79 190	78 459
Příjemci starobního důchodu sólo ¹²⁾	osoby	98 875	99 758	100 478	100 873	100 638	99 203
Příjemci předčasného starobního důchodu ^{11,13)}	osoby	37 504	38 223	38 800	39 180	39 610	40 234
z toho ženy		21 366	21 803	22 152	22 386	22 650	23 077
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem (včetně souběhu)	%	28,3	28,7	29,0	29,3	29,7	30,5
v tom: muži		30,9	31,1	31,1	31,2	31,4	32,1
ženy		26,7	27,2	27,7	28,0	28,6	29,4
Průměrný měsíční starobní důchod sólo ¹²⁾	Kč	11 424	11 811	12 380	13 423	14 434	15 371
v tom: muži		12 567	12 975	13 582	14 669	15 746	16 759
ženy		10 388	10 748	11 271	12 265	13 199	14 056
Podíl průměrného starobního důchodu sólo ¹²⁾ na mzdovém mediánu	%	45,0	42,4	41,2	42,0	42,5	43,2
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ (ČSSZ)							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	1 401 951	1 486 303	1 809 832	2 046 456	2 927 939	2 735 543
v tom dávky:							
nemocenské		976 685	1 020 909	1 278 905	1 487 632	1 786 649	1 917 040
ošetřovné		72 108	84 800	98 790	100 283	646 323 ¹⁷⁾	300 201
peněžitá pomoc v mateřství		352 724	380 205	419 760	439 455	473 943	495 507
vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství		434	389	437	469	507	211
otcovská poporodní péče ¹⁴⁾		.	.	10 463	13 333	13 519	14 201
dlouhodobé ošetřovné ¹⁴⁾		.	.	1 477	5 284	6 998	8 383
KRIMINALITA, NEHODY (Policejní prezidium ČR)							
Registrované trestné činy		9 679	9 727	9 923	10 324	8 996	8 224
na 1 000 obyvatel		16,8	16,8	17,0	17,6	15,2	14,2
Objasněné trestné činy		4 931	4 664	4 812	4 930	4 005	3 863
Hlášené dopravní nehody		3 352	3 590	3 673	4 091	3 731	3 914
na 1 000 obyvatel		5,8	6,2	6,3	7,0	6,3	6,8
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	osoby	41	53	44	28	31	34
Podíl bodovaných řidičů ¹⁵⁾ z registr. řidičů celkem	%	7,4	7,0	6,6	6,3	5,2	5,9
Požáry		935	989	1 199	1 082	1 085	1 019
na 1 000 obyvatel		1,6	1,7	2,1	1,8	1,8	1,8
přímá škoda	mil. Kč	298	104	219	139	185	172

¹¹⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

¹²⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

¹³⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

¹⁴⁾ dávka otcovské poporodní péče byla zavedena od února 2018, dlouhodobé ošetřovné od června 2018

¹⁵⁾ bodovaní řidiči se dopustil přestupku (trestného činu) započítávaného do bodového hodnocení řidiče

¹⁷⁾ na růst výdajů na ošetřovné mělo vliv uzavření škol a jiných zařízení během pandemie covid-19 vč. souvisejících legislativních úprav

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	239 439	254 606	267 405	279 978	276 380	.
předchozí rok=100 (srovnatelné ceny)	%	102,4	105,5	102,5	100,6	93,8	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	Kč	414,5	439,6	459,0	476,5	467,7	.
průměr ČR = 100	%	91,3	91,1	90,2	87,8	87,9	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	Kč	852,7	905,3	942,3	966,5	962,5	.
průměr ČR = 100	%	93,6	94,7	94,4	90,6	90,3	.
Hrubá přidaná hodnota	mil. Kč	215 372	228 794	240 977	252 968	251 484	.
v tom sektory: primární	%	3,3	3,3	3,1	3,1	3,3	.
sekundární	%	45,0	44,1	43,0	41,8	40,7	.
terciární	%	51,7	52,7	53,8	55,1	56,0	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	51 323	53 574	61 909	65 394	66 967,0	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	Kč	88,8	92,5	106,3	111,3	113,3	.
průměr ČR = 100	%	78,5	76,9	79,4	75,8	81,4	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) pracující v kraji	osoby	280 785	281 251	283 769	289 670	287 137	.
z toho zaměstnanci		248 887	248 542	245 159	258 155	255 458	.
MÍSTNÍ ROZPOČTY¹⁾ (Ministerstvo financí)							
Příjmy celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	26 543	28 092	31 054	35 877	37 065	41 177
Výdaje celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	23 634	26 374	30 683	33 988	36 479	38 855
v tom: běžné výdaje		19 501	20 923	23 151	26 166	27 364	29 153
kapitálové výdaje		4 133	5 451	7 532	7 822	9 115	9 701
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	3 447	3 614	4 361	5 098	4 887	.
z toho: mzdové		1 553	1 679	1 980	2 340	2 356	.
financované z veřejných zdrojů ČR		952	1 039	1 149	1 174	1 155	.
Pracovníci ve výzkumu a vývoji	přep. os.	2 787	2 850	3 133	3 725	3 596	.
z toho výzkumní pracovníci		1 652	1 685	1 915	2 255	2 247	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE²⁾							
Podíl domácností vybavených osobním počítačem	%	77,8	79,3	79,1	79,7	81,2	.
Podíl domácností s připojením k internetu	%	77,5	79,3	80,4	83,2	85,2	.
EKONOMICKÉ SUBJEKTY							
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		144 545	145 763	147 014	146 382	147 671	149 138
z toho živnostníci		98 606	100 702	101 512	102 720	103 679	104 638
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou		69 886	71 136	71 676	72 249	73 071	74 093
z toho živnostníci		43 963	44 978	45 114	45 359	46 201	46 920
Vzniklé subjekty		4 137	4 412	4 135	4 243	4 219	4 452
z toho živnostníci		2 450	2 564	2 565	2 693	2 626	2 842
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	10 328	10 619	10 941	11 525 ⁷⁾	12 248	.
z toho: rostlinná produkce		5 248	4 956	5 203	5 638 ⁷⁾	6 299	.
živočišná produkce		4 643	5 189	5 259	5 397 ⁷⁾	5 416	.
Obhospodařovaná zemědělská půda (stav k 31. 5.)	ha	310 550	314 953	316 536	319 423	319 549	320 073
z toho orná		194 758	196 322	195 381	197 559	197 664	197 435
Sklizeň: obilovin	t	592 460	540 266	530 317	575 339	599 565	587 276
brambor	t	31 725	34 144	30 056	31 964	35 949	39 789
Hospodářská zvířata (stav k 1. 4.)							
skot	kusy	165 396	164 897	164 983	164 685	161 706	159 536
prasata	kusy	120 839	104 757	116 173	117 893	112 189	101 864
drůbež	tis. ks	2 294	1 646	2 416	2 136	2 837	3 193
Výroba jatečného skotu	t ž. hm.	20 118	18 588	19 372	19 187	18 162	17 953
Výroba jatečných prasat	t ž. hm.	22 237	19 830	22 232	19 905	22 081	22 191
Výroba jatečné drůbeže	t ž. hm.	25 899	23 040	27 669	22 049	25 767	27 860
Výroba mléka	tis. l	315 259	324 400	333 554	339 090	350 541	354 487
Snáška konzumních vajec	tis. ks	171 457	199 993	112 486	217 742	190 992	383 185

¹⁾ souhrn za kraj, obce a dobrovolné svazky obcí²⁾ tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2020 je vypočten z dat roku 2019, 2020 a 2021)⁷⁾ semidefinitivní výsledky

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - ekonomický vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
LESNICTVÍ							
Plochy dřevin (stav k 31. 12.; ÚHÚL)	ha	299 620	300 213	300 531	300 637	301 058	300 702
Zalesňování	ha	2 103	1 985	1 944	2 185	2 829	3 276
Těžba dřeva	m ³ b. k.	1 627 936	1 727 434	1 768 221	2 372 059	3 020 113	2 229 656
z toho nahodilá hmyzová		230 218	419 609	863 276	1 671 745	2 318 367	1 437 300
PRŮMYSL³⁾							
Průměrný počet podniků		164	164	166	159	154	151
Tržby z prodeje výrobků a služeb průmysl. povahy na 1 zaměstnance	mil. Kč	213 925	220 462	235 030	229 564	201 623	222 598
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	tis. Kč	3 503	3 581	3 822	3 857	3 540	3 935
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	fyz. os.	61 062	61 560	61 496	59 524	56 961	56 569
	Kč	30 357	32 416	34 518	36 559	37 130	38 662
ENERGETIKA (Energetický regulační úřad)							
Výroba elektřiny brutto	GWh	1 287	1 308	1 336	1 280	1 348	1 428
podíl na ČR	%	1,5	1,5	1,5	1,5	1,7	1,7
Spotřeba elektřiny	GWh	3 048	3 107	3 080	3 033	2 947	3 130
podíl na ČR	%	5,3	5,3	5,2	5,1	5,1	5,2
v domácnostech na 1 obyvatele	kWh	1 452,5	1 476,8	1 458,5	1 472,9	1 556,0	1 745,8
Spotřeba zemního plynu	tis. m ³	379 678	392 601	363 913	362 408	362 338	402 855
podíl na ČR	%	4,7	4,7	4,5	4,3	4,2	4,3
v domácnostech na 1 odběratele	m ³	763,2	790,5	739,4	713,3	756,2	846,4
STAVEBNICTVÍ							
Průměrný počet podniků ⁴⁾		25	24	23	28	26	26
Základní stavební výroba ⁴⁾	mil. Kč	5 858	5 429	5 871	7 376	7 490	7 478
na 1 zaměstnance	tis. Kč	1 997	1 916	2 056	2 269	2 370	2 379
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ⁴⁾	fyz. os.	2 933	2 834	2 855	3 251	3 160	3 143
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance ⁴⁾	Kč	32 202	35 001	37 902	39 472	41 489	43 167
Stavební práce "S" provedené v krajích ⁵⁾	mil. Kč	13 313	12 588	13 958	14 998	17 473	19 131
z toho pro veřejné zadavatele		4 810	5 434	6 889	7 214	9 583	9 791
STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota povolených staveb	mil. Kč	16 060	17 808	21 279	16 571	19 773	22 592
z toho budov (bytových a nebytových)		12 612	14 091	14 841	12 106	14 799	17 657
z toho výstavba nových bytových budov		4 273	4 949	5 425	5 284	6 860	7 704
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	2 861	3 051	3 626	2 757	2 958	3 247
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty		2 170	2 356	2 163	2 156	2 740	2 567
z toho v nových rodinných domech		954	1 135	1 414	1 202	1 229	1 543
Dokončené byty		1 561	1 647	2 426	2 688	2 506	2 413
z toho v nových rodinných domech		913	952	1 206	1 264	1 265	1 203
Investiční náklady na výstavbu 1 m ² obytné plochy bytu							
v novém rodinném domě	Kč	35 334	35 983	37 225	39 239	40 584	45 003
v novém bytovém domě	Kč	36 154	33 619	36 953	41 599	51 018	48 810
DOPRAVA (Ministerstvo dopravy)							
Osobní automobily vč. dodávkových (stav k 31. 12.)		315 974	330 684	344 128	355 958	363 362	366 869
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení (HUZ)		519	507	535	528	592	613
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních		28 375	27 503	28 703	28 486	30 828	31 648
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních	tis. osob	660	752	840	872	534	555
z toho ze zahraničí		233	257	306	314	118	111
Průměrná doba pobytu hostů v HUZ	dny	3,6	3,5	3,4	3,4	3,8	3,8
z toho hostů ze zahraničí		3,1	3,0	3,0	3,0	3,4	3,5
Satelitní účet cestovního ruchu							
Hrubá přidaná hodnota cestovního ruchu	mil. Kč	5 027	5 378	5 675	⁷⁾ 6 085	⁸⁾ 3 798	.
Průměrný počet zaměstnaných osob ⁶⁾	osoby	9 925	9 982	10 268	⁷⁾ 10 442	⁸⁾ 9 815	.

³⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (dle CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

⁴⁾ podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující stavební činností

⁵⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

⁶⁾ počet zaměstnaných osob v hlavním zaměstnání (roční průměr)

⁷⁾ semidefinitivní údaje

⁸⁾ předběžné údaje

Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - životní prostředí

	Měřicí jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	377 477	377 203	377 106	377 137	376 919	376 814
z toho: orná půda		253 519	252 977	252 266	251 382	250 064	249 364
zahrady a ovocné sady		13 387	13 411	13 484	13 594	13 743	13 863
trvalé travní porosty		110 572	110 815	111 355	112 161	113 112	113 587
Nezemědělská půda (stav 31. 12.)	ha	387 421	387 697	387 790	387 757	387 972	388 089
z toho: lesní pozemky		308 449	308 631	308 703	308 732	308 918	309 091
zastavěné plochy a nádvoří		9 514	9 495	9 516	9 542	9 589	9 620
VODOVODY A KANALIZACE							
Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů	%	84,4	85,0	86,3	85,9	85,7	88,7
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	87,4	88,6	88,4	86,9	87,3	88,4
Cena vody (bez DPH)	Kč/m ³	37,5	38,1	39,2	40,8	43,6	46,1
Cena stočného (bez DPH)	Kč/m ³	26,7	27,0	27,8	30,5	31,8	33,2
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	83,8	84,9	86,3	85,9	85,0	88,4
na kanalizaci s koncovou ČOV		77,4	79,4	80,8	80,6	80,8	84,0
Podíl čistěných odpadních vod (bez srážkových)	%	95,7	96,4	95,7	95,5	95,6	95,8
Čistírný odpadních vod (ČOV)		196	200	210	208	211	215
Celková kapacita ČOV	m ³ /den	171 452	171 716	173 795	173 137	173 333	174 688
Produkce kalů v ČOV	t sušiny	9 113	8 483	8 843	8 601	8 756	8 941
OVZDUŠÍ (ČHMÚ)¹⁾							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1–4)	t/km ²	0,50	0,49	0,47	0,46	0,42	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,44	0,44	0,42	0,40	0,37	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,06	0,05	0,05	0,05	0,05	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1–4)	t/km ²	0,59	0,55	0,51	0,46	0,41	.
z toho stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,58	0,55	0,51	0,46	0,41	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1–4)	t/km ²	1,21	1,22	1,15	1,09	0,98	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,59	0,62	0,57	0,53	0,48	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,62	0,61	0,58	0,55	0,50	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1–4)	t/km ²	5,68	5,74	5,24	5,08	4,85	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		4,63	4,73	4,20	4,19	4,06	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,05	1,01	1,04	0,89	0,79	.
ODPADY							
Produkce odpadů celkem ^{2,3)}	t	.	2 499 902	1 921 092	2 031 727	2 190 989	.
na 1 obyvatele	kg	.	4 316	3 297	3 458	3 708	.
z toho: nebezpečných	t	.	58 341	67 505	56 177	55 987	.
na 1 obyvatele	kg	.	101	116	96	95	.
Produkce komunálních odpadů ^{3,4)}	t	.	262 260	268 738	264 292	273 295	.
na 1 obyvatele	kg	.	453	461	450	463	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Investice na ochranu životního prostředí (OŽP) podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	2 545	1 797	1 943	1 988	2 257	.
Investice na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	1 383,3	949,5	987,2	1 046,6	1 233,5	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	24,3	13,7	23,1	26,6	22,7	.
nakládání s odpadními vodami	%	48,3	52,5	45,0	54,9	55,0	.
nakládání s odpady	%	23,7	27,7	25,8	14,8	17,3	.
Neinvestiční náklady na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	2 975,2	3 141,7	3 162,1	2 866,8	2 998,8	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	3,0	3,1	3,2	3,4	3,0	.
nakládání s odpadními vodami	%	24,7	23,2	21,5	22,3	22,2	.
nakládání s odpady	%	67,9	68,7	68,8	72,2	69,2	.

¹⁾ emise v celé časové řadě nově vypočteny podle mezinárodní metodiky (především zpřesněny odhady emisí z dopravy a emisí ze spalování v domácnostech)

²⁾ v roce 2020 došlo ke změně metodiky zpracování statistiky odpadů; sběr dat výkazem Odp 5-01 částečně nahrazen převzetím údajů z Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP) MŽP

³⁾ podle sídla provozovny, data nejsou plně srovnatelná s údaji publikovanými v předchozích letech

⁴⁾ odpady z domácností a odpady podobné povahy a složení, bez ohledu na to, kdo tento odpad produkuje nebo sbírá; dříve publikované údaje obsahovaly pouze komunální odpad vykázaný obcemi a podniky zapojenými do obecního systému sběru odpadu

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2011, 2016 a 2021

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Domažlice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever	Rokycany	Tachov
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
Počet obyvatel (stav k 31. 12.)	2011	571 709	60 727	87 622	184 871	62 033	75 718	47 613	53 125
	2016	578 629	61 405	86 452	189 131	62 445	78 007	48 184	53 005
	2021 ¹⁾	578 707	54 391	84 614	188 407	68 918	80 666	48 770	52 941
z toho cizinci (bez azylantů)	2011	23 884	2 326	2 405	11 258	1 908	1 387	1 412	3 188
	2016	29 331	2 904	2 744	14 788	1 856	1 808	1 716	3 515
	2021 ¹⁾	43 600	3 321	3 351	22 618	2 916	3 020	2 843	5 531
v tom ve věku (%):									
0–14 let	2011	14,3	15,1	14,3	13,5	14,6	15,5	14,0	14,9
	2016	15,2	15,7	14,7	14,8	15,1	16,0	15,0	15,3
	2021 ¹⁾	15,7	15,9	14,7	15,6	16,0	16,4	15,8	15,7
15–64 let	2011	69,0	69,5	68,4	68,1	68,9	69,3	68,7	72,0
	2016	65,7	65,7	65,0	65,1	65,7	66,2	65,5	68,1
	2021 ¹⁾	63,3	63,1	62,5	62,7	63,0	64,2	63,0	65,7
65 a více let	2011	16,7	15,4	17,3	18,4	16,5	15,2	17,3	13,2
	2016	19,2	18,5	20,3	20,1	19,2	17,8	19,5	16,6
	2021 ¹⁾	21,0	21,0	22,8	21,7	21,0	19,4	21,2	18,6
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	2011	41,5	40,8	41,9	42,4	41,4	40,4	41,8	39,8
	2016	42,5	42,0	43,2	42,9	42,5	41,5	42,6	41,3
	2021 ¹⁾	43,1	42,9	44,2	43,4	42,9	42,2	43,2	42,1
Index stáří (stav k 31. 12.) ²⁾	2011	116,6	101,9	121,2	136,5	112,7	98,3	123,9	88,7
	2016	126,7	117,5	138,1	135,7	126,9	111,7	130,1	108,2
	2021 ¹⁾	134,3	131,9	154,4	139,3	130,8	118,2	134,3	118,6
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ³⁾	2011	45,0	43,8	46,2	46,7	45,2	44,2	45,6	38,9
	2016	52,3	52,1	53,8	53,7	52,3	51,1	52,8	46,9
	2021 ¹⁾	58,0	58,4	60,0	59,4	58,7	55,7	58,7	52,3
Živě narození na 1 000 obyvatel	2011	9,7	9,3	9,5	10,1	9,5	9,8	9,6	9,6
	2016	10,3	10,4	9,7	10,6	9,8	10,4	10,2	10,4
	2021	10,3	10,6	9,1	10,6	10,1	10,8	9,5	11,0
Zemřelí na 1 000 obyvatel	2011	10,3	10,0	10,6	10,4	11,0	9,3	12,0	9,0
	2016	10,7	10,1	11,1	10,7	10,7	10,4	12,0	9,3
	2021	13,7	13,1	14,9	13,5	13,1	12,7	13,8	15,2
Přistěhovalí na 1 000 obyvatel	2011	7,5	11,7	9,9	17,5	19,6	21,9	15,4	12,2
	2016	10,7	14,1	12,8	23,7	20,3	23,1	19,3	18,2
	2021	15,4	16,7	15,2	30,1	26,6	29,8	25,0	26,2
Vystěhovalí na 1 000 obyvatel	2011	6,1	9,8	10,8	17,1	16,5	14,8	12,4	16,2
	2016	6,9	12,1	13,3	18,6	16,5	16,2	13,4	16,2
	2021	7,9	12,9	12,7	23,3	17,4	17,2	13,3	18,2
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2011	-0,6	-0,7	-1,1	-0,3	-1,5	0,6	-2,4	0,7
	2016	-0,4	0,3	-1,4	-0,1	-0,9	-0,0	-1,8	1,2
	2021	-3,4	-2,5	-5,8	-3,0	-3,1	-1,9	-4,3	-4,2
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel	2011	-3,4	-2,5	-5,8	-3,0	-3,1	-1,9	-4,3	-4,2
	2016	3,8	2,0	-0,5	5,1	3,8	6,8	5,9	2,0
	2021	7,5	3,8	2,4	6,8	9,2	12,6	11,7	8,1
Celkový přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2011	0,8	1,2	-2,0	0,1	1,7	7,7	0,5	-3,3
	2016	3,5	2,3	-1,9	5,0	2,9	6,8	4,1	3,2
	2021	4,1	1,3	-3,4	3,8	6,1	10,7	7,5	3,8
Naděje dožití (v období 2017–2021)									
muži při narození	.	.	75,1	75,2	76,8	75,1	75,7	75,5	73,7
žen při narození	.	.	80,8	81,5	82,1	81,7	81,5	81,1	79,9

1) údaje navazují na výsledky SLDB 2021

2) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

3) počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2011, 2016 a 2021

pokračování

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						Tachov
			Domažlice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever	Rokycany	
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	2016	14 655	1 647	2 364	4 341	1 458	1 913	1 117	1 815
	2021	11 558	1 262	1 642	3 582	1 018	1 669	1 134	1 251
z toho (%):									
ženy	2016	52,1	51,1	47,6	53,7	55,6	53,2	57,1	47,9
	2021	52,8	53,6	48,1	55,9	52,1	53,0	56,2	46,8
absolventi škol a mladiství	2016	4,8	4,1	4,4	5,6	5,5	5,0	4,1	3,6
	2021	4,8	6,5	4,2	4,6	4,6	5,2	4,1	4,5
osoby se zdravotním postižením	2016	19,3	23,7	19,4	15,2	22,4	14,2	27,2	22,9
	2021	18,0	20,8	17,3	15,6	21,1	13,1	23,7	21,5
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2016	32,2	27,0	38,2	31,0	31,8	35,8	31,4	28,7
	2021	35,1	25,9	42,2	35,2	39,0	35,4	34,4	31,4
dosažitelní ⁴⁾	2016	92,1	96,7	92,7	84,9	90,4	98,7	93,8	97,9
	2021	90,3	94,1	90,5	88,7	86,5	88,5	94,4	92,3
ve věku do 24 let	2016	11,8	12,5	11,8	10,7	12,6	13,7	11,7	11,1
	2021	11,7	14,9	11,9	10,2	11,8	13,3	10,2	12,1
ve věku 55 a více let	2016	23,7	24,7	22,8	21,1	24,0	24,8	27,7	26,2
	2021	26,4	24,2	25,1	26,4	28,6	22,6	30,4	29,7
evidovaní 12 a více měsíců	2016	32,4	37,8	25,5	32,0	35,7	30,3	31,6	37,5
	2021	28,6	30,0	21,0	27,5	27,1	31,6	33,3	32,9
Podíl nezaměstnaných osob (stav k 31. 12.; %) ⁵⁾	2016	3,56	3,94	3,89	3,00	3,22	3,68	3,33	4,92
	2021	2,78	3,04	2,76	2,57	2,19	2,85	3,42	3,22
v tom: muži	2016	3,38	3,75	4,11	2,80	2,76	3,38	2,82	4,98
	2021	2,53	2,70	2,83	2,21	2,01	2,56	2,82	3,27
ženy	2016	3,75	4,14	3,66	3,21	3,74	3,99	3,87	4,86
	2021	3,04	3,39	2,69	2,95	2,39	3,16	4,06	3,16
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (stav k 31. 12.; %) ⁶⁾	2016	1,25	1,54	1,07	1,13	1,27	1,12	1,12	1,88
	2021	0,90	1,10	0,65	0,83	0,64	1,02	1,23	1,18
Lékaři na 1 000 obyvatel	2016	4,6	2,5	3,4	8,5	3,7	1,5	3,0	2,3
	2020	4,7	2,3	3,8	8,7	3,2	1,3	2,9	2,4
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	2016	4,708	4,842	5,249	4,027	5,456	4,786	5,743	5,910
	2021	6,217	6,060	6,677	5,415	6,640	6,510	7,826	8,000
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	2016	40,2	39,2	45,0	37,5	46,1	41,2	43,4	39,1
	2021	33,0	31,9	35,2	31,2	35,3	32,6	37,3	33,7
Lůžka v domovech pro seniory na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	2016	16,0	36,8	18,6	7,7	13,8	5,5	24,9	30,8
	2020	13,7	29,2	16,9	4,7	12,5	6,2	22,7	25,2
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč) ⁷⁾	2016	11 424	11 139	11 105	11 721	11 377	11 353	11 423	11 302
	2021	15 371	14 961	14 947	15 760	15 344	15 361	15 413	15 109
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (včetně souběhu; %) ⁸⁾	2016	28,3	30,8	33,9	25,0	30,0	30,8	27,4	23,3
	2021	30,5	33,7	36,0	26,7	33,1	32,7	30,3	24,6
v tom: muži	2016	30,9	33,4	36,9	27,4	33,8	32,1	30,4	25,3
	2021	32,1	34,8	37,6	28,5	36,4	32,9	32,4	25,2
ženy	2016	26,7	29,0	31,9	23,5	27,3	30,0	25,5	22,0
	2021	29,4	32,9	34,9	25,6	30,7	32,6	28,9	24,2

4) ve věku 15–64 let

6) podíl dlouhodobě nezam. (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

5) podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

7) bez souběhu s vdovským nebo vdovečským; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

8) starobní důchod vč. souběhu s vdovským nebo vdovečským; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2011, 2016 a 2021

dokončení

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						Roky-cany	Tachov
			Domaž-lice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever			
Registrované trestné činy na 1 000 obyvatel	2016	16,8	14,3	12,5	25,1	10,4	13,0	16,9		
	2021	14,2	13,3	11,8	20,4	9,4	11,4	13,5		
Hlášené dopravní nehody na 1 000 obyvatel	2016	5,8	7,1	4,4	5,3	5,4	6,0	9,3		
	2021	6,8	9,5	7,2	7,1	4,9	5,3	8,7		
EKONOMICKÝ VÝVOJ										
Soukromí podnikatelé (živnostníci) na 1 000 obyvatel ve věku 18 a více let (stav k 31. 12.)	2016	207,1	194,3	201,6	219,7	193,1	211,1	212,0	191,5	
	2021	222,1	208,4	214,6	233,4	214,8	229,5	224,6	203,8	
z toho:										
se zjištěnou ekonomickou aktivitou	2016	92,3	78,9	88,5	101,8	88,8	93,2	97,2	78,3	
	2021	99,6	82,2	94,7	108,9	98,4	104,2	105,3	81,3	
subjekty vzniklé v roce	2016	5,1	4,7	4,7	5,3	5,5	5,3	5,5	4,9	
	2021	6,0	4,9	5,6	6,3	5,8	6,2	6,2	6,2	
Zahájené byty na 1 000 obyvatel	2016	3,8	2,8	1,3	5,3	3,3	4,2	2,4	4,3	
	2021	4,4	3,8	2,2	3,2	3,8	9,1	6,4	5,2	
Dokončené byty na 1 000 obyvatel	2016	2,7	1,9	1,5	3,1	2,3	4,0	3,1	2,5	
	2021	4,2	2,4	3,5	4,4	3,9	7,0	4,0	2,7	
Hromadná ubytovací zařízení	2016	519	53	241	71	22	48	32	52	
	2021	613	60	295	74	37	48	37	62	
lůžka	2016	28 375	2 359	9 721	5 845	984	4 059	2 015	3 392	
	2021	31 648	2 681	11 379	5 642	1 518	4 022	2 162	4 244	
lůžka na 1 000 obyvatel	2016	49,1	38,4	112,3	31,0	15,8	52,2	41,9	64,1	
	2021	54,8	49,4	134,4	30,0	22,1	50,1	44,5	80,4	
hosté (tis. osob)	2016	660,0 ⁹⁾	29,8 ⁹⁾	210,2 ⁹⁾	266,5 ⁹⁾	16,9 ⁹⁾	52,2 ⁹⁾	32,5 ⁹⁾	51,9 ⁹⁾	
	2021	554,6 ⁹⁾	40,2 ⁹⁾	201,6 ⁹⁾	138,7 ⁹⁾	20,0 ⁹⁾	44,2 ⁹⁾	31,7 ⁹⁾	78,2 ⁹⁾	
z toho ze zahraničí	2016	232,5 ⁹⁾	7,5 ⁹⁾	27,3 ⁹⁾	162,5 ⁹⁾	3,3 ⁹⁾	6,1 ⁹⁾	6,9 ⁹⁾	18,9 ⁹⁾	
	2021	111,2 ⁹⁾	8,0 ⁹⁾	9,4 ⁹⁾	45,4 ⁹⁾	1,6 ⁹⁾	2,0 ⁹⁾	2,6 ⁹⁾	42,2 ⁹⁾	
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ										
Podíl na celkové výměře (stav k 31. 12.; %):										
orná půda	2016	33,1	35,0	25,0	34,0	42,5	41,0	29,9	30,4	
	2021	32,6	34,0	24,7	33,4	41,7	40,3	29,5	29,7	
lesní pozemky	2016	40,3	38,2	43,3	25,1	30,8	40,4	48,8	43,5	
	2021	40,4	37,7	43,4	25,0	32,0	40,5	48,9	43,6	
zastavěné plochy a nádvoří	2016	1,2	1,1	1,0	5,0	1,5	1,2	1,4	0,8	
	2021	1,3	1,1	1,0	5,1	1,5	1,2	1,4	0,8	

⁹⁾ méně spolehlivý údaj

ZKRATKY KRAJŮ A OKRESŮ

Kraje, okresy	Zkratka	Kód	Kraje, okresy	Zkratka	Kód
Hlavní město Praha	PHA	CZ010	Královéhradecký kraj	HKK	CZ052
			Hradec Králové	HK	CZ0521
Středočeský kraj	STČ	CZ020	Jičín	JC	CZ0522
Benešov	BN	CZ0201	Náchod	NA	CZ0523
Beroun	BE	CZ0202	Rychnov nad Kněžnou	RK	CZ0524
Kladno	KD	CZ0203	Trutnov	TU	CZ0525
Kolín	KO	CZ0204			
Kutná Hora	KH	CZ0205	Pardubický kraj	PAK	CZ053
Mělník	ME	CZ0206	Chrudim	CR	CZ0531
Mladá Boleslav	MB	CZ0207	Pardubice	PU	CZ0532
Nymburk	NB	CZ0208	Svitavy	SY	CZ0533
Praha-východ	PY	CZ0209	Ústí nad Orlicí	UO	CZ0534
Praha-západ	PZ	CZ020A			
Příbram	PB	CZ020B	Kraj Vysočina	VYS	CZ063
Rakovník	RA	CZ020C	Havlíčkův Brod	HB	CZ0631
			Jihlava	JI	CZ0632
Jihočeský kraj	JHČ	CZ031	Pelhřimov	PE	CZ0633
České Budějovice	CB	CZ0311	Třebíč	TR	CZ0634
Český Krumlov	CK	CZ0312	Žďár nad Sázavou	ZR	CZ0635
Jindřichův Hradec	JH	CZ0313			
Písek	PI	CZ0314	Jihomoravský kraj	JHM	CZ064
Prachatice	PT	CZ0315	Blansko	BK	CZ0641
Strakonice	ST	CZ0316	Brno-město	BM	CZ0642
Tábor	TA	CZ0317	Brno-venkov	BI	CZ0643
			Břeclav	BV	CZ0644
Plzeňský kraj	PLK	CZ032	Hodonín	HO	CZ0645
Domažlice	DO	CZ0321	Vyškov	VY	CZ0646
Klatovy	KT	CZ0322	Znojmo	ZN	CZ0647
Plzeň-město	PM	CZ0323			
Plzeň-jih	PJ	CZ0324	Olomoucký kraj	OLK	CZ071
Plzeň-sever	PS	CZ0325	Jeseník	JE	CZ0711
Rokycany	RO	CZ0326	Olomouc	OC	CZ0712
Tachov	TC	CZ0327	Prostějov	PV	CZ0713
			Přerov	PR	CZ0714
Karlovarský kraj	KVK	CZ041	Šumperk	SU	CZ0715
Cheb	CH	CZ0411			
Karlovy Vary	KV	CZ0412	Zlínský kraj	ZLK	CZ072
Sokolov	SO	CZ0413	Kroměříž	KM	CZ0721
			Uherské Hradiště	UH	CZ0722
Ústecký kraj	ULK	CZ042	Vsetín	VS	CZ0723
Děčín	DC	CZ0421	Zlín	ZL	CZ0724
Chomutov	CV	CZ0422			
Litoměřice	LT	CZ0423	Moravskoslezský kraj	MSK	CZ080
Louny	LN	CZ0424	Bruntál	BR	CZ0801
Most	MO	CZ0425	Frýdek-Místek	FM	CZ0802
Teplice	TP	CZ0426	Karviná	KI	CZ0803
Ústí nad Labem	UL	CZ0427	Nový Jičín	NJ	CZ0804
			Opava	OP	CZ0805
Liberecký kraj	LBK	CZ051	Ostrava-město	OV	CZ0806
Česká Lípa	CL	CZ0511			
Jablonec nad Nisou	JN	CZ0512			
Liberec	LI	CZ0513			
Semily	SM	CZ0514			

